

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA MLÉKO

PROSINEC
2006

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Agra Europe
Česká zemědělská univerzita, Praha
Českomoravská společnost chovatelů, a. s., Hradištko pod
Medníkem
Českomoravský svaz mlékárenský, Praha
Český statistický úřad, Praha
Dairy Markets Weekly
Evropská komise
FAO (Food and Agriculture Organization
of the United Nations) - Organizace pro výživu a zemědělství
Generální ředitelství cel, Praha
MILCOM, a. s., – Výzkum. ústav mlékáren., Praha
Ministerstvo financí České republiky
Ministerstvo zemědělství České republiky
OECD (Organisation for Economic Co-operation and
Development) Organizace pro ekonomickou spolupráci
a rozvoj
Ministerstwo Rolnictwa i rozwoju wsi, Warszawa
Agencja rynku rolnego, Warszawa
Státní zemědělský intervenční fond, Praha
Svaz chovatelů černostrakatého skotu ČR, Praha
USDA (U. S. Department of Agriculture) - Ministerstvo
zemědělství USA
Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, Praha
WTO (World Trade Organisation) - Světová obchodní organizace
ZMP (Zentrale Markt und Preisberichtsstelle für Erzeugnisse der
Land-, Forst- und Ernährungswirtschaft GmbH) - Ústředí tržního
a cenového zpravodajství pro zemědělské, lesnické
a potravinářské výrobky, s. r. o., Bonn

Odbor živočišných komodit MZe ČR

Autorky:

Ing. Marie Hrubá MZe ČR
Ing. Zdeňka Veselá MZe ČR

Ředitel odboru:

Ing. Miloš Lukášek MZe ČR

*Autorky touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím
a jejich odborným pracovníkům.*

Situační a výhledové zprávy jsou k dispozici na Zemědělských agenturách a pozemkových
úřadech MZe ČR, na okresních pracovištích Agrární komory a v budově Ministerstva
zemědělství České republiky.

Situační a výhledová zpráva je také k dispozici na internetové adrese: <http://www.mze.cz>.

Vydalo Ministerstvo zemědělství České republiky

Těšnov 17, 117 05 Praha I

internet: www.mze.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 80-7084-569-4, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
MLÉKO

PROSINEC 2006

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Regulace trhu s mlékem a mléčnými výrobky	5
Zahraniční trhy	18
Produkce a užití mléka v ČR	40
Bilance produkce a užití mléka	46
Zpracovatelský průmysl	47
Spotřeba mléka a mlékárenských výrobků	64
Cenový vývoj	66
Zahraniční obchod	79
Textová příloha	100
Tabulková příloha	116

ÚVOD

Situační a výhledová zpráva hodnotí situaci na trhu mléka a mléčných výrobků v České republice, v Evropské unii a ve světě.

SOUHRN

Vývoj v sektoru mléka a mléčných výrobků v roce 2005 již plně probíhal v podmínkách unijního trhu. Vývoj v zemědělství v hodnoceném roce prokázal u hlavních ukazatelů růst v důsledku ekonomické stability trhu mléka. Zvýšený zájem domácích i zahraničních zpracovatelů o kvalitní mléčnou surovinu se významně, ještě i v roce 2005, projevil na realizačních cenách za syrové mléko.

Výroba mléka i dodávky mléka se v roce 2005 zvýšily v návaznosti na výrobní potenciál a snahy producentů plně čerpat přidělené individuální referenční množství mléka. Výroba mléka v roce 2005 dosáhla úrovně 2 738,8 mil. litrů, tj. při porovnání s rokem 2004 zvýšení o 5,2 %. Celkový prodej mléka, tj. dodávky a přímý prodej, se zvýšil v kalendářním roce 2005 na úroveň 2 613,1 mil. litrů, tj. meziroční růst o 3,1 %. Na růstu se podílely dodávky, přímý prodej se snížil. Užitek dojníc trvale roste v důsledku specializace stád. V roce 2005 se průměrná roční dojivost zvýšila na 6 253,7 kg na dojnici, tj. meziroční růst o 4,1 %. Tržnost mléka v roce 2005 si udržela vysokou úroveň předchozích let a činila 95,4 %.

U ceny zemědělských výrobců syrového mléka došlo v roce 2005 ke změně vývojového trendu. Růst, ke kterému došlo v předchozím roce, skončil v měsíci březnu 2005. V následujících měsících, v návaznosti na situaci na trhu i na reformní opatření, vývoj CZV syrového mléka měl klesající trend. I přes tuto skutečnost setrvala průměrná CZV syrového mléka za rok 2005 nad úroveň předchozího roku. Průměrná CZV syrového mléka za rok 2005 činila 8,31 Kč/l (mléko I. tř. jakosti a vyšší), což ve srovnání s průměrnou cenou dosaženou za rok 2004 představovalo zvýšení o 2,8 %. CZV dosažená v prosinci 2005 ve srovnání s prosincem 2004 však byla již nižší o 1,9 %.

Podpora výrobců mléka je zahrnuta do národních doplňkových plateb na chov přežvýkavců. V rámci této podpory bylo vyplaceno za rok 2005 celkem 2 063 mil. Kč. Stanovená sazba národní doplňkové platby na VDJ pro rok 2005 činila 2 006,60 Kč.

Veškerá opatření v rámci Společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky administruje Státní zemědělský intervenční fond.

Systém „produkčních kvót“ se stal opatřením, které významně v ČR ovlivnilo tržní produkci mléka. V rámci dodávek bylo v kvótovém roce 2005/2006 dodáno 2 695 521,484 tun mléka a vnitrostátní referenční množství mléka pro dodávky stanovené ČR pro rok 2005/2006 bylo překročeno o 16 589,611 tun. Na překročení se podílelo celkem 1 465 producentů, kteří musí zaplatit dávku ve výši 146 733 215,45 Kč. Vnitrostátní referenční množství mléka pro přímý prodej stanovené pro rok 2005/2006 bylo naplněno na 81 %.

Z dalších tržních opatření se na vývoji trhu s mlékem a mléčnými výrobky v ČR podílely zejména subvence na podporu vývozu mlékárenských výrobků a intervenční nákupy. V roce 2005 byla na podporu vývozu mlékárenských výrobků do třetích zemí vyplacena z rozpočtu EU částka 698 265 tis. Kč. V roce 2005 byl intervenčně podpořen intervenční nákup másla v celkovém množství 795,1 tun a intervenční nákup sušeného odstředěného mléka v celkovém množství 820 tun. Skladování sušeného odstředěného mléka bylo ukončeno prodejem celého množství v říjnu 2005.

V rámci podpory výroby kaseinu a kaseinátu byla z rozpočtu EU vyplacena částka 38 348 tis. Kč. V rámci podpory na nákup másla neziskovými institucemi a organizacemi byla v roce 2005 vyplacena z rozpočtu EU částka 1 283 tis. Kč. V rámci podpory prodeje másla za snížené ceny a poskytování příspěvku za smetanu, máslo a koncentrované máslo používané při výrobě těstovin, zmrzliny a dalších potravin byla v roce 2005 vyplacena z rozpočtu EU částka 1 512 tis. Kč. Na školní mléko v roce 2005

bylo vyčerpáno celkem 50 895 tis. Kč, z toho z rozpočtu České republiky vyplaceno 30 263 tis. Kč a z rozpočtu EU 20 632 tis. Kč.

Nákup mléka do tuzemských mlékáren se po vstupu ČR do EU snižuje v důsledku vývozu syrového mléka do zahraničí. Zpracovatelský průmysl na území ČR v roce 2005 nakoupil od českých producentů a zpracoval 2 476,3 mil. litrů mléka, tj. o 0,8 % méně než v roce 2004. Snížení nákupu v objemu představovalo 19,5 mil. litrů. Při porovnání s rokem 2003 byl objem nákupu v roce 2005 o 54,6 mil. litrů mléka nižší. Vývoz syrového mléka v roce 2005 vzrostl a za kalendářní rok 2005 představoval téměř 7 % z celkových dodávek mléka v rámci administrace kvót. Dovozy mléčné suroviny nebyly dostatečnou kompenzací vývozu. Výroba mlékárenských výrobků v roce 2005 oproti roku 2004 se zvýšila u konzumního mléka, smetan, jogurtů a ostatních zakysaných výrobků v návaznosti na růst jak domácí poptávky, tak poptávky na evropském trhu. Naopak další meziroční pokles vlivem sníženého nákupu mléčné suroviny a sníženého obsahu tuku v syrovém mléce vykazala výroba másla a výroba sušených mlék, kde se návazně snížil vývoz. Rovněž se v roce 2005 oproti roku 2004 snížila výroba přírodních sýrů o 2,6 tis. tun a tvarohů o 5,2 tis. tun, Omezování výroby tohoto významného sortimentu je způsobeno trvalým růstem dovozů. Růst domácí spotřeby sýrů, tvarohů je kryt zvýšeným dovozem. V roce 2005 podíl dovozu na domácí spotřebě sýrů, tvarohů dosáhl již 26 %.

Vyšší realizační ceny za syrové mléko v roce 2005 se nepromítly do cen průmyslových výrobců stěžejních výrobků z mléka v souvislosti ztížených odbytových možností českých zpracovatelů. Průměrné CPV u výrobků z mléka dosažené za rok 2005 ve srovnání s předchozím rokem vykazaly pokles, který se pohyboval v rozmezí 0,5 % do 3,6 %.

Celková domácí spotřeba trvale roste v důsledku, že ČR má relativně vysoký potenciál ke zvyšování spotřeby. Rostou preference po čerstvých mléčných výrobcích a sýrech, po značkových výrobcích a po sortimentu „convenience“. K obnovení spotřeby mléka a mléčných výrobků dochází od roku 1997, u másla o rok později. Meziroční zvýšení v roce 2005 činilo u mléka a mléčných výrobků 3,6 %, u másla 2,2 %. Uvedený trend souvisí i s poměrně příznivým vývojem spotřebitelských cen v roce 2005. Meziroční růsty spotřebitelských cen v roce 2005 v rozmezí od 1,3 % do 1,8 % byly zaznamenány pouze u tavených sýrů, žervé a smetanových ovocných jogurtů, u ostatních sledovaných výrobků byly zaznamenány poklesy (konzumní mléka, máslo, polotvrdé a tvrdé sýry).

Domácí trh s mlékárenskými výrobky v roce 2005 byl ovlivněn dalším růstem zahraničního obchodu. Hodnota vývozu v roce 2005 dosáhla 9,3 mld. Kč, tj. zvýšení ve srovnání s rokem 2004 o 21,7 %. Na meziročním navýšení se podílel vyšší vývoz mléčné suroviny, konzumní mléko, smetany a zakysané mléčné výrobky. Objem vývozu mléka a smetan (včetně mléčné suroviny) se meziročně zvýšil o téměř 210 %, vývoz zakysaných mléčných výrobků o 71 %. Snížil se objem vývozu sušených mlék, meziročně o 12 % a vývoz másla o více než 30 %. Vývoz sýrů v roce 2005 zůstal na úrovni předchozího roku. Podle směru vývozu se rozšiřuje vývoz na evropské trhy a snižuje se vývoz do třetích zemí. Na evropské trhy v roce 2005 směřovalo již 71 % hodnoty vývozu.

Dovoz mléka a mlékárenských výrobků se každoročně zvyšuje, od roku 2004 rychlejším tempem. Rozhodující podíl na dovozu mají členské státy EU. V roce 2005 dosáhla hodnota dovozu 6,6 mld. Kč, což představovalo meziroční nárůst o 30,2 % v porovnání s rokem 2004. Dovoz se meziročně zvýšil u tekutých mlék, smetan o 50 %, u zahuštěných mlék o 76 %, u zakysaných mléčných výrobků o 20 %, u másla o 64 % a sýrů, tvarohů o 43 %. Mléko a mléčné výrobky dosáhly v roce 2005 aktivní saldo 2,7 mld. Kč, tj. zvýšení o 5,1 % v porovnání s rokem 2004.

V roce 2006 se podle současného vývoje předpokládá mírný pokles produkce mléka v návaznosti na nepříznivé klimatické podmínky a na zhoršenou ekonomickou situaci zemědělských producentů v důsledku snižování CZV za syrové mléko a v důsledku překročení přiděleného referenčního množství mléka v kvótovém roce 2005/2006, za které cca 50 % producentů mléka muselo platit dávku.

CZV za syrové mléko se snižují od druhé poloviny roku 2005. V měsíci září 2006 se CZV za syrové mléko snížila na 7,64 Kč/l (mléko I. tř. jakosti a vyšší), tj. při meziročním porovnání pokles o 7 %.

Počet dojných krav k 30. červnu 2006 se snížil na 426 tis. ks, tj. pokles proti stavu k 30. červnu 2005 o 13 tis. kusů. Průměrná užitkovost dojnic za I. pololetí 2006 oproti stejnému období roku 2005 zaznamenala nižší růst v návaznosti na průběh počasí než v předchozím období. V roce 2006 se užitkovost meziročně zvýšila o 1,7 %, v předchozím období o více než 4 %.

V roce 2006, s platností od 1. 4. 2006 bylo České republice navýšeno vnitrostátní referenční množství mléka pro dodávky o uvolněnou restrukturalizační rezervu ve výši 55 788 tun.

V roce 2006 byl intervenčně podpořen intervenční nákup másla v celkovém množství 852,2 tun, u sušeného odstředěného mléka nebyl intervenční nákup v roce 2006 zahájen vzhledem k příznivému vývoji cen této komodity.

REGULACE TRHU S MLÉKEM A MLÉČNÝMI VÝROBKÝ

- I. Regulace vnějšího agrárního trhu s mlékem a mléčnými výrobky
- II. Regulace vnitřního agrárního trhu s mlékem a mléčnými výrobky
- III. Přímé platby
- IV. Legislativní opatření

I. Regulace vnějšího agrárního trhu s mlékem a mléčnými výrobky

je prováděna prostřednictvím obchodních mechanismů, mezi které náleží:

- **výše celních sazeb**, kde je nutné vzít v úvahu i další opatření, která ovlivňují výši konečně uplatněné celní sazby při propouštění zboží do volného oběhu (preferenční sazby, celní kvóty, ochranná opatření atd.)
- **dovozní a vývozní licence**
- **záruky (jistoty)**
- **vývozní subvence (náhrady)**
- **kontrolní mechanismy.**

Celní sazby

Vstupem České republiky do Evropské unie dnem 1. 5. 2004 převzala Česká republika celní legislativu Evropské unie, včetně celního sazebníku a obchodně politických opatření. Integrovaný společný celní sazebník EU je vydáván v Úředním věstníku Evropské unie. Od 1. ledna 2006 je platné nařízení Komise (ES) č. 1719/2005 (Ústřední věstník Evropské Unie, L 286, svazek 48, 28. října 2005). V českém překladu je na internetových stránkách Celní správy České republiky (www.cs.mfcr.cz) spolu odkazem na internetové stránky Evropské unie: <http://www.europa.eu/taxation/customs/dds/cs/tarhome.htm>. Na internetové adrese Celní správy České republiky je k dispozici mimo jiné pracovní pomůcka „**Změny kombinované nomenklatury**“ **platné od 1. 1. 2006**. Tato brožura obsahuje všechny změny kombinované nomenklatury, které byly vydány v příloze I Společného celního sazebníku Evropského společenství v nařízení Komise (ES) č. 1719/2005, které vstoupilo v platnost 1. 1. 2006. Z uvedených změn, které se týkají mléka a mléčných výrobků, došlo ke zrušení podpoložek 0406 90 02, 0406 90 03, 0406 90 04, 0406 90 05 a 0406 90 06. Obsah těchto podpoložek byl přenesen do příslušných podpoložek 0406 90 13, 0406 90 15 a 0406 90 17, podle druhů sýrů. Od 1. 1. 2007 vstupuje v platnost nařízení Komise č. 1549/2006, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87

o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku (Ústřední věstník Evropské Unie, L 301, svazek 49, 31. října 2006).

V programu TARIC (TARIF INTEGRÉ COMMUNAUTAIRE) rovněž na výše uvedené internetové adrese Celní správy České republiky má uživatel možnost zadat příslušnou položku celního sazebníku a destinaci. Výsledkem je v případě importu výše a typ celní sazby a v případě exportu výše subvence, u obou údajů je uveden odkaz na příslušné platné nařízení EU. Při posuzování konečné výše celních sazeb je nutné vzít v úvahu i další opatření, která ovlivňují výši konečně uplatněné celní sazby při propouštění zboží do volného oběhu, např. preferenční zacházení, celní kvóty, ochranná opatření, licence atd.

U mléka a mléčných výrobků, kterých je v TARICu cca 230 položek, se používají celní sazby kombinované (např. 8,3 + 168,8 EUR/100 kg čisté hmotnosti u položky 0403 90 79), valorické (např. 7,7 % u položky 0406 90 19) a specifické (fixní sazba v EUR za jednotku, např. 94,8 EUR/100 kg čisté hmotnosti u podpoložky 0405 10).

Obchodní vztahy Evropského společenství se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod a meziregionálních iniciativ a ujednání, např. Evropské sdružení volného obchodu (samotné obchodní ujednání v obchodu s některými zemědělskými výrobky), dále dohody typu zóny volného obchodu (oblast středomoří) a dohody o spolupráci se skupinou afrických, karibských a tichomořských rozvojových zemí. Mezi Evropským společenstvím a mimoevropskými vyspělými zeměmi existují i některá komoditní ujednání preferenčního charakteru, např. vývoz sýrů do USA, Švýcarska a Kanady.

Vydávání licencí pro mléčné výrobky, skládání záruky (jistoty)

Dovoz mléka a mléčných výrobků ze třetích zemí (mimo území Evropského společenství) je podmíněn dovozní licencí. Seznam výrobků, které podléhají dovozní licenci je uveden v článku I nařízení Rady (ES) č. 1255/1999. Vývoz mléka a mléčných výrobků podléhá předložení licence (až na výjimky) pouze tehdy, chce-li vývozce nárokovat příslušnou vývozní subvenci (licence předkládá celnímu orgánu při proclení). Seznam výrobků, pro které je stanovena subvence, je uveden v aktuálním nařízení o subvencích.

Mléko a mléčné výrobky/režim:	Výše záruky - rok 2005:
Dovozní licence bez kvóty	10 EUR/100 kg
Dovozní licence s kvótou	35 EUR/100 kg
Vývozní licence bez subvence pouze pro vývoz SOM a sýrů Kanady	10 % subvence pro výrobky s kódem KN 0405
	20 % subvence pro výrobky s kódem KN 0402 10
	30 % subvence pro výrobky s kódem KN 0406
	25 % subvence pro všechny ostatní výrobky
Vývozní licence se stanovením subvence předem	10 % subvence pro výrobky s kódem KN 0405
	20 % subvence pro výrobky s kódem KN 0402 10
	30 % subvence pro výrobky s kódem KN 0406
	25 % subvence pro všechny ostatní výrobky
Vývozní licence – veřejné nabídkové řízení	75 % běžné záruky
	Dopočet na 100 % běžné záruky
Vývozní licence – vývoz sýrů do USA	Prozatímní licence: 50 % běžné záruky
	Definitivní licence: dopočet na 100 % běžné záruky

Pramen: SZIF

Poznámka:

- u procentuálních sazeb nesmí být záruka menší než 6 EUR
- běžná záruka je výše záruky vypočtená dle procentuální sazby uvedené pro vývozní licence bez i se stanovením záruky předem
- dovoz novozélandského másla 5 EUR/100 kg – licenci vydává pouze RPA
- Vývoz – veřejné nabídkové řízení ve třetí zemi. Mimo KN kódy spadající po kód 0406 je výše záruky pro prozatímní licenci 75 % běžné záruky

- Vývoz do USA pro výrobky spadající pod kód KN 0406 je výše záruky 50 % běžné záruky
- Vývoz do Dominikánské republiky pro sušené mléko činí záruka 15 EUR/100 kg
- Pokud se zjistí, že informace poskytnuté obchodníkem byly nesprávné, složená záruka propadne
- Pokud bylo žadatelům přiděleno množství menší než 20 tun, mohou žadatelé své žádosti stáhnout a záruka se okamžitě uvolní

Nařízením Komise č. 409/2006 se změnila sazby záruk u vývozních licencí pro mléko a mléčné výrobky. Nové sazby jsou platné od 13. března 2006. Sazba záruky pro žádosti o vývozní licence se stanovenou subvencí předem je stanovena na 15 % ze sazby subvence platné v den podání žádosti o vývozní licenci pro všechny výrobky spadající pod kapitolu 04 kombinované nomenklatury. Záruka nesmí být nižší než 6 EUR/100 kg. Ty samé podmínky jsou stanoveny na sazbu záruky pro žádosti o vývozní licence podané v rámci stálého nabídkového řízení podle nařízení Komise (ES) č. 580/2004, 581/2004 a 582/2004.

Žádosti o licence se podávají na formulářích žádosti AGRIM (dovoz) nebo na formulářích žádosti AGREX (vývoz) dle nařízení Komise č. 1291/2000. Žádosti se přijímají na Státní zemědělský intervenční fond (SZIF). S každou žádostí o licenci je nutné složit záruku. V případě, že není složena dostatečná záruka, žádost o licenci je zamítnuta. Licence je platná pro celé Evropské společenství (ES). Doba platnosti se liší podle typu režimu. V případě nevrácení licence v určitém termínu nebo neuskutečnění dovozu/vývozu celého množství nebo jeho části, záruka propadne, nebo bude částečně krácena.

Vývozní subvence (náhrady)

Ceny zemědělských výrobků jsou ve Společenství v důsledku cenových regulací v jednotlivých organizacích trhu všeobecně vyšší než jsou ceny stejného zboží na trhu světovém. Vývozcům jsou tedy z prostředků Evropského zemědělského orientačního a garančního fondu poskytovány vývozní subvence, jež mají zajistit konkurenceschopnost jejich zboží na světovém trhu. Tyto prostředky jsou poskytovány od 1. 5. 2004 vývozcům prostřednictvím SZIF. O vývozní subvence se musí požádat v členském státu, ve které se podává vývozní prohlášení a to i v případě, že je vývozní licence vydaná v jiném členském státu.

V případě, že výrobek má na vývozní subvence nárok, musí splňovat další podmínky (být vyvezen z ES k určitému datu; být zdravotně nezávadný – v dobré a tržně uplatnitelné kvalitě; být původem z ES a ve volném oběhu ES; nesmí být změněn v době, kdy byl v celním řízení; musí být v souladu se zvláštními závaznými podmínkami – zejména zdravotními a hygienickými – platnými v zemi určení; nesmí podléhat dani nebo jinému vývoznímu poplatku; nesmí překračovat maximální úroveň radioaktivity povolené právními předpisy). Vývozní subvence pro vývoz sýrů se neposkytuje, pokud cena s dodáním na hranice je menší než 230 EUR na 100 kg (to neplatí pro kategorie sýrů spadajících pod kód 0406 90 33 99 19 nomenklatury pro subvence). Pro sýry s KN kódem 0406 30 je povinné místo určení a zóna určení, tzn. že subvenci nelze vyplatit, pokud se skutečné místo určení nachází v jiné zóně, než je zóna uvedená na vývozní licenci.

Stálé tendry na vývozní subvence se otevírají na následující výrobky – ex0402 1019 900 sušené odstředěné mléko v balení nejméně 25 kg čisté hmotnosti a obsahující ne více než 0,5 % hmotnosti přidaných nemléčných složek, ex0405 1019 5000 a ex0405 1019 9700 – přírodní máslo (v blocích o čisté hmotnosti nejméně 20 kg), ex0405 9010 9000 – máselný olej (v balení nejméně 190 kg čisté hmotnosti). Komise na základě tendru určí maximální výši subvence, nebo nepřidělí subvence žádné. Rozhodnutí je publikováno v Úředním věstníku Evropské unie.

V zásadě se vývozní subvence člení na vývozní subvence na zpracované výrobky a na vývozní subvence na nezpracované výrobky.

Vývozní subvence na zpracované výrobky – NON-ANNEX I – jedná se o zpracované výrobky nezahrnuté v příloze I Smlouvy. V rámci NON-ANNEX I se žádá o vývozní subvenci na pět základních výrobků (složek), které jsou obsaženy ve vyvážených zpracovaných výrobcích. Do těchto pěti základních výrobků (složek) se řadí obilí, cukr, rýže, mléčné výrobky a vejce. Množství vývozní

subvence se obvykle vypočítává z množství zemědělských výrobků (složek), které se spotřebovaly při výrobě vyváženého zboží (kapitola II, oddíl 2 nařízení Komise ES č. 1043/2005). Kromě výchozích surovin spotřebovaných při výrobě vyváženého konečného výrobku může být vývozní subvence poskytnuta na určité ztráty, k nimž dochází během výrobního procesu. Výpočet výše vývozní subvence = sazba subvence na 1 kg * množství složky na 1 kg konečného výrobku * přepočítací koeficientová hmotnost vývozu jednotlivých složek. Celková vývozní subvence na konečný výrobek se rovná sumě subvencí na jednotlivé složky. Výše subvence vyhláší Evropská Komise v Úředním věstníku EU přibližně každý měsíc, u některých základních výrobků častěji. Vývozní subvence jsou čerpány pouze z prostředků EU. V roce 2005 bylo na zpracované výrobky neuvedené v příloze I Smlouvy vyplaceno 38 570 tis. Kč.

Z mléčných výrobků, na které je možné vyplácet vývozní náhrady (příloha II nařízení Komise ES č. 1043/2005), jsou to vybrané podpoložky 0403 10 51 až 0403 10 99, 0403 90 71 až 0403 90 99, 0405 20 10, 0405 20 30.

Vývozní subvence na nezpracované výrobky – základním příslušným evropským předpisem je nařízení Komise (ES) č. 800/1999, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské výrobky, v platném znění a pro mléko a mléčné výrobky je to nařízení Rady (ES) č. 1255/1999, o společné organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky. Sazba vývozní subvence u jednotlivých komodit se v průběhu roku mění a v daných intervalech je stanovena EK a publikována v Úředním věstníku.

Maximální sazba vývozní subvence do třetích zemí pro sušené odstředěné mléko a máslo je stanovována Komisí na základě individuálních výzev k veřejnému výběrovému řízení v rámci stálé výzvy uskutečňované podle nařízení Komise (ES) č. 582/2004 (u sušeného odstředěného mléka) a podle nařízení Komise (ES) č. 581/2004 (u másla). Vývozní subvence jsou čerpány pouze z prostředků EU.

V roce 2005 byly vyplaceny u mléka a mléčných výrobků tyto vývozní subvence:

Komodita	Vyplacená subvence v tis. Kč
Máslo	201 851
Máselný tuk	8 049
Sušené odstředěné mléko (SOM)	152 628
Sušené plnotučné mléko (SPM)	247 131
Kondenzované mléko	1 084
Sýr	82 966
Ostatní mléčné výrobky	4 556
Mléko a mléčné výrobky celkem	698 265

Pramen: SZIF

II. Regulace vnitřního agrárního trhu s mlékem a mléčnými výrobky

Přistoupením České republiky k Evropské unii nastal zlom ve způsobu regulace trhu, sektor mléka a mléčných výrobků nevyjímaje. Veškerá opatření na trhu s mlékem a mléčnými výrobky provádí SZIF, tzn. přijímá žádosti, vydává rozhodnutí, uzavírá smlouvy, provádí kontrolu plnění podmínek, provádí platby. Do kompetence SZIF tak spadá oblast správy „mléčných kvót“; intervenční nákup másla a SOM; intervenční prodej másla a SOM; intervenční skladování másla a SOM; soukromé skladování mléčných výrobků, másla, smetany, SOM a sýrů; podpora výroby kaseinu a kaseinátů; podpora nákupu másla neziskovými organizacemi; podpora na výrobu těstovin, zmrzliny; podpora mléka používaného jako krmivo; příspěvek do tendru na koncentrované máslo pro přímou spotřebu; podpora spotřeby „školního mléka“. Podrobné informace o jednotlivých opatřeních jsou uvedeny na internetových stránkách <http://www.szif.cz/>.

Mléčné kvóty

Systém mléčných kvót patří mezi významná opatření Společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky a řídí se přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, upravující systém zavedení a uplatňování dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků v Evropské unii a národním předpisem. Jedná se o nařízení Rady (ES) č. 1788/2003, ve znění pozdějších předpisů, o nařízení Komise (ES) č. 595/2004, ve znění pozdějších předpisů a o nařízení vlády č. 244/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vnitrostátní referenční množství mléka

V rámci systému mléčných kvót má každý členský stát stanoveno vnitrostátní referenční množství mléka a vnitrostátní referenční obsah tuku, které může „bez sankce“ (dávka) uvést na trh. Každoročně, v závislosti na realizovaných změnách jednotlivých referenčních množství mléka z přímého prodeje na dodávky nebo naopak, EK upravuje výše vnitrostátních referenčních množství pro dodávky a pro přímý prodej. V rámci přístupové smlouvy byla České republice stanovena vnitrostátní referenční množství mléka pro dodávky ve výši 2 613 239,000 tun a pro přímý prodej ve výši 68 904,000 tun. Vnitrostátní referenční obsah tuku byl stanoven ve výši 42,1 g/kg. Na základě oznámených změn k 1. únoru 2005 EK upravila České republice pro kvótový rok 2004/2005 výši vnitrostátního referenčního množství mléka pro dodávky na 2 614 412,222 tun a přímý prodej na 67 730,778 tun (nařízení Komise (ES) č. 490/2005). Pro kvótový rok 2005/2006 na základě oznámených změn k 1. únoru 2006 EK upravila České republice vnitrostátní referenční množství mléka pro dodávky na 2 678 931,873 tun a přímý prodej na 3 211,127 tun (nařízení Komise (ES) č. 832/2006).

Restrukturalizační rezerva

Na základě objektivního vývoje bylo umožněno vybraným starým členským státům navýšení vnitrostátních referenčních množství mléka po 0,5 % ve třech obdobích počínaje kvótovým rokem 2006/2007. Pro vybrané nové členské státy (8 států) byla v rámci přístupové smlouvy zřízena zvláštní restrukturalizační rezerva. Na základě žádosti, prokazující pokles spotřeby mléka a mléčných výrobků ve vlastním hospodářství, byla novým členským státům uvolněna restrukturalizační rezerva do národní rezervy pro dodávky od 1. dubna 2006 v plné výši.

V případě České republiky byla od 1. 4. 2006 uvolněna restrukturalizační rezerva ve výši 55 788,000 tun do národní rezervy pro dodávky. Výše vnitrostátního referenčního množství mléka pro dodávky činí od 1. 4. 2006 tedy 2 734 719,873 tun a pro přímý prodej pak 3 211,127 tun (nařízení Komise (ES) č. 927/2006).

Národní rezerva

Zvyšování stávajících a přidělování nových individuálních referenčních množství mléka (IRMM) pro dodávky a přímý prodej z národní rezervy v období od 1. 5. 2004 do současnosti se uskutečnilo ve třech termínech. Vyčleněné množství mléka k přidělení bylo následující:

Datum	Vyčleněné množství pro dodávky v tunách	Vyčleněné množství pro přímý prodej v tunách
K 1. říjnu 2004	25 500	2 000
K 1. březnu 2005	25 800	7 700
K 1. srpnu 2005	4 897	54 903
Celkem bylo přiděleno	56 197	64 603

Pramen: SZIF administrace mléčných kvót

Poznámka: stav rezervy je dynamický a její obvyklé naplňování dle příslušných předpisů je následující: 15 % odvody z převodů, z odejmutí IRMM při ukončení produkce, snížení IRMM při neplnění 70 %, mimořádně z plošného krácení

Vyhodnocení kvótového roku 2004/2005 (období od 1. 5. 2004 do 31. 3. 2005)

Dodávky	
Počet schválených odběratelů	82
Počet producentů, kteří dodali mléko (aktivní producenti)	2 950
Přidělené množství mléka producentům k 31. 3. 2005	2 608 925 518 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2005	5 486 704 kg
Z toho: volná k 31. 3. 2005	2 686 022 kg
blokována k 31. 3. 2005 ¹⁾	2 800 682 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	2 614 412 222 kg
Stanovený referenční obsah tuku	42,10 g/kg
Průměrný skutečný obsah tuku	39,60g/kg
Množství dodaného mléka (1. 5. 2004 – 31. 3. 2005)	2 390 237 525 kg
Překročení	-
Přímý prodej	
Počet producentů	252
Přidělené množství mléka producentům k 31. 3. 2005	12 775 772 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2005	54 955 006 kg
Z toho: volná k 31. 3. 2005	54 893 135 kg
blokována k 31. 3. 2005 ¹⁾	61 871 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	67 730 778 kg
Množství prodaného mléka a výrobků	2 545 266 kg

Pramen: SZIF administrace mléčných kvót

Poznámka: ¹⁾ rezerva blokována podle čl. 15 nařízení Rady (ES) č. 1788/2003

Vyhodnocení kvótového roku 2005/2006 (období od 1. 4. 2005 do 31. 3. 2006)

Dodávky	
Počet schválených odběratelů	86
Počet producentů, kteří dodali mléko (aktivní producenti)	2 871
Přidělené množství mléka producentům k 31. 3. 2006	2 671 076 733 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2006	7 855 140 kg
Z toho : volná k 31. 3. 2006	2 956 752 kg
blokována k 31. 3. 2006 ¹⁾	4 898 388 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	2 678 931 873 kg
Stanovený referenční obsah tuku	42,10 g/kg
Průměrný skutečný obsah tuku	39,20 g/kg
Množství dodaného mléka	2 695 521 484 kg
Překročení	16 589 611 kg
Přímý prodej	
Počet producentů	264
Přidělené množství mléka producentům k 31. 3. 2006	3 191 720 kg
Rezerva celkem k 31. 3. 2006	19 407 kg
Z toho: volná k 31. 3. 2006	0
blokována k 31. 3. 2006 ¹⁾	19 407 kg
Stanovené vnitrostátní referenční množství mléka	3 211 127 kg
Množství prodaného mléka a výrobků	2 600 334 kg

Pramen: SZIF administrace mléčných kvót

Poznámka: ¹⁾ rezerva blokována podle čl. 15 nařízení Rady (ES) č. 1788/2003

V kvótovém roce 2005/2006 překročila Česká republika své vnitrostátní množství mléka pro dodávky celkem o 16 589 611 kg, což představuje úhradu dávky ve výši 146 733 215,45 Kč. Na překročení se podílelo celkem 1 465 producentů.

Kvóťový rok 2006/2007

Ukazatel	Dodávky	Přímý prodej
Vnitrostátní referenční množství mléka 2006/2007	2 734 719 873 kg	3 211 127 kg
Aktuální přidělené množství mléka producentům k datu 8.11.2006	2 666 912 030 kg	2 710 930 kg
Počet držitelů IRMM k datu 1.4.2006	2 685	259
Výše rezervy volná k datu 8.11.2006	62 533 384 kg	372 070 kg
Výše rezervy blokována k datu 8.11.2006	5 274 459 kg	128 127 kg

Pramen: SZIF administrace mléčných kvót

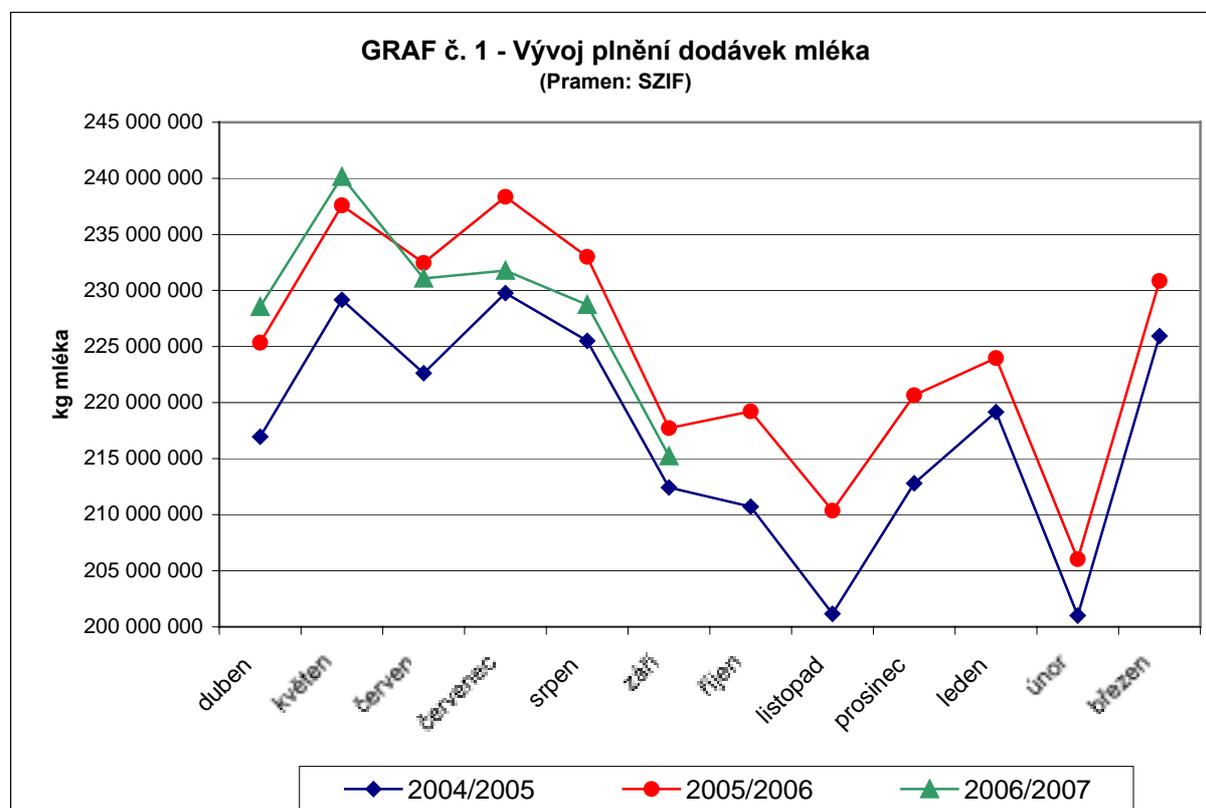
Průběh plnění referenčních množství mléka v kvóťovém roce 2006/2007

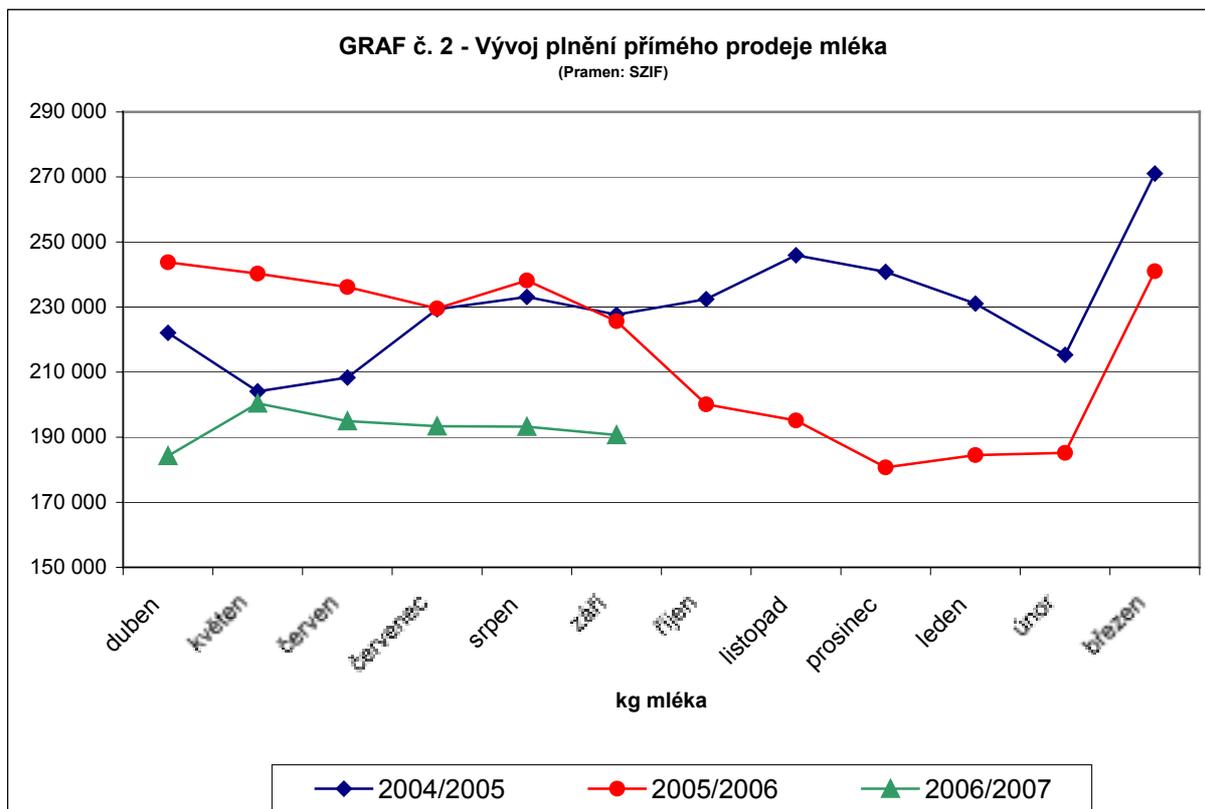
Za uplynulé období kvóťového roku 2006/2007 (duben – září) bylo odběratelům dodáno celkem 1 375 462,562 tun mléka, což představuje plnění na 50,3 % ze stanoveného vnitrostátního referenčního množství mléka. Při porovnání se stejným obdobím předchozího kvóťového roku, jsou dodávky mléka v aktuálním kvóťovém roce (2006/2007) o 0,65 % nižší (index 99,35), tj. o 8 984,832 tun nižší. Podle vývoje v jednotlivých měsících roku 2006 při porovnání s rokem 2005 k poklesům dochází od června 2006.

V rámci přímého prodeje za duben až září kvóťového roku 2006/2007 bylo přímo spotřebitelům prodáno celkem 1 154,413 tun mléka a mléčných výrobků, což představuje plnění na 35,95 % ze stanoveného vnitrostátního referenčního množství mléka. Při porovnání s předchozím kvóťovým rokem přímý prodej klesá cca o 18 %.

Převody IRMM v období od 1. 4. 2006 do 10. 10. 2006

Na základě oznámení o převodu potvrdil SZIF celkem 344 převodů IRMM. Ve stejném období kvóťového roku 2005/2006 to bylo pouze 169 převodů.

Intervenční nákup, skladování a prodej másla a sušeného odstředěného mléka

Podmínky intervenčního nákupu másla jsou stanoveny v nařízení Komise (ES) č. 2771/1999. Intervenční nákup je vyhlášen v případě, že tržní cena másla v členském státě klesne pod 92 % intervenční ceny. V případě, že je intervenční nákup zahájen, nakupuje intervenční agentura máslo od subjektů prostřednictvím jejich nabídek za 90 % intervenční ceny (pro období od 1. července 2005 do 30. června 2006 je stanovena intervenční cena ve Společenství pro máslo 282,44 EUR/100 kg, pro období od 1. července 2006 do 30. června 2007 je intervenční cena 259,52 EUR/100 kg). Nařízením Komise (ES) č. 544/2005 byl v České republice zahájen intervenční nákup másla. V období od 21. 4. 2005 do 30. 6. 2005 přijal SZIF **795,1 tun másla**. Hodnota skladovaného másla činila 69 335 tis. Kč. Toto množství je skladováno ve dvou skladech.

Podmínky intervenčního nákupu sušeného odstředěného mléka jsou stanoveny v nařízení Komise (ES) č. 214/2001 a intervenční nákup je zahajován Evropskou komisí vždy k 1. březnu kalendářního roku. V případě intervenčního nákupu sušeného odstředěného mléka se nepřihlíží k výši tržní ceny, nakupuje se za intervenční cenu (pro období od 1. července 2005 do 30. června 2006 byla stanovena intervenční cena ve Společenství pro sušené odstředěné mléko 184,97 EUR/100 kg, pro období od 1. července 2006 je intervenční cena 174,69 EUR/100 kg). V období od 18. 3. 2005 do 12. 5. 2005 SZIF přijal **820 tun sušeného odstředěného mléka**. Hodnota skladovaného sušeného odstředěného mléka k 30. 9. 2005 činila 50 497 tis. Kč. Toto množství bylo skladováno ve dvou intervenčních skladech.

Skladování intervenčních zásob másla a sušeného odstředěného mléka je v České republice zajišťováno prostřednictvím intervenčních skladů, které byly vybrány v rámci výběrového řízení. Podmínky intervenčního skladování másla a sušeného odstředěného mléka jsou stanoveny v nařízení Komise (ES) č. 2148/1996. Náklady na skladování másla od dubna 2005 do prosince 2005 (795,1 tun) činily 2 099 tis. Kč a náklady na skladování sušeného odstředěného mléka od března 2005 do října 2005 činily 830 tis. Kč. Skladování sušeného odstředěného mléka bylo ukončeno prodejem celého množství, skladování másla pokračuje.

Intervenční prodej sušeného odstředěného mléka se uskutečňuje prostřednictvím nabídek do výběrového řízení. V České republice byl nařízením Komise (ES) č. 1195/2005 zahájen intervenční prodej sušeného odstředěného mléka, ve čtvrtém kole výběrového řízení byl vybrán jeden zahraniční subjekt, kterému bylo prodáno veškeré množství sušeného odstředěného mléka (820 tun) a tržby činily 45 829 tis. Kč.

Podpora spotřeby školního mléka

Podpora spotřeby mléka a vybraných mléčných výrobků žáky je v ČR poskytována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1255/1999, ve znění nařízení Rady (ES) č. 1787/2003, a nařízením Komise (ES) č. 2707/2000, ve znění pozdějších předpisů. Bližší podmínky poskytování podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, stanovuje nařízení vlády č. 205/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Ve školním roce 2004/2005 bylo do programu zvýšení spotřeby mléka zapojeno sedm zpracovatelů dodávajících podporované mléčné výrobky do škol. Ze zapojených škol (k červnu 2005 bylo zapojeno 2 576 škol) využilo nabídku dotovaných mléčných výrobků cca 15,4 % žáků. Během školního roku 2004/2005 bylo dětem do škol dodáno cca 18,5 mil. ks mléčných výrobků. Na školní mléko v roce 2005 bylo vyčerpáno celkem 50 895 tis. Kč, z toho z rozpočtu České republiky 30 263 tis. Kč a z rozpočtu EU 20 632 tis. Kč.

Podpora výroby kaseinu a kaseinátů

Tato podpora se poskytuje na základě nařízení Komise (ES) č. 2921/1990, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s nařízením vlády č. 225/2004 Sb. o některých podrobnostech provádění vybraných tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2005 žádal o podporu jeden schválený subjekt. Jeho průměrná měsíční výroba byla v období od ledna do září 220 tun kaseinu. V říjnu tento subjekt oznámil ukončení výroby. Výše podpory se v průběhu roku několikrát snižovala. Podpora na 100 kg odstředěného mléka, které bylo zpracováno na kasein či kaseináty, byla stanovena v termínu 23. 10. 2004 - 19. 2. 2005 na 2,70, od 20. 2. 2005 byla stanovena výše podpory na 1,30 EUR, od 15. 5. 2005 byla podpora snížena na 0,75 EUR a od 22. 6. 2005 klesla podpora až na 0,52 EUR.

Zemědělský přepočítací koeficient se nadále stanovuje dle Evropské centrální banky k prvnímu dni měsíce, ve kterém byl kasein či kaseinát vyroben.

V roce 2005 byla vyplacena podpora na výrobu kaseinu ve výši **38 348 tis. Kč**.

Podpora soukromého skladování másla a SOM

Podmínky režimu soukromého skladování másla jsou stanoveny nařízením Komise (ES) č. 2771/1999 a v roce 2005 se v České republice **neuskutečnil**. Žádný subjekt se do tohoto režimu v roce 2005 nepřihlásil.

Poskytování podpory na nákup másla neziskovými institucemi a organizacemi

Tato forma podpory je stanovena v nařízení Komise (ES) č. 2191/1981. V roce 2005 bylo přijato celkem 166 žádostí neziskových organizací o vystavení Potvrzení. Z tohoto množství bylo 8 žádostí zamítnuto a 58 žádostí schváleno a bylo vydáno 622 kusů Potvrzení na celkové množství **238 358 kg** másla. Výše podpory byla několikrát během roku upravena, a to tak, že do 1. 3. 2005 se poskytovala ve výši 100 EUR/100 kg, od 1. 3. 2005 byla podpora snížena na 80 EUR/100 kg a od 1. 10. 2005 na 60 EUR/100 kg dodaného másla. V roce 2005 bylo **vyplaceno z rozpočtu EU celkem 1 283 tis. Kč**, což odpovídá 41 480,00, za dodaných 43 109,75 kg másla neziskovým institucím a organizacím.

Prodej másla za snížené ceny a poskytování příspěvku za smetanu, máslo a koncentrované máslo používané při výrobě těstovin, zmrzliny a dalších potravin

Podmínky pro uplatňování tohoto programu jsou stanoveny v nařízení Komise (ES) č. 2571/1997. Během roku 2005 byly přijaty 4 žádosti o registraci podniku a 1 žádost o registraci skladovacích prostor umístěných mimo výrobní areál podniku. Všechny přijaté žádosti byly po předchozí kontrole na místě schváleny. Podmínkou účasti v této formě podpory je úspěšné absolvování výběrového řízení, které probíhá v Bruselu každé druhé a čtvrté úterý v měsíci. V roce 2005 se aktivně do podpory zapojily 2 firmy a celkem se účastnily 15 výběrových řízení, z nichž byly 3 účasti neúspěšné a 12 účastí úspěšných. V roce 2005 bylo přijato 6 žádostí o podporu. **Z rozpočtu EU bylo v roce 2005 vyplaceno celkem 1 512 tis. Kč**, v přepočtu 50 700 EUR. Podpora byla vyplacena na zpracování 90 tun másla bez značkovacích látek, 15 tun smetany bez značkovacích látek a 15 tun smetany se značkovacími látkami do finálních výrobků specifikovaných dle nařízení Komise.

Poskytování podpory pro odstředěné mléko a sušené odstředěné mléko využívané jako krmivo a prodej takového sušeného odstředěného mléka

U této podpory, která je stanovená nařízením Komise (ES) č. 2799/1999, nebyly v roce 2005 z rozpočtu EU vyplaceny **žádné finanční prostředky**.

Poskytování příspěvku při nabídkovém řízení na koncentrované máslo určené pro přímou spotřebu ve Společenství

Na základě nařízení Komise (ES) č. 429/1990 v roce 2005 nebyly z rozpočtu EU vyplaceny žádné finanční částky. Zaregistrován je jeden subjekt, který prozatím výhody, ve formě příspěvku na koncentrované máslo použité k přímé spotřebě, **nevyužil**.

III. Přímé platby

Systém přímých plateb vychází z podmínek vymezených Kodaňským summitem EU a navazující přístupové smlouvy v oblasti produkčních limitů a minimální výše přímých podpor ze zdrojů EU. Tyto podpory jsou vypláceny v systému SAPS (Single Area Payment Scheme), tj. zjednodušeným systémem plateb. V ČR v roce 2005 byly přímé platby vyplaceny systémem jednotné platby na plochu ve výši 2 110,70 Kč/ha, celkem bylo vyplaceno 7 374 mil. Kč. V roce 2005 byla u většiny komodit tato výše na úrovni 30 % podpor zemí EU-15. U přímých plateb byla vyjednána možnost jejich navýšení z národních zdrojů (tzv. doplňkové platby) pro většinu komodit na úroveň 60 % v roce 2005. U mléka mají nové členské země na základě zmocnění Komise možnost doplňovat přímé platby až do výše 85 % maximální sazby v roce 2004, 90 % v roce 2005, 95 % v roce 2006 a 100 % od roku 2007 (maximální sazby jsou stanoveny v kapitole 7 hlavy IV nařízení Rady (ES) č. 1782/2003).

Národní doplňkové platby v ČR byly v roce 2005 vypláceny v systému – Platba na chov přežvýkavců. V rámci této podpory bylo v roce 2005 vyplaceno 2 066,60 Kč na velkou dobytčí jednotku (VDJ), celkem bylo vyplaceno 2 063 mil. Kč.

Maximální sazby pro prémie a dodatečné platby na mléko v EUR/t mléka^{*)}

Období	Prémie	Dodatečná platba		Prémie + dodatečná platba
		v mil. EUR	přepočteno na EUR/t	
2004	8,15	9,1817	3,66	11,81
2005	16,31	19,687	7,34	23,65
2006	24,49	29,530	10,785	35,275

Pramen: kapitola 7 hlava IV nařízení Rady (ES) č. 1782/2003

Poznámka: *) vyplácí se na individuální referenční množství mléka, které má producent k dispozici ke dni 31. března příslušného kalendářního roku

IV. Legislativní opatření

- Veškeré legislativní procesy v období roku 2004/2005 směřovaly k plné harmonizaci českého právního řádu v oblasti komodity mléka s legislativou Evropských společenství. Základní formou legislativních opatření v rámci společné tržní organizace mléka jsou nařízení Rady a Komise, které mají přímou aplikovatelnost pro všechny členské státy Unie. Pro komoditu mléko je základním legislativním opatřením **nařízení Rady (ES) č. 1255/1999**, o **Společné tržní organizaci pro mléko a mléčné výrobky**, které bylo novelizováno **nařízením Rady (ES) č. 1787/2003**. Podrobná pravidla pro aplikaci nařízení Rady jsou stanovena v jednotlivých příslušných nařízeních Komise.
- Podmínky uplatňování systému „mléčných kvót“ (referenčního množství mléka) jsou stanoveny **nařízením Rady (ES) č. 1788/2003**, kterým se zavádí dávka v odvětví mléka a mléčných výrobků a **nařízením Komise (ES) č. 595/2004**, uvádějící podrobná pravidla pro aplikaci nařízení Rady č. 1788/2003.
- Velice významná pro české producenty mléka, z pohledu systému „mléčných kvót“, jsou dvě nařízení, která byla vydána v roce 2006. Dne 3. 6. 2006 bylo v Úředním věstníku Evropské unie (L 150) publikováno **nařízení Komise (ES) č. 832/2006**, o rozdělení vnitrostátních referenčních množství stanovených na období 2005/2006 v příloze I nařízení Rady (ES) č. 1788/2003 na „dodávky“ a „přímé prodeje“. V tomto nařízení byla Komisí potvrzena definitivní změna z jednoho individuálního množství mléka na druhé na základě oznámení jednotlivých členských států (na základě odůvodněných žádostí jednotlivých producentů mléka). V příloze uvedeného nařízení je pro Českou republiku stanoveno rozdělení vnitrostátního referenčního množství (od 1. dubna 2005 do 31. března 2006) **na „dodávky“ – 2 678 931,873 tun a na „přímý prodej“ – 3 211,127 tun**. Dne 23. 6. 2006 bylo v Úředním věstníku Evropské unie (L 170) publikováno **nařízení Komise (ES) č. 927/2006**, o uvolnění zvláštní restrukturalizační rezervy podle čl. 1 odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1788/2003. Podle předložených zpráv Evropské Komisi uvedené členské státy (Česká republika, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Slovinsko a Slovensko) prokázaly pokles spotřeby mléka a mléčných výrobků ve vlastním hospodářství. Množství stanovená v příloze nařízení začlení do vnitrostátní rezervy podle čl. 14 nařízení (ES) č. 1788/2003 a použijí se pro dodávky. Pro Českou republiku toto množství představuje **55 788 tun**, což po navýšení představuje vnitrostátní referenční množství **pro „dodávky“ 2 734 719,873 tun**.
- V oblasti trhu s mlékem a mléčnými výrobky má Česká republika v platnosti tři základní nařízení vlády, která jsou v souladu se základním nařízením Evropských společenství:
 - a) **Nařízení vlády č. 244/2004 Sb.**, o stanovení bližších podmínek pro uplatňování dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků v rámci společné tržní organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění nařízení vlády č. 517/2004 Sb. a nařízení vlády č. 258/2005 Sb. Nařízení vlády bylo dvakrát novelizováno. Cílem provedených úprav bylo stanovení bližších podmínek pro rozdělování referenčního množství mléka z rezervy, tím bylo producentům mléka umožněno získat mléko navíc a to na základě objektivních kritérií. Dále předmětem úpravy byl proces přidělování nových nebo zvyšování stávajících individuálních referenčních množství mléka a to jak speciálně pro období „kvótového roku“ 2005/2006, tak následně pro další období „kvótových let“. Novelou nařízení vlády byl upraven i proces schvalování odběratelů. Dále předmětem úprav bylo i zpřesnění některých ustanovení týkajících se např. snižování a odnětí individuálního referenčního množství mléka, jeho převodu a přechodu, změny individuálního referenčního množství mléka pro dodávky na individuální referenční množství mléka pro přímý prodej a naopak a změna rozdělování referenčního množství mléka z rezervy na jedenkrát ročně a to k 1. březnu příslušného kalendářního roku.

- b) **Nařízení vlády č. 205/2004 Sb.**, kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, ve znění nařízení vlády č. 128/2005 Sb., nařízení vlády č. 371/2005 Sb., a nařízení vlády č. 339/2006 Sb. Výše maximálních cen, které žák zaplatí za dotované mléko či mléčný výrobek jsou stanoveny Cenovým výměrem Ministerstva financí. Předmětem nařízení vlády je vyplácení dvou podpor – podpory tzv. školního mléka hrazené z finančních prostředků Evropských společenství (na základě nařízení Komise č. 2707/2000 o stanovení prováděcích pravidel k nařízení Rady č. 1255/1999, pokud jde o podporu ze Společenství na dodávky mléka a některých mléčných výrobků žákům vzdělávacích institucí a nařízení Komise č. 816/2004, kterým se upravují pravidla pomoci Společenství stanovené nařízením Komise č. 2707/2000 na dodávky mléka a některých mléčných výrobků žákům vzdělávacích institucí) a dále národní podpory, hrazené z finančních prostředků České republiky. Nezbytným principem novelizačních úprav bylo, zpřesnění a doplnění ustanovení o schvalování subjektů pro dodávání podporovaných mléčných výrobků, zejména v případě, kdy subjekt hodlá změnit sortiment podporovaných mléčných výrobků či hodlá ukončit dodávání některého podporovaného mléčného výrobku; dále stanovení národní podpory spotřeby „školního mléka“ na příslušná období školního roku, dále změna pojmosloví v souvislosti s přijetím nového školského zákona, tj. zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon). Žáci mají nárok na 5 kusů mléčných výrobků týdně. Česká republika kromě mléka polotučného a plnotučného ochuceného i neochuceného mléka podporuje jogurty, jogurtová mléka a smetanové krémy, aby zajistila žákům pestřejší nabídku dalších čerstvých mléčných výrobků.
- c) **Nařízení vlády č. 225/2004 Sb.**, o některých podrobnostech provádění vybraných tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění nařízení vlády č. 120/2005 Sb., a ve znění nařízení vlády č. 269/2006 Sb. *Toto nařízení je implementací zbývajících nástrojů společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky mezi které patří: intervenční nákupy másla a sušeného odstředěného mléka; poskytování příspěvku na soukromé skladování másla, smetany, sušeného odstředěného mléka a sýrů; poskytování příspěvku na odstředěné mléko a sušené odstředěné mléko určené pro využití jako krmivo; poskytování příspěvku ke zpracování odstředěného mléka na kasein a kaseináty; poskytování příspěvku na prodej másla za sníženou cenu tzv. neziskovým organizacím; prodej intervenčně nakoupeného másla určeného ke zpracování při výrobě pekařských a cukrářských výrobků a zmrzliny za snížené ceny; poskytování příspěvku na máslo, koncentrované máslo a smetanu určenou ke zpracování při výrobě pekařských a cukrářských výrobků a zmrzliny, poskytování příspěvku na koncentrované máslo určené pro přímou spotřebu ve Společenství. Toto nařízení bylo novelizováno nařízením vlády č. 120/2005 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 225/2004 Sb., o některých podrobnostech provádění vybraných tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky. Toto nařízení nabylo účinnosti dne 1. dubna 2005. Hlavním důvodem této právní úpravy (novely nařízení vlády č. 225/2004 Sb.) bylo zpřesnění, a to zejména těch opatření, která jsou prováděna příslušnými přímo použitelnými předpisy ES i doplnění dalších vybraných ustanovení k provádění přímo použitelných předpisů ES tam, kde takovou úpravu tyto předpisy příkazují nebo umožňují provést.*

Další legislativní opatření:

Vyhláška č. 203/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na mléko a mléčné výrobky, ve znění vyhlášky č. 638/2004 Sb.. Vyhláška upravuje v souladu s právem Evropských společenství veterinární podmínky výroby syrového mléka, konzumního tepelně ošetřeného mléka a mléka určeného k výrobě mléčných výrobků a jeho uvádění do oběhu a dále podmínky výroby mléčných výrobků určených k lidské

spotřebě a jejich uvádění do oběhu. Ve vyhlášce jsou dále stanoveny podmínky pro schvalování podniků pro ošetření mléka a zpracovatelských podniků.

Vyhláška č. 375/2003 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů a o veterinárních požadavcích na živočišné produkty, ve znění vyhlášky č. 639/2004 Sb. Vyhláška mimo jiné upravuje veterinární podmínky přímého prodeje syrového, mlékárensky neošetřeného mléka a výrobků z tohoto mléka spotřebiteli, posuzování a označování živočišných produktů na základě jejich veterinárního vyšetření a jejich uvolňování do oběhu, označování surovin a potravin živočišného původu pocházejících z podniků se stanoveným přechodným obdobím, zásady postupu při odběru vzorků k laboratornímu vyšetření aj.

Vyhláška č. 77/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky na mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje.

Vyhláška č. 124/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 77/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje.

Vyhláška č. 78/2005 Sb., kterou se mění vyhláška č. 77/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje, ve znění vyhlášky č. 124/2004 Sb. V této vyhlášce byl doplněn pojem „**České smetanové máslo**“. Tímto názvem se označuje pouze máslo určené pro obchodování v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky (nařízení Komise (ES) č. 2771/1999, nařízení Komise (ES) č. 2191/1981) a splňující požadavky stanovené předpisem nařízení Rady (ES) č. 1255/1999. Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem, kdy nabývá účinnosti předpis ES, jímž bude název „České smetanové máslo“ zařazen do přímo použitelného předpisu Evropských společenství (Příloha V nařízení Komise (ES) č. 2771/1999 ze dne 16. prosince 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1255/1999, pokud jde o intervenční opatření na trhu s máslem a smetanou, v platném znění).

Vyhláška č. 122/2005 Sb., kterou se mění vyhláška č. 378/2003 Sb., kterou se stanoví podniky, v nichž se připouští po dobu přechodného období uplatňovat odchylné veterinární požadavky na jejich provoz. V této vyhlášce je výčet podniků se stanoveným přechodným obdobím a odchylné veterinární požadavky na jejich provoz.

Důležité informace o příslušné legislativě lze najít na internetových stránkách:

<http://www.mvcr.cz> - Portál veřejné správy ČR – vyhledávání v zákonech – Sbirka zákonů a mezinárodních smluv.

<http://europa.eu.int/eur-lex/lex/JOIndex.do?hmlang=cs> – Stránky Official Journal - Ústřední věstník Evropských společenství – vydávání předpisů ES v českém jazyce.

http://europa.eu.int/eur-lex/cs/dd/reg/cs_register_036056.html – Stránka evropské legislativy týkající se komodity mléka a mléčných výrobků – přeloženo do českého jazyka.

<http://www.svscr.cz> – Portál Státní veterinární správy České republiky, kde jsou v hlavní nabídce odkazy na základní informace např. zákazy a omezení, informace z legislativy, publikace, zdraví zvířat, veřejné zdraví, schválené subjekty pro trh EU, schválené subjekty pro vnitřní trh a pro přímý prodej a další zajímavé odkazy.

<http://www.szif.cz/irj/portal> – Stránky Státního zemědělského intervenčního fondu týkající se vybraných režimů komodity mléka, příruček pro žadatele, jednotlivých vzorů žádostí a jiných formulářů. Příslušné dokumenty lze nalézt na této internetové adrese v podnabídce Společná organizace trhu/komodity – živočišná výroba – mléko.

ZAHRANIČNÍ TRHY

Svět

Produkce mléka celosvětově roste a v roce 2006 má dosáhnout u vybraných 14 produkčních oblastí (Kanada, Mexiko, USA, Argentina, Brazílie, EU-25, Rumunsko, Rusko, Ukrajina, Indie, Čína, Japonsko, Austrálie, Nový Zéland) 425,325 mil. tun, což představuje cca 80 % odhadované celosvětové produkce a nárůst produkce mléka o 2,8 % oproti roku 2005. Mezi nejvýznamnější producenty mléka patří EU-25, kde se v roce 2006 očekávají dodávky do mlékáren ve výši 132,25 mil. tun, dále USA s očekávanými 82,25 mil. tun, na třetím místě Indie s 39,45 mil. tun, dále Čína s 33,8 mil. tun a Rusko s 32, mil. tun.

Produkce mléka v tis. tunách

	2001	2002	2003	2004	2005 ^{p)}	2006 ^{o)}
Severní Amerika						
Kanada	8 106	7 964	7 734	7 885	7 800	7 750
Mexiko	9 501	9 560	9 784	9 874	10 063	10 285
USA	74 994	77 140	77 290	77 477	80 150	82 250
	92 601	94 664	94 808	95 236	98 013	100 285
Jižní Amerika						
Argentina	9 500	8 500	7 950	9 250	9 850	10 300
Brazílie	22 300	22 635	22 860	23 317	24 025	24 680
	31 800	31 135	30 810	32 567	33 875	34 980
Evropská Unie – 25¹⁾						
	130 069	131 040	131 847	130 812	131 750	132 250
Východní Evropa						
Rumunsko	5 188	5 150	5 400	5 723	5 500	5 700
Bývalý Sovětský svaz						
Rusko	33 000	33 500	33 000	32 000	31 200	32 000
Ukrajina	13 169	13 860	13 400	13 787	13 800	13 800
	46 169	47 360	46 400	45 787	45 000	45 800
Jižní Asie						
Indie	36 400	36 200	36 500	37 500	38 500	39 450
Asie						
Čína	10 255	12 998	17 463	22 606	28 000	33 800
Japonsko	8 300	8 385	8 400	8 329	8 255	8 210
	18 555	21 383	25 863	30 935	36 255	42 010
Oceánie						
Austrálie ²⁾	10 864	11 608	10 636	10 377	10 428	10 750
Nový Zéland ³⁾	13 162	13 925	14 346	15 000	14 400	14 100
	24 026	25 533	24 982	25 377	24 828	24 850
CELKEM	384 808	392 465	396 610	403 937	413 721	425 325

Pramen: USDA, World Markets and Trade, Dairy production and Trade Developments, December 2005

Poznámky:

^{p)} předběžný údaj

^{o)} prognóza

¹⁾ dodávky do mlékáren

²⁾ ukončení roku 30. června

³⁾ ukončení roku 31. května

Početní stavy dojnic v tis. ks

	2001	2002	2003	2004	2005 ^{p)}	2006 ^{o)}
Severní Amerika						
Kanada	1 091	1 084	1 065	1 057	1 065	1 059
Mexiko	6 800	6 800	6 800	6 800	6 850	6 875
USA	9 103	9 139	9 038	9 010	9 035	9 100
	16 994	17 023	16 948	16 867	16 950	17 034
Jižní Amerika						
Argentina	2 450	2 150	2 000	2 000	2 100	2 150
Brazílie	15 900	15 600	15 300	15 200	15 100	15 050
	18 350	17 750	17 300	17 200	17 200	17 200
Evropská Unie – 25						
	25 747	25 140	24 456	23 963	23 398	23 050
Východní Evropa						
Rumunsko	1 564	1 550	1 684	1 694	1 587	1 650
Bývalý Sovětský svaz						
Rusko	12 500	12 200	11 700	11 200	10 430	9 770
Ukrajina	4 958	4 918	4 715	4 313	3 950	3 910
	17 458	17 118	16 415	15 513	14 380	13 680
Jižní Asie						
Indie	35 900	36 000	36 500	37 000	38 000	38 600
Asie						
Čína	2 848	3 420	4 466	5 466	6 700	8 100
Japonsko	971	966	964	936	910	900
	3 819	4 386	5 430	6 402	7 610	9 000
Oceánie						
Austrálie	2 281	2 369	2 050	2 036	2 041	2 045
Nový Zéland	3 557	3 749	3 842	3 920	3 970	4 000
	5 838	6 118	5 892	5 956	6 011	6 045
CELKEM	125 670	125 085	124 625	124 595	125 136	126 259

Pramen: USDA, World Markets and Trade, Dairy production and Trade Developments, December 2005

Poznámky:

^{p)} předběžný údaj

^{o)} prognóza

U početních stavů dojnic byl prolomen sestupný trend. V zemích, kde se počty dojnic evidují, bylo v průměru v roce 2005 chováno 125,1 miliónů dojnic, tzn. nárůst oproti roku 2004 o 0,4 %. Pro rok 2006 se počítá s dalším zvýšením početních stavů dojnic ve vybraných zemích o 0,9 % na 126,3 milióny.

Podle studií USDA se očekává zvýšení světové průměrné užitkovosti dojnic na 3 367 kg, tj. nárůst o celých 1,9 % v porovnání s rokem 2005.

Spotřeba konzumního mléka by měla podle amerických prognóz zaznamenat nárůst na 166,9 miliónů tun.

Produkce mléka na dojnici v tunách na kus

	2001	2002	2003	2004	2005 ^{p)}	2006 ^{o)}
Severní Amerika						
Kanada	7,43	7,35	7,26	7,46	7,32	7,32
Mexiko	1,40	1,41	1,44	1,45	1,47	1,50
USA	8,24	8,44	8,51	8,60	8,87	9,04
Jižní Amerika						
Argentina	3,88	3,95	3,98	4,63	4,69	4,79
Brazílie	1,40	1,45	1,49	1,53	1,59	1,64
Evropská Unie – 25						
	5,05	5,21	5,39	5,46	5,63	5,74
Východní Evropa						
Rumunsko	3,32	3,32	3,21	3,38	3,47	3,45
Bývalý Sovětský svaz						
Rusko	2,64	2,75	2,82	2,86	2,99	3,28
Ukrajina	2,66	2,82	2,84	3,20	3,49	3,53
Jižní Asie						
Indie	1,01	1,01	1,00	1,01	1,01	1,02
Asie						
Čína	3,60	3,80	3,91	4,14	4,18	4,17
Japonsko	8,55	8,68	8,71	8,90	9,07	9,12
Oceánie						
Austrálie	4,76	4,90	5,19	5,10	5,11	5,26
Nový Zéland	3,70	3,71	3,73	3,83	3,63	3,53

Pramen: USDA, *World Markets and Trade, Dairy production and Trade Developments, December 2005*

Poznámky:

^{p)} předběžný údaj

^{o)} prognóza

¹⁾ dodávky do mlékáren

²⁾ ukončení roku 30. června

³⁾ ukončení roku 31. května

Na základě studií USDA (United States Department of Agriculture) z prosince 2005 se předpokládá pokračování upevnění světového trhu s mlékem a mléčnými výrobky, nicméně jsou známky toho, že by se světová poptávka měla výhledově mírně snížit a rovněž se předpokládá nepatrné snížení světových cen během několika dalších měsíců. Přes relativně pevné ekonomické faktory (růst HDP v asijských zemích přes 6 %, v Číně přes 9 %, v USA do 3 %, v EU-25 cca 1,5 %) výsledky za 1. pololetí roku 2005 v obchodních datech naznačují v některých zemích významný pokles dovozu (např. ztelně dovoz sušeného mléka do Číny). Vývoj obchodu v roce 2006 bude zčásti ovlivněn i vývojem kurzu USA dolaru, nejnovější výhledy pro rok 2006 předpokládají jeho zesílení oproti euru.

Změny z roku 2005 do roku 2006 v produkci mléka a mléčných výrobků (tis. tun)

Země	Syrové mléko	Sýry	Máslo	SOM	SPM
USA	+ 2 100	+ 130	+ 15	+ 40	+ 2
Argentina	+ 450	+ 25	-	+ 2	0
Brazílie	+ 655	+ 15	+ 1	+ 4	+ 20
EU-25	+ 500	+ 65	- 5	0	- 5
Austrálie	+ 322	+ 19	- 1	+ 1	+ 8
Nový Zéland	- 300	- 5	- 15	- 20	- 8

Pramen: USDA

Produkce mléka v Oceánii by měla zůstat převážně nezměněná, neboť expandující produkce mléka 2005/2006 v Austrálii kompenzuje nedostatečnou výrobu na Novém Zélandu, kde došlo ke snížení produkce mléka vlivem nepříznivého počasí. Australská produkce mléka v období červenec

2005/červen 2006 by se měla zvýšit o cca 3 %, a to vlivem vyšší užitkovosti (včasné srážky – zlepšení podmínek na pastvách, zvýšená dostupnost vody na zavlažování), přesto je celková produkce mléka v Austrálii ještě 7 % pod objemem produkce v roce 2001/2002. Nepředpokládá se změna velikosti stáda, kde za uplynulé tři roky sucha byl velký propad (o 14 % oproti roku 2001/2002). Silný australský dolar tlumil výnosy z vývozu. Pro další období se očekává zaměření výroby zejména na sýry a SPM, zatímco výroba SOM a másla by měla zůstat na úrovni roku 2005.

Vytrvalé deště a poměrně nízké teploty negativně ovlivnily produkci mléka v severní oblasti Nového Zélandu. Pro rok červen 2005/květen 2006 se odhaduje snížení produkce mléka o cca 2 %, vlivem nižší produkce mléka lze očekávat snížení výroby másla o 4 %, SOM o 8 %.

V zemích EU-25 se v roce 2005 podle předběžných údajů zvýšila produkce mléka pro zpracování v mlékárenském průmyslu o cca 1 % (oproti roku 2004), avšak toto navýšení vedlo k zatížení produkce sankcemi v kvótovém roce 2004/2005 ve výši 388 mil. EUR (z toho 80 % za nadprodukcí Německa a Itálie). Pro rok 2006 lze předpokládat zvýšení produkce mléka o 3,8 %, neboť hlavním producentům mléka EU-15 byla kvóta pro kvótový rok 2006/2007 navýšena o 0,5 %. Navíc některé nové členské státy, např. Česká republika, Polsko apod., vlivem příznivých cen za surovinu dále rozšiřují produkci mléka. Pro rok 2006 se u výroby i spotřeby sýrů očekává zvýšení o 1 %, u másla nižší výroba (o 0,2 %) i spotřeba (o 0,6 %), u SPM nižší výroba (o 0,6 %) a stagnace spotřeby a u SOM stagnace ve výrobě a snížení spotřeby oproti roku 2005 o 4,7 %.

Produkce mléka v USA, která se v roce 2005 oproti roku 2004 zvýšila o 3,5 %, bude v roce 2006 pravděpodobně vyšší o cca 2,6 %. Ačkoliv obměna základního stáda jalovicemi zůstane omezená vzhledem k vysoké nákladnosti, budou producenti zvýšením užitkovosti dojníc schopni krýt požadavky po surovině a to i navzdory předpokládaným mírným cenovým relacím v oblasti zpeněžování mléka. V USA se v roce 2006 očekává zvýšení výroby oproti roku 2005 u másla o 2,5 %, u sýrů o 3,1 %, u SOM o 5,4 % a u SPM o 13,3 %.

Produkce mléka v Brazílii oproti uplynulým rokům expanduje, vyšší produktivita a návratnost investic přispívají k dalšímu zvýšení produkce mléka (pro rok 2006 o cca 3 %). V minulých letech byla Brazílie dovozcem SPM (r. 2002 dovoz 95 000 tun) pro rok 2006 se předpokládá vývoz až 30 000 tun.

V Argentině mlékárenský sektor prosperuje za přispění silné domácí i zahraniční poptávky. Meziroční nárůst produkce 2005/2004 představoval necelých 7 % a pro rok 2006 se očekává další zvýšení produkce mléka o cca 5 % oproti roku 2005. Podpora argentinského exportu byla výrazná u SPM a méně i u sýrů. Argentinská vláda podepsala dohodu o nezbytné cenové regulaci s mlékárenským sektorem ve snaze zastavit inflační tlaky. Koncem července 2005 argentinská vláda zvýšila vývozní daň u sušeného mléka a sýrů ve snaze omezit export a podpořit stagnující domácí spotřebu. Přesto vyhlídky pro rok 2006 předpovídají zvýšení exportu oproti roku 2005 u sýrů o 44 % (ze 45 tis. tun na 65 tis. tun), u SPM o 2,7 % (ze 185 tis. tun na 190 tis. tun).

Sýry

Celosvětová produkce sýrů v roce 2006 má být vyšší oproti roku 2005 o cca 2 % a má dosáhnout 14,113 mil. tun. Mezi největší výrobce sýrů se řadí EU-25 (výhled roku 2006 je 6,58 mil. tun), USA (4,275 mil. tun), Brazílie (495 tis. tun), Argentina (425 tis. tun), Egypt (462 tis. tun), Austrálie (395 tis. tun).

Rovněž spotřeba sýrů má stále rostoucí trend z 13,559 mil. tun v roce 2005 na 13,793 mil. tun v roce 2006 (z toho 6,18 mil. tun EU-25, 4,418 mil. tun USA, 570 tis. tun Rusko, 490 tis. tun Brazílie).

U exportu sýrů se celosvětově v roce 2006 předpokládá růst o cca 5 %, výrazné zvýšení objemu vývozu se očekává v Argentině a Ukrajině. Mlékárenský průmysl na Ukrajině přesto, že se potýkal s problémy spojenými s kvalitou suroviny, během posledních let vzrostl z průměrné roční výroby 105 tis. tun v roce 2001 na 270 tis. tun v roce 2005, pro rok 2006 je výhled 290 tis. tun výroby sýrů. Rovněž výrazný je nárůst v ukrajinském exportu sýrů, kdy v roce 2001 bylo exportováno 31 tis. tun, v roce 2005 110 tis. tun, výhled pro rok 2006 je 130 tis. tun.

Rychlá expanze argentinských sýrů byla podpořena světovými cenami a poptávkou zejména po měkkých a poloměkkých sýrech v Rusku, Mexiku a Chile a po tvrdých sýrech v USA (z celkových 18 tis. tun sýrů vyvezených v roce 2001 se očekává nárůst ve vývozu pro rok 2006 na 65 tis. tun).

Exporty sýrů EU-25 zůstanou pravděpodobně na úrovni roku 2005 a to i přes to, že se očekává zvýšení výroby sýrů, která však bude krytá zvýšenou domácí spotřebou.

Celosvětově se očekává oproti roku 2005 zvýšení dovozní poptávky o 1,1 %, tj. na 970 tis. tun. Největší objemy sýrů směřují do Ruska (220 tis. tun), Japonska (210 tis. tun) a do USA (205 tis. tun).

Bilance sýrů – svět (tis. tun)

	2001	2002	2003	2004	2005 ^{p)}	2006 ^{o)}
Produkce	12 540	12 953	12 938	13 546	13 832	14 113
Spotřeba	12 338	12 601	12 708	13 271	13 559	13 793
Dovoz	879	857	923	941	959	970
Vývoz	1 086	1 157	1 180	1 239	1 247	1 304
Změna zásob	518	570	543	520	505	491

Pramen: USDA, World Markets and Trade, Dairy production and Trade Developments, December 2005

Poznámky:

^{p)} předběžný údaj

^{o)} prognóza

Máslo

Výhledy pro rok 2006 ve vývoji celosvětové produkce másla ukazují na trvalý růst produkce másla (7,2 mil tun je výhled pro rok 2006), která má být oproti roku 2001 vyšší o 18 %. Největší objemy produkce másla vykazují Indie (3,2 mil. tun), EU-25 (2,145 mil. tun), USA (620 tis. tun), Nový Zéland (330 tis. tun), Rusko (270 tis. tun).

Ve spotřebě másla se rovněž očekává nárůst, pro rok 2006 na 6,864 mil. tun, což je o 20 % vyšší než v roce 2001. Největší spotřební zemí v této komoditě je Indie (3,185 mil. tun), EU-25 (1,915 mil. tun), USA (635 tis. tun), Rusko (435 tis. tun).

Výhledy v obchodování s máslem jsou zatím nejasné. Ačkoliv se v roce 2006 očekává zvýšení exportu o cca 2 % (na 823 tis. tun), je tento objem stále pod úrovní exportu v roce 2004 (868 tis. tun). V EU-25 se předpokládá v oblasti exportu stabilní situace (360 tis. tun), výroba a spotřeba másla je v EU-25 oproti předchozím rokům mírně snížena. Exporty másla Nového Zélandu se výhledově zvýší o 4,5 %, ale přesto zůstanou pod úrovní dosaženou v roce 2003 (o 21 %, kdy se exportovalo 386 tis. tun). Ruské dovozy másla se v roce 2005 meziročně snížily o cca 12 %, přesto pro rok 2006 je odhadován import na úrovni roku 2004, tj. 170 tis. tun. Rusko zůstává největší importní zemí.

Bilance másla – svět (tis. tun)

	2001	2002	2003	2004	2005 ^{p)}	2006 ^{o)}
Produkce	6 098	6 504	6 554	6 601	6 843	7 200
Spotřeba	5 724	6 018	6 161	6 263	6 477	6 864
Dovoz	362	380	429	448	402	426
Vývoz	743	733	850	868	804	823
Změna zásob	315	451	421	339	303	242

Pramen: USDA, World Markets and Trade, Dairy production and Trade Developments, December 2005

Poznámky:

^{p)} předběžný údaj

^{o)} prognóza

SOM

Celosvětová produkce SOM má dosáhnout v roce 2006 úroveň 3,402 mil. tun, tj. meziroční zvýšení o 1,3 %. Mezi největší producenty SOM patří EU-25 (1,035 mil. tun – stejné množství v roce 2005 i 2006), USA (780 tis. tun – oproti roku 2005 navýšení o 5,4 %), Indie (290 tis. tun – oproti roku 2005 je navýšení 7,4 %), Nový Zéland (230 tis. tun – navýšení oproti roku 2005 o téměř 21 %).

Oproti výhledům rostoucí produkce SOM mají výhledy spotřeby SOM trend klesající. Pro rok 2006 celosvětová spotřeba SOM je odhadována na úrovni 3,134 mil. tun, což je např. oproti roku 2003 snížení o téměř 7 %.

Oblast exportů SOM a její výhled pro rok 2006 má klesající tendenci, předpokládá se snížení exportu o 5 %. USA předpokládá vyvážený trh se SOM, přičemž produkce má dosáhnout 780 tis. tun a spotřeba 516 tis. tun – skladové zásoby se mají zvýšit pouze o 15 tis. tun (na 80 tis. tun, přičemž pětiletý průměr zásob je 334 tis. tun) a lodní přeprava se má snížit o 17 %. EU-25 očekává pokles exportu SOM o 11 %, produkci na úrovni roku 2005, spotřebu nižší o 7,3 %. V Oceánii export zůstane nižší o 108 tis. tun než v roce 2003.

Oblast dovozů SOM z celosvětového pohledu má klesající tendenci vývoje (v r. 2006 by celkové dovozy SOM měly být na úrovni 757 tis. tun). Největší dovozní zemí je Mexiko (170 tis. tun), dále Indonésie a Filipíny (obě země po 135 tis. tunách) a Alžírsko (100 tis. tun).

Bilance SOM – svět (tis. tun)

	2001	2002	2003	2004	2005 ^{p)}	2006 ^{o)}
Produkce	3 402	3 676	3 655	3 336	3 359	3 402
Spotřeba	2 955	3 118	3 359	3 298	3 260	3 134
Dovoz	690	714	783	772	761	757
Vývoz	967	1 046	1 172	1 164	1 074	1 023
Změna zásob	792	1 018	925	571	357	358

Pramen: USDA, World Markets and Trade, Dairy production and Trade Developments, December 2005

Poznámky:

^{p)} předběžný údaj,

^{o)} prognóza

SPM

Výhledy celosvětové produkce SPM ukazují na nárůst objemu produkce, pro rok 2006 na 3,675 mil. tun (což oproti roku 2001 představuje zvýšení produkce SPM o 22,3 %). Mezi největší výrobce SPM se řadí Čína (1 mil. tun), EU-25 (855 tis. tun), Nový Zéland (642 tis. tun), Brazílie (460 tis. tun), Argentina (270 tis. tun).

Výhledy ve spotřebě jsou rovněž příznivé, meziroční nárůst spotřeby 2005/2006 je cca 4 %, tj. pro rok 2006 2,486 mil. tun SPM. Největší spotřeba SPM je v Číně (1,026 mil. tun), Brazílii (453 tis. tun), EU-25 (367 tis. tun), Rusku (115 tis. tun).

V roce 2006 se očekává celosvětové zvýšení vývozu SPM o 7 %. Nový Zéland i při nižší produkci SPM očekává zvýšení exportu z 585 tis. tun v roce 2005 na 642 tis. tun v roce 2006. Vlivem příznivých podmínek v Jižní Americe dochází k rychlému zvyšování výroby SPM spolu s jeho vývozem, který se oproti roku 2001 (85 tis. tun) má v roce 2006 výrazně zvýšit (na 190 tis. tun). Nový Zéland, EU-25, Argentina a Austrálie patří k největším světovým exportérům SPM. V roce 2005 největší část exportů směřovala do Alžírsko a Venezuely.

Bilance SPM – svět (tis. tun)

	2001	2002	2003	2004	2005 ^{p)}	2006 ^{o)}
Produkce	3 004	3 051	3 243	3 453	3 563	3 675
Spotřeba	2 084	2 035	2 215	2 275	2 392	2 486
Dovoz	396	472	435	475	446	444
Vývoz	1 374	1 459	1 452	1 635	1 540	1 642
Změna zásob	121	150	161	158	235	226

Pramen: USDA, World Markets and Trade, Dairy production and Trade Developments, December 2005

Poznámky:

^{p)} předběžný údaj,

^{o)} prognóza

Světové ceny

Dosažené ceny hlavních mlékárenských výrobků v roce 2005 zůstaly stabilní a poptávka vyvážená.

U SOM a sýrů byly ceny po celý rok 2006 stabilní, u másla v posledních měsících roku nižší, avšak zůstaly silné.

V první polovině roku 2006 došlo k mírnému snížení cen u sušených mlék, v září a říjnu se vrátily na úroveň roku 2005, hlavní dovozní země zachovají své značné objemy nákupu SOM (Alžírsko, Irák, Venezuela). Ceny SOM v EU-25 zůstaly nad úrovní 1 920 EUR/tunu, tj. nad intervenční cenou (k 1. červenci 2006 byla intervenční cena snížena o 5,5 %, tj. na 1 747 EUR/tunu). Ceny SPM za poslední dva roky v Evropě jsou stabilní.

Světové ceny sýrů v 2. polovině roku 2005 mírně klesly následkem kurzu dolaru. Růst cen sýrů od roku 2003 do roku 2005 byl oproti ostatním cenám mléčných výrobků extrémní (více jak 80% nárůst od ledna 2003 až do září 2005), nicméně se výhledově dá očekávat, že snížení cen sýrů bude malé a ceny zůstanou v historicky vyšších cenových úrovních.

Ceny másla se snížily z 2 050 USD/tunu v srpnu 2005 na 1 900 USD/tunu v lednu 2006 s očekáváním produkce Nového Zélandu a sníženým zájmem zvláště ruského trhu. Ceny másla v roce 2006 jsou pod vlivem vysokých zásob Oceánie a EU-25 (tlak na snížení cen). Další snížení cen másla vlivem snížení intervenční ceny v červenci 2006 nenastalo.

Máslo**Máslo 82 % v USD/t, FOB západoevropské přístavy**

Rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
2001	1250-1350	1200-1250	1140-1250	1050-1140	1200-1350	1250-1350	1300-1400	1250-1350	1250-1350	1250-1350	1270-1350	1150-1250
2002	1100-1200	1000-1100	1000-1100	950-1050	950-1050	950-1050	950-1050	950-1050	1050-1100	1100-1150	1100-1150	1100-1150
2003	1150-1200	1150-1250	1250-1330	1250-1330	1250-1300	1250-1300	1250-1300	1430-1470	1140-1490	1500-1600	1550-1650	1550-1700
2004	1580-1700	1550-1650	1550-1650	1600-1680	1750-1850	1850-2000	1850-2000	1900-2000	1900-2000	1975-2050	1900-2000	1900-2000
2005	1900-2000	1900-2000	1900-2030	1850-2000	1850-2000	1850-2050	1900-2050	2000-2100	2000-2100	1975-2050	1900-2000	1900-2000
2006	1900-1970	1900-1970	1850-1900	1750-1850	1730-1850	1650-1800	1620-1750	1600-1750	1600-1750	1650-1750		

SOM**Sušené odstředěné mléko v USD/t, FOB západoevropské přístavy**

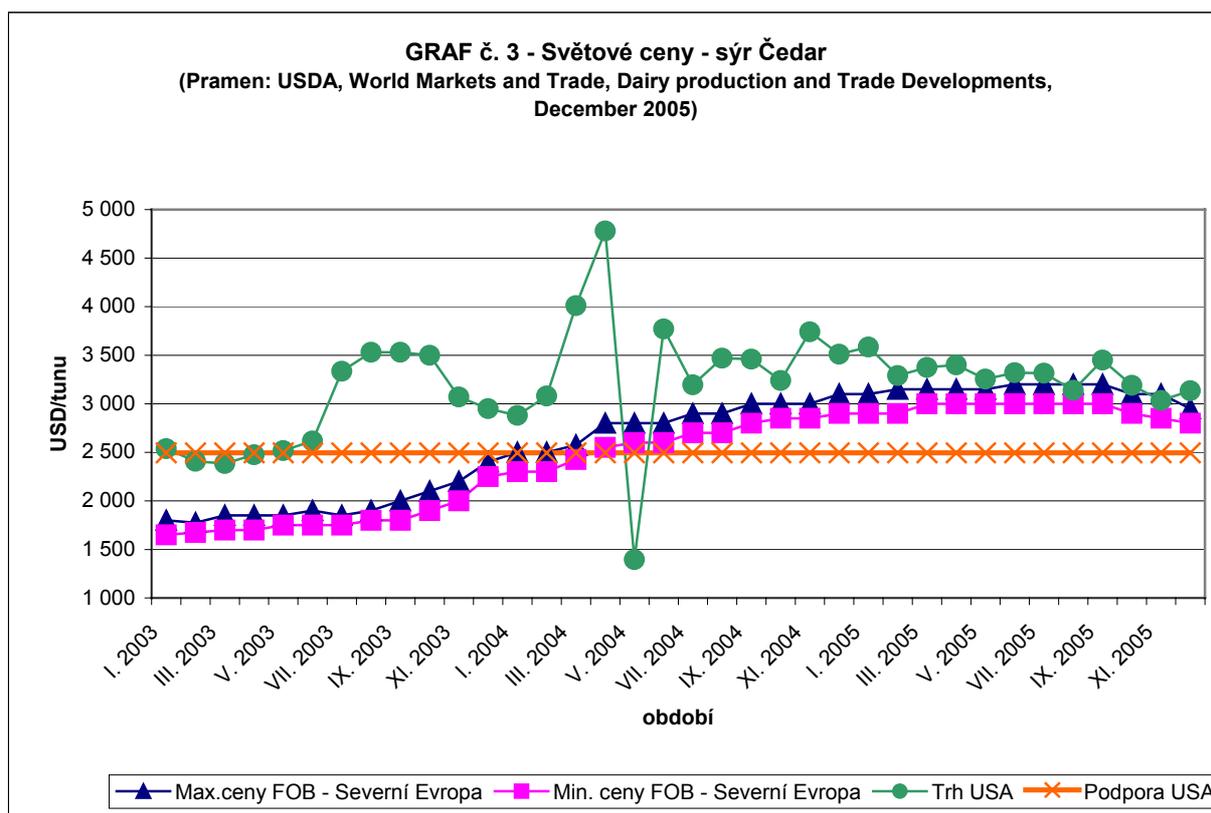
Rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
2001	2000-2200	2000-2200	1950-2150	1850-2050	1850-2000	1920-2150	1950-2150	1955-2000	1870-2000	1850-2000	1750-1900	1580-1700
2002	1450-1600	1300-1450	1200-1350	1050-1150	1050-1150	1050-1200	1050-1200	1000-1100	1100-1150	1150-1250	1330-1390	1600-1650
2003	1750-1800	1550-1700	1500-1700	1550-1700	1490-1650	1460-1600	1500-1600	1650-1750	1650-1700	1700-1800	1800-1900	1780-1850
2004	1750-1800	1700-1800	1720-1820	1800-1900	2000-2050	2000-2100	2000-2150	2000-2150	2000-2150	2170-2250	2170-2250	2100-2200
2005	2150-2250	2050-2200	2050-2200	2100-2200	2100-2200	2130-2250	2130-2250	2200-2270	2200-2270	2170-2250	2170-2250	2100-2200
2006	2100-2270	2050-2200	2000-2200	2000-2200	2000-2200	2050-2150	2000-2150	2150-2250	2140-2180	2250-2350		

SPM

Sušené plnotučné mléko v USD/t, FOB západoevropské přístavy

Rok	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
2001	1950-2100	1950-2100	1950-2100	1900-2000	1900-2000	1925-2100	1950-2100	1970-2000	1900-2000	1880-1950	1800-1900	1650-1800
2002	1550-1650	1350-1450	1300-1400	1250-1350	1250-1350	1250-1350	1100-1200	1150-1200	1250-1350	1250-1350	1400-1450	1500-1550
2003	1700-1800	1600-1750	1550-1700	1600-1700	1550-1650	1570-1650	1600-1700	1650-1750	1750-1800	1750-1850	1750-1850	1950-2000
2004	1930-2000	1800-1900	1800-1900	1850-1940	2000-2100	2100-2250	2100-2250	2100-2250	2100-2250	2200-2250	2100-2240	2130-2250
2005	2150-2250	2150-2250	2150-2250	2150-2250	2150-2250	2150-2250	2150-2250	2200-2250	2200-2250	2200-2250	2100-2240	2130-2250
2006	2130-2280	2130-2280	2130-2250	2100-2230	2100-2230	2100-2200	2100-2200	2100-2200	2150-2250	2200-2300		

Pramen: Dairy Markets

Nový Zéland

Novozélandská produkce mléka během období 2005/2006 (červen – květen) by podle nejnovějších odhadů (Semi-Annual 2006, Dairy and Products, 23. 5. 2006) měla být na úrovni 14,9 mil. tun, tj. o 3 % méně než v předchozím období. Důvodem nižší produkce mléka byly špatné povětrnostní podmínky, přesto se stavy dojníc meziročně zvýšily.

Produkce másla se má podle posledních odhadů zvýšit o 6 % na 340 000 tun, nabídka včetně zásob (40 000 tun) a importu (1 000 tun) se očekává na úrovni 381 000 tun. Export másla by měl dosáhnout objemu 315 000 tun (rovněž zvýšení o 6 %). V roce 2004/2005 se z Nového Zélandu vyvezlo cca 295 962 tun, z toho 12,8 % do Belgie, 11,1 % do Dánska, 9,5 % do USA, 8,4 % do Ruska, 5,3 % do Iránu, 5,2 % do Egypta, 4,1 % do Mexika, 4,1 % do Tchaj-wanu.

Produkce novozélandských sýrů v roce 2005/2006 zůstává podle odhadů na 290 000 tunách, celková nabídka sýrů včetně zásob (35 000 tun) a importu (3 000 tun) má být 328 000 tun. Export sýrů by měl zůstat na úrovni předchozích období, tj. 265 000 tun. V roce 2004/2005 se vyvezlo podle předběžných údajů 259 333 tun, z toho 21,4 % do Japonska, 14,3 % do Austrálie, 12,5 % do USA, 4,9 % do Jižní Koreje, 4,9 % do Belgie, 4,2 % do Velké Británie, 4,1 % do Mexika, 3,4 % do Saudské Arábie.

Podle předběžných informací zůstává i původní předpoklad produkce sušeného plnotučného mléka na úrovni 585 000 tun, celková nabídka včetně zásob (70 000 tun) a importu (1 000 tun) je na úrovni 656 000 tun. Exporty sušeného plnotučného mléka se zav posledních 10 let výrazně zvýšily, pro období 2005/2006 se očekává export objemu 595 000 tun, většina novozélandského sušeného plnotučného mléka se exportuje do Asie. Z 585 371 tun exportovaných v období 2004/2005 bylo 10,8 % prodáno do Číny, 9,3 % do Saudské Arábie, 7,7 % do Srí Lanky, 5,7 % do Indonésie, 5,6 % do Malajsie, 5,0 % do Mexika, 4,8 % do Venezuely ...

Předpokládaná produkce sušeného odstředěného mléka na Novém Zélandu pro období 2005/2006 je vyšší o 4 % než v období 2004/2005 a měla by být na úrovni 234 000 tun. Exporty tohoto mlékárenského výrobku mají být rovněž vyšší o 4 %, tj. cca 230 000 tun. Z vyvezeného objemu 221 089 tun v roce 2004/2005 bylo prodáno 21,7 % na filipínský trh, 10,2 % do Číny, 9,1 % do Malajsie, 7,6 % do Thajska, 7,1 % do Saudské Arábie, 6,1 % do Indonésie, 5,7 % do Japonska, 5,7 % do Singapuru ...

Exporty novozélandských mléčných výrobků na zahraniční trhy se obecně zvýšily v důsledku prudkého nárůstu poptávky po mlékárenských výrobcích v Asii, účinnou propagací mléčných výrobků o jejich pozitivním vlivu na zdraví lidí, přizpůsobením výrobků asijským zvyklostem a chutím. Úspěšný asijský obchod byl ovlivněn i vstupem novozélandské společnosti Fonterra do čínské mlékárenské společnosti San Lu (43 % podílu).

Austrálie

Produkce mléka v Austrálii v období 2005/2006 podle posledních odhadů (Semi Annual – Dairy and Produkt, 30. 5. 2006) bude nižší o 1 % než v období 2004/2005 a měla by dosáhnout úrovně 10 250 000 tun. Nepříznivé povětrnostní podmínky (velká sucha), kurz australského dolaru a propad světových cen nepříznivě ovlivnily produkci mléka a mléčných výrobků v druhé polovině období 2005/2006. Australský mlékárenský průmysl stále spoléhá na pastevní produkci, která zajišťuje většinu krmné dávky, ale význam intenzivního krmení stále roste.

Předpokládaná produkce australských sýrů podle posledních informací je významně nižší než v předchozích letech, v období 2005/2006 je očekávaný objem produkce 341 000 tun. Rovněž export sýrů podle posledních dostupných údajů má být v období 2005/2006 nižší o cca 14 % (export čedaru má být nižší o 20 %, export ostatních sýrů má být nižší max. o 9 %). Předpokládaný vývoz sýrů celkem je 195 000 tun. Celková domácí spotřeba sýrů v roce 2005/2006 se předpokládá v objemu 210 000 tun, což je propad oproti prognózám o cca 7 %.

Zvýšená produkce máselného oleje o 44 % měla za následek mírný nárůst produkce másla v období 2005/2006 na 132 000 tun a kompenzovala tak 18,7% pokles výroby másla (statistika Austrálie zahrnuje produkci máselného oleje do produkce másla a užívá koeficient převodu máselného oleje k máslu, tj. 1,242). Produkce máselného oleje aktuálně odpovídá cca 43 % celkového množství másla oproti 29 % v uplynulém období. V oblasti máselného oleje jsou velké exportní příležitosti, což vedlo ke zvýšení produkce tohoto zboží. Exporty másla celkem v období 2005/2006 jsou odhadovány na 75 000 tun, tj. o cca 7 % oproti období 2004/2005. Zvýšené exporty máselného oleje (o 37 %) kompenzují snížené exporty másla (o 18 %). Předpokládaná spotřeba másla v období 2005/2006 je 66 000 tun, což je mírný nárůst oproti předchozímu období.

Produkce sušeného plnotučného mléka v období 2005/2006 má dosáhnout 180 000 tun, tj. o 9 000 tun méně, než byl původní předpoklad. Nižší produkce mléka v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek, odklon od tekutého mléka směrem k výrobě máselného oleje, to jsou příčiny propadu výroby sušeného plnotučného mléka. Export sušeného plnotučného mléka v období 2005/2006 by měl dosáhnout objemu 170 000 tun. Předpokládaná celková domácí spotřeba by se měla meziročně zvýšit o 8 % na 27 000 tun.

Předběžné odhady produkce sušeného odstředěného mléka pro období 2005/2006 jsou 216 000 tun (nárůst z 206 000 tun v období 2004/2005, tj. nárůst cca 5 %). Exporty v období 2005/2006 jsou

podle posledních údajů vyšší (ze 174 000 tun se zvýšily na 204 000 tun). Zvýšená produkce sušeného odstředěného mléka souvisí se zvýšenou produkcí máselného oleje. Celková spotřeba sušeného odstředěného mléka pro období 2005/2006 by měla být na úrovni 20 000 tun.

Čína

Čínský mlékárenský průmysl prochází velice zásadními změnami (China, Peoples Republic of Dairy and Products, Market survey of South China Dairy Products 2006, European Dairy Magazine, 2006, č. 3, str. 36 -38), pokračuje jeho vzestup a restrukturalizace. Prodej mléčných výrobků v roce 2005 představoval hodnotu 9,5 mld. \$ a předpokládá se další růst tak, jak rychle roste spotřeba mléka a mléčných výrobků na obyvatele. V popředí zájmu jsou mléčné nápoje, ve velké oblibě jsou zmrzliny, jogurty a sýry. Tak, jak se zvyšují požadavky spotřebitelů, nastává ostrá konkurence mezi 1 600 čínskými výrobci, která již přinutila některé domácí i zahraniční společnosti opustit místní trh.

V Číně se zvyšuje i domácí produkce mléka, v roce 2004 dosáhla podílu 3,7 % světové produkce (8. místo ve světě).

Postavení Číny z hlediska světové produkce mléka v roce 2004

Země	Produkce mléka v r. 2004 (mil. tun)	Podíl ze světové produkce (%)	Roční růst (%)
Indie	92,0	14,9	5,39
USA	77,5	12,5	1,21
Ruská federace	32,2	5,2	2,65 ⁾
Pákistán	28,6	4,6	6,50
Německo	28,2	4,6	0,24 ⁾
Francie	25,2	4,1	0,54 ⁾
Brazílie	23,5	3,8	3,82
Čína	22,9	3,7	15,49
Ostatní	288,4	46,6	0,73
Celkem	618,5	100,0	1,22

Pramen: FAOSTATS, European Dairy Magazine, č. 3, str. 36 -38

Poznámky:⁾ nejsou k dispozici kompletní údaje

Domácí produkce mléka se zvýšila z necelých 15 mil. tun v roce 2001 na 23 mil. tun v roce 2004, většinou se využila na domácím trhu, avšak zvyšuje se i export mléčných výrobků (konzumní mléko, fermentované výrobky, mražené krémy), a to prostřednictvím blízkých trhů (např. Hong Kong). Očekává se, že v nejbližší době export dosáhne 100 000 tun za rok. Výhodou Číny oproti velkým dodavatelům z Oceánie, Evropy a Ameriky je snadná přístupnost a blízkost sousedních trhů, nízké náklady na lodní dopravu, kulturní vztahy.

Zvýšená poptávka se kromě vlastní zvýšené produkce pokrývá dovozem, který již dosáhl téměř 400 000 tun mléčných výrobků za rok 2004. K významným dováženým položkám patří syrovátkové produkty, které znamenají nízké náklady na mléčnou sušinu a specifické funkční vlastnosti. Domácí zdroje syrovátky jsou velmi omezené. Obdobně je významnou dováženou položkou i laktóza (především do výrobků pro dětskou výživu), které je v Číně rovněž nedostatek. Největší podíl dovozu tvoří sušené mléko, růst dovozu se však zastavuje, protože domácí produkce mléka dosáhla již 700 tis. tun. Výrazně se v poslední době snížil import z Nového Zélandu, který byl dříve nejvýznamnějším dovozcem; během 4 let se zdvojnásobil import z Austrálie, USA, Finska (téměř výhradně společnost Valio), Irska, stabilní je import z Nizozemí.

Přes všechny výše uvedené pozitivní trendy má zatím Čína jednu z nejnižších spotřeb mléka a mléčných výrobků na světě (16,62 kg/osobu/rok, přitom na jihu, kde je nižší konzumní úroveň je spotřeba jen 13 kg/osobu/rok).

Vývoj spotřeby živočišných produktů v Číně (kg/osobu, rok)

Komodita	1999	2001	2004
Mléko	7,88	11,90	16,62
Jogurty	0,87	1,36	2,53
Sušené mléko	0,44	0,50	0,56
Vepřové maso	16,91	15,95	20,43
Drůbež	4,92	5,30	9,20
Hovězí a skopové	3,09	3,17	3,31
Vejce	10,92	10,41	11,19

Průměrná spotřeba mléka v asijských zemích je cca 35 kg na osobu a rok, výrazně nižší než světový průměr (100 kg) a je daleko za spotřebou zemí s vysokou konzumní úrovní mléka a mléčných výrobků (300 kg).

Rostoucí tržby, změna životního stylu, vyšší kvalita výrobků a zlepšení dostupnosti napomáhají vyšší spotřebě, která by se měla během následujících 10 let zdvojnásobit (vzhledem k velkému počtu obyvatel toto zvýšení představuje velký objem mléka). Jedním z dalších mnoha faktorů, které mohou významně ovlivnit spotřebu mléka je poznávání významu mléka a rovněž podpora čínské vlády, která zahájila školní mléčné programy (v roce 2005 se jich zúčastnilo více jak 15 mil. dětí).

Zavedením UHT ošetřeného mléka v Číně má napomoci rozšířit distribuci tekutého mléka z koncentrovaných výrobních zón na severu do populačních center na jihu země. Nabídka supermarketů, konvenčních obchodů a donáškové služby ve velkoměstských aglomeracích Číny rovněž přispívá k větší spotřebě. Těmto pobídkám trhu na druhé straně brání intolerance k mléčné laktóze. Odhaduje se, že 60 – 90 % čínské populace má problémy s trávením laktózy. K tlumení těchto problémů může přispět konzumace snadno stravitelných mléčných výrobků, např. jogurtů, které jsou mezi mladou generací oblíbené, populární jsou ochucené jogurty s příchutí jahody, broskve, brusinky, ananasu, pomeranče, hrozna a aloe. Jogurty a zmrzliny našly již svého spotřebitele, naproti tomu sýry nebyly složkou tradičních čínských jídel, a proto trh se sýrem v Číně je zatím malý. Avšak i čínská civilizace je postavena na západním stylu rychlého občerstvení a postupně dochází k zařazování sýrů do čínského jídelníčku (meziroční nárůst prodeje sýrů se zvýšil o 18 % v porovnání roku 2004 a roku 2005).

Evropská unie

V roce 2005 v EU-25 dosáhl objem nákupu mléka podle předběžných údajů 132,3 mil. tun, tj. meziroční nárůst o 1,1 %. V zemích EU-15 byl nejvyšší meziroční nárůst nákupu mléka dosažen v Německu a ve Francii, naopak ostrý pokles nákupu mléka byl zaznamenán v Irsku a ve Velké Británii. V nových členských zemích nákup mléka zaznamenal neočekávanou expanzi zejména v Polsku a v pobaltských zemích. Tento prudký nárůst se přisuzuje zejména změně struktury v zemědělském a potravinářském sektoru, kdy malí a velmi malí výrobci se vzdávají výroby mléka, zatímco střední a velké společnosti prodávají velký podíl vyrobeného mléka do mlékáren. Růst nákupu mléka tak odpovídá růstu produkce mléka.

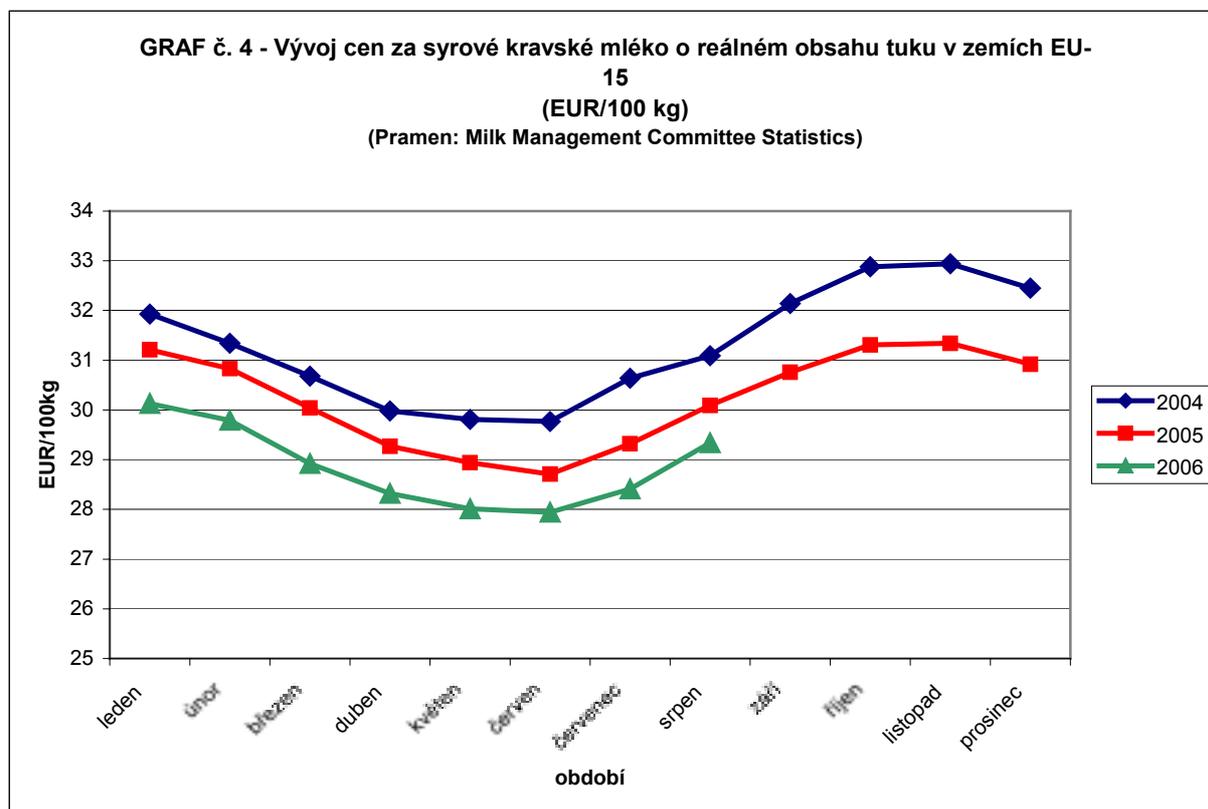
V dalším období se očekává růst produkce a nákup mléka v souvislosti se zvýšením vnitrostátních referenčních množství mléka. V zemích EU-15 (vybraných 11 zemí) je pro dvanáctiměsíční období 2006/2007 podle nařízení Rady (ES) č. 1788/2003 stanoveno navýšení vnitrostátních referenčních množství mléka o 0,5 % oproti období 2005/2006, rovněž pro období 2007/2008 navýšení o 0,5 % oproti období 2006/2007 a dalších 0,5 % navýšení pro období 2008/2009 a dále, tzn. navýšení ve třech krocích o 1,5 % vnitrostátních referenčních množství mléka. Pro nové členské země je uvolněna restrukturalizační rezerva v objemu 671 418 tun, tj. 0,5 % celkového referenčního množství EU-25.

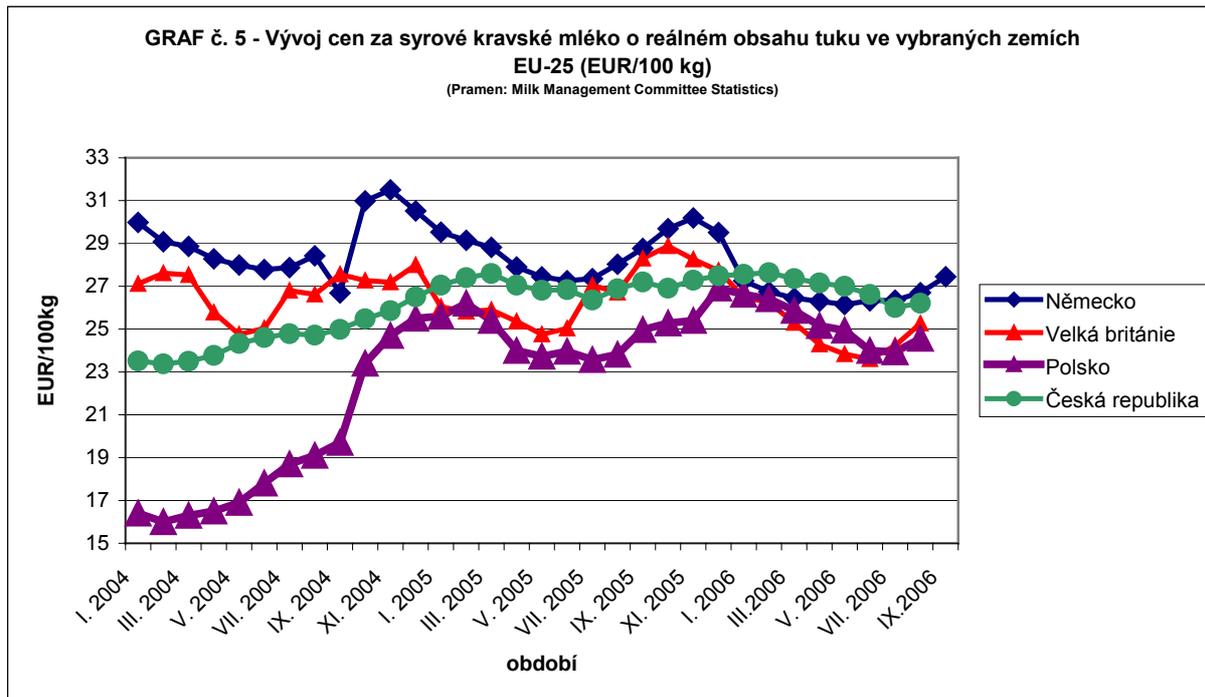
Nové přidělení vnitrostátních referenčních množství mléka (v tunách) od 1. 4. 2006

	Restrukturalizační rezerva	Přidělené vnitrostátní referenční množství mléka	Změna (%)	Nové celkové vnitrostátní referenční množství mléka
Česká republika	55 788	2 682 143	+2,1	2 737 931
Estonsko	21 885	624 483	+3,5	646 368
Lotyšsko	33 253	695 395	+4,8	728 648
Litva	57 900	1 646 939	+3,5	1 704 839
Maďarsko	42 780	1 947 280	+2,2	1 990 060
Polsko	416 126	8 964 017	+4,6	9 380 143
Slovinsko	16 214	560 424	+2,9	576 638
Slovensko	27 472	1 013 316	+2,7	1 040 788

Pramen: European Commission, Dairy Markets, may 18, 2006

Ceny za surovinu (syrové kravské mléko) se v roce 2005 snížily pouze v některých členských zemích, obecně poklesly ceny v těch zemích EU-15, kde byly ceny nad evropským průměrem. Naopak ceny v nových členských zemích měly obecně rostoucí trend.

Výhledy pro období 2004 – 2012 navrhované Evropskou komisí jsou založeny na příznivých předpokladech v oblasti zemědělských příjmů, které by se měly v období 2004 – 2012 zvýšit o 12,8 %.

V oblasti chovu skotu Evropská komise předpokládá snížení základního stáda krav v důsledku poklesu stavů dojníc ve vazbě na jejich rostoucí užitkovost a omezující možnosti produkce mléka dané kvótovým systémem. Rovněž se předpokládá pokles stavů krav bez tržní produkce mléka vlivem zrušení vazby na prémie. Na základě výhledů se očekává, že největší stáda dojníc budou chována v tradičních oblastech zaměřených na výrobu mléka, tj. podél atlantské úžiny a severního mořského pobřeží, na jihovýchodě Německa a severu Itálie. Největší zastoupení krav bez tržní produkce mléka by mělo být zastoupeno v Irsku, ve vybraných oblastech Francie a Španělska.

Celková produkce mléka by v roce 2012 v zemích EU-25 měla dosáhnout objemu 145,6 mil. tun mléka. Tento objem respektuje kvótový systém mléka spolu s navýšením kvót od roku 2006. Očekává se navýšování roční dojivosti o cca 1,6 % a tím snížení celkového stavu dojníc z 23,0 mil. ks v roce 2005 na 21,1 mil. ks v roce 2012.

Produkce mléka, dodávky mléka do mlékáren, stavy dojníc EU-25

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce mléka (mil. tun)	143,5	142,3	143,9	145,0	145,5	145,8	145,6	145,6	145,6	145,6
EU-15	121,8	120,4	121,3	122,3	122,6	123,0	123,0	123,0	123,0	123,0
EU-10	21,7	22,0	22,7	22,8	22,8	22,7	22,7	22,6	22,6	22,6
Nákup mléka (mil. tun)	130,9	130,6	133,0	134,6	134,6	135,3	135,9	136,2	136,4	136,4
Tržnost (%)	91,3	91,8	92,4	92,8	92,5	92,8	93,3	93,5	93,7	93,7
Obsah tuku (%)	4,05	4,07	4,06	4,06	4,06	4,07	4,07	4,07	4,08	4,08
Obsah bílkovin (%)	3,32	3,32	3,33	3,33	3,33	3,33	3,33	3,34	3,34	3,34
Užitkovost (kg/na dojnici)	5 931	6 018	6 210	6 363	6 474	6 562	6 626	6 692	6 762	6 843
EU-15	6 275	6 323	6 500	6 669	6 783	6 864	6 911	6 963	7 017	7 084
EU-10	4 536	4 739	5 012	5 105	5 198	5 300	5 415	5 527	5 648	5 774
Počet dojníc (mil. ks)	23,9	23,4	23,0	22,6	22,3	22,1	21,9	21,6	21,4	21,1
EU-15	19,3	18,8	18,5	18,2	18,0	17,9	17,7	17,6	17,4	17,3
EU-10	4,7	4,6	4,5	4,4	4,3	4,2	4,1	4,1	4,0	3,9

Pramen: European Commission, Prospects for agricultural markets and income 2005-2012, December 2005

Stavy dojníc dle zemí (pololetí roku) v tis. ks

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	06/05
Belgie	616	625	602	585	569	549	532	-3,0%
Česká republika	547	529	496	466	433	438	435	-0,7%
Dánsko	635	624	605	593	565	555	547	-1,4%
Německo	4 570	4 549	4 427	4 364	4 285	4 236	4 143	-2,2%
Estonsko	139	130	123	117	118	115	113	-2,1%
Řecko	180	172	152	149	157	152	155	1,6%
Španělsko	1 183	1 097	1 179	1 103	1 062	1 060	1 055	-0,5%
Francie	4 060	4 029	3 997	3 922	3 790	3 739	3 633	-2,8%
Irsko	1 178	1 183	1 164	1 156	1 157	1 117	1 117	0,0%
Itálie	2 065	2 154	2 199	1 901	1 909	1 848	1 720	-6,9%
Kypr	24	24	26	27	25	26	26	-2,3%
Lotyšsko	205	209	204	184	184	185	180	-2,7%
Litva	466	435	487	491	467	462	448	-3,0%
Lucembursko	43	43	42	42	40	40	40	0,0%
Maďarsko	366	355	346	333	311	303	303	0,0%
Malta	9	8	8	8	8	7	7	0,0%
Holandsko	1 505	1 546	1 486	1 478	1 471	1 460	1 460	0,0%
Rakousko	621	612	600	573	541	540	530	-1,9%
Polsko	3 098	3 005	2 873	2 897	2 796	2 795	2 740	-2,0%
Portugalsko	351	334	337	324	334	326	325	-0,3%
Slovinsko	144	139	125	131	124	120	120	-0,3%
Slovensko	246	245	241	223	206	195	178	-8,9%
Finsko	364	355	348	332	324	319	309	-2,9%
Švédsko	428	418	417	403	404	393	385	-2,0%
Velká Británie	2 335	2 251	2 227	2 192	2 131	2 076	2 050	-1,3%
EU-25	25 377	25 071	24 711	23 994	23 412	23 056	22 550	-2,2%
EU-15	20 134	19 991	19 782	19 117	18 740	18 410	18 001	-2,2%
EU-10	5 243	5 080	4 929	4 877	4 673	4 646	4 549	-2,1%

Pramen: European Commission, Statistical Survey on the Dairy Markets Situation

Užitkovost dojníc (kg mléka na dojnici)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	06/05
Belgie	5 409	5 413	5 258	5 377	5 496	5 408	5 554	2,7%
Česká republika	4 936	5 171	5 481	5 665	5 947	6 459	6 641	2,8%
Dánsko	7 123	7 159	7 397	7 772	7 889	8 138	8 276	1,7%
Německo	6 110	6 238	6 301	6 551	6 550	6 745	6 866	1,8%
Estonsko	4 543	5 116	5 009	5 262	5 631	5 881	5 951	1,2%
Řecko	4 725	4 420	4 679	5 103	5 033	4 984	5 024	0,8%
Španělsko	4 964	5 551	5 704	5 893	6 158	6 307	6 235	-1,1%
Francie	5 600	5 774	5 998	6 001	6 107	6 359	6 499	2,2%
Irsko	4 362	4 733	4 649	4 782	4 759	4 644	4 720	1,6%
Itálie	4 912	4 960	5 267	5 622	5 720	5 852	5 888	0,6%
Kypr	6 173	5 908	6 087	6 212	5 620	5 284	5 233	-1,0%
Lotyšsko	4 014	4 091	3 923	4 007	4 209	4 345	4 381	0,8%
Litva	3 676	3 905	3 990	4 016	4 130	4 251	4 241	-0,2%
Lucembursko	5 991	6 158	6 286	6 380	6 677	6 810	6 810	0,0%
Maďarsko	5 694	5 943	8 983	6 135	6 171	6 412	9 134	42,5%
Malta	10 232	5 384	5 454	5 303	5 512	5 362	5 663	5,6%
Holandsko	7 213	7 191	7 043	7 472	7 396	7 485	7 514	0,4%
Rakousko	5 215	5 353	5 432	5 507	5 632	5 791	5 850	1,0%
Polsko	3 750	3 937	3 986	4 080	4 071	4 387	4 425	0,9%
Portugalsko	5 787	5 723	6 196	5 837	6 036	6 287	6 373	1,4%
Slovinsko	4 662	4 729	5 277	5 581	6 154	6 810	7 656	12,4%
Slovensko	4 357	4 712	5 050	5 350	5 914	6 337	6 802	7,3%
Finsko	6 900	7 129	7 287	7 366	7 583	7 713	7 838	1,6%
Švédsko	7 670	7 847	7 908	8 062	8 137	8 096	8 144	0,6%
Velká Británie	6 066	6 475	6 707	6 767	6 715	6 872	7 088	3,1%
EU-25	5 455	5 643	5 809	5 931	5 995	6 181	6 295	1,8%
EU-15	5 800	5 978	6 115	6 289	6 343	6 495	6 596	1,6%
EU-10	4 102	4 309	4 600	4 506	4 588	4 899	5 024	2,5%

Pramen: European Commission, Statistical Survey on the Dairy Markets Situation

Celková produkce mléka (tis. tun)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	06/05
Belgie	3 425	3 357	3 160	3 127	3 141	3 026	3 017	-0,3%
Česká republika	2 789	2 782	2 809	2 725	2 673	2 813	2 899	3,1%
Dánsko	4 719	4 553	4 590	4 671	4 568	4 586	4 585	0,0%
Německo	28 332	28 191	27 874	28 533	28 245	28 500	28 300	-0,7%
Estonsko	630	684	612	612	652	670	672	0,2%
Řecko	789	778	758	768	770	770	770	0,0%
Španělsko	5 900	6 520	6 611	6 636	6 635	6 600	6 500	-1,5%
Francie	24 734	24 879	25 076	24 508	24 304	24 700	24 550	-0,6%
Irsko	5 265	5 445	5 293	5 416	5 373	5 163	5 188	0,5%
Itálie	10 774	10 764	10 743	10 750	10 728	10 768	10 751	-0,2%
Kypr	147	142	154	164	145	135	135	0,0%
Lotyšsko	823	846	812	783	784	807	800	-0,8%
Litva	1 713	1 718	1 765	1 789	1 842	1 896	1 900	0,2%
Lucembursko	267	269	270	265	269	269	269	0,0%
Maďarsko	2 081	2 080	3 068	1 988	1 895	1 888	1 302	-31,1%
Malta	48	47	45	41	43	42	42	0,0%
Holandsko	11 155	10 970	10 677	11 074	10 905	10 970	10 970	0,0%
Rakousko	3 233	3 300	3 292	3 230	3 137	3 130	3 130	0,0%
Polsko	11 889	11 884	11 873	11 891	11 478	11 905	11 771	-1,1%
Portugalsko	2 060	1 983	2 103	1 952	2 010	2 100	2 100	0,0%
Slovinsko	649	653	728	755	815	866	909	5,0%
Slovensko	1 099	1 114	1 163	1 189	1 231	1 268	1 302	2,7%
Finsko	2 524	2 530	2 532	2 472	2 449	2 433	2 422	-0,5%
Švédsko	3 348	3 339	3 274	3 253	3 275	3 206	3 160	-1,4%
Velká Británie	14 489	14 707	14 869	15 013	14 636	14 527	14 552	0,2%
EU-25	142 880	143 535	144 149	143 606	142 001	143 038	141 996	-0,7%
EU-15	121 013	121 585	121 122	121 668	120 445	120 748	120 263	-0,4%
EU-10	21 867	21 950	23 027	21 938	21 556	22 291	21 733	-2,5%

Pramen: European Commission, Statistical Survey on the Dairy Markets Situation

Tržnost (%)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	06/05
Belgie	90,2	91,2	96,8	97,4	97,4	99,6	X	X
Česká republika	92,1	93,0	92,5	95,7	97,3	95,8	93,3	-2,6%
Dánsko	95,8	97,0	97,1	97,1	97,0	97,1	97,1	0,0%
Německo	96,0	96,1	96,3	96,6	96,9	97,1	97,2	0,1%
Estonsko	64,9	62,5	81,0	79,3	82,2	85,2	85,1	-0,1%
Řecko	84,9	90,7	89,4	86,2	89,6	85,7	86,5	0,9%
Španělsko	91,7	88,4	88,9	87,2	88,6	89,4	88,0	-1,5%
Francie	94,2	93,4	94,3	94,3	94,3	94,0	94,1	0,1%
Irsko	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	98,0	0,0%
Itálie	93,6	93,0	92,9	92,9	93,2	94,0	94,0	0,0%
Kypr	92,3	91,7	91,8	91,6	89,7	95,6	95,6	0,0%
Lotyšsko	48,4	47,6	47,4	55,6	59,1	62,2	68,8	10,6%
Litva	55,3	57,2	55,0	57,4	61,8	63,2	65,8	4,0%
Lucembursko	95,9	96,7	96,7	96,7	95,7	95,9	95,9	0,0%
Maďarsko	92,2	83,2	56,2	86,4	81,4	84,4	X	X
Malta	95,2	95,2	95,2	96,5	94,0	95,2	95,2	0,0%
Holandsko	96,2	96,8	97,0	96,6	96,8	96,6	96,6	0,0%
Rakousko	82,3	80,4	80,5	81,9	83,4	83,4	84,0	0,8%
Polsko	57,0	60,9	62,6	63,4	71,0	74,1	77,6	4,7%
Portugalsko	91,8	91,9	93,2	94,7	94,7	88,1	88,1	0,0%
Slovensko	69,5	70,8	65,9	64,7	60,2	57,4	54,9	-4,2%
Slovensko	82,2	85,5	89,6	92,9	96,3	98,0	X	X
Finsko	96,7	96,8	96,7	96,8	96,9	97,1	97,4	0,3%
Švédsko	98,5	98,5	98,5	98,6	98,6	98,7	98,6	0,0%
Velká Británie	93,0	93,4	93,7	94,2	93,4	92,4	92,2	-0,1%
EU-25	90,0	90,1	90,1	91,1	91,9	92,0	92,7	0,7%
EU-15	94,4	94,1	94,6	94,7	94,8	94,7	94,7	0,0%
EU-10	65,6	68,1	66,5	71,1	75,5	77,6	81,5	5,0%

Pramen: European Commission, Statistical Survey on the Dairy Markets Situation

Pozn: X = chybí údaj

Bilance sýrů EU-25 v tis. tunách

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celková výroba (1)	8 272	8 419	8 515	8 658	8 766	8 816	8 924	9 014	9 086	9 169
EU-15	7 289	7 385	7 458	7 586	7 676	7 691	7 772	7 835	7 879	7 935
EU-10	983	1 034	1 056	1 072	1 090	1 125	1 151	1 180	1 270	1 233
Dovoz	139	111	91	93	94	96	98	100	103	105
Vývoz	574	572	570	575	582	588	593	597	597	598
Spotřeba (2)	7 660	7 788	7 865	8 006	8 107	8 154	8 259	8 348	8 422	8 506
Spotřeba na osobu v kg	16,8	17,0	17,1	17,4	17,6	17,6	17,8	18,0	18,1	18,3
EU-15	17,8	18,0	18,1	18,4	18,5	18,5	18,6	18,6	18,6	18,7
EU-10	11,6	11,9	12,1	12,3	12,5	13,1	13,8	14,5	15,2	16,0

Pramen: European Commission, Prospects for agricultural I I, 91 markets and income 2005-2012, December 2005

Poznámka: (1) včetně sýrů užitých pro výrobu tavených sýrů, bez sýrů vyrobených na farmách

(2) bez tavených sýrů a sýrů vyrobených na farmách

V oblasti výroby a spotřeby sýrů v EU-25 lze očekávat rostoucí trend, do roku 2012 o 9 %. EU-25 očekává zvýšení spotřeby na osobu a rok z 17,0 kg v roce 2004 na 18,3 kg v roce 2012. Zejména v zemích EU-10 (nové členské země) by měl být velmi významný nárůst spotřeby sýrů, a to o cca 34,4 %.

Bilance másla EU-25 v tis. tunách

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celková výroba (1)	2 156	2 104	2 148	2 115	2 080	2 051	2 024	2 001	1 973	1 949
EU-15	1 875	1 797	1 811	1 788	1 766	1 751	1 733	1 711	1 683	1 662
EU-N10	281	307	337	327	315	300	291	290	289	288
Dovoz	93	90	75	75	75	75	75	75	75	75
Vývoz	322	352	330	320	298	255	237	227	214	207
Celková spotřeba	1 901	1 904	1 924	1 924	1 898	1 881	1 870	1 854	1 838	1 822
Spotřeba na osobu v kg	4,16	4,16	4,19	4,18	4,11	4,06	4,03	3,99	3,95	3,91
EU-15	4,33	4,30	4,27	4,25	4,17	4,11	4,08	4,03	3,98	3,92
EU-10	3,34	3,43	3,76	3,77	3,79	3,80	3,80	3,80	3,80	3,84

Intervenční zásoby

Konečné zásoby	223	161	130	77	36	26	18	13	9	4
Změna zásob	31	-62	-31	-53	-41	-10	-8	-5	-4	-5

Pramen: European Commission, Prospects for agricultural 1,91 markets and income 2005-2012, December 2005

Poznámka: čísla uvedená dovozu a vývozu představují celkový obchod, tj. včetně výrobní spotřeby

Výroba másla výhledově v EU-25 má klesající trend ve vazbě na omezující podmínky intervenčních nákupů stanovených reformou společné zemědělské politiky a na omezování podpor spotřeby.

Zatímco spotřeba by se v nových členských zemích měla mírně zvýšit, v zemích EU-15 se očekává snížení spotřeby z 4,3 kg (rok 2004) na 3,9 kg na osobu a rok (rok 2012).

Bilance sušeného odstředěného mléka EU-25 v tis. tunách

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celková výroba (1)	1 286	1 097	1 120	1 104	1 066	1 038	1 013	986	961	944
EU-15	1 063	872	891	880	844	813	793	775	766	758
EU-N10	223	225	229	223	222	225	220	211	195	186
Dovoz	58	25	9	9	9	9	9	9	9	9
Vývoz	341	280	228	182	164	149	145	133	123	120
Celková spotřeba	948	949	965	931	912	899	877	863	848	833
EU-15	885	868	884	857	838	824	805	795	781	769
EU-10	63	81	81	75	74	74	72	68	67	64
Změna zásob	55	-107	-65	0	0	0	0	0	0	0

Intervenční zásoby

Konečné zásoby	194	65	0	0	0	0	0	0	0	0
Změna zásob	53	-129	-65	0	0	0	0	0	0	0

Pramen: European Commission, Prospects for agricultural 1,91 markets and income 2005-2012, December 2005

Poznámka: čísla uvedená dovozu a vývozu představují celkový obchod, tj. včetně výrobní spotřeby

Polsko

V roce 2005 se v Polsku meziročně zvýšila produkce mléka na 11 576 mil. litrů mléka, tj. o 0,8 % více než v roce 2004. Užítkovost dojníc byla vyšší o 65 l mléka a dosáhla průměrné roční užítkovosti 4 147 l mléka/ks/rok. V chovech dojníc samostatně hospodařících subjektů se meziročně užítkovost zvýšila o 42 l, tj. na 4 027 l, v chovech dojníc právnických osob představoval nárůst užítkovosti 382 l, roční užítkovost se tak zvýšila v roce 2005 na 6 324 l. Stavy dojníc ke konci roku 2005 představovaly 2 755 tis. ks oproti 2 730 tis. ks ve stejném období roku 2004.

Při meziročním porovnání (rok 2005/2004) došlo ke zvýšení dodávek mléka ke zpracování o 10,5 %, tj. na 8 584 mil. litrů mléka. Přidělené individuální referenční množství mléka bylo v Polsku podle předběžných údajů překročeno o cca 288 tis. tun.

Produkce a prodej mléka (mil. l)

Rok	Produkce		Tržní produkce	Prodej	
	tis. tun	mil. litrů		celkem	do mlékáren
2000	11 878	11 543	8 253	6 583	6 487
2001	11 873	11 538	8 442	7 025	6 832
2002	11 861	11 527	8 397	7 220	7 007
2003	11 881	11 546	8 546	7 316	7 150
2004	11 810	11 477	8 757	7 769	7 600
2005 ^{*)}	11 905	11 576	9 026	8 584	8 361
2006 ^{**)}	12 080	11 740	9 110	8 745	8 550

Pramen: Rynek mleka, kwiecień 2006

Poznámka:*) předběžný údaj, **) prognóza

Přehled rozdělení produkce mléka (mil l)

	2002	2003	2004	2005 ^{*)}	2006 ^{**)}
Produkce mléka	11 527	11 546	11 477	11 576	11 740
Spotřeba mléka v hospodářství	3 130	3 000	2 720	2 550	2 630
- ke krmení zvířat	680	650	570	550	550
- k lidské spotřebě	2 450	2 350	2 150	2 000	2 080
Prodej mléka celkem	8 397	8 546	8 757	9 026	9 110
- do mlékárenského průmyslu	7 007	7 150	7 600	8 361	8 550
- ostatním malým zpracovatelům	213	166	169	223	230
ke zpracování	7 220	7 316	7 769	8 584	8 780
- jiný prodej (přímo spotřebitelům, do malých obchodů)	1 178	1 230	988	442	330

Pramen: Rynek mleka, kwiecień 2006

Poznámka:*) předběžný údaj, **) prognóza

V roce 2005 v podnicích mlékárenského průmyslu (zaměstnávajících 50 a více osob), ve srovnání s rokem 2004, vzrostla výroba tekutých konzumních mlék o 2,3 %, sušeného odstředěného mléka o 1,5 %, smetan a smetanových krémů o 7,8 %, mléčných nápojů o 3,9 %. Naopak k meziročnímu snížení výroby došlo u sušeného plnotučného mléka o 6,8 %, u sýrů celkem o 4,7 %, u másla o 3,8 % a u jogurtů o 5,4 %.

Přehled o výrobě vybraných výrobků z mléka v podnicích mlékárenského průmyslu

	Výroba v tis. tunách			
	2003	2004	2005 ^{*)}	2006 ^{**)}
Konzumní mléka	1 992,3	2 080,1	2 128,6	2 150
Sušené plnotučné mléko	26,8	33,6	31,3	33
Sušené odstředěné mléko	148,7	138,6	140,7	141
Sýry celkem	614,1	839,9	800,1	827
Smetany, smetanové krémy	214,8	225,3	242,9	255
Máslo	167,0	177,2	170,4	175
Zmrzliny	181,1	194,9	x	195
Mléčné nápoje	440,5	469,3	487,5	490
- z toho jogurty	241,2	255,0	241,2	245
Kasein	3,4	3,3	x	x

Pramen: Rynek mleka, kwiecień 2006

Poznámka:*) předběžný údaj, **) prognóza x = chybí údaj

Spotřeba mléka a mléčných výrobků v roce 2005 v Polsku měla klesající trend, na němž se zejména podílelo zvýšení cen mléka a mléčných výrobků na polském trhu po vstupu do EU. S růstem cen na domácím trhu souvisí i nárůst cen mléčné suroviny, jehož meziroční nárůst (2005/2004) představoval 6,4 %. Rozdíl v domácí spotřebě byl kryt zvýšeným exportem.

Ceny nákupu mléka (bez DPH, zloty/100 kg)

Měsíc	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ^{*)}
Leden	72,97	82,23	81,12	73,94	79,49	97,20	95,19
Únor	74,78	82,43	79,91	73,42	79,92	96,35	95,46
Březen	76,64	81,20	78,60	73,21	80,08	95,29	95,60
Duben	77,29	79,66	75,99	72,04	80,96	93,57	
Květen	76,47	77,28	70,16	69,28	82,25	91,10	
Červen	75,71	75,55	68,41	67,61	84,04	90,73	89,0-95,0
Červenec	75,62	74,47	66,42	66,77	86,13	89,77	
Srpen	76,03	73,81	66,44	67,02	87,45	89,34	
Září	77,88	74,79	66,74	69,01	89,01	90,24	88,0-90,0
Říjen	79,97	76,51	69,36	72,16	92,34	92,04	
Listopad	82,73	79,50	71,24	77,30	95,77	94,23	
Prosinec	84,38	81,66	73,63	79,36	98,27	96,91	92,5-97,0
Průměr	78,35	78,48	71,80	71,51	87,36	92,92	92,0-93,0

Pramen: Rynek mleka, kwiecień 2006

Poznámka:*) prognóza

Index cenového vývoje u vybraných výrobků

Výrobek	2004		2005		I-VI 2005 I-VI 2004 = 100	I-XII 2005 I-XII 2004 = 100
	VI	XII	VI	XII		
	XII 2003 = 100		XII 2004 = 100			
Konzumní mléko celkem	101,3	104,2	101,7	102,1	105,0	104,2
Mléko plnotučné	101,5	104,8	101,9	102,4	105,8	104,8
Mléko odstředěné	101,2	103,8	101,5	101,8	104,4	103,7
Mléko v prášku	103,9	109,2	102,2	102,7	108,3	106,5
Jogurty	101,3	102,0	99,4	97,6	101,2	99,8
Smetany	102,4	107,5	100,9	101,4	107,0	104,9
Mléčné nápoje	100,3	102,7	100,6	101,2	103,0	102,5
Mléčné dezerty	102,0	102,9	100,2	93,2	101,5	98,8
Sýry	102,0	106,3	99,6	98,2	105,7	102,9
Máslo	107,5	113,6	96,8	95,6	109,9	103,1

Pramen: Rynek mleka, kwiecień 2006

V roce 2005 v porovnání s rokem 2004 vzrostly nejvíce ceny mléka v prášku (o 6,5 %) a smetany (o 4,9 %). Rovněž došlo ke zvýšení cen konzumního mléka (o 4,2 %), z toho mléka plnotučného o 4,8 %. Ceny sýrů se zvýšily o 2,9 %, ke snížení cen došlo pouze u jogurtů a mléčných dezertů.

Saldo polského zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky

	2003	2004	2005	2006
	v mil. litrů (přepočet na ekvivalent mléka)			
Export	1 170	1 660	2 200	2 300
Import	240	270	290	310
Saldo	+ 930	+ 1 390	+ 1 910	+ 1 990
	v mil. EUR			
Export	368,5	617,9	924,2	990,0
Import	90,6	111,9	154,9	175,0
Saldo	+ 277,9	+ 506,0	+ 769,3	+ 815,0

Pramen: Rynek mleka, kwiecień 2006

Poznámka:*) předběžný údaj, **) prognóza

V roce 2005 pokračoval dynamický nárůst exportu mléka a mléčných výrobků, export v přepočtu na ekvivalent mléka představoval meziroční nárůst cca 33 % (z 1 660 mil l v roce 2004 na 2 200 mil. l v roce 2005). Hodnota vývozu v meziročním porovnání 2005/2004 vzrostla o téměř 50 % (na 924,2 mil. EUR). Příznivý vliv na tak úspěšný odbyt měla poptávka na trhu EU a dobrá cenová konkurence polského zboží oproti vysokým světovým cenám mléka v prášku, másla, sýrů.

Import mléka a mléčných výrobků v přepočtu na ekvivalent mléka se zvýšil pouze o 7 %, v přepočtu na finanční hodnotu byl import meziročně vyšší o 38 %. Tento vývoj dovozu má však pouze malý vliv na domácí polský trh, neboť saldo zahraničního obchodu v ekvivalentu mléka bylo v roce 2005 vysoké (meziroční nárůst o 37,4 % na + 1 910 mil. l), rovněž tak dosažené saldo ve finančním vyjádření (meziroční nárůst o 52 % na + 769,3 mil. EUR).

Struktura zahraničního obchodu – podle výrobků (v %)

	Export		Import	
	2004	2005 ^{*)}	2004	2005 ^{*)}
Mléko a syrovátka v prášku	36,9	34,8	14,0	16,7
Sýry a tvarohy	30,9	29,5	24,9	29,1
Máslo	10,8	9,5	8,1	6,7
Tekuté mléko a smetany	4,7	11,7	4,8	4,0
Jogurty a mléčné nápoje	5,8	7,5	1,3	3,5
Kasein	9,2	4,6	44,4	36,4
Zmrzliny	1,7	2,4	2,5	3,6
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0

Pramen: Rynek mleka, kwiecień 2006

Poznámka:*) předběžný údaj,

Struktura zahraničního obchodu – podle zemí (v %)

	Export		Import	
	2004	2005 ^{*)}	2004	2005 ^{*)}
EU-15	50,1	60,0	43,8	58,5
EU-10	13,0	15,0	12,1	11,4
Země bývalého SSSR + země stř. a východ. Evropy	7,3	4,2	38,8	27,0
Rozvojové země	22,0	17,1	0,7	0,6
Ostatní	7,6	3,7	4,6	2,5
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0

Pramen: Rynek mleka, kwiecień 2006

Poznámka:*) předběžný údaj,

Novým jevem v polském zahraničním obchodu s mlékem a mléčnými výrobky je vyšší nárůst vývozu tekutých mlék a smetan, rovněž jogurtů a mléčných nápojů. Vývoz tekutého mléka a smetan vzrostl na 204,3 tis. tun, z toho 75 % představoval vývoz mléka o tučnosti do 6 %. Nejvíce se tekutého mléka a smetan vyvezlo do Německa (168 tis. tun) a do Nizozemska (14 tis. tun). Export jogurtů a mléčných nápojů dosáhl rekordních 73,8 tis. tun, největší objemy tohoto zboží se prodaly do Itálie (23,3 tis. tun), Rakouska (10,9 tis. tun) a Ruska (4 tis. tun).

Ve struktuře dovozu jsou hlavními partnery země EU a státy bývalého Sovětského svazu (zejména Bělorusko, Ukrajina, Rusko).

V oblasti dovozu kaseinu byly největšími partnery pro polský trh Bělorusko (5,3 tis. tun), Ukrajina (2,6 tis. tun) a Rusko (0,7 tis. tun). Průměrná dovozní cena v roce 2005 byla na úrovni cca 3 760 EUR/t oproti 2 800 EUR/t v roce 2004.

V roce 2005 se zvýšil dovoz sýrů z 8,7 tis. tun v roce 2004 na 14,7 tis. tun. Nejvíce sýrů se dovezlo z Německa (5,8 tis. t) a Dánska (3,4 tis. t). Dovozní ceny dosáhly hodnoty cca 3 070 EUR/t, byly nižší o 5 % než v roce 2004.

V oblasti dovozu mléka v prášku došlo rovněž ke zvýšení dovozních objemů z 8,3 tis. t v roce 2004 na 15,5 tis. t v roce 2005. Největšími dovozci byly Německo (2,1 tis. t), Bělorusko (1,3 tis. t), Francie (0,9 tis. t) a Litva (0,8 tis. t). Dovozní cena se meziročně zvýšila z 1 700 EUR/t v roce 2004 na 1 870 EUR/t v roce 2005.

Másla se na polský trh v roce 2005 dovezlo o 15 % méně než v roce 2004. Zvýšila se dovozní cena na 2 945 EUR/t. Hlavními dovozci byly ze zemí EU Německo (0,7 tis. t) a Belgie (0,5 tis. t); Nový Zéland v rámci preferencí dovezl do Polska cca 1,1 tis. t másla za nízkou cenu (1 700 EUR/t).

PRODUKCE A UŽITÍ MLÉKA V ČR

Vývoj v sektoru mléka v České republice

Ukazatel/rok	Jednotka	1989	2002	2003	2004	2005 ¹⁾
Zemědělství						
Průměrné stavy dojnic	tis. ks	1 228,5	477,0	459,6	433,3	437,9
Průměrná roční dojivost	l/ks	3 982,0	5 718,0	5 756,2	6 006,2	6 253,7
Průměrná denní dojivost	l/ks	10,91	15,67	15,77	16,41	17,13
Výroba mléka	mil. l	4 892,5	2 727,6	2 645,7	2 602,4	2 738,8
Tržnost	%	91,4	93,0	95,7	97,4	95,4
Celkový prodej mléka	mil. l	4 473,3	2 536,2	2 530,9	2 534,1	2 613,1
CZV za mléko I. a vyšší třídy	Kč/1000 l	4 810,0	8 150,0	7 830,0	8 080,0	8 310,0
Mlékárenský průmysl na území ČR a produkce hlavních výrobků						
Nákup syrového mléka	mil. l	4 473,3	2 523,7	2 530,9	2 495,8	2 476,3
Průměrný obsah tuku	%	3,999	3,980	3,973	3,996	3,900
Průměrný obsah bílkovin	%	-	3,34	3,39	3,40	3,38
Produkce						
Konzumní mléko	tis. l	920 701,0	462 360,8	478 463,7	503 131,0	572 720,6
Konzumní smetana	tis. l	44 744,0	37 847,9	38 088,4	49 793,8	53 760,6
Jogurty	tis. l	40 982,0	87 894,2	86 671,6	91 870,5	100 996,5
Ostatní kysané mléčné výrobky	tis. l	36 872,0	37 981,9	42 157,7	44 647,6	49 366,8
Tvarohy	tuny	52 846,0	31 598,0	32 705,6	34 367,6	29 444,1
Sýry	tuny	104 440,0	115 332,4	114 310,3	114 280,0	111 710,1
Máslo	tuny	119 818,0	66 312,1	65 200,2	59 351,5	54 104,1
Sušená mléka celkem	tuny	139 829,0	57 312,1	63 548,1	53 160,4	51 028,2
z toho: SOM ²⁾	tuny	-	36 876,5	39 257,5	32 832,4	33 464,0
Celková domácí spotřeba						
Konzumní mléko, smetana	tuny	965 445,0	535 968,4	551 364,6	549 145,2	605 407,6
Mléčné konzervy	tuny	62 262,1	22 786,3	22 894,3	21 791,7	20 667,8
Kysané mléčné výrobky	tuny	77 854,0	147 417,2	151 331,7	149 648,9	157 793,4
Sýry, tvarohy	tuny	148 431,0	147 281,7	153 108,9	158 557,4	164 965,5
Máslo	tuny	94 161,0	45 871,5	47 214,5	47 045,6	48 836,2
Domácí spotřeba na obyvatele						
Mléko a mléčné výrobky	kg/obyv/rok	259,6	220,6	223,4	230,0	238,3
Máslo	kg/obyv/rok	9,4	4,5	4,5	4,6	4,7
Vývoz						
Mléko, smetana nezahuštěné	tuny	-	7 071,3	13 677,9	89 976,3 ³⁾	277 668,1 ³⁾
Mléko, smetana, zahuštěné	tuny	49 878,0	54 091,2	68 416,6	59 494,0	52 408,1
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	tuny	-	9 019,4	6 706,7	16 520,9	28 178,8
Máslo	tuny	20 300,0	22 765,5	23 033,2	16 381,7	13 139,1
Sýry, tvaroh	tuny	8 855,0	17 549,6	18 451,3	20 388,7	20 200,3
Dovoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné	tuny	-	42 831,0	51 330,6	73 813,4 ³⁾	111 091,7 ³⁾
Mléko, smetana, zahuštěné	tuny	-	2 442,9	2 217,6	4 009,7	7 065,5
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	tuny	-	30 560,5	29 208,7	29 651,7	35 609,0
Máslo	tuny	-	4 654,9	5 008,3	4 519,5	7 493,6
Sýry, tvaroh	tuny	-	18 253,5	23 333,3	31 159,1	44 432,1

Pramen: ČSÚ, SZIF, rezortní statistika Mlék (Mze) 6-12, celní statistika, propočty MZe,

Poznámka ¹⁾ předběžný údaj, ²⁾ sušené odstředěné mléko, ³⁾ včetně syrového mléka pro zpracování

Podle soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2006 se meziročně snížily celkové stavy krav o 10 tis. ks (o 1,7 %). Na meziročním poklesu celkových stavů se především podílely krávy dojné. Jejich počet se od 1. 4. 2005 do 1. 4. 2006 snížil o 8 561 ks, tj. o 2 %. Snižování stavů dojných krav má dlouhodobý charakter a souvisí s restrukturalizačním procesem, ekonomikou a s regulací výroby. Od 1. 4. 2001 do 1. 4. 2006 se jejich počet snížil o 105 tis. ks. Stavy krav bez tržní produkce mléka sice k 1. 4. 2006 vykázaly mírný meziroční pokles o 1 440 ks, ale v horizontu od 1. 4. 2001 do 1. 4. 2006 jejich počet se zvýšil o 57,5 tis. ks. K 1. 4. 2006 činil početní stav dojných krav 424 017 ks, početní stav krav bez tržní produkce mléka činil 139 706 ks.

Vývoj stavů hospodářských zvířat v ks

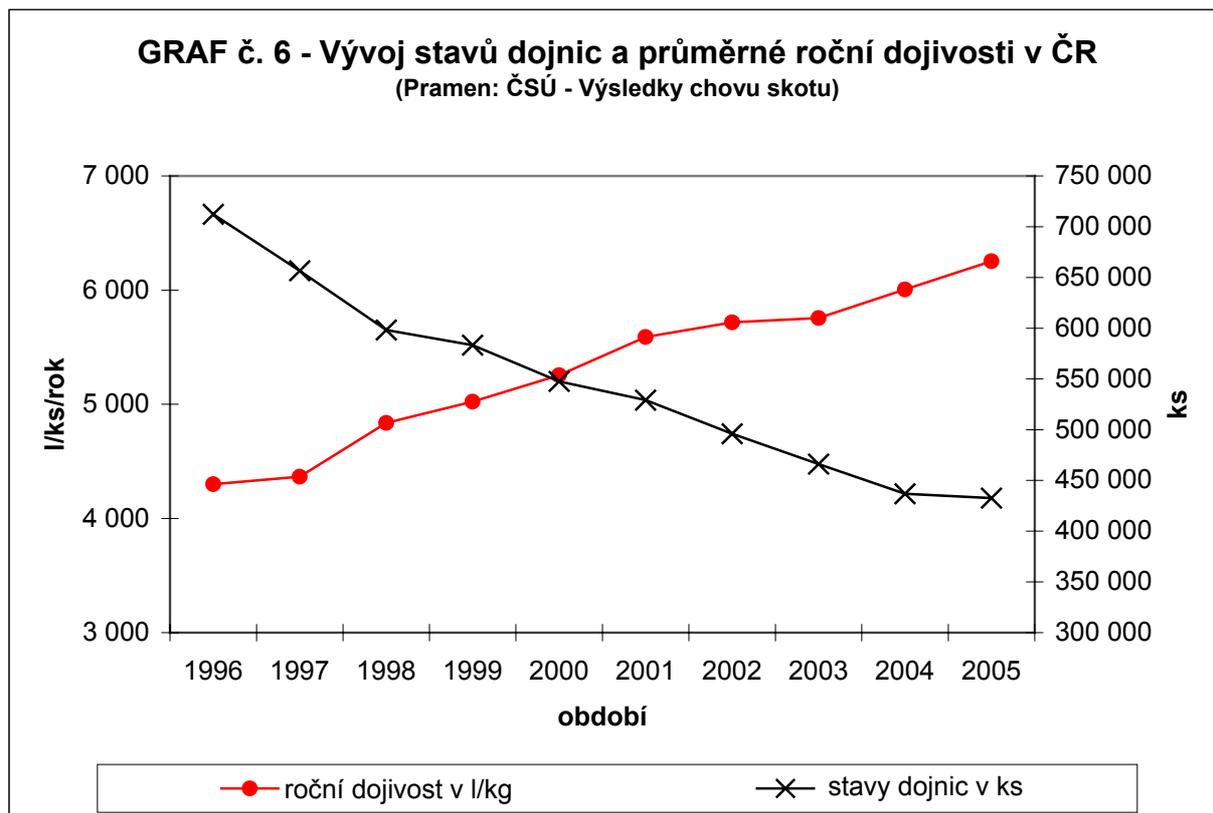
Rok	Skot celkem	z toho: krávy
1989	3 480 582	1 247 567
1990	3 506 222	1 236 218
1991	3 359 976	1 195 429
1992	2 949 574	1 036 276
1993	2 511 737	932 454
1994	2 161 438	829 729
1995	2 029 827	768 236
1996	1 988 810	750 593
1997	1 865 902	702 301
1998	1 700 789	646 838
1999	1 657 337	642 026
2000	1 573 530	614 787
2001	1 582 285	611 395
2002	1 520 136	596 295
2003	1 473 828	590 322
2004	1 428 329	572 887
2005	1 397 308	573 724
2006	1 373 645	563 723

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

Vývoj početních stavů krav dle kategorií v ks

Ukazatel	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Krávy dojné	712 166	656 636	598 243	583 301	547 493	529 138	495 962	466 173	436 806	432 578	424 017
Krávy ostatní	38 427	45 665	48 595	58 725	67 294	82 257	100 333	124 149	136 081	141 146	139 706
Krávy celkem	750 593	702 301	646 838	642 026	614 787	611 395	596 295	590 322	572 887	573 724	563 723

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

Počet krav celkem k 1. dubnu 2005 a 2006 podle krajů v ks

Území, kraj	2005	2006	Rozdíl +/-	Index v %
Praha + Středočeský kraj	60 072	58 413	-1 659	97,2
Jihočeský kraj	88 415	86 184	-2 231	97,5
Plzeňský kraj	62 905	61 624	-1 281	98,0
Karlovarský kraj	15 285	15 136	-149	99,0
Ústecký kraj	16 436	15 991	-445	97,3
Liberecký kraj	17 831	18 027	196	101,1
Královéhradecký kraj	44 947	44 223	-724	98,4
Pardubický kraj	49 365	48 502	-863	98,3
Vysočina	86 364	84 882	-1 482	98,3
Jihomoravský	29 715	29 260	-455	98,5
Olomoucký kraj	39 679	38 362	-1 317	96,7
Zlínský kraj	26 750	26 618	-132	99,5
Moravskoslezský kraj	35 960	36 501	541	101,5
Česká republika	573 724	563 723	-10 001	98,3

Pramen: ČS - Soupis hospodářských zvířat

Stavy krav k 1. 4. 2006 se meziročně snížily v 11 krajích. Meziroční pokles o více jak 1000 ks vykázaly kraje Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Vysočina a Olomoucký.

Vývoj průměrných stavů krav bez masných plemen (dojených krav) v roce 2004 a 2005 podle krajů v ks (propočít z krmných dnů)

Území, kraj	2. pololetí 2004	2. pololetí 2005	Index 2005/04	ROK 2004	ROK 2005	Rozdíl±	Index 2005/2004
Praha + Středočesl	52 621	52 793	100,3	52 775	52 471	-304	99,4
Jihočeský	58 344	59 603	102,2	58 549	59 894	1 345	102,3
Plzeňský	44 368	44 871	101,1	44 009	45 037	1 028	102,3
Karlovarský	7 500	7 945	105,9	7 551	7 962	411	105,4
Ústecký	11 547	11 444	99,1	11 675	11 432	-243	97,9
Liberecký	10 872	11 188	102,9	10 663	11 169	506	104,7
Královéhradecký	35 012	35 125	100,3	35 267	35 211	-56	99,8
Pardubický	41 545	42 078	101,3	41 890	41 980	90	100,2
Vysočina	69 890	70 744	101,2	69 854	70 761	907	101,3
Jihomoravský	25 606	26 506	103,5	25 694	26 153	459	101,8
Olomoucký	30 963	30 169	97,4	31 145	30 324	-821	97,4
Zlínský	20 227	20 561	101,7	20 394	20 484	90	100,4
Moravskoslezský	23 584	25 225	106,9	23 822	25 071	1 249	105,2
Česká republika	432 079	438 251	101,4	433 288	437 947	4 659	101,1

Pramen: ČSÚ, Výsledky chovu skotu

Průměrné stavy dojených krav za rok 2005 se celkově zvýšily o 4 659 ks, tj. o 1,1 %. Meziročně se zvýšily průměrné stavy v 9 krajích, ve 4 krajích dále pokračoval pokles, procentický pokles se pohyboval od 0,2 % (kraj Královéhradecký) do 2,6 % (kraj Olomoucký).

Počty dojených krav v roce 2004 a 2005 podle krajů v ks

Území, kraj	Stavy ke konci 2. pololetí		Rozdíl ±	Index v %
	2004	2005		
Praha + Středočeský	52 437	52 392	-45	99,9
Jihočeský	57 681	59 282	1 601	102,8
Plzeňský	43 813	45 132	1 319	103,0
Karlovarský	7 476	7 848	372	105,0
Ústecký	11 400	11 346	- 54	99,5
Liberecký	10 603	11 138	535	105,0
Královéhradecký	34 793	35 099	306	100,9
Pardubický	41 699	41 986	287	100,7
Vysočina	69 524	70 823	1 299	101,9
Jihomoravský	25 434	26 168	734	102,9
Olomoucký	30 739	30 285	- 454	98,5
Zlínský	20 203	20 605	402	102,0
Moravskoslezský	23 536	25 039	1 503	106,4
Česká republika	429 338	437 143	7 805	101,8

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu skotu

Vývoj v zemědělství podle pololetí v letech 2004 a 2005

Období	Ø stavy dojnic v ks			Ø denní dojivost v l/ks			Produkce mléka v tis.l			Prodej mléka v tis. l		
	2004	2005	Index	2004	2005	Index	2004	2005	Index	2004	2005	Index
I. pololetí	434 511	437 639	100,7	16,39	17,20	104,9	1 296 430	1 362 374	105,1	1 273 725	1 306 430	102,6
II. pololetí	432 079	438 252	101,4	16,43	17,07	103,9	1 305 982	1 376 402	105,4	1 260 379	1 306 695	103,7
Rok	433 288	437 947	101,1	16,41	17,13	104,4	2 602 412	2 738 775	105,2	2 534 104	2 613 125	103,1

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu slotu, SZIF – administrace mléčných kvót

Poznámka: číselné údaje jsou zaokrouhleny

Vývoj v zemědělství za rok 2005 i za jednotlivá pololetí prokázal u hlavních ukazatelů meziroční růst v důsledku ekonomické stability na trhu mléka. Průměrné stavy dojených krav zaznamenaly oproti předchozímu roku mírné zvýšení o 1,1 %. V roce 2005 pokračoval růst užitkovosti dojnic v důsledku specializace stád, ekonomiky výroby. Průměrná roční užitkovost dosažená v roce 2005 činila 6 254 l na dojnici a byla o více než 4 % vyšší oproti roku 2004. Průměrná denní dojivost se v hodnoceném období zvýšila na 17,13 l. Výroba mléka v roce 2005 se zvýšila na úroveň 2 738,8 mil. litrů, tj. zvýšení o 5,2 % v důsledku stabilní situace ve vývoji stavů dojených krav a růstu užitkovosti. Celkový prodej mléka (dodávky a přímý prodej) dosáhl 2 613,1 mil. litrů, tj. zvýšení o 79 mil. litrů (o 3,1 %) a zvyšování prodeje souvisí především s ekonomickým zhodnocením vložených investic do získávání a ošetřování mléka na vysokém stupni kvality. Na zvýšení se podílí růst dodávek. Přímý prodej není významný, představuje necelé 1 % z prodeje a to v souvislosti s omezeným zájmem spotřebitelů o komerční prodej ze dvora. Dosažená tržnost mléka (95,4 %) odpovídá úrovni vyspělých produkčních zemí.

Vývoj průměrné dojivosti v l/ks

Dojivost/rok	1989	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
- denní	10,91	11,75	11,96	13,25	13,76	14,36	15,31	15,67	15,77	16,41	17,13
- roční	3 982	4 300	4 366	4 837	5 022	5 255	5 589	5 718	5 756,2	6 006,2	6 253,7

Pramen: ČSÚ - Výsledky chovu skotu

Vývoj průměrné denní dojivosti podle krajů v l/ks za rok 2004 a 2005

Území, Kraj	Průměrná denní dojivost		Index 2005/04 v %
	2004	2005	
Praha + Středočeský	17,00	17,76	104,5
Jihočeský	14,67	15,45	105,3
Plzeňský	14,83	15,74	106,1
Karlovarský	12,67	13,43	106,1
Ústecký	16,25	17,03	104,8
Liberecký	15,11	15,51	102,6
Královéhradecký	16,56	17,36	104,8
Pardubický	16,80	17,39	103,5
Vysočina	17,10	17,66	103,3
Jihomoravský	17,35	18,24	105,1
Olomoucký	17,17	18,05	105,1
Zlínský	17,58	18,47	105,1
Moravskoslezský	18,22	18,70	102,6
Česká republika	16,41	17,13	104,4

Pramen: ČSÚ - Výsledky chovu skotu

K růstu dojivosti v roce 2005 došlo ve všech krajích, procentický nárůst se pohyboval od 2,6 % (kraj Moravskoslezský) do 6,1 % (kraj Plzeňský a Karlovarský). Nejvyšší průměrná dojivost je dosahována v kraji Moravskoslezském – 9,2 % nad průměrem.

Vývoj výroby mléka podle krajů za rok 2004 a 2005

Území, Kraj	Výroba mléka v tis. l		Index 2005/04 v %	Podíl kraje v roce 2004 v %
	2004	2005		
Praha + Středočeský	328 447	340 228	103,6	12,4
Jihočeský	314 418	337 807	107,4	12,3
Plzeňský	238 815	258 695	108,3	9,4
Karlovarský	35 007	39 044	111,5	1,4
Ústecký	69 433	71 072	102,4	2,6
Liberecký	58 957	63 210	107,2	2,3
Královéhradecký	213 796	223 088	104,3	8,1
Pardubický	257 551	266 431	103,4	9,7
Vysočina	437 101	456 136	104,4	16,7
Jihomoravský	163 117	174 084	106,7	6,4
Olomoucký	195 717	199 793	102,1	7,3
Zlínský	131 225	138 085	105,2	5,0
Moravskoslezský	158 828	171 104	107,7	6,2
Česká republika	2 602 412	2 738 775	105,2	100,0

Pramen: ČSÚ - Výsledky chovu skotu

K meziročnímu růstu výroby mléka došlo ve všech krajích, procentický růst se pohyboval od 2,1 % (kraj Olomoucký) do 11,5 % (kraj Karlovarský). Největší podíly ve výrobě mléka zauímají kraje Vysočina, Středočeský a Jihočeský.

BILANCE PRODUKCE A UŽITÍ MLÉKA

Vývoj bilance produkce a užití mléka v letech 1998 – 2005 (mil. l.)

Ukazatel	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Počáteční zásoba ¹⁾	36,0	51,7	31,6	62,8 ²⁾	64,6	132,6	92,10	69,4
Produkce mléka	2 716,0	2 736,2	2 708,1	2 701,8	2 727,6	2 645,7	2 602,4	2 738,8
Nákup do mlékáren	2 469,2	2 490,0	2 514,3	2 532,2	2 536,2	2 530,9	2 496,8	2 476,3
Dovoz výrobků ¹⁾	106,2	160,4	188,3	202,9	241,3	281,4	329,6	535,4
Celková nabídka	2 611,4	2 702,1	2 734,2	2797,9	2 842,1	2 944,9	2 918,5	3 081,1
Domácí spotřeba (bez natur. spotř.)	1 882,4	1 963,7	2 022,1	2 031,7	2 067,0	2 080,5	2 111,1	2 182,2
Vývoz výrobků ¹⁾	677,3	706,8	668,5	701,6	642,5	772,3	738,0	832,6
Konečná zásoba výrobků ¹⁾	51,7	31,6	43,6	64,6 ²⁾	132,6	92,1	69,4	66,3
Podíl dovozu na domácí spotřebě (%)	5,6	8,2	9,3	10,0	11,7	13,5	15,6	24,5
Podíl vývozu na nákupu (%)	27,4	28,4	26,6	27,7	25,3	30,5	29,6	33,6

Pramen: ČSÚ, Celní statistika, resortní statistika (MZe) 6-12),

Poznámka: ¹⁾ přepočten na ekvivalent mléka, ²⁾ zásoby byly upraveny o skutečné zásoby přírodních sýrů, které se statisticky sledují od r. 2001, v předchozích letech byla úroveň zásob odhadována,

Změny produkce a užití v roce 2005 oproti roku 2004

- Stav dojených krav v roce 2005 zůstal stabilní.
- Trvalý růst užitkovosti dojených krav. Meziroční zvýšení denní užitkovosti na dojnici představovalo 0,72 l.
- Výroba mléka po propadech v předchozích dvou letech se zvýšila zhruba na úroveň roku 2002.
- Počáteční a konečné zásoby v roce 2005 zůstaly prakticky beze změny (týká se to zásob SOM, SPM, másla a přírodních sýrů).
- Nákup do mlékáren v ČR se po vstupu do EU snižuje v důsledku vývozu mléčné suroviny do mlékáren v okolních členských státech. V roce 2005 je meziroční snížení 19,5 mil. litrů mléka, za poslední dva roky snížení nákupu představuje 54,6 mil. litrů.
- Dovoz mléka a výrobků se trvale zvyšuje, od vstupu do EU rychlejším tempem v důsledku bezbariérového unijního trhu, v důsledku trvalého růstu zahraničních obchodních společností v ČR a v neposlední řadě i dovozem mléčné suroviny. Podíl dovozu na spotřebě se zvýšil téměř na 25 %.
- Vývoz výrobků z mléka se zvýšil, meziročně o 94,6 mil. litrů. Na zvýšení se podílil zvýšený vývoz konzumního mléka, smetan a zakysaných výrobků.
- Celková spotřeba trvale roste i v důsledku toho, že spotřebitelské ceny nezaznamenaly růst, naopak u řady nosných výrobků v roce 2005 došlo k poklesu spotřebitelských cen (konzumní mléka, vybrané sýry, máslo).

Očekávaný vývoj produkce a užití mléka v roce 2006

- Stagnace domácí nabídky syrového mléka na úrovni roku 2005.
- Zvýšení dovozu v přepočtu na mléko o cca 10 %.
- Zvýšení objemu vývozu minimálně o 13 %.
- Zvýšení domácí spotřeby mléka a mléčných výrobků minimálně o 1 – 2 %.

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL

Mlékárenský průmysl na území ČR nakoupil a zpracoval v roce 2005 od českých producentů celkem 2 476,3 mil. litrů mléka, tj. o 0,8 % méně než v roce 2004. Snížení nákupu v objemu představovalo 19,5 mil. litrů. Při porovnání s předstupním rokem 2003 byl objem nákupu mléka v roce 2005 nižší o 2,2 %, tj. o 54,6 mil. litrů. Průměrný obsah tuku se meziročně snížil o 0,1 % na 3,90 %. Průměrný obsah bílkovin činil v roce 2005 3,38 % a byl pouze o 0,02 % nižší než v roce 2004. Z celkového objemu nakoupeného mléka odpovídalo I. a vyšší jakosti 98,7 % (v roce 2004 – 98,8 %).

Z nakoupeného objemu 2 476,3 mil. litrů mléka bylo v roce 2005 zhruba 1,04 mld. l mléčné plazmy zpracováno na sýry a tvarohy, půl miliardy na (0,54 mld l) na mléčné konzervy (sušená a kondenzovaná mléka) a více než půl miliardy (0,576 mld. l) na konzumní mléka. Zbývající množství mléčné suroviny se zpracovalo na výrobu ostatních mlékárenských výrobků.

Vývoj v mlékárenském průmyslu za období: leden – prosinec

Ukazatel	Jednotka	2003	2004	2005	Rozdíl ±	Index
		01 - 12	01 - 12	01 - 12	2005/2004	2005/2004
Nákup syrového mléka	tis. l	2 530 871	2 495 830	2 476 308	-19 522	99,2
Z toho: v I. a vyšší třídě	tis. l	2 486 930	2 465 451	2 443 010	-22 441	99,1
Obsah tuku	%	3,973	3,996	3,90	-	-
Obsah bílkovin	%	3,39	3,40	3,38	-	-
CZV za mléko celkem	Kč/l	7,79	8,06	8,28	+0,22	102,7
CZV za mléko I. a Q. tř	Kč/l	7,83	8,08	8,31	+0,23	102,8

Mlékárenská výroba

Konzumní mléka celkem	tis. l	478 463,7	503 131,0	572 720,6	+69 589,6	113,8
- čerstvé pasterované	tis. l	137 150,2	144 074,3	147 818,1	+3 743,8	102,6
- trvanlivé	tis. l	336 697,8	355 046,1	421 504,8	+66 458,7	118,7
- školní	tis. l	4 384,1	4 010,6	3 397,7	-612,9	84,7
Konzumní smetany	tis. l	38 088,4	49 793,8	53 760,6	+3 966,8	108,0
- kysané	tis. l	11 345,9	13 816,1	14 350,5	+534,4	103,9
--smetany s obsahem tuku nejméně 30%	tis. l	16 605,6	24 977,3	27 617,2	+2 639,9	110,6
Jogurty	tis. l	86 671,6	91 870,5	100 996,5	+9 126,0	109,9
Kysané výrobky ostatní celkem	tis. l	42 157,7	44 647,6	49 366,8	+4 719,2	110,6
- podmásli ^{*)}	tis. l	11 140,5	10 900,1	10 515,5	-384,6	96,5
- mléčné nápoje ^{*)}	tis. l	6 980,6	8 500,0	11 300,0	+2 800,0	132,9
- ostatní	tis. l	24 036,6	25 247,5	27 551,3	+2 303,8	109,1
Máslo celkem CN 0405	tis. l	65 200,2	59 351,5	54 104,1	-5 247,4	91,2
Tvarohy	t	32 705,6	34 367,6	29 444,1	-4 923,5	85,7
Sýry celkem	t	114 310,3	114 280,0	111 710,1	-2 569,9	97,8
- přírodní	t	94 392,6	94 366,9	91 719,8	-2 647,1	97,2
- tavené	t	19 917,7	19 913,1	19 990,3	+77,2	100,4
Smetanové krémy	t	10 182,9	10 356,0	10 645,2	+289,2	102,8
Tvarohové dezerty	t	4 297,7	3 488,2	3 641,7	+153,5	104,4
Sušená mléka celkem bez KDV	t	63 548,1	53 160,4	51 028,2	-2 132,3	96,0
- sušené odstředěné mléko	t	39 257,5	32 832,4	33 464,0	+631,6	101,9
- sušené plnotučné mléko vč. výrobků s přísadami	t	24 290,6	20 328,0	17 564,2	-2 763,8	86,4

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: *) odborný odhad

Výroba mlékárenských výrobků se meziročně zvýšila u sortimentu konzumní mléka, konzumní smetany, jogurty, ostatní zakysané výrobky v důsledku růstu domácí spotřeby a rozšíření exportu. Meziročně se snížila výroba přírodních sýrů v důsledku vysokého nárůstu dovozu. Rovněž se snížila výroba másla, meziročně o 8,8 %, v důsledku sníženého obsahu tuku v nakupovaném mléce a zapracováním mléčného tuku do konzumního mléka a smetan, kde se poptávka zvýšila.

Z porovnání výsledků roku 2005 v podmínkách unijního trhu s předvstupním rokem 2003 vyplývají následující charakteristické rysy. Objem nakoupeného mléka od českých producentů se snížil o 2,2 %, (o 54,6 mil. litrů), průměrná CZV za mléko se zvýšila o 6,3 % (o 0,49 Kč/l). Zvýšila se výroba konzumního mléka o 19,7 %, smetan o 41,1 %, jogurtů o 16,5 %, ostatních zakysaných výrobků o 17,1 %. Naopak výrazný pokles vykázala výroba másla o 17 %, výroba sušených mlék o 19,7 %, kde návazně se snížil vývoz, snížila se výroba přírodních sýrů o 2,8 % a tvarohů o 10 %, což v objemu představuje pokles o téměř 6 tis. tun. Omezování výroby tohoto významného sortimentu souvisí s růstem dovozu, který se za poslední dva roky zvýšil o 21 tis. tun a trvalý růst domácí spotřeby této komodity není kryt domácí výrobou, ale rostoucím dovozem.

Vývoj nákupu mléka do mlékáren na území ČR podle měsíců v tis. l

Měsíc/rok	2003	2004	2005	Změna v objemu ±	Index 2005/2004
Leden	210 482	204 702	205 956	+1 254	100,6
Únor	196 361	195 919	189 069	-6 850	96,5
Březen	223 043	214 020	211 922	-2 098	99,0
Duben	217 884	207 481	211 731	+4 250	102,0
Květen	227 516	218 140	223 913	+5 773	102,6
Červen	216 830	214 455	218 945	+4 490	102,1
Červenec	222 945	221 113	224 498	+3 385	101,5
Srpen	214 020	216 416	219 675	+3 259	101,5
Září	203 822	203 364	197 309	-6 055	97,2
Říjen	201 350	202 517	193 752	-8 765	95,7
Listopad	192 385	193 251	185 337	-7 914	95,9
Prosinec	204 273	204 452	194 201	-1 0251	95,0
Celkem	2 530 871	2 495 830	2 476 308	-19 522	99,2

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Vývoj vývozu mléka v tunách (položka KN 04012099)

Měsíc/rok	2004		2005		Index 2005/2004
	Množství	Kč/kg	Množství	Kč/kg	
Leden	-	-	14 847,5	9,50	-
Únor	-	-	12 739,6	8,90	-
Březen	-	-	14 392,9	8,64	-
Duben	-	-	14 420,9	8,07	-
Květen	788,2	10,28	16 352,5	8,90	2 074,7
Červen	2 876,8	8,74	16 945,6	8,85	589,0
Červenec	3 255,1	9,50	16 089,1	8,26	494,3
Srpen	4 344,2	9,02	20 883,9	8,45	480,7
Září	5 910,4	9,64	19 089,5	8,43	323,0
Říjen	6 665,3	9,66	25 703,7	8,73	385,6
Listopad	6 396,4	9,88	23 451,9	8,76	366,6
Prosinec	6 909,9	9,66	21 899,9	8,66	316,9
Rok	37 146,3	9,55	216 817,1	8,67	583,7
Měsíční průměr	4 643,3	-	18 068,1	-	389,1

Pramen: Celní statistika

Podle měsíčního vývoje nákupu mléka v roce 2005 došlo k meziročnímu snížení především v období září až prosinec 2005 důsledkem rozšiřování vývozu mléčné suroviny. V roce 2005 dosáhl vývoz mléčné suroviny dle celní statistiky 216 817,1 tun, při měsíčním průměru 18 068,1 tun.

Konzumní mléko, smetany

Výroba konzumního mléka (bez školního mléka) v roce 2005 v porovnání se stavem v roce 2004 zaznamenala dynamický růst o 70,2 mil. litrů (o 14,1 %) na úroveň 569 322,9 tis. l. V rámci tohoto objemu se vyrobilo 74 % trvanlivého mléka a 26 % mléka pasterovaného.

Skladba konzumního mléka podle způsobu ošetření

Konzumní mléko	Výroba v tis. l		Podíl v %	
	01 - 12/2004	01 - 12/2005	2004	2005
Celkem ¹⁾	499 120,4	569 322,9	100,0	100,0
z toho:				
čerstvé	144 074,3	147 818,1	28,9	26,0
trvanlivé	355 046,1	421 504,8	71,1	74,0

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ¹⁾ bez školního mléka

V roce 2005 se meziročně zvýšil podíl plnotučného mléka ze 4,8 % na 6,7 %. Výroba nízkotučného mléka se mírně zvýšila o 0,3 % na 12,4 %. Meziročně se snížil podíl polotučného mléka, které stále překračuje hranici 80 % a představuje dominantní sortiment v rámci celkového výstavu konzumního mléka.

Výroba konzumního mléka podle obsahu tuku

Konzumní mléko	Výroba v tis. l		Podíl v %	
	01 - 12/2004	01 - 12/2005	2004	2005
Odstředěné/nízkotučné	60 297,0	70 610,3	12,1	12,4
Polotučné	415 012,9	460 699,0	83,1	80,9
Plnotučné	23 810,5	38 013,6	4,8	6,7
Celkem ¹⁾	499 120,4	569 322,9	100,0	100,0

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Pozn. ¹⁾ bez školního mléka, číselné údaje jsou zaokrouhleny

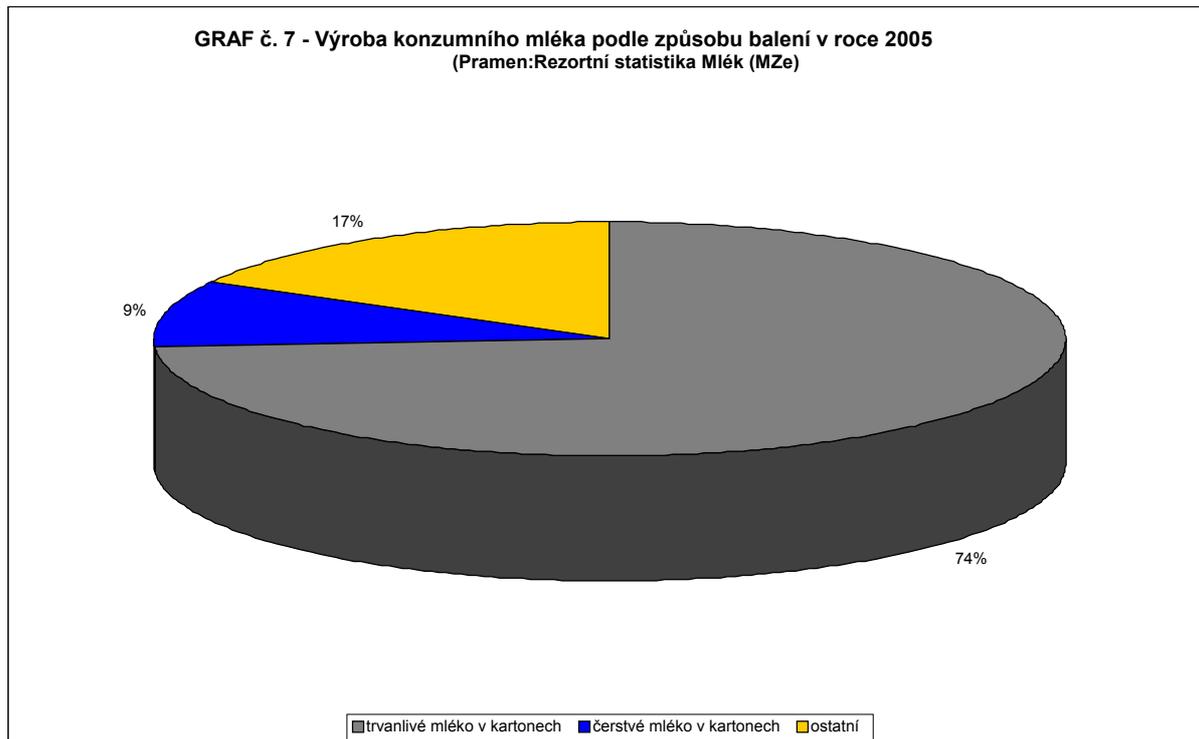
Výrazně se zvýšil podíl trvanlivého mléka v kartonech na 74 %, a to na úkor čerstvého pasterovaného mléka v kartonech a mléka plněného do ostatních obalů, jehož podíl se snížil o 1,4 % na 16,9 %.

Výroba konzumního mléka podle způsobu balení

Konzumní mléko	Výroba v tis. l		Podíl v %	
	01 - 12/2004	01 - 12/2005	2004	2005
Trvanlivé v kartonech	355 046,1	421 504,8	71,1	74,0
Čerstvé v kartonech	53 085,1	51 704,3	10,6	9,1
Ostatní	90 989,2	96 113,8	18,3	16,9
Celkem ¹⁾	499 120,4	569 322,9	100,0	100,0

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ¹⁾ bez školního mléka, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Výroba smetan, včetně kysaných, se v průběhu roku 2005 při srovnání s předcházejícím rokem zvýšila o 8 % na 53 761 tis. l. Na zvýšení se 3,9 % podílela výroba kysaných smetan a 10,6 % smetany s minimálním obsahem tuku 30 %.

V roce 2005 se vývoz mléka ve spotřebitelském balení (balení do 2 l) a vývoz smetan zvýšil, meziročně o 76,3 tis. tun. Z celkového objemu vývozu vývoz mléka ve spotřebitelském balení představoval 84,4 % a vývoz smetan 15,6 %. Z celkové výroby daného zboží představoval vývoz v roce 2005 18,8 % (v roce 2004 7,2 %). Zboží bylo vyvezeno do 17 zemí, do 13 členských států EU a 4 třetích zemí – do Bosny-Hercegoviny, Švýcarska, Koreje a Rumunska – jednalo se převážně o smetanu a malé objemy. Největší objemy byly vyvezeny na Slovensko (43,4 %), do Německa (38,9 %) a Itálie (8,6 %).

Dovoz mléka ve spotřebitelském balení a smetany v roce 2005 zaznamenal zvýšení o cca 4 tis. tun, tj. o 11,1 %. Z celkového dovezeného množství dovoz mléka ve spotřebitelském balení činil 83,4 % a smetan 16,6 %. Podíl dovozu na výrobě činil v roce 2005 6,5 %, oproti předchozímu roku nedošlo ke změně. Největší objemy byly dovezeny ze Slovenska (77,2 %) a z Německa (19,2 %). Dovoz byl realizován z 10 členských států EU.

Jogurty, ostatní tekuté kysané výrobky

Vývoj bilančních položek u sortimentu jogurty a ostatních tekutých kysaných výrobků v roce 2005 oproti roku 2004 byl růstový. Celková nabídka se meziročně zvýšila o 19,8 tis. tun, z toho domácí výroba vykázala významný meziroční růst o cca 14 tis. tun, dovoz se zvýšil o cca 6 tis. tun. Domácí spotřeba se zvýšila meziročně o cca 8 tis. tun, k růstu došlo u jogurtů i ostatních tekutých kysaných výrobků, růst se pohyboval nad 5%. U vývozu již druhým rokem pokračoval růst, v roce 2005 o téměř 12 tis. tun. Zvýšil se vývoz jogurtů i ostatních tekutých kysaných výrobků.

Z celkové domácí výroby v roce 2005 u tohoto sortimentu představují jogurty 67,2 %, u dovozu 38,1 %, u domácí spotřeby 60,2 % a u vývozu 69,4 %.

Orientační bilance jogurtů a ostatních tekutých kysaných výrobků (CN 0403) v tunách

Ukazatel	2003	2004	2005	Rozdíl	Index
				2005/2004	2005/2004
Výroba	128 829,3	136 518,1	150 363,3	+13 845,2	110,1
Dovoz	29 208,7	29 651,7	35 609,0	+5 957,3	120,1
Celková nabídka	158 038,0	166 169,8	185 972,3	+19 802,5	111,9
Vývoz	6 706,7	16 520,9	28 178,9	+11 658,0	170,6
Domácí spotřeba	151 331,3	149 648,9	157 793,4	+8 144,5	105,4
Podíl dovozu na spotřebě v %	19,3	19,8	22,6	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	5,2	12,1	18,7	-	-

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12, celní statistika, propočty MZe

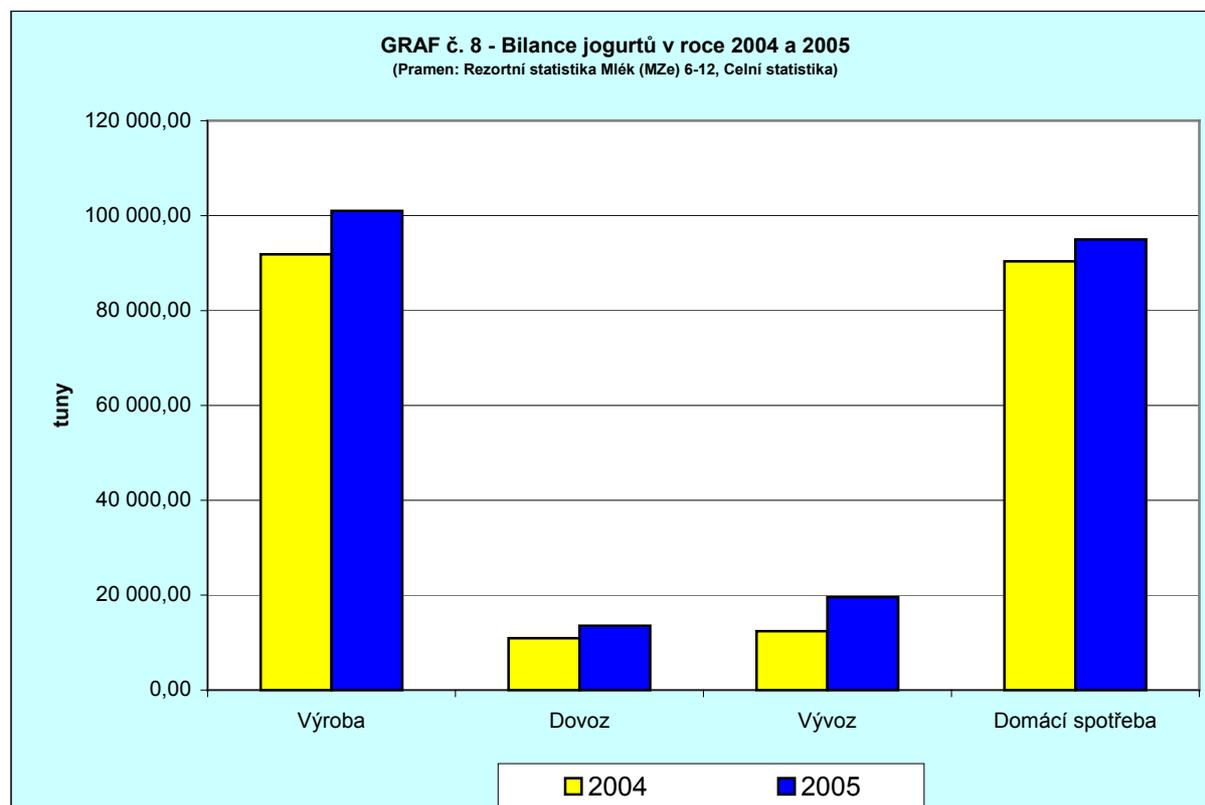
Jogurty

Celková nabídka jogurtů v roce 2005 se oproti roku 2004 zvýšila o 11,7 tis. tun a tento uvedený vývoj byl umožněn růstem celkové poptávky, jak domácí, tak zahraniční. Domácí spotřeba se meziročně zvýšila o cca 4,6 tis. tun, vývoz dokonce o 7,2 tis. tun.

Bilance jogurtů (CN 0403 10) v tunách

Ukazatel	2003	2004	2005	Rozdíl	Index
				2005/2004	2005/2004
Výroba	86 671,6	91 870,5	100 996,5	+9 126,0	109,9
Dovoz	20 332,8	10 920,8	13 540,7	+2 619,9	124,0
Celková nabídka	107 004,4	102 791,3	114 537,2	+11 745,9	111,4
Vývoz	5 826,9	12 396,9	19 563,0	+7 166,1	157,8
Domácí spotřeba	101 177,5	90 394,4	94 974,2	+4 579,8	105,1
Podíl dovozu na spotřebě v %	20,1	12,1	14,3	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	6,7	13,5	19,4	-	-

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12, celní statistika, propočty MZe

Bezcelní obchod v rámci společného evropského trhu ovlivnil již v roce 2004 vývoj v bilanci jogurtů. Domácí zpracovatelé využili této skutečnosti k rozšíření vývozu jogurtů do členských států EU a tato skutečnost umožnila růst domácí výroby. Trendy roku 2004 pokračovaly i v roce 2005. Výroba jogurtů se v roce 2005 zvýšila o cca 9,1 tis. tun. Rovněž široká a kvalitní nabídka českého sortimentu podpořila odbyt na domácím trhu a poptávka po dovážených jogurtech se snížila. V roce 2005 se snížil podíl dovážených jogurtů na spotřebě z 20,1 % (rok 2003) na 14,3 % v roce 2005.

Měsíční vývoj vývozu jogurtů

Měsíc	Rok 2003		Rok 2004		Rok 2005	
	Objem (t)	Cena (Kč/kg)	Objem (t)	Cena (Kč/kg)	Objem (t)	Cena (Kč/kg)
Leden	634,1	24,93	480,5	26,11	1 282,6	28,36
Únor	413,7	25,80	576,2	26,48	1 187,1	27,13
Březen	581,3	25,60	920,8	26,47	1 661,9	28,40
Duben	414,9	25,58	1 220,7	25,31	1 415,3	28,59
Květen	743,4	24,08	1 306,3	23,46	1 664,8	26,56
Červen	428,8	24,89	1 178,7	23,16	1 549,4	26,50
Červenec	559,2	24,92	1 259,1	25,44	1 804,9	27,54
Srpen	421,8	25,63	1 204,2	26,20	1 716,2	26,02
Září	407,2	25,37	1 125,8	26,07	1 913,3	27,97
Říjen	434,3	27,10	960,7	27,06	1 987,0	27,72
Listopad	322,8	27,48	1 251,2	27,31	1 908,7	28,57
Prosinec	465,4	24,81	912,7	27,60	1 471,8	27,78
Rok	5 826,9	25,37	12 396,9	25,76	19 563,0	27,60

Pramen: celní statistika

Vývoj vývozu jogurtů podle zemí

Země	Rok 2003		Rok 2004		Rok 2005	
	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %
Slovensko	5 819,2	99,8	7 862,3	63,4	10 274,2	52,5
Rakousko	0,6	0,1	1 856,1	15,0	3 666,4	18,7
Německo	-	-	96,9	0,8	184,6	0,9
Spojené král.	-	-	471,3	3,8	1 815,7	9,3
Maďarsko	-	-	1 376,0	11,1	1 480,6	7,6
Irsko	-	-	84,5	0,7	16,5	0,1
Itálie	-	-	485,8	3,9	538,3	2,8
Polsko	-	-	1 11,8	0,9	428,1	2,2
Švédsko	-	-	52,2	0,4	319,6	1,6
Dánsko	-	-	-	-	100,9	0,5
Finsko	-	-	-	-	619,9	3,2
Francie	-	-	-	-	106,7	0,5
Nizozemsko	-	-	-	-	11,8	0,1
Rusko	7,1	0,1	-	-	-	-
Celkem	5 826,9	100,0	12 396,9	100,0	19 563,0	100,0

Pramen: celní statistika

Vývoz jogurtů v roce 2005 již dosáhl 19,6 tis. tun. Podle měsíčního vývoje k postupnému růstu došlo již od května 2004 a růstový trend pokračoval i v roce 2005. Průměrný měsíční vývoz v roce 2003 činil 485,6 tun, v roce 2004 činil 1 033,1 tun a v roce 2005 činil 1 630,3 tun. Před vstupem do EU byly jogurty výhradně vyváženy na slovenský trh (99,8 %). V roce 2004 byly jogurty vyváženy již do 9 členských států a to 63,4 % na Slovensko, 15 % do Rakouska, 11,1 % do Maďarska a dalších. V roce 2005 se dále rozšířil vývoz i trhy, jogurty byly vyvezeny do 12 členských států a to na Slovensko (52,5 %), do Rakouska (18,7 %), do Spojeného království (9,3 %), do Maďarska (7,6 %) a dalších.

Vývoj dovozu jogurtů podle zemí

Země	Rok 2003		Rok 2004		Rok 2005	
	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %
Německo	14 594,5	71,8	3 888,1	35,6	5 295,6	39,1
Slovensko	4 922,8	24,2	3 756,2	34,4	3 535,1	26,1
Polsko	814,6	4,0	3 129,6	28,7	3 251,4	24,0
Rakousko	0,6	-	30,9	0,3	1 358,7	10,0
Francie	0,3	-	96,5	0,8	65,9	0,5
Spojené král.	-	-	8,6	0,1	-	-
Belgie	-	-	9,2	0,1	10,7	0,1
Itálie	-	-	1,6	-	1,2	-
Dánsko	-	-	-	-	0,6	-
Finsko	-	-	-	-	2,6	-
Řecko	-	-	-	-	6,3	0,1
Maďarsko	-	-	-	-	12,0	0,1
Nizozemsko	-	-	-	-	0,6	-
Celkem	20 332,8	100,0	10 920,8	100,0	13 540,7	100,0

Pramen: celní statistika

Ostatní tekuté kysané výrobky**Bilance ostatních tekutých kysaných výrobků (CN 0403 90) v tunách**

Ukazatel	2003	2004	2005	Rozdíl	Index
				2005/2004	2005/2004
Výroba	42 157,7	44 647,6	49 366,8	+4 719,2	110,6
Dovoz	8 875,9	18 730,9	22 068,3	+3 337,4	117,8
Celková nabídka	51 033,6	63 378,5	71 435,1	+8 056,6	112,7
Vývoz	879,8	4 124,0	8 615,9	+4 491,9	208,9
Domácí spotřeba	50 153,8	59 254,5	62 819,2	+3 564,7	106,0
Podíl dovozu na spotřebě v %	17,7	31,6	35,1	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	2,1	9,2	17,5	-	-

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12, celní statistika, propočty MZe

Vývoj bilance u ostatních tekutých kysaných výrobků zaznamenává u všech jednotlivých položek růst. Uvedený vývoj souvisí s obecnou orientací spotřebitelů na tyto výrobky. Jedná se v převážné míře o čerstvé mléčné výrobky, zahrnující zejména jogurtová, acidofilní a keřírová mléka, mléčné nápoje a výrobky z podmásli, popřípadě i ze syrovátky. Na tuto skutečnost reagují jak domácí zpracovatelé tak dovozci ze států ES s neustále rozšiřující se kvalitní nabídkou. Celková nabídka tohoto sortimentu v roce 2005 se zvýšila na 71,4 tis. tun, což představuje meziroční růst o 12,7 % (o cca 8 tis. tun). Zvýšila se jak domácí výroba, meziročně o 10,6 % (o 4,7 tis. tun), tak dovoz, meziročně o 17,8 % (o 3,3 tis. tun). Z celkové poptávky se zvýšila domácí spotřeba, meziročně o cca 3,5 tis. tun (o 5,9 %), i vývoz, meziročně o cca 4,5 tis. tun.

Vývoj dovozu CN 0403 90 podle zemí

Země	Rok 2003		Rok 2004		Rok 2005	
	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %
Belgie	2 927,2	33,0	1 166,4	6,2	553,1	2,5
Německo	3 522,4	39,7	14 226,0	75,9	16 427,9	74,5
Dánsko	2,2	-	14,5	0,1	-	-
Francie	33,6	0,4	5,8	-	70,5	0,3
Polsko	311,0	3,5	2 100,3	11,2	3 804,7	17,3
Slovensko	2 079,5	23,4	1 212,8	6,6	1 020,6	4,6
Itálie	-	-	1,4	-	14,6	-
Nizozemsko	-	-	2,8	-	-	-
Rakousko	-	-	0,9	-	5,3	-
Maďarsko	-	-	-	-	106,1	0,5
Švédsko	-	-	-	-	65,5	0,3
Celkem	8 875,9	100,0	18 730,9	100,0	22 068,3	100,0

Pramen: celní statistika

Dovoz sortimentu ostatní tekuté kysané výrobky se každoročně zvyšuje a jeho podíl na domácí spotřebě v roce 2005 dosáhl již 35,1 %. Největší objem v posledních letech je dovážen z Německa.

Vývoj vývozu položky CN 0403 90 podle zemí

Země	Rok 2003		Rok 2004		Rok 2005	
	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %	Objem (t)	Podíl v %
Slovensko	831,3	94,5	2 848,6	69,1	3 981,9	46,2
Švédsko	48,5	5,5	361,7	8,7	872,1	10,1
Rakousko	-	-	101,6	2,5	333,4	3,9
Belgie	-	-	3,6	0,1	3,3	-
Německo	-	-	6,0	0,2	1 174,3	13,6
Maďarsko	-	-	717,2	17,4	2 220,1	25,9
Nizozemsko	-	-	43,0	1,0	-	-
Polsko	-	-	42,3	1,0	30,7	0,3
Spojené král.	-	-	-	-	0,1	-
Celkem	879,8	100,0	4 124,0	100,0	8 615,9	100,0

Pramen: celní statistika

Vývoz sortimentu do roku 2003 byl téměř výhradně realizován na slovenské trhy a jeho podíl na výrobě představoval cca 2 %. Od roku 2004 vstup na jednotný trh EU umožnil rozšíření vývozu. V roce 2005 byly tyto výrobky vyváženy již do 8 států EU, podíl vývozu na výrobě v roce 2005 dosáhl již 17,5 %.

Konzumní tvarohy, tvarohové speciality, mléčné pudinky

Vývoj výroby sortimentní skupiny tvarohů, tvarohových specialit a pudingů v roce 2005 nebyl zdaleka tak příznivý jako v předchozím roce. V rámci této skupiny výrobků vykazují trvale příznivý vývoj smetanové krémy, jejichž objem výroby se zvýšil meziročně o 2,8 % na 10 645 tun. Celkem pozitivní vývoj zaznamenala i výroba tvarohových dezertů s meziročním zvýšením o 4,4 % na 3 642 tun. Velmi výrazný pokles byl zaznamenán u sortimentní skupiny konzumních tvarohů, a to z 34 368 tun v roce 2004 na 29 444 tun v roce 2005, tj. meziroční pokles o 14,3 %. Rovněž klesající trend výroby byl zaznamenán u mléčných pudinků, meziroční pokles v roce 2005 představoval 4,2 %.

Vývoj výroby tvarohů dle sortimentu v tunách

Sortiment	Výroba v r. 2003	Výroba v r. 2004	Výroba v r. 2005	Index 2005/04
Tvaroh měkký	22 481,5	22 264,6	20 470,5	91,9
Tvaroh jemný a tučný	5 638,1	7 286,9	5 232,6	71,8
Tvaroh tvrdý	1 438,1	1 353,1	1 476,1	109,1
Tvaroh průmyslový	3 147,9	3 463,0	2 264,9	65,4
Celkem	32 705,6	34 367,6	29 444,1	85,7

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe)6-12

Podle vývoje sortimentu tvarohů se meziročně snížila výroba u všech druhů, kromě tvrdého tvarohu. Největší pokles byl zaznamenán u jemného a tučného tvarohu (o 2 054,3 t).

Na celkové výrobě tvarohů v roce 2005 ve výši 29 444,1 tun se podílel konzumní měkký tvaroh 69,5 %, jemný a tučný tvaroh 17,8 %, tvrdý tvaroh 5,0 % a průmyslový tvaroh 7,7 %.

Sýry

Výroba přírodních sýrů v roce 2005 zaznamenala meziroční pokles o 2,6 tis. tun, výroba tavených sýrů zůstala na úrovni roku 2004.

Sortimentní skladba výroby sýrů v tunách

Skupina sýrů	Výroba			Rozdíl v objemu ± (2005/04)	Index 2005/04
	2003	2004	2005		
Měkké sýry	23 694,5	22 978,6	24 464,6	+1 486,0	106,5
Polotvrdé sýry	58 314,0	64 634,9	58 550,9	-6 084,0	90,6
Tvrdé a extra tvrdé	12 384,1	6 753,4	8 704,3	+1 950,9	128,9
Sýry přírodní celkem	94 392,6	94 366,9	91 719,8	-2 647,1	97,2
z toho:					
čerstvé	7 604,7	8 029,1	7 721,2	-307,9	96,2
měkké zrající a ostatní	5 472,1	5 069,3	5 165,8	+96,5	101,9
bílé v solném nálevu	10 191,8	8 190,9	7 221,4	-969,5	88,2
plísňové	12 015,1	14 040,3	14 904,6	+864,3	106,2
vybrané polotvrdé sýry	47 956,9	52 365,3	47 997,5	-4 367,8	91,7
Tavené sýry	19 917,7	19 913,1	19 990,3	+77,2	100,4

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe)6-12

Podle skupin přírodních sýrů, členěných podle konzistence ve vztahu k obsahu vody v tukoprosté sušině sýru, byl v roce 2005 zaznamenán výrazný meziroční pokles výroby o cca 6 tis. tun u polotvrdých sýrů (VVTPH v rozmezí 54 % - 69 %). Výroba tohoto sortimentu po zvýšení v roce 2004 se v roce 2005 snížila na úroveň roku 2003 (58 551 tun). Výroba měkkých sýrů, tvrdých a extra tvrdých zaznamenala růst, který však neeliminoval pokles u polotvrdých sýrů.

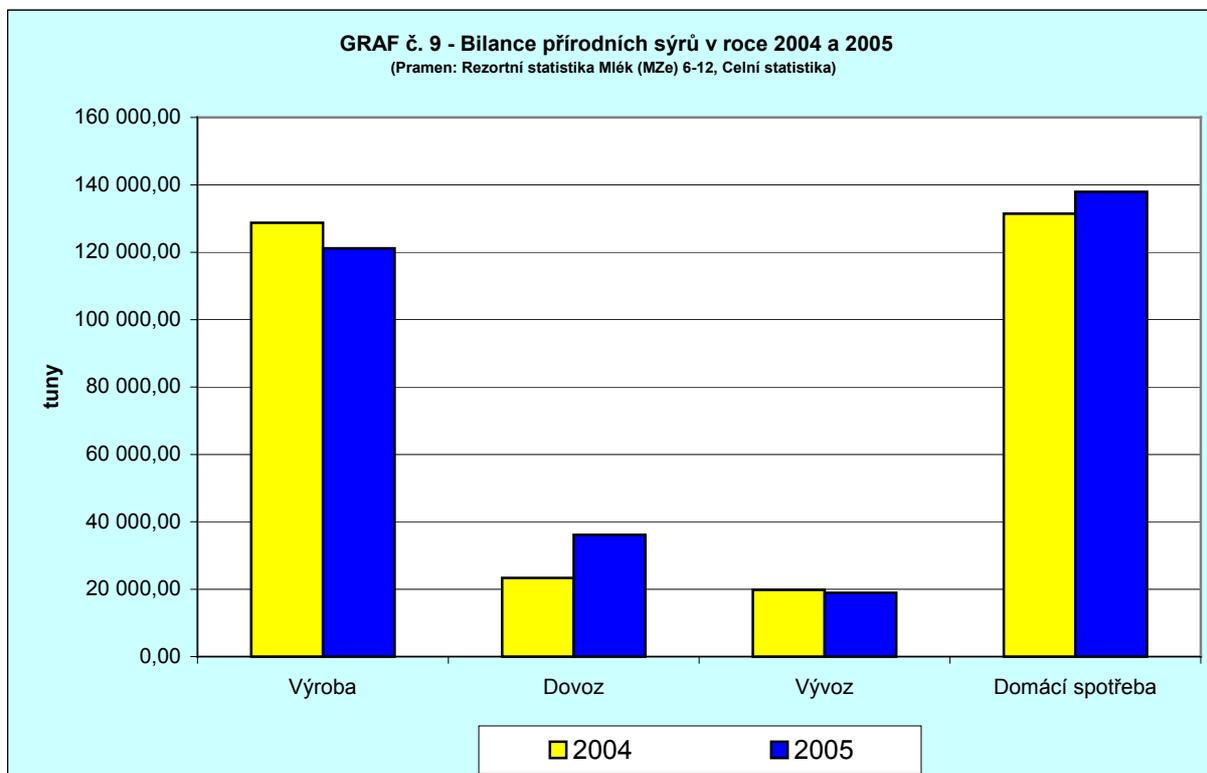
Podle vybraného členění byl v roce 2005 zaznamenán největší pokles u sortimentní skupiny vybraných polotvrdých sýrů, zahrnujících především Eidam, Gouda, Madeland, včetně uzelených plátkovaných a strouhaných sýrů. Objem jejich výroby se meziročně snížil o cca 4 368 tun. Uvedený propad převýšil svým objemem pokles celkového objemu přírodních sýrů. Pokles výroby zaznamenaly i bílé sýry v solném nálevu (o cca 970 tun) v důsledku snížení exportu, dále i čerstvé sýry (zahrnující Lučinu, smetanový sýr, imperiál, Cottage apod.), kde meziročně výroba klesla o 308 tun.

Růst výroby v roce 2005 pokračoval u plísňových sýrů, meziročně o 864 tun, dále mírný růst byl vykázan u výroby měkkých zrajících a ostatních sýrů (zahrnující pívni sýr, romadur, Zlato, Mozzarella, tvarůžky).

Orientační bilance přírodních sýrů, tvarohů v tunách

Ukazatel	2003	2004	2005	Rozdíl ± (2005/04)	Index 2005/04
Počáteční zásoba	3 767,3	2 556,3	3 416,9	+860,6	133,7
Výroba	127 098,2	128 734,5	121 163,9	-7 570,6	94,1
Dovoz	15 709,4	23 345,6	36 138,4	+12 792,8	154,8
Nabídka celkem	146 574,9	154 636,4	160 719,2	+6 082,8	103,9
Vývoz	18 051,5	19 767,4	18 930,0	-837,4	95,8
Celková domácí spotřeba	125 967,1	131 452,1	137 951,8	+6 499,7	104,9
Celková poptávka	144 018,6	151 219,5	156 881,8	+5 662,3	103,7
Konečná zásoba	2 556,3	3 416,9	3 837,4	+420,5	112,3
Podíl dovozu na výrobě v %	12,4	18,1	29,8	-	-
Podíl dovozu na spotřebě v %	12,5	17,8	26,2	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	14,2	15,4	15,6	-	-

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12, celní statistika, propočty MZe

Vývoj v českém mlékárenském průmyslu je v posledních letech nepříznivě ovlivněn trvale rostoucím dovozem. Vysoký dovoz sýrů neumožňuje stabilizaci tuzemské produkce, naopak způsobuje její omezování následkem poklesu odbytu českých výrobků na tuzemském trhu i přesto, že domácí spotřeba trvale roste.

V roce 2005 se celková nabídka meziročně zvýšila o 6 083 tun, tj. o 3,9 %, celková poptávka zaznamenala obdobný růst o 3,7 % (o 5 663 tun).

Vývoj položek nabídky byl diferencovaný, vysoký růst zaznamenal dovoz o 12 793 tun (o 54,8 %), naopak výroba poklesla o 7 571 tun, tj. o 5,9 %. Z celkové poptávky se meziročně zvýšila domácí spotřeba, vývoz se mírně snížil (o 837 tun). U domácí spotřeby pokračoval růst, v roce 2005 oproti roku 2004 se domácí spotřeba zvýšila o 6 500 tun (o 4,9 %), tj. o 0,6 kg na obyvatele. Meziroční růst domácí spotřeby byl kryt zvýšeným dovozem, jehož podíl na spotřebě v roce 2005 přesáhl 25 % (26,2 %). Vysoký dovoz ve svém důsledku způsobil i zvýšení konečných zásob během roku o více jak 400 tun.

Vývoj celkových zásob přírodních sýrů v tunách - stav ke konci období

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2001	2 148	2 068	2 093	2 037	2 045	2 017	2 226	2 380	2 003	2 289	2 232	2 026
2002	2 540	2 471	3 155	3 294	3 701	3 959	3 560	3 963	3 704	3 972	4 080	3 767
2003	4 249	4 214	3 967	3 870	3 871	3 671	3 468	3 252	3 087	3 472	3 093	2 556
2004	3 024	3 117	3 019	3 457	3 732	2 911	2 775	2 508	2 748	2 538	2 730	3 417
2005	3 243	3 563	3 530	3 720	3 715	3 526	3 923	4 113	3 947	3 670	3 890	3 837
2006	4 168	4 299	4 539	4 770	4 490	4 490						

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: zásoby k 1. 1. 2001 byly 1 873 t

Přírodní sýry, tvarohy patří mezi významnou exportní komoditu, do zahraničí je vyváženo cca 16 % české produkce. V roce 2005 se meziročně snížil vývoz v objemu, v hodnotě se zvýšil v souvislosti se zvýšením vývozní ceny, meziročně o cca 9 Kč/kg (tato skutečnost může být ovlivněna i změnou skladby vyváženého sortimentu). Podle členění se meziročně snížil vývoz čerstvých sýrů a tvarohů, dále i sýrů ze zelenou plísní, zvýšil se vývoz sýrů ostatních, spadajících do CN 0406 90. Celkový vývoz položky 0406 90 v roce 2005 činil 13 765,3 tun, tj. zvýšení o 2 440,4 tun (o 21,5 %).

Ke zvýšení vývozu došlo u Ementálu, Camembertu, dále u sýrů CN 0406 90 69, 87, 88, 99. Snížil se vývoz sýrů k dalšímu zpracování, Fety a Goudy. Vývoz Eidamu víceméně zůstal beze změny.

Vývoz sýrů přírodních ostatních CN 0406 90 – vybrané položky

Položka	Název	Vývoz v tunách		Vývoz v mil. Kč	
		2004	2005	2004	2005
0406 90 01-03	Sýry k dalšímu zpracování	2 990,7	2 551,2	361,8	299,6
0406 90 1300	Ementál	584,0	884,4	54,3	78,9
0406 90 2300	Eidam	2 986,0	2 897,5	290,5	192,7
0406 90 3300	Feta ostatní	851,1	298,9	56,8	21,4
0406 90 6900	Sýry ostatní, tuk do 40%, obsah vody do 47%	1 286,7	1 530,6	121,7	142,5
0406 90 7800	Gouda	821,6	27,5	63,8	1,9
0406 90 8200	Camembert	159,8	338,7	15,6	32,8
0406 90 8700	Sýry ostatní, tuk do 40%, obsah vody přes 52% do 62%	924,0	1 211,7	77,2	108,2
0406 90 8800	Sýry ostatní tuk do 40 %, obsah vody přes 62% do 72%	266,3	2 566,0	25,9	187,0
0406 90 9900	Sýry ostatní, tuk přes 40%	146,9	1 116,4	15,1	127,7

Pramen: celní statistika

Poznámka: zařazování sýru Akawi do nomenklatury se v průběhu roku 2005 změnilo. Do vstupu platnosti nařízení Komise (ES) č. 558/2005 ze dne 12. dubna 2005, kterým se mění nařízení (EHS) č. 3846/87, kterým se zavádí nomenklatura zemědělských produktů pro vývozní náhrady a nařízení (ES) č. 174/1999, kterým se stanoví zvláštní prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 804/68, pokud jde o vývozní licence a vývozní náhrady pro mléko a mléčné výrobky, byl sýr Akawi přechodně řazen převážně do položky CN 0406 10, popřípadě do položky CN 0406 90 33. Po vstupu platnosti výše uvedeného nařízení Komise je kód pro Akawi 0406 90 88 9500, platnost pro požádání vývozní licence byla stanovena ode dne 27. května 2005.

Třetí země v předchozích letech byly významnými trhy pro český vývoz přírodních sýrů a na tyto trhy směřovalo cca 40 – 45 % sýrů (dle finanční hodnoty). Po vstupu do EU dochází k poklesu vývozu do třetích zemí a k rozšiřování vývozu na jednotný evropský trh. V roce 2005 bylo vyvezeno do členských států již 75 % českých sýrů z celkové finanční hodnoty a 65 % z celkového objemu.

Podle komoditní skladby byly sýry, spadající pod položku CN 0406 10 (sýry čerstvé – kam byl přechodně řazen i sýr Akawi, tvarohy), vyváženy v roce 2005 do 13 zemí, nejvíce na Slovensko (34 % z celkové hodnoty vyvezené položky CN 0406 10), dále do Spojených arabských emirátů (25,7 %), do Kuvajtu (15,3 %), Saudské Arábie (11,9 %) a Libanonu (8,8 %).

Sýry, spadající pod položku CN 0406 90 (sýry ostatní) byly v roce 2005 vyváženy do 23 zemí, nejvíce do Itálie (34,5 % z celkové hodnoty vývozu položky 0406 90), dále po 13,5 % do Německa a na Slovensko, 8,4 % do Libanonu a 6 % do Spojených arabských emirátů.

Dovozy přírodních sýrů, tvarohů v roce 2005 zaznamenaly další vysoký nárůst. Objem dovozu se meziročně zvýšil o téměř 55 %, hodnota dovozu o 38,2 %. Výrazné meziroční růsty dovozu, které již v roce 2004 přesáhly úroveň českého vývozu ovlivnily bilanci ZO u přírodních sýrů, tvarohů. Od roku 2004 je saldo ZO pasivní. V roce 2003 bylo dosaženo ještě aktivní saldo ve výši +113 mil. Kč, v roce 2004 již pasivní saldo ve výši -601 mil. Kč, v roce 2005 ve výši -1 272 mil. Kč.

ZO u přírodních sýrů, tvarohů

Ukazatel	v mil. Kč			Index 2005/2004	v tunách		
	2003	2004	2005		2003	2004	2005
Vývoz	1 306,3	1 446,5	1 557,8	107,7	18 051,4	19 767,4	18 930,0
Dovoz	1 193,3	2 047,7	2 829,9	138,2	15 709,4	23 345,6	36 138,4
Saldo	+113,0	-601,2	-1 272,1	211,6	+2 342,0	-3 578,2	-17 208,4

Pramen: celní statistika

Na celkovém dovozu v roce 2005 se dovoz čerstvých sýrů, tvarohů podílel 31,8 % (Německo, Polsko, Slovensko), dovoz sýrů se zelenou plísní 2,1 % (Německo, Francie) a dovoz ostatních sýrů 65,3 % (Polsko, Německo, Slovensko). Dovoz práškových a strouhaných sýrů je omezený a představoval cca 0,8 % (Itálie, Německo).

Dovoz sýrů přírodních ostatních CN 0406 90 – vybrané položky v tunách

Položka	Název	2003	2004	2005
0406 90 01-06	Sýry k dalšímu zpracování	577,8	990,5	206,0
0406 90 1300	Ementál	216,7	616,3	866,5
0406 90 2100	Cheddar	419,2	374,5	183,2
0406 90 2300	Eidam	4 003,8	9 030,9	13 277,5
0406 90 31-50	Feta	71,5	110,2	135,9
0406 90 61-69	Sýry ostatní, tuk do 40%, obsah vody do 47%	701,3	683,9	513,8
0406 90 73-76	Provolone, Asiago, Montasio, Danbo	4,2	3,5	6,1
0406 90 7800	Gouda	103,9	208,7	433,9
0406 90 79-81	Esrom, Cheshire apod.	21,9	94,7	211,1
0406 90 8200	Camembert	359,6	681,4	1 180,4
0406 90 8400	Brie	123,9	209,5	315,4
0406 90 8600	Sýry ostatní, tuk do 40%, obsah vody přes 47% do 52%	162,8	136,0	221,9
0406 90 8700	Sýry ostatní tuk do 40 %, obsah vody přes 52% do 62%	880,6	932,5	1 606,9
0406 90 9900	Sýry ostatní, tuk přes 40%	2 618,4	2 873,4	3 613,9

Pramen: celní statistika

Podle jednotlivých druhů sýrů, spadajících pod položku CN 0406 90, v roce 2005 se meziročně zvýšil dovoz Ementálu, Eidamu, Fety, Goudy, Camembertu, Brie a sýrů CN 0406 90 86,87,99 a uvedený růst omezil domácí výrobu. Dovoz cenově výhodnějšího Eidamu se meziročně zvýšil o 47 % a průměrná dovozní cena za rok 2005 činila 78,38 Kč/kg, zatímco průměr CPV Eidamu 30 % tuku

a Eidamu 45 % tuku české výroby za rok 2005 činil 88,77 Kč/kg, resp. 91,29 Kč/kg. Největší objem byl dovezen z Polska – 5 996,2 tun za 79,23 Kč/kg, dále z Německa – 4 821,7 tun za 81,30 Kč/kg a ze Slovenska – 1 329,4 tun za 76,19 Kč/kg. Rovněž obdobně se zvýšil dovoz Ementálu, meziročně o 40 % a průměrná dovozní cena činila v roce 2005 102,43 Kč/kg a orientační CPV Primátoru byla 134,15 Kč/kg. Největší dovoz byl v roce 2005 realizován z Německa – 438,6 tun za 107,70 Kč/kg a z Polska – 352,2 tun za 86,83 Kč/kg.

ZO u přírodních sýrů podle 6-ti místních položek

Položka	Rok	Dovoz (t)	Vývoz (t)	Dovoz (mil. Kč)	Vývoz (mil. Kč)
0406 10	2003	4 842,9	7 539,0	204,257	407,404
	2004	5 351,9	7 961,6	312,192	378,348
	2005	11 495,6	4 781,0	581,078	290,808
	Index 2005/04	214,8	60,1	186,1	76,9
0406 20	2003	114,9	2,1	19,211	0,371
	2004	150,6	3,9	25,297	0,374
	2005	272,4	6,6	37,796	0,605
	Index 2005/04	180,9	169,2	149,4	161,8
0406 40	2003	326,2	130,3	51,360	13,679
	2004	432,4	476,9	64,913	23,632
	2005	768,2	377,0	108,412	44,441
	Index 2005/04	177,7	79,1	167,0	188,1
0406 90	2003	10 425,3	10 380,1	918,496	884,881
	2004	17 410,6	11 324,9	1 645,262	1 044,157
	2005	23 602,1	13 765,3	2 102,643	1 221,960
	Index 2005/04	135,6	121,5	127,8	117,0

Pramen: celní statistika

Orientační bilance tavených sýrů v tunách

Ukazatel	2003	2004	2005	Index 2005/04
Výroba	19 917,7	19 913,1	19 990,3	100,4
Dovoz	7 623,9	7 813,5	8 293,7	106,1
Nabídka celkem	27 541,6	27 726,6	28 284,0	102,0
Vývoz	399,8	621,3	1 270,3	204,5
Celková domácí spotřeba	27 141,8	27 105,3	27 013,7	99,7
Podíl dovozu na výrobě v %	38,3	39,2	41,5	-
Podíl dovozu na spotřebě v %	28,1	28,8	30,7	-
Podíl vývozu na výrobě v %	2,0	3,1	6,4	-

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe)6-12, celní statistika, propočty MZe

Domácí výroba tavených sýrů zůstává od roku 2003 poměrně stabilní. Její úroveň v roce 2005 činila cca 20 tis. tun. Na domácím trhu bylo prodáno 94 % české produkce, 6 % produkce se vyvezlo. Poměrně velký podíl domácí spotřeby je kryt dovozem, v roce 2005 tento podíl dosáhl 31 %. Ve spotřebě tavených sýrů patří ČR mezi země s vysokou úrovní. Naše spotřeba činí 2,6 kg na obyvatele, v členských státech EU15 je spotřeba nižší, v průměru 1,4 kg, v USA, Kanadě je spotřeba 1,8 kg, resp. 1,9 kg, v Argentíně 2,9 kg, v Japonsku 1,4 kg, v Austrálii 1,5 kg.

V roce 2005 byly tavené sýry vyvezeny do 7 členských států EU a do 2 třetích zemí. 70 % bylo prodáno na slovenské trhy, po 11,6 % do Bulharska a Rumunska, 5,7 % do Maďarska.

Dovoz v roce 2005 byl realizován z 11 členských států EU a ze Švýcarska (malé množství). Největší objem dovážených tavených sýrů byl v roce 2005 dovezen, tak jako v předchozích letech, z Polska 4 453 tun (53,6 %), dále 2 610 tun bylo dovezeno ze Slovenska (31,5 %) a 453 tun z Německa (5,5 %). Dovozy z ostatních zemí činily ročně 200 tun a méně.

Máslo

Celková výroba másla, zahrnující veškerý sortiment (včetně másla s rostlinným tukem a pomazánkového másla) v roce 2005 činila 54,1 tis. tun a byla o 8,8 % nižší (o 5 247 tun) než v roce 2004.

Hlavní sortiment výroby másla v tunách

Druh másla	Výroba		Rozdíl v t	Index
	2004	2005	(+, -)	2005/04
čerstvé	29 367,7	29 306,3	-61,4	99,8
ostatní (bloky)	11 619,8	6 298,6	-5 321,2	54,2
pomazánkové	8 395,5	10 172,6	+1 776,8	121,2

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe)6-12, vybrané ukazatele

Podle vybraného sortimentu v roce 2005 v porovnání s rokem 2004 výroba čerstvého másla stagnovala, výroba ostatního másla zaznamenala pokles o 5,3 tis. tun, výroba pomazánkového másla zaznamenala růst o 1,8 tis. tun.

Orientační bilance másla CN 0405 v tunách

	2003	2004	2005	Rozdíl ± 2005/04	Index 2005/04
Počáteční zásoba	1 801,3	1 762,1	2 205,8	+443,7	125,2
Výroba	65 200,2	59 351,5	54 104,1	-5 250,4	91,2
Dovoz	5 008,3	4 519,5	7 493,6	+2 974,1	165,8
Vývoz	23 033,2	16 381,7	13 139,1	-3 242,6	80,2
Konečná zásoba	1 762,1	2 205,8	1 828,2	-377,6	82,9
Celková spotřeba	47 214,5	47 045,6	48 836,2	+1 790,6	103,8
Podíl dovozu na výrobě v %	7,7	7,6	13,8	-	-
Podíl dovozu na spotřebě v %	10,6	9,6	15,3	-	-
Podíl vývozu na výrobě v %	36,5	27,6	24,3	-	-

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12, celní statistika, propočty MZe

Podle vývoje bilance v roce 2005 došlo k dalšímu poklesu výroby másla celkem v důsledku snížení obsahu tuku v nakupovaném mléce a zpracováním mléčného tuku do výrobků, kde se výroba zvýšila, např. do konzumních mlék, do smetan. Snížená výroba másla ovlivnila i výrazný pokles vývozu másla, který se meziročně snížil téměř o 20 %. Spotřeba másla se meziročně mírně zvýšila o cca 1,8 tis. tun, ale její nárůst byl plně kryt rostoucím dovozem, který vykázal meziroční růst o 2,9 tis. tun. Na domácí spotřebě se 84,7 % podílí česká produkce a 15,3 % zahraniční produkce.

Vývoj dovozu másla v tunách podle měsíců v roce 2005

Měsíc	Objem dovozu v t	Ø dovozní cena v Kč/kg	Podíl měsíčního dovozu na ročním dovozu v %
Leden	473,0	83,78	6,3
Únor	295,9	83,31	3,9
Březen	442,7	85,52	5,9
Duben	318,8	80,84	4,3
Květen	417,0	77,74	5,6
Červen	446,3	78,67	6,0
Červenec	402,6	79,08	5,4
Srpen	712,5	86,70	9,5
Září	1 178,9	80,00	15,7
Říjen	933,2	86,36	12,4
Listopad	1 048,8	95,86	14,0
Prosinec	823,9	89,41	11,0
Rok	7 493,6	85,13	100,0

Pramen: celní statistika

Dovoz položky 0405 v roce 2005 byl realizován ze 17 zemí, z toho z 16 členských států EU a z Austrálie. Největší objemy byly dovezeny z Německa (24,6 %), z Irska (15 %), z Polska (12,3 %), ze Slovenska (10,5 %), z Austrálie (10,3 % – 770 tun), z Itálie (9,4 %) a z Finska (8,4 %).

Celkový vývoz položky 0405 v roce 2005 činil 13 139 tun a byl realizován do 34 zemí, z toho 50,3 % do 14 členských států EU a 49,7 % do 20 třetích zemí. Největší objemy byly vyvezeny do Německa (22,5 %), do Ruska a na Slovensko (po 13,4 %) a do Rumunska 8,9 %).

Sušená a kondenzovaná mléka

Celková výroba sušeného mléka bez kojenecké výživy se v roce 2005 v porovnání s předchozím rokem podle bilančního výkazu snížila o 2,1 tis. tun, tj. o 4 %. Na tomto snížení se podílela výroba SPM, která se snížila na 17,6 tis. tun, tj. meziroční pokles o 13,6 %. Výroba SOM vykázala mírný meziroční růst o 1,9 %. Vývoz sušených mlék se snižuje, v roce 2005 oproti předchozímu roku o 5,1 tis. tun v důsledku snížení výroby a zvýšením užití na českém trhu.

Vybrané ukazatele bilance (rozdělení) sušeného mléka bez KDV v tunách

Ukazatel/rok	2003	2004	2005	Rozdíl ± 2005/04	Index 2005/04
Počáteční zásoba	9 398,7	7 307,0	3 691,0	-3 616,0	50,5
Výroba	63 548,1	53 160,4	51 028,2	-2 132,2	96,0
Vývoz	60 514,7	50 829,7	45 718,1	-5 111,6	89,9
Konečná zásoba	7 307,0	3 691,0	3 009,2	-681,8	81,5

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12, oddíl III – rozdělení, celní statistika

z toho:

Vybrané ukazatele bilance (rozdělení) sušeného odstředěného mléka v tunách

Ukazatel/rok	2003	2004	2005	Rozdíl ± 2005/04	Index 2005/04 v %
Počáteční zásoba	8 176,0	6 002,1	2 298,4	-3 703,7	38,3
Výroba	39 257,5	32 832,4	33 464,0	631,6	101,9
Vývoz	37 486,9	33 902,5	30 000,6	-3 901,9	88,5
Konečná zásoba	6 002,1	2 298,4	1 905,1	-393,3	82,9

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12, oddíl III – rozdělení, celní statistika

V roce 2005 bylo vyvezeno z celkové výroby SOM téměř 90 %. SOM bylo vyvezeno do 35 zemí. Z celkového objemu vývozu bylo 61,4 % vyvezeno do třetích zemí a 38,6 % bylo vyvezeno na evropský trh. Nejvýznamnějším odběratelem zůstalo i v roce 2005 Thajsko, kam bylo vyvezeno téměř 26 % z celkového exportu.

Dovoz SOM v roce 2005 činil 1,6 tis. tun a oproti předchozímu roku se zvýšil o cca 1 tis. tun. Dovoz byl realizován z 10 členských států EU.

Sušené plnotučné mléko v roce 2005 bylo vyvezeno do 41 zemí. 75,1 % SPM z celkového objemu bylo vyvezeno do 28 třetích zemí a 24,9 % SPM bylo vyvezeno do 13 členských států EU. Nejvýznamnějšími odběrateli SPM v roce 2005, tak jako v předchozích letech, byl Libanon (26,2 %), Thajsko (15,7 %) a Saudská Arábie (10,4 %).

Dovoz SPM v roce 2005 činil 567,3 tun a představoval cca 3 % české výroby. Největší objemy byly dovezeny z Polska (46,2 %) a ze Slovenska (30,6 %).

Výroba kondenzovaného mléka v roce 2005 se meziročně snížila o cca 6 tis. tun v důsledku nárůstu dovozu o cca 4 tis. tun a poklesu vývozu o cca 2 tis. tun.

Z celkové domácí výroby bylo v roce 2005 do zahraničí vyvezeno téměř 50 % (v roce 2004 – 40 %). Kondenzované mléko bylo vyvezeno do 14 zemí, největší objemy byly vyvezeny do Chorvatska (48,3 % z celkového vyvezeného množství), na Slovensko (20,8 %) a do Španělska (20 %).

Dovoz kondenzovaného mléka v roce 2005 se zvýšil na 6,7 tis. tun, největší objemy byly dovezeny ze Slovenska (26,2 %), z Německa (23 %) a z Nizozemska (10,9 %).

Zmrzliny a mražené smetanové krémy

Výroba zmrzlin a mražených smetanových krémů v roce 2005 se snížila oproti roku 2004 na 21 632 tun, tj. meziroční pokles o 12 540 tun, tj. o 36,7 % (ČSÚ – Produkce potravinářských výrobků za podniky s převažující průmyslovou činností a s počtem zaměstnanců 20 a více) v důsledku růstu dovozů a poklesu spotřeby. Dovoz zmrzlin se každoročně zvyšuje. V roce 2005 již dosáhl úrovně 13,1 tis. tun, tj. meziroční růst o 3,7 tis. tun. Naproti tomu vývoz s výjimkou roku 2004 stagnuje na úrovni cca 2,5 tis. tun.

Orientační bilance zmrzlin a mražených smetanových krémů v tunách

Ukazatel	2003	2004	2005	Index 2005/04
Výroba	33 212,0	34 172,0	21 632,0	63,5
Dovoz	8 525,9	9 377,6	13 137,2	140,1
Vývoz	2 466,2	4 722,8	2 624,6	55,6
Celková domácí spotřeba	39 271,7	38 826,8	32 144,6	82,8
Podíl dovozu na výrobě v %	25,7	27,4	60,7	-
Podíl dovozu na spotřebě v %	21,7	24,2	40,9	-
Podíl vývozu na výrobě v %	7,4	13,8	12,1	-

Pramen: ČSÚ – Produkce potravinářských výrobků v průmyslu ČR, celní statistika, propočty MZe,

Vývoj ZO u zmrzliny (2105 CN) v tunách

Ukazatel	2003	2004	2005	Rozdíl 2005/04	Index 2005/04
Dovoz	8 525,9	9 377,6	13 137,2	3 759,6	140,1
Vývoz	2 466,2	4 722,8	2 624,6	-2 098,2	55,6
Čistý dovoz	6 059,7	4 654,8	10 512,6	5 857,8	225,8

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu

Vývoj ZO u zmrzliny (2105 CN) v mil. Kč

Ukazatel	2003	2004	2005	Index 2005/04
Dovoz	412,7	423,6	536,3	126,6
Vývoz	103,7	99,8	125,3	125,6
Bilance (saldo) ZO	-309,0	-323,8	-411,0	126,9

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu

Bilance ZO u zmrzlin je pro ČR dlouhodobě pasivní jak v objemu, tak v hodnotě. Objem dovozu v roce 2005 se meziročně zvýšil o 40,1 %, hodnota dovozu o 26,6 %. Objem vývozu v roce 2005 se meziročně snížil o 44,4 %, naproti tomu hodnota vývozu se zvýšila o 25,6 %. Tato skutečnost je ovlivněna sortimentní skladbou a průměrnou vývozní cenou za kg. V roce 2003 činila průměrná vývozní cena tohoto zboží 42,04 Kč/kg, v roce 2004 – 21,13 Kč/kg, v roce 2005 – 47,73 Kč/kg.

Dovoz v roce 2005 byl realizován z 18 zemí, z toho z 15 členských států EU a ze třech třetích zemí (Švýcarsko – 20 t, Rusko – 112 tun, Surinam – 18 t). Největší objemy byly dovezeny z Polska (5 614,5 t – 42,7 %), z Maďarska (2 971,2 t – 22,6 %) a z Německa (2 150,4 t – 16,3 %).

Zmrzliny v roce 2005 byly vyvezeny do 10 zemí, s výjimkou Chorvatska (11 t) se jednalo o členské státy EU. Největší objem byl vyvezen na Slovensko (2 191,2 t – 83,5 %) a do Maďarska (262 t – 10 %).

Podíly vývozu a dovozu na domácí výrobě a spotřebě v %

Výrobek/rok	Podíl vývozu na výrobě		Podíl dovozu na spotřebě		Podíl dovozu na výrobě	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Konzumní mléka, smetany ¹⁾	7,2	18,6	6,6	6,6	6,5	6,4
Zahuštěná mléka	80,8	80,2	18,4	34,2	5,4	10,8
Jogurty, keфіry apod.	11,6	18,7	19,7	22,6	21,7	23,6
Máslo	27,6	24,3	9,6	15,0	7,6	13,5
Tvarohy, přírodní sýry	15,4	15,6	17,8	26,2	18,1	29,8
Tavené sýry	3,1	6,3	28,8	30,7	39,2	41,4

Pramen: rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12, celní statistika

Poznámka: ¹⁾ dovoz, vývoz jen mléko ve spotřebitelském balení

Vývoj v roce 2006**Vývoj v mlékárenském průmyslu na území ČR za období leden až září**

Ukazatel	Jednotka	2005	2006	Změna 2006/2005	
		01 - 09	01 - 09	v objemu (v Kč)	v %
Nákup syrového mléka	tis. l	1 903 018	1 771 760	-131 258	93,1
z toho: v l. a vyšší třídě	tis. l	1 874 410	1 738 643	-135 767	92,8
Obsah tuku	%	3,89	3,87	-	-
Obsah bílkovin	%	3,35	3,33	-	-
CZV za mléko celkem (01-09)	Kč/l	8,31	7,84	-0,47	94,3
CZV za mléko l. a Q. tř. (01-09)	Kč/l	8,34	7,87	-0,47	94,4
z toho: CZV za mléko celkem v září	Kč/l	8,19	7,61	-0,58	92,9
CZV za mléko l. a Q. tř. v září	Kč/l	8,22	7,64	-0,58	92,9
Mlékárenská výroba					
Konzumní mléka celkem	tis. l	414 973,0	430 388,3	+15 415,3	103,7
- čerstvé pasterované	tis. l	110 406,3	87 914,2	-22 492,1	79,6
- trvanlivé	tis. l	302 424,2	340 147,9	+37 723,7	112,5
- školní	tis. l	2 142,7	2 326,2	+183,5	108,6
Konzumní smetany	tis. l	42 671,8	32 491,6	-10 180,2	76,1
- kysané	tis. l	10 933,8	10 423,8	-510,0	95,3
--- smetany s obsahem tuku nejméně 30 %	tis. l	23 154,5	13 636,3	-9 518,2	58,9
Jogurty	tis. l	76 655,7	92 299,9	+15 644,2	120,4
Kysané výrobky ostatní celkem	tis. l	38 263,5	44 189,0	+5 925,5	115,5
- podmáslí ^{*)}	tis. l	8 504,2	7 789,3	-714,9	91,6
- mléčné nápoje ^{*)}	tis. l	8 500,0	12 000,0	+3 500,0	141,2
- ostatní	tis. l	21 259,3	24 399,7	+3 140,4	114,8
Máslo celkem	t	39 878,3	38 651,0	-1 227,3	96,9
Tvarohy	t	23 079,4	22 192,2	-887,2	96,2
Sýry celkem	t	83 830,8	80 902,0	-2 928,8	96,5
- přírodní	t	68 872,5	66 976,3	-1 896,2	97,2
- tavené	t	14 958,3	13 925,7	-1 032,6	93,1
Smetanové krémy	t	8 112,5	8 756,6	+644,1	108,0
Tvarohové dezerty	t	2 891,0	2 944,2	+53,2	101,8
Sušená mléka celkem (bez KDV)	t	40 829,0	29 365,6	-11 463,4	71,9
- z toho: SOM	t	27 155,8	15 517,3	-11 638,5	57,1

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ^{*)} odborný odhad

V roce 2006 se dále snižuje nákup mléka do mlékáren v důsledku rozšiřování vývozu mléčné suroviny od českých producentů do mlékáren mimo území ČR. V roce 2005 z celkového dodaného množství syrového mléka od českých producentů bylo vyvezeno 8 %, v roce 2006 se předpokládá zvýšení vývozu mléčné suroviny minimálně na 12 % z celkových dodávek.

Mlékárenský průmysl na území ČR za 9 měsíců 2006 nakoupil a zpracoval 1 771,8 mil. litrů mléka, což představuje v porovnání se stejným obdobím minulého roku pokles o 131 mil. litrů, tj. o 6,9 %. Průměrný obsah tuku a průměrný obsah bílkovin víceméně stagnoval na úrovni předchozího roku. Podíl nakoupeného mléka zařazeného do I. a vyšší třídy jakosti se mírně snížil z 98,5 % na 98,1 %.

Podle vývoje výroby mlékárenských výrobků dochází u významného sortimentu k dalšímu poklesu v důsledku sníženého nákupu suroviny, uvedený vliv má především dopad na výrobu sušeného odstředěného mléka, kde meziročně klesá výroba o více než 40 %. Vysoké a stále rostoucí dovozy sýrů, tvarohů z členských států EU limitují domácí výrobu. Výroba tvarohů se meziročně snížila o 3,8 %, výroba přírodních sýrů se snížila o 2,8 % a tavených sýrů o 6,9 %. Rovněž poměrně vysoký dovoz másla ovlivňuje domácí výrobu, která vykazuje meziroční pokles o 3,1 %.

Pokračující růst výroby byl zaznamenán u konzumních mlék trvanlivých, meziročně o 12,5 %, u jogurtů o 20,4 % a u ostatních kysaných tekutých výrobků o 15,5 % v důsledku růstu domácí spotřeby a rozšiřujícího se vývozu do členských států EU.

SPOTŘEBA MLÉKA A MLÉKÁRENSKÝCH VÝROBKŮ

Vývoj spotřeby na 1 obyvatele a rok (v kg)

Druh/rok	1989	1993	1994	1995	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
1. Mléko a mléčné výrobky v hodnotě mléka (bez másla)	259,6	190,1	191,9	187,8	195,2	197,1	207,3	214,1	215,1	220,6	223,4	230,0	238,3
Z toho naturální spotřeba	5,3	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	7	4	3
2. Máslo	9,4	5,3	5,2	4,5	4,1	4,0	4,0	4,1	4,2	4,5	4,5	4,6	4,7

Pramen: ČSÚ – Spotřeba potravin

Poznámka: rok 2005- předběžný údaj

Vývoj spotřeby dle vybraných výrobků na 1 obyvatele a rok (v kg)

Druh/rok	1989	1993	1994	1995	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Konzumní mléko	91,4	75,2	79,8	66,7	59,6	59,9	60,3	59,6	60,7	62,0	58,5	61,6	57,8
Sýry	7,8	6,1	6,6	6,5	8,6	8,8	9,3	10,5	10,2	10,6	11,3	12,0	12,4
Tvarohy	5,1	2,4	2,8	2,8	2,9	3,2	3,7	3,4	3,6	3,6	3,4	3,6	3,6
Mléčné konzervy	6,0	4,2	2,9	3,8	3,2	2,5	2,2	2,3	2,3	2,2	1,9	2,2	2,0
Ostatní mléčné výrobky	27,5	21,8	24,3	20,6	22,0	21,6	24,8	25,0	26,2	28,6	29,4	29,8	30,1

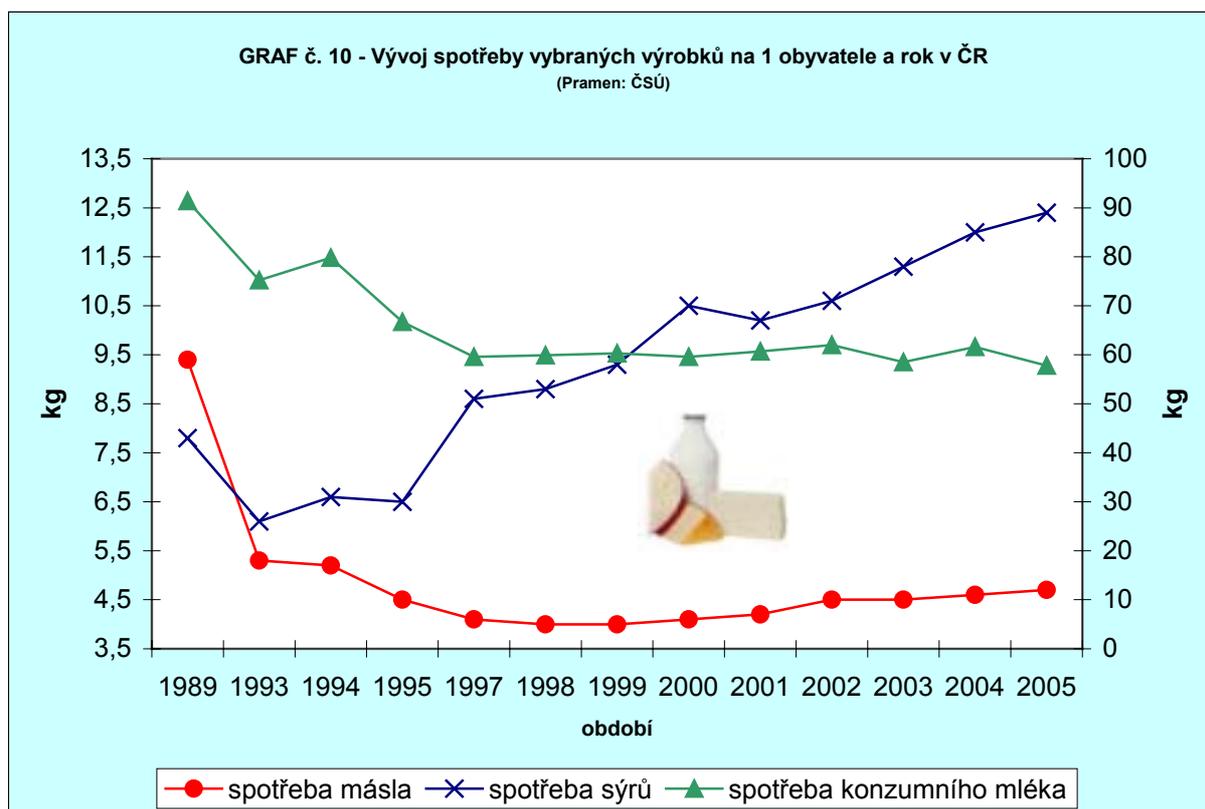
Pramen: ČSÚ – Spotřeba potravin

Poznámka: rok 2005- předběžný údaj

Spotřeba mléka a mléčných výrobků v roce 2005 proti roku 2004 vzrostla o 3,6 %. Zvýšila se spotřeba smetan, jogurtů, kysaných mléčných výrobků a přírodních sýrů. Naopak ke snížení došlo u konzumního mléka a mléčných konzerv. Přitom u všech mlékárenských výrobků se spotřebitelské ceny mírně zvýšily (meziroční index u skupiny mléko, mléčné výrobky, vejce činil 100,6), nejvýrazněji se zvýšily ceny sýrů. SC másla prakticky stagnovala na úrovni roku 2004, spotřeba másla v roce 2005 se meziročně zvýšila o 2,2 %.

Přesto, že se v ČR zvyšuje od roku 1997 spotřeba mléka a mléčných výrobků, je úroveň spotřeby stále nižší než v EU 15. Při mezinárodním srovnání je problémem odlišná metodika sledování spotřeby. Státy EU 15 vykazují tzv. čerstvé výrobky, v ČR je vykazována celková spotřeba mléka

a mléčných výrobků v hodnotě mléka bez másla. Při přepočtu na spotřebu obdobných výrobků je zřejmé, že spotřeba v ČR stále zaostává za průměrnou úrovní spotřeby v EU 15. V roce 2005 v ČR spotřeba mléka tekutého a ostatních mléčných výrobků (podle metodiky EU 15) dosáhla 90 kg, v zemích EU 15 byla v roce 2002 podstatně vyšší. Vysoká spotřeba těchto potravin byla ve Švédsku (149,4 kg) a Dánsku (134,4 kg), nejbližší úrovni spotřeby v ČR byla spotřeba v Německu (90,8 kg), nižší byla v Itálii (70,6 Kg). Přes zvýšení spotřeby sýrů (včetně tvarohů) je v ČR spotřeba těchto výrobků stále nižší než v zemích EU 15. Spotřeba v jednotlivých státech EU 15 je však různá, nejvyšší spotřebu má tradičně Francie (23,7 kg), naopak nízká je v Irsku (7,3 kg) a Portugalsku (9,0 Kg).

CENOVÝ VÝVOJ

Ceny zemědělských výrobců (CZV)

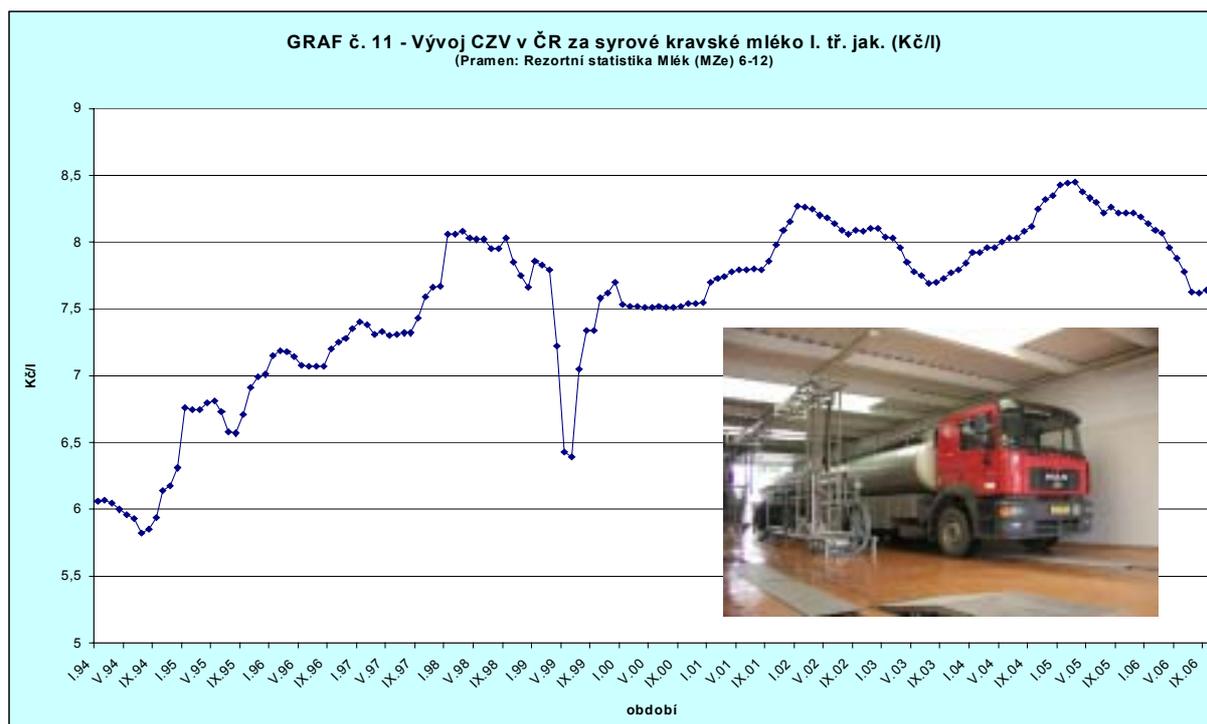
V roce 2005 trval zvýšený zájem domácích i zahraničních zpracovatelů o kvalitní mléčnou surovinu, který se významně projevil na realizačních cenách za syrové kravské mléko. Průměrná roční CZV za mléko I. a vyšší třídy jakosti za rok 2005 dosáhla úrovně 8,31 Kč/l a byla o 0,23 Kč/l vyšší (o 2,8 %) než průměrná CZV za rok 2004. Maximální hodnoty CZV bylo dosaženo v březnu 2005 (8,45 Kč/l). V souladu s nastavenými podmínkami reformy společné zemědělské politiky se očekává snížení cen za mléčnou surovinu na jednotném trhu EU. V České republice se toto snížení začalo projevovat již na podzim roku 2005 a pokračuje i v roce 2006. Meziroční index CZV v září 2006/2005 představoval 92,9 bodu, tj. meziroční snížení CZV o cca 7,1 %. Ve stejném období se meziročně snížil objem nákupu mléka do českých mlékáren o cca 5,7 % a to vlivem zvýšeného vývozu mléčné suroviny.

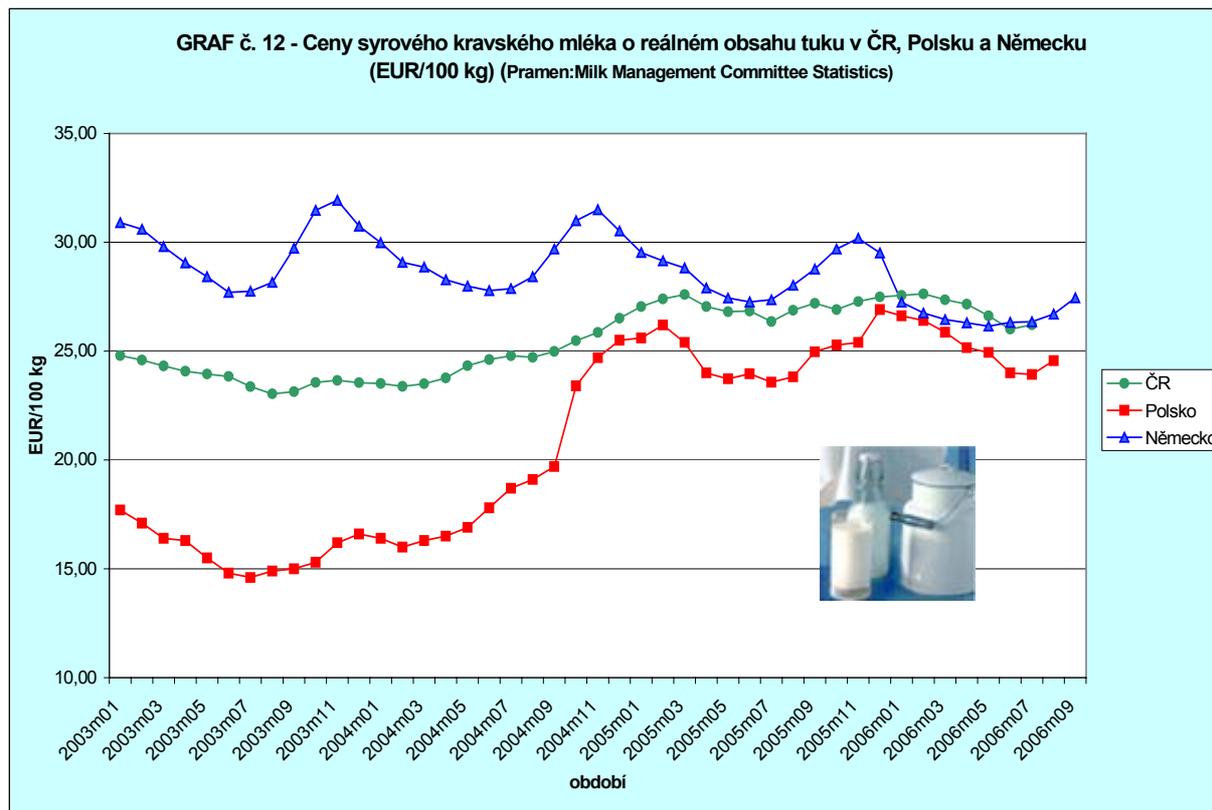
Ceny zemědělských výrobců (CZV) mléka kravského I. tř. j. včetně Q. tř. v Kč/l

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	6,06	6,07	6,05	6,00	5,96	5,93	5,82	5,85	5,94	6,14	6,18	6,31	6,02
1995	6,76	6,75	6,75	6,80	6,81	6,73	6,58	6,57	6,71	6,91	6,99	7,01	6,78
1996	7,15	7,19	7,18	7,14	7,08	7,07	7,07	7,07	7,20	7,25	7,28	7,35	7,18
1997	7,40	7,38	7,31	7,33	7,30	7,31	7,32	7,32	7,43	7,59	7,66	7,67	7,42
1998	8,06	8,06	8,08	8,03	8,02	8,02	7,95	7,95	8,03	7,85	7,75	7,66	7,96
1999	7,86	7,83	7,79	7,22	6,43	6,39	7,05	7,34	7,34	7,58	7,62	7,70	7,35
2000	7,53	7,52	7,52	7,51	7,51	7,52	7,51	7,51	7,52	7,54	7,54	7,55	7,53
2001	7,70	7,73	7,74	7,78	7,79	7,79	7,80	7,79	7,86	7,98	8,09	8,15	7,85
2002	8,27	8,26	8,25	8,20	8,18	8,14	8,09	8,06	8,09	8,08	8,10	8,10	8,15
2003	8,04	8,03	7,96	7,85	7,78	7,75	7,69	7,70	7,73	7,77	7,79	7,84	7,83
2004	7,92	7,92	7,96	7,96	8,00	8,03	8,03	8,08	8,12	8,25	8,32	8,35	8,08
2005	8,43	8,44	8,45	8,38	8,33	8,30	8,22	8,26	8,22	8,22	8,22	8,19	8,31
2006	8,14	8,09	8,07	7,96	7,88	7,78	7,63	7,62	7,64				

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Při porovnání úrovně farmářských cen mléka o reálné tučnosti v České republice, Německu a Polsku, dochází k jejich sblížení. Na vývoji farmářské ceny v Německu je patrný vliv reformy společné zemědělské politiky, sezónnosti a platby dle složek mléka. Průměrná farmářská cena za rok 2005 v Německu byla o 2,8 % nižší než dosažená průměrná cena za rok 2004 (snížení z 29,25 EUR/100 kg na 28,44 EUR/100 kg). Farmářské ceny mléka v Polsku za poslední roky výrazně vzrostly (z 15 – 17 EUR/100 kg v roce 2003 na 26,91 EUR/100 kg v prosinci 2005). Průměrná farmářská cena mléka za rok 2005 v České republice byla na úrovni 27,05 EUR/100 kg.

V roce 2006 dochází v řadě zemí EU-25 k dalšímu propadu farmářské ceny mléka. V Německu při meziročním porovnání červen 2006/2005 došlo ke snížení ceny z 27,26 EUR/100 kg na 26,32 EUR/100 kg (tj. snížení o 3,45 %), v Maďarsku za stejné období červen 2006/2005 se snížila cena mléčné suroviny z 24,29 EUR/100 kg na 22,28 EUR/100 kg (tj. snížení o 8,3 %), ve Francii při porovnání květen 2006/2005 je patrné snížení farmářské ceny mléka z 27,35 EUR/100 kg na 26,06 EUR/100 kg (tj. snížení o 4,7 %). Při meziročním porovnání průměrné farmářské ceny mléka za EU-15 v květnu, došlo k cenovému poklesu o 3,5 % (z 28,94 EUR/100 kg v květnu 2005 na 27,93 EUR/100 kg v květnu 2006).

Ceny průmyslových výrobců (CPV)

Zvýšení realizační ceny za syrové kravské mléko v roce 2005 se nepromítlo do cen nosných konzumních výrobků z mléka, kde se naopak ceny výrazně snížily. Při meziročním posouzení CPV (prosinec 2005/prosinec 2004) je patrný propad cen u trvanlivého mléka polotučného (o 9,4 %), trvanlivého mléka odstředěného (o 4,7 %), másla (o 7,3 %), Eidamu 30 % tuku v sušině (o cca 8 %), Eidamu 45 % tuku v sušině (o 1,7 %), tvarohu (o 7,4 %). U jogurtu ochuceného smetanového byl index průměrných ročních cen (2005/2004) 98,07 %.

Jedním z faktorů, které ovlivnily nízkou cenovou hladinu konzumního mléka byly trvale vysoké dovozy konzumního mléka ve spotřebitelském balení ze Slovenska, kdy za 12 měsíců roku 2005 bylo dovezeno cca 25 500 tun polotučného mléka ve spotřebitelském balení za průměrnou dovozní cenu

9,84 Kč/kg a cca 2 600 tun odstředěného mléka ve spotřebitelském balení za průměrnou dovozní cenu 9,28 Kč/kg.

U másla, po zpevnění CPV ve II. pololetí 2004, došlo k jejich snížení vlivem nižší celkové poptávky (snížila se výroba i vývoz másla, dovoz másla se zvýšil).

Na cenovém propadu CPV u sýrů se negativně podílely dovozy levných sýrů z Německa a Polska. Z Německa se za 12 měsíců roku 2005 dovezlo do České republiky cca 4 822 tun Eidamu za průměrnou dovozní cenu 81,30 Kč/kg, čerstvých sýrů a tvarohů cca 6 325 tun za 36,40 Kč/kg. Z Polska za stejné období bylo dovezeno cca 4 453 tun tavených sýrů za 84,54 Kč/kg a cca 5 996 tun Eidamu za 79,23 Kč/kg.

V roce 2005 se mírně zvýšily CPV u čerstvých mlék (porovnání CPV prosinec 2005/prosinec 2004); u polotučného mléka v PE sáčcích a polotučného mléka v kartónech o 1,4 %. U jogurtu bílého dosáhl index průměrných ročních cen (2005/2004) úrovně 108,8 %.

Ceny průmyslových výrobců (CPV - obchodní) u mléka polotučného PE sáčcích v Kč/l

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	6,92	6,88	6,89	6,91	6,89	6,84	6,83	6,82	6,84	6,87	6,91	6,96	6,88
1995	7,43	7,44	7,46	7,47	7,50	7,44	7,45	7,42	7,44	7,83	7,60	7,53	7,50
1996	8,43	8,39	8,49	8,39	8,48	8,47	8,47	8,48	8,50	8,53	8,53	8,50	8,46
1997	8,69	8,77	8,82	8,82	8,85	8,86	8,95	8,95	9,04	9,07	9,17	9,31	8,94
1998	9,73	9,71	9,65	9,72	9,71	9,66	9,67	9,60	9,56	9,61	9,48	9,38	9,62
1999	9,43	9,44	9,36	9,28	9,19	9,12	9,10	9,07	9,12	9,11	9,13	9,16	9,21
2000	9,30	9,35	9,39	9,49	9,46	9,53	9,47	9,40	9,49	9,45	9,46	9,30	9,42
2001	9,54	9,62	9,67	9,71	9,69	9,79	9,80	9,80	9,75	9,84	9,94	9,95	9,76
2002	10,10	10,17	10,16	10,17	10,10	10,07	10,22	10,24	10,21	10,17	10,29	10,20	10,18
2003	9,98	9,98	9,89	9,85	9,64	9,84	9,64	9,68	9,69	9,68	9,59	9,61	9,76
2004	9,65	9,61	9,74	9,66	9,72	9,87	9,79	9,79	9,79	9,86	9,91	9,85	9,77
2005	9,82	9,99	10,08	10,00	9,97	9,78	9,76	10,10	10,09	10,11	10,08	9,99	9,98
2006	10,07	9,90	9,98	10,01	9,99	9,99	9,96	9,82	9,84				

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Ceny průmyslových výrobců (CPV - obchodní) u mléka polotučného trvanlivého, karton v Kč/l

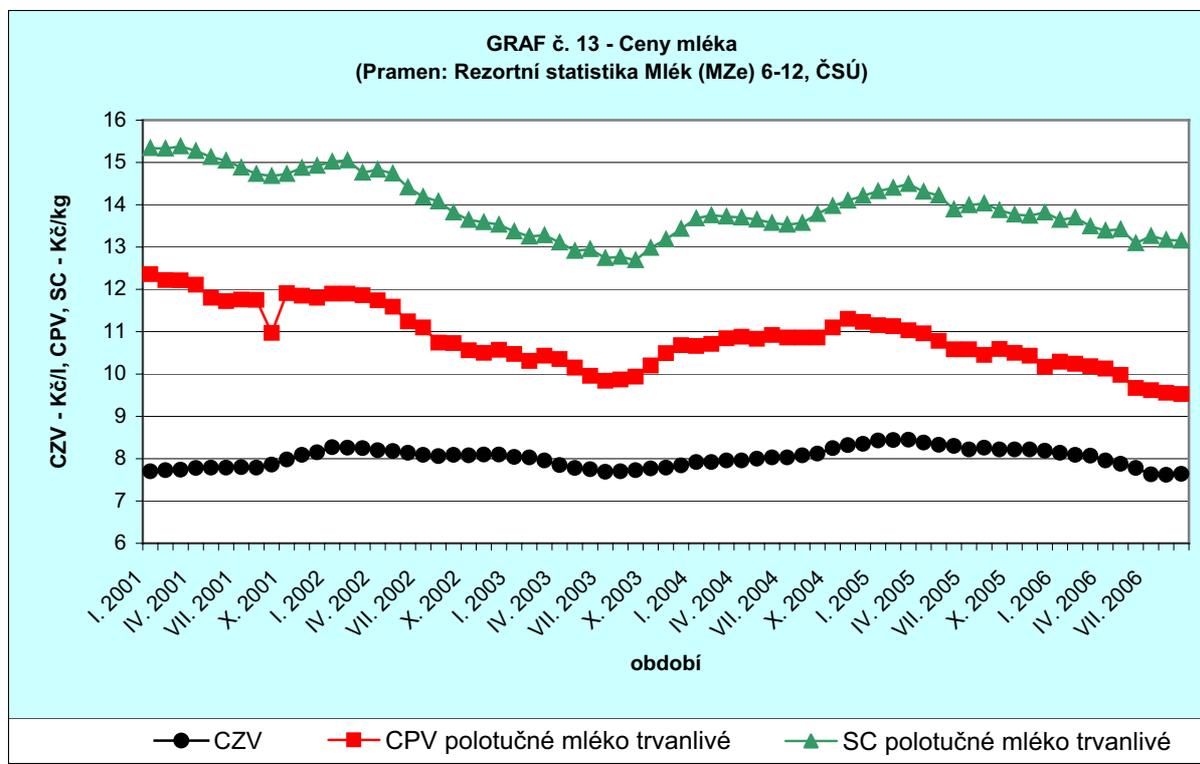
Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1998	12,61	12,74	12,68	12,58	12,48	12,39	12,39	12,29	12,25	12,11	11,85	11,57	12,33
1999	11,46	11,14	10,99	10,33	10,08	9,10	9,96	9,99	10,00	10,11	11,00	12,00	10,51
2000	12,18	12,18	12,36	12,29	12,38	12,29	12,19	12,15	12,12	11,99	12,10	11,85	12,17
2001	12,36	12,22	12,21	12,11	11,80	11,72	11,76	11,75	10,97	11,91	11,85	11,80	11,87
2002	11,90	11,90	11,86	11,74	11,59	11,24	11,10	10,74	10,73	10,56	10,50	10,57	11,20
2003	10,47	10,31	10,43	10,35	10,15	9,96	9,84	9,87	9,94	10,20	10,49	10,68	10,22
2004	10,66	10,71	10,84	10,88	10,83	10,92	10,86	10,86	10,86	11,10	11,30	11,23	10,91
2005	11,15	11,13	11,03	10,96	10,78	10,58	10,58	10,45	10,59	10,50	10,43	10,17	10,70
2006	10,29	10,24	10,18	10,13	9,98	9,67	9,62	9,56	9,53				

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Za sledované období leden – září 2006 nedošlo u mléka a mléčných výrobků k navýšení CPV (kromě mírného meziročního navýšení o 0,5 % u polotučného čerstvého mléka v kartónu). Jogurty nebylo možné vyhodnotit z důvodů ochrany dat.

Při meziročním porovnání cenového vývoje v období září 2006/2005 došlo ke snížení CPV u mléka polotučného trvanlivého o 10,0 %, mléka odstředěného trvanlivého o 6,0 %, mléka polotučného v PE sáčcích o 2,5 %, másla čerstvého o 14,8 %, Eidamu 45 % tuku v sušině o 2,9 %, Eidam 30 % tuku v sušině o 6,6 %, tvarohu měkkého o 3,5 %.

Ceny průmyslových výrobců (CPV obchodní) u mléka odstředěného trvanlivého karton v Kč/l

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2000	11,27	11,20	11,40	11,53	11,62	11,60	11,48	11,55	11,45	11,32	11,48	11,21	11,43
2001	11,61	11,40	11,58	11,13	11,05	10,91	10,93	10,92	10,88	10,97	10,97	11,06	11,12
2002	11,05	11,22	11,14	11,10	10,98	10,69	10,62	10,21	10,26	10,19	10,15	10,12	10,64
2003	9,76	9,86	10,09	9,82	9,40	9,37	9,37	9,40	9,41	9,59	9,90	10,12	9,67
2004	10,00	9,91	10,10	10,15	10,06	10,17	10,17	10,18	10,32	10,48	10,47	10,44	10,20
2005	10,42	10,54	10,35	10,24	10,33	10,11	10,10	9,98	9,87	9,91	9,94	9,95	10,15
2006	9,67	9,73	9,67	9,60	9,55	9,27	9,29	9,34	9,28				

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Ceny průmyslových výrobců (CPV obchodní) u mléka čerstvého polotučného karton v Kč/l

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2002	10,69	10,69	10,65	10,65	10,87	11,08	10,94	10,75	10,72	10,78	10,67	10,62	10,76
2003	10,57	10,48	10,39	10,37	10,26	10,10	10,05	10,19	10,16	10,07	9,96	9,90	10,21
2004	10,10	10,06	10,13	10,18	10,23	10,40	10,25	10,46	10,49	10,57	10,43	10,53	10,32
2005	10,68	10,79	10,77	10,75	10,81	10,85	10,71	10,69	10,73	10,61	10,73	10,68	10,73
2006	10,92	10,69	10,81	10,80	10,79	10,91	10,96	10,97	10,78				

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

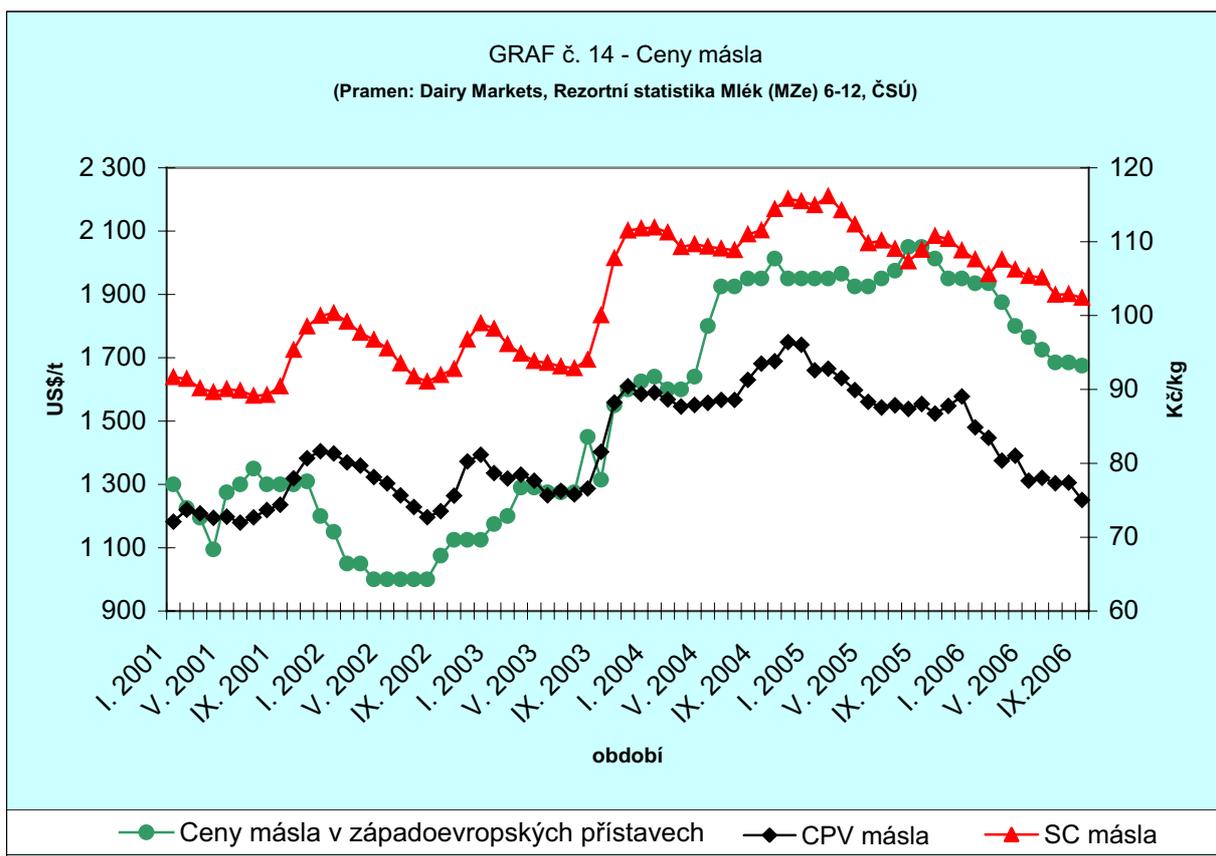
Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Máslo čerstvé (balení 250 g Al folie) v Kč/kg (CPV)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	65,33	66,59	67,29	67,61	67,17	66,87	66,81	66,95	67,43	68,79	70,34	72,88	67,91
1995	76,17	76,39	76,43	75,89	74,20	73,13	72,97	73,02	73,89	74,38	74,87	75,86	74,74
1996	77,85	77,37	77,64	77,36	76,98	76,75	76,65	76,52	76,92	77,46	78,91	79,77	77,53
1997	80,57	81,73	82,45	81,55	81,87	81,63	82,03	82,47	83,12	83,90	85,57	88,43	82,94
1998	91,57	91,26	91,35	91,20	90,00	89,32	88,78	87,97	89,48	87,30	84,82	84,22	88,94
1999	83,97	82,36	80,18	76,19	74,80	72,45	71,20	70,39	69,39	71,01	72,72	75,39	75,00
2000	74,25	74,65	73,88	70,00	70,17	67,70	67,43	68,11	69,25	70,32	71,62	71,83	70,77
2001	72,11	73,72	73,22	72,62	72,77	71,98	72,69	73,68	74,38	77,97	80,69	81,64	74,79
2002	81,34	80,14	79,70	78,15	77,29	75,67	74,09	72,71	73,52	75,63	80,25	81,17	77,47
2003	78,69	77,95	78,47	77,64	75,66	76,27	75,80	76,60	81,55	88,21	90,42	89,36	80,55
2004	89,55	88,63	87,67	87,90	88,18	88,57	88,56	91,28	93,48	93,80	96,39	96,02	90,84
2005	92,58	92,79	91,53	89,91	88,31	87,56	87,85	87,36	88,03	86,73	87,77	89,05	89,12
2006	84,87	83,46	80,37	81,04	77,64	78,03	77,30	77,38	75,04				

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Bílý jogurt do 4,5 % tuku v Kč/kg (CPV)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	21,92	22,16	21,77	22,15	22,64	22,09	22,50	22,40	22,65	23,03	23,32	23,64	22,46
1995	23,59	23,21	23,53	23,77	24,50	23,80	23,38	23,82	23,66	23,28	23,12	22,88	23,60
1996	26,24	26,48	26,43	28,22	27,20	26,54	26,65	26,60	26,58	26,20	26,20	26,35	26,66
1997	26,35	27,12	27,16	27,20	27,20	27,23	27,85	27,98	29,41	28,02	28,00	27,73	27,60
1998	29,35	29,18	29,10	29,74	29,22	29,56	29,10	29,52	30,62	30,81	30,46	31,14	29,82
1999	30,48	29,84	29,45	28,66	28,06	27,74	27,81	26,26	25,65	25,68	25,71	25,20	27,54
2000	28,23	25,13	25,30	25,20	25,20	24,64	24,78	23,73	25,39	25,74	25,42	25,65	25,37
2001	26,69	26,11	26,19	25,26	23,76	23,61	23,91	24,00	24,17	23,94	x	x	24,62
2002	x	x	29,61	29,34	20,23	32,11	31,72	31,99	35,26	31,48	31,71	31,90	30,54
2003	30,75	29,76	30,98	32,26	31,95	31,02	31,65	32,13	32,11	31,95	31,74	31,91	31,52
2004	31,08	31,53	30,11	31,40	30,99	30,70	30,68	30,48	31,73	32,35	31,84	32,19	31,26
2005	30,81	30,58	29,81	x	35,60	34,95	34,46	35,22	35,06	35,98	35,87	36,08	34,04
2006	35,27	36,10	35,77	35,25	35,50	36,30	34,87	36,01	36,69	36,01			

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr, x = nevedeno z důvodu ochrany dat

Jogurt ochucený smetanový v Kč/kg (CPV)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2001	37,81	37,99	39,84	38,43	37,63	41,84	39,39	40,75	39,95	39,58	37,64	39,02	39,15
2002	38,34	38,66	37,95	38,04	37,24	38,16	37,36	37,88	37,83	38,28	38,16	41,03	38,24
2003	39,77	40,16	39,90	38,17	39,17	39,93	39,21	39,29	38,55	38,85	38,90	x	39,26
2004	40,22	39,69	40,51	40,25	40,46	39,86	39,91	39,70	39,85	39,63	39,37	39,77	39,94
2005	40,11	40,52	39,62	40,67	39,71	39,02	x	x	x	x	x	x	x
2006	x	x	x	x	x	x	x	x	x				

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr, x = nevedeno z důvodu ochrany dat

Eidamská cihla 45 % tuku v suš. v Kč/kg (CPV)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	68,13	69,06	69,12	69,18	69,09	68,88	69,19	69,41	69,00	68,94	69,21	69,38	69,02
1995	72,46	76,59	76,51	76,59	76,95	77,30	77,37	77,45	77,44	77,77	78,26	78,24	76,89
1996	79,55	84,04	85,99	84,24	84,37	84,51	84,45	84,50	84,69	84,06	83,22	84,03	83,92
1997	84,52	85,55	85,87	85,75	85,09	86,15	85,93	85,71	84,96	85,76	83,89	85,97	85,43
1998	94,38	93,05	93,44	95,17	95,40	92,10	94,85	94,34	91,99	92,36	91,24	87,23	92,96
1999	88,87	78,18	80,79	81,95	81,38	76,50	79,92	80,05	80,43	79,90	82,43	85,24	81,30
2000	85,14	85,49	85,44	86,46	87,27	85,75	85,02	85,46	88,29	88,80	89,27	88,63	86,75
2001	95,45	96,37	91,90	100,12	101,23	102,03	104,63	104,48	105,26	109,40	110,81	111,02	102,73
2002	106,36	108,87	105,71	109,10	101,75	98,07	99,33	98,65	99,73	100,50	98,95	89,37	101,4
2003	89,06	88,44	94,07	93,69	89,76	80,73	86,97	84,73	91,22	92,14	96,21	97,55	90,38
2004	94,82	93,95	94,97	93,27	96,19	91,92	95,82	94,92	97,67	94,31	94,88	93,47	94,68
2005	93,15	95,89	89,48	90,27	91,01	89,50	91,89	90,63	89,05	89,66	93,16	91,85	91,30
2006	87,82	88,83	88,14	90,32	89,42	87,76	88,91	87,22	86,43				

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Eidamská cihla 30 % tuku v suš. v Kč/kg (CPV)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2002	94,16	93,00	92,66	92,77	92,00	90,09	88,21	87,57	86,57	83,06	81,37	82,89	88,69
2003	81,89	80,30	81,30	81,27	81,70	79,44	78,85	82,42	82,04	84,85	86,92	88,37	82,45
2004	90,17	89,98	90,48	90,09	90,85	89,05	88,66	88,90	89,60	91,64	94,19	94,48	90,67
2005	95,03	94,68	91,16	89,68	87,52	87,70	86,84	85,11	86,56	86,14	87,95	86,95	88,78
2006	85,63	85,54	84,97	85,41	84,93	84,01	83,21	82,09	80,89				

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tvaroh měkký 23 % sušiny 250 g v Kč/kg (CPV)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	30,17	30,03	30,43	30,50	30,19	30,29	30,52	30,66	30,37	30,82	30,89	31,19	30,47
1995	33,39	34,19	33,94	33,93	34,40	34,20	34,33	34,19	34,82	34,94	35,19	35,09	34,38
1996	38,01	38,52	38,90	39,23	38,38	39,20	39,31	38,64	38,96	39,22	39,44	39,19	38,88
1997	38,70	40,44	40,29	40,79	40,46	40,70	40,66	40,38	40,35	40,66	40,94	41,75	40,51
1998	42,70	43,21	43,25	43,33	43,37	45,52	42,13	42,76	42,57	42,58	41,96	41,53	42,66
1999	40,86	40,68	40,21	39,77	39,34	39,19	38,93	38,74	38,41	38,56	38,74	39,34	39,40
2000	38,67	38,92	38,97	38,70	38,52	39,04	38,70	38,67	39,09	39,52	39,76	40,10	39,06
2001	41,93	41,10	43,06	43,24	42,66	41,28	41,72	41,93	41,90	42,17	42,79	42,94	42,23
2002	43,18	43,26	43,97	43,17	43,13	43,41	43,00	44,51	44,86	44,18	43,94	43,96	43,71
2003	44,35	44,46	43,53	42,35	41,88	41,71	41,15	41,79	42,06	42,54	42,77	42,89	45,12
2004	46,01	44,17	44,03	43,67	43,52	42,79	43,16	44,44	43,53	43,83	44,11	45,00	44,02
2005	44,29	45,23	43,92	44,89	43,54	42,07	41,66	41,74	41,88	41,35	41,57	41,65	42,82
2006	42,00	41,41	41,38	41,73	41,17	41,08	40,74	40,76	40,40				

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Spotřebitelské ceny (SC)

Vývoj SC u trvanlivého mléka polotučného v roce 2005 měl sestupný trend. Do září byly jednotlivé meziroční měsíční indexy 2005/2004 nad úrovní 100 %. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán v měsíci březnu (index březen 2005/2004 = 105,6 %), nejnižší v prosinci (index prosinec 2005/2004 = 97,2 %). Rovněž SC trvanlivého mléka odstředěného měly obdobný trend (index leden 2005/2004 = 105,3 % se snížil na 97,9 % = index prosinec 2005/2004). SC pasterovaného polotučného mléka byly v roce 2005 celoročně nad úrovní cen roku 2004, index prosinec 2005/2004 = 100,7 %.

V roce 2006 ze 13 sledovaných výrobků bylo ve dvou případech meziročního porovnání v září 2006/2005 zjištěno cenové navýšení SC (mléko polotučné pasterované o 0,5 %, Žervé o 10,2 %). U ostatních 11 mléčných výrobků došlo ke snížení SC (mléko polotučné trvanlivé o 5,2 %, mléko odstředěné trvanlivé o 6,1 %, máslo pomazánkové o 1,1 %, máslo čerstvé o 6,0 %, Eidamská cihla o 1,6 %, Niva o 4,7 %, tvaroh měkký o 7,6 %, jogurt bílý o 2,2 %, jogurt smetanový ovocný o 7,6 %, zakysané mléčné výrobky tekuté o 3,9 %, tavený sýr o 1,5 %).

Mléko polotučné trvanlivé v Kč/l (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1995	13,04	13,35	13,48	13,38	13,42	13,52	13,52	13,53	13,55	13,51	13,50	13,55	13,45
1996	14,74	15,04	15,12	15,08	15,05	14,99	14,99	15,02	14,95	14,90	14,79	14,74	14,95
1997	14,85	15,03	15,08	14,97	15,02	15,10	15,10	15,12	15,10	15,05	15,08	15,15	15,04
1998	15,68	15,99	16,13	16,11	16,00	15,85	15,80	15,54	15,38	15,21	14,94	14,77	15,62
1999	14,51	14,24	13,74	13,36	13,13	12,77	12,54	12,49	12,38	12,40	12,80	14,48	13,24
2000	15,22	15,32	15,33	15,29	15,31	15,28	15,22	15,17	15,21	15,13	15,15	15,23	15,24
2001	15,34	15,33	15,38	15,27	15,13	15,04	14,88	14,73	14,68	14,73	14,87	14,92	15,03
2002	15,02	15,05	14,76	14,83	14,74	14,41	14,19	14,08	13,82	13,64	13,59	13,53	14,31
2003	13,37	13,25	13,28	13,11	12,91	12,95	12,74	12,77	12,69	12,98	13,18	13,43	13,06
2004	13,68	13,75	13,72	13,70	13,65	13,57	13,53	13,57	13,78	13,97	14,10	14,21	13,77
2005	14,32	14,40	14,49	14,31	14,22	13,89	13,99	14,03	13,87	13,77	13,74	13,82	14,07
2006	13,64	13,70	13,49	13,39	13,42	13,09	13,26	13,17	13,15				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Mléko odstředěné trvanlivé v Kč/l (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2001	14,41	14,50	14,58	14,40	14,34	14,18	14,02	13,83	13,89	13,77	13,93	13,95	14,15
2002	14,03	14,11	14,04	13,95	13,95	13,83	13,63	13,55	13,42	13,31	13,13	13,00	13,66
2003	12,80	12,78	12,58	12,48	12,25	12,08	12,02	12,04	12,10	12,09	12,28	12,50	12,33
2004	12,73	13,05	13,06	12,97	12,98	13,02	12,91	13,05	13,04	12,98	13,23	13,33	13,03
2005	13,41	13,53	13,54	13,43	13,39	13,26	13,18	13,19	13,22	13,04	13,01	13,05	13,27
2006	12,94	12,92	12,86	12,84	12,74	12,73	12,74	12,73	12,41				

Pramen: ČSÚ, sledování zahájeno v roce 2001

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Mléko polotučné pasterované v Kč/l (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	8,42	8,44	8,47	8,51	8,47	8,46	8,49	8,49	8,49	8,52	8,54	8,71	8,50
1995	9,36	9,46	9,57	9,58	9,59	9,56	9,60	9,58	9,59	9,62	9,61	9,63	9,56
1996	10,47	10,68	10,77	10,78	10,84	10,86	10,85	10,84	10,87	10,88	10,88	10,91	10,80
1997	11,07	11,18	11,20	11,23	11,21	11,24	11,37	11,40	11,48	11,53	11,58	11,70	11,35
1998	12,21	12,27	12,29	12,32	12,32	12,30	12,31	12,24	12,23	12,22	12,17	12,07	12,25
1999	12,02	11,91	11,81	11,77	11,70	11,67	11,60	11,57	11,64	11,64	11,60	11,80	11,73
2000	12,01	11,99	12,05	12,03	12,10	12,09	12,16	12,20	12,24	12,35	12,40	12,54	12,18
2001	12,55	12,63	12,71	12,87	12,93	12,94	13,05	13,06	12,98	13,16	13,33	13,48	12,97
2002	13,70	13,78	13,77	13,85	13,85	13,87	13,88	13,85	13,90	13,85	13,93	13,87	13,84
2003	13,98	13,86	13,87	13,76	13,58	13,45	13,32	13,32	13,12	13,20	13,33	13,38	13,51
2004	13,55	13,83	14,10	14,13	14,02	14,02	14,04	14,05	13,94	14,13	14,27	14,35	14,04
2005	14,36	14,48	14,61	14,54	14,45	14,42	14,47	14,40	14,41	14,47	14,44	14,45	14,46
2006	14,23	14,12	14,39	14,34	14,42	14,34	14,41	14,45	14,48				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Máslo čerstvé v Kč/kg (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	78,54	78,65	79,31	80,31	80,33	80,05	79,98	80,33	80,40	81,74	83,49	87,20	80,86
1995	91,85	93,37	93,77	93,05	92,38	90,86	89,16	89,11	89,83	90,91	91,58	92,44	91,53
1996	95,61	96,87	96,66	96,66	96,18	95,59	95,18	95,09	94,95	95,14	95,87	97,96	95,98
1997	100,51	101,60	101,37	101,38	101,33	101,39	102,37	102,02	102,79	103,58	105,00	107,27	102,55
1998	112,05	112,77	112,06	112,10	111,52	110,78	110,75	109,91	109,44	109,69	107,84	105,32	110,35
1999	103,75	101,26	99,46	96,71	94,42	91,02	89,97	89,39	88,60	88,98	90,34	94,17	94,01
2000	95,97	92,93	91,97	90,38	87,87	85,61	85,99	86,32	88,21	89,80	89,84	91,00	89,66
2001	91,66	91,41	90,15	89,63	90,03	89,82	89,12	89,23	90,40	95,34	98,52	99,96	92,11
2002	100,32	99,15	97,64	96,72	95,53	93,50	91,76	91,04	91,94	92,76	96,75	98,94	95,50
2003	98,21	96,11	94,83	93,84	93,57	93,09	92,85	94,00	100,03	107,76	111,51	111,77	98,96
2004	111,91	111,23	109,25	109,65	109,32	109,07	108,84	110,99	111,53	114,41	115,79	115,48	111,46
2005	114,94	116,14	114,23	112,31	109,77	110,15	109,01	107,32	108,88	110,77	110,35	108,80	111,06
2006	107,59	105,59	107,55	106,22	105,35	105,14	102,80	102,89	102,40				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Přesto, že SC másla na počátku roku 2005 dosahovaly vysoké úrovně (v únoru 116,14 Kč/kg), postupně se během roku jejich cena snížila na index prosinec 2005/2004 = 94,2 % (index průměrných ročních cen 2005/2004 = 99,6 %). V jednotlivých měsících roku 2006 byly SC másla pod úrovní SC jednotlivých měsíců roku 2005 (v rozsahu o 4,0 % – 9,1 % nižší).

Opačný vývoj SC byl u másla pomazánkového, kde SC byly v jednotlivých měsících roku 2005 nad úrovní roku jednotlivých měsíčních cen roku 2004. Index cen za prosinec 2005/2004 = 100,8 %. V prvních měsících roku 2006 byly SC pomazánkového másla v porovnání se stejným obdobím roku 2005 mírně pod úrovní, ale od dubna 2006 opět došlo k meziročnímu navýšení SC – v červnu o 3,0 %, v měsíci září 2006 byly SC opět pod úrovní měsíce září 2005 (index = 98,9 %).

Máslo pomazánkové v Kč/kg (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2001	86,21	85,75	86,37	86,60	86,69	86,07	86,33	86,11	86,8	86,7	87,5	86,9	86,5
2002	88,82	89,52	89,05	87,71	87,78	88,08	88,20	87,91	87,1	87,0	87,2	86,3	87,9
2003	86,58	87,18	86,70	85,23	85,57	86,66	86,11	86,28	85,2	84,4	85,4	84,9	85,8
2004	85,03	86,52	86,41	86,03	85,17	85,94	85,86	85,71	85,9	86,3	85,7	87,2	86,0
2005	87,73	88,76	89,55	88,66	87,79	88,14	88,76	89,56	87,9	87,9	88,1	88,0	88,4
2006	87,58	88,29	88,64	88,72	89,56	90,78	90,89	90,78	87,0				

Pramen: ČSÚ, sledování zahájeno v r. 2000

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Eidamská cihla v Kč/kg (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	85,57	86,46	86,77	87,18	87,18	87,17	87,15	87,39	87,33	87,45	87,81	88,12	87,13
1995	89,68	91,94	93,89	94,39	95,58	95,97	96,07	96,24	96,78	97,53	98,15	99,10	95,44
1996	101,30	104,53	105,87	106,89	106,83	107,24	107,61	107,79	107,97	107,58	106,98	107,17	106,48
1997	107,93	108,64	108,68	108,47	108,23	108,00	108,17	108,66	109,15	108,96	109,15	109,37	108,62
1998	115,65	118,08	118,48	118,55	118,92	119,14	118,37	117,88	117,36	116,70	114,66	111,62	117,12
1999	110,46	107,33	105,32	103,70	102,08	99,84	98,03	97,61	96,53	97,76	101,07	107,75	102,29
2000	110,12	110,60	110,02	109,81	109,68	109,51	109,12	109,40	109,21	109,57	110,01	112,12	109,93
2001	111,27	111,65	112,79	112,78	115,09	115,55	116,33	116,23	116,49	116,64	117,17	117,79	115,03
2002	120,14	121,33	119,54	120,52	119,89	119,15	116,04	112,29	109,24	108,51	106,38	105,28	114,86
2003	105,67	103,26	100,19	99,41	100,79	100,64	100,63	100,85	102,88	104,88	107,07	108,53	102,89
2004	110,70	110,61	110,83	110,01	109,55	108,18	109,42	109,03	108,74	111,76	113,82	114,06	110,56
2005	114,83	115,24	114,32	113,74	111,87	112,66	111,49	112,29	110,7	112,21	110,99	112,35	112,72
2006	113,54	112,60	111,66	110,98	109,56	109,79	109,34	110,36	108,91				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

SC Eidamu na počátku roku 2005 byly na vyšší cenové úrovni (únor 2005 = 115,24 Kč/kg, meziroční index 2005/2004 v tomto měsíci = 104,2 %), postupně během roku docházelo k jejich snižování a index v prosinci 2005/2004 byl 98,5 %. Vlivem vyšších SC na počátku roku byla průměrná roční cena Eidamu v roce 2005 vyšší o cca 2 % než v roce 2004. V jednotlivých měsících roku 2006 byly SC Eidamu na nižší cenové úrovni ve srovnání se stejným obdobím roku 2005 o 1,1 % – 2,5 %.

Úroveň SC tavených sýrů se meziročně zvýšila, nejvyšší meziroční index byl v únoru 2005/2004 (104,2 %). Při meziročním porovnání SC v prosinci 2005/2004 byl index 101,3 %. SC Nivy byly v roce 2005 nad úrovní cen jednotlivých měsíců roku 2004, kromě 3 měsíců (březen, říjen, prosinec). V prosinci index SC 2005/2004 byl na úrovni 99,0 %, index průměrných SC cen roku 2005/2004 dosáhl 102,3 %. Růstový trend SC tavených sýrů pokračoval i v roce 2006, v září došlo k poklesu SC (index září 2006/2005 = 98,5 %).

SC tvarohů během roku 2005 byly přibližně na stejné úrovni jako v roce 2004, pouze ke konci roku 2005 došlo k jejich snížení (prosinec 2005/leden 2005 – snížení o cca 2 %), které pokračuje i v roce 2006.

Tavený sýr neochucený v Kč/kg (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2000	154,25	154,05	152,88	152,43	153,16	153,35	152,99	153,62	153,24	154,58	154,28	155,33	153,08
2001	154,91	156,88	158,25	158,37	157,01	158,06	159,05	158,06	158,71	158,57	158,04	157,69	157,80
2002	161,48	162,49	160,29	160,66	161,31	162,94	160,59	162,26	163,30	164,11	165,15	164,22	162,40
2003	166,97	166,06	165,01	163,62	163,95	162,62	162,49	163,92	163,69	163,46	164,77	163,75	164,19
2004	165,79	165,38	166,75	165,48	166,49	166,32	166,68	166,92	165,56	166,33	167,63	167,32	166,39
2005	170,83	172,25	172,99	169,57	170,52	169,24	171,26	171,08	172,30	171,47	171,60	169,56	171,06
2006	171,61	171,09	174,48	173,68	174,28	176,30	176,97	174,83	169,63				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Niva v Kč/kg (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2001	145,49	147,44	148,23	148,56	147,35	147,08	147,52	148,18	149,04	146,89	152,07	156,23	148,67
2002	159,48	159,46	159,12	159,61	159,20	157,00	156,75	158,10	156,19	156,42	157,13	155,89	157,86
2003	156,15	155,26	154,68	153,15	153,05	152,07	152,26	152,12	154,51	154,87	154,60	155,63	154,03
2004	157,05	156,59	159,42	158,32	160,03	158,56	161,64	160,55	160,60	162,02	163,37	164,42	160,21
2005	162,98	162,68	164,04	165,73	163,39	165,72	165,21	164,92	163,62	161,53	163,51	162,82	163,85
2006	163,27	162,40	163,24	162,58	163,25	163,82	164,55	164,41	156,0				

Pramen: ČSÚ, sledování zahájeno v r. 2001

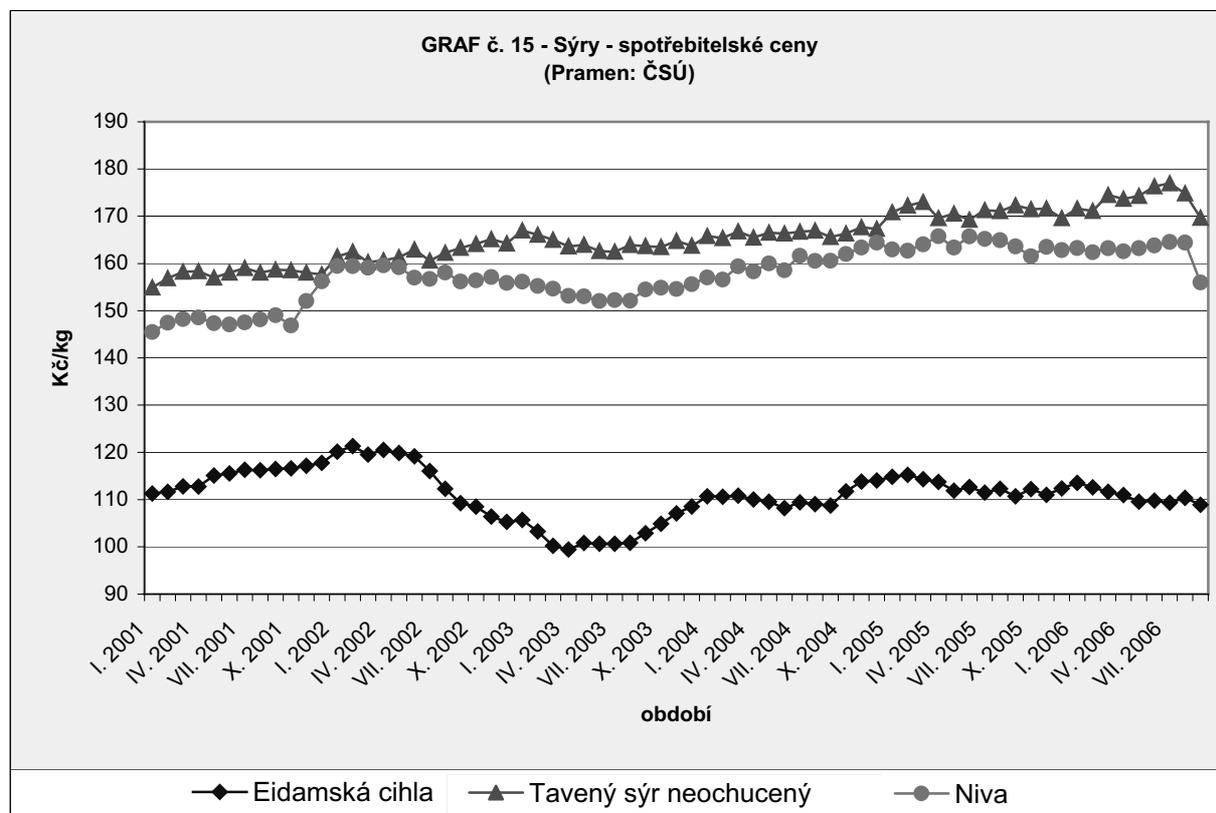
Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Žervé v Kč/kg (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2001	109,77	110,46	111,08	110,68	110,59	111,09	111,74	112,20	117,26	118,82	119,62	119,90	113,60
2002	119,37	118,91	118,16	120,71	121,43	122,56	122,69	122,68	122,97	121,72	121,61	122,08	121,24
2003	122,73	122,91	121,60	122,81	122,07	121,66	120,27	121,18	121,06	120,27	120,59	119,41	121,38
2004	120,37	121,29	119,13	119,96	120,56	120,80	120,47	121,47	119,02	128,21	130,91	130,73	122,74
2005	130,02	131,70	133,31	132,99	133,36	133,49	132,98	132,42	132,80	132,93	133,00	132,72	132,64
2006	133,81	133,54	134,46	135,01	135,17	143,84	145,77	145,92	146,30				

Pramen: ČSÚ, sledování zahájeno v r. 2001

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Tvaroh měkký v Kč/kus – 250 g (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	9,36	9,39	9,42	9,42	9,40	9,42	9,39	9,42	9,50	9,60	9,65	9,81	9,48
1995	10,35	10,48	10,60	10,69	10,79	10,79	10,81	10,82	10,84	10,89	10,93	10,98	10,75
1996	11,49	11,86	12,05	12,15	12,18	12,21	12,22	12,23	12,28	12,32	12,38	12,41	12,15
1997	12,57	12,71	12,76	12,77	12,78	12,75	12,90	12,97	13,01	13,06	13,04	13,10	12,87
1998	13,49	13,65	13,72	13,69	13,81	13,86	13,88	13,86	13,82	13,80	13,73	13,65	13,75
1999	13,58	13,48	13,34	13,32	13,04	12,91	12,93	12,81	12,70	12,75	12,78	12,87	13,04
2000	12,85	12,87	12,80	12,81	12,88	12,89	12,90	12,90	12,89	12,92	12,96	13,02	12,89
2001	13,09	13,08	13,16	13,13	13,26	13,29	13,38	13,34	13,30	13,36	13,49	13,40	13,27
2002	13,74	13,83	13,60	13,69	13,72	13,71	13,68	13,67	13,68	13,64	13,79	13,76	13,71
2003	13,68	13,70	13,71	13,57	13,66	13,65	13,65	13,66	13,67	13,58	13,60	13,62	13,65
2004	13,62	13,84	13,90	13,90	13,91	13,83	13,77	13,74	13,76	13,70	13,69	13,78	13,79
2005	13,85	13,98	13,95	13,84	13,86	13,88	13,87	13,74	13,72	13,67	13,65	13,56	13,80
2006	13,55	13,52	13,62	13,50	13,50	13,57	13,51	13,50	12,66				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Bílý jogurt v Kč/kus – 150 ml (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2001	5,92	5,90	5,97	5,94	5,99	5,98	5,97	5,96	5,98	5,99	5,96	5,99	5,96
2002	6,02	6,04	6,11	6,14	6,12	6,10	6,13	6,18	6,12	6,09	6,10	6,10	6,10
2003	6,05	6,01	5,98	5,87	5,78	5,80	5,79	5,77	5,77	5,74	5,75	5,77	5,84
2004	5,82	5,86	5,90	5,88	5,91	5,97	5,95	6,00	5,96	6,02	6,04	6,00	5,94
2005	6,08	6,10	6,08	6,15	6,18	6,11	6,15	6,11	6,04	6,02	6,04	5,98	6,09
2006	5,87	5,85	5,81	5,80	5,79	5,79	5,93	5,90	5,91				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Jogurt smetanový ovocný 150 ml v Kč/ks (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2001	8,80	8,74	8,77	8,76	8,78	8,70	8,72	8,78	8,84	8,77	8,77	8,77	8,77
2002	8,79	8,75	8,67	8,66	8,72	8,71	8,63	8,61	8,55	8,39	8,35	8,41	8,60
2003	8,40	8,28	8,20	8,16	8,20	8,03	8,07	8,05	7,99	8,01	7,93	7,93	8,10
2004	8,02	7,93	8,11	8,12	8,02	8,02	8,00	8,02	7,98	8,00	7,94	7,97	8,01
2005	7,96	8,05	8,10	8,14	8,14	8,08	7,88	8,06	8,04	8,08	8,18	8,11	8,07
2006	8,11	8,09	7,91	8,02	8,00	7,94	7,96	7,94	7,43				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

SC jogurtů v roce 2005 dosáhly nejvyšší úrovně ve II. čtvrtletí roku, v dalších měsících docházelo k jejich snižování. Index SC v prosinci 2005/2004 u jogurtu bílého byl 99,7 %, v září 2006/2005 byl index 97,8 bodu. U jogurtu smetanového ovocného dosáhl index SC v prosinci 2005/2004 101,8 bodu, v září 2006/2005 se snížil na 92,4 bodu.

Zakysané mléčné výrobky tekuté v Kč/l (SC)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
2000	19,08	19,10	19,23	19,19	19,49	19,29	19,17	19,23	19,25	19,34	19,27	19,42	19,26
2001	19,80	19,91	19,90	19,84	19,90	19,77	19,81	19,90	19,84	19,80	19,96	19,70	19,84
2002	19,81	19,81	19,64	19,70	19,78	20,01	19,81	20,12	20,05	19,94	19,99	19,95	19,88
2003	19,96	20,08	19,85	19,76	20,00	19,71	19,70	19,46	19,55	19,17	19,41	19,42	19,67
2004	19,59	19,68	19,61	19,57	19,66	19,64	19,62	19,76	19,76	19,85	19,74	19,84	19,69
2005	19,83	19,90	20,01	19,88	19,88	19,83	19,67	19,66	19,78	19,73	19,69	19,71	19,80
2006	19,81	19,74	19,65	19,63	19,74	19,68	19,82	19,82	19,01				

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ukazatel průměr roku je počítán jako aritmetický průměr

Meziroční indexy cen ve vertikále mléko a mléčné výrobky

Ceny/výrobky	Prosinec 2001/00	Prosinec 2002/01	Prosinec 2003/02	Prosinec 2004/03	Prosinec 2005/04
CZV					
Mléko I. a vyšší třídy jakosti	107,9	99,4	96,8	106,5	98,1
CPV					
Mléko polotučné pasterované v PE sáčcích	107,0	102,5	94,2	102,5	101,4
Mléko polotučné trvanlivé v kartonu	99,6	89,6	101,0	105,1	90,6
Mléko odstředěné trvanlivé v kartonu	98,8	91,5	100,0	103,2	95,3
Jogurt ochucený smetanový	-	105,2	-	-	-
Máslo čerstvé	113,7	99,4	110,1	107,5	92,7
Eidamská cihla 45 % tuku v sušině	125,3	80,5	109,2	95,8	98,3
Eidamská cihla 30 % tuku v sušině	-	88,0	106,6	106,9	92,0
Tvaroh	107,1	102,4	97,6	104,9	92,6
SC					
Mléko polotučné pasterované	107,5	102,9	96,5	107,2	100,7
Mléko polotučné trvanlivé	98,0	90,7	99,3	105,8	97,3
Mléko odstředěné trvanlivé	-	93,2	96,2	106,6	97,9
Máslo čerstvé	109,8	99,0	113,0	103,3	94,2
Pomazánkové máslo	-	99,3	98,3	102,8	100,8
Jogurt bílý netučný	101,8	101,8	94,6	104,0	99,7
Jogurt smetanový ovocný	102,4	95,9	94,3	100,5	101,8
Tvaroh	102,9	102,7	99,0	101,1	98,4
Eidamská cihla	105,1	89,4	103,1	105,1	98,5
Zakysané výrobky mléčné tekuté	101,4	101,3	97,3	102,2	99,3
Tavený sýr neochucený	101,5	104,1	99,7	102,2	101,3
Niva	-	99,8	99,8	105,6	99,0
Žervé	-	101,8	97,8	109,5	101,5

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12, ČSÚ

ZAHRANIČNÍ OBCHOD – MLÉKO

Zahraniční obchod 2003 – 2005

Údaje o zahraničním obchodu za rok 2003, 2004 a 2005 byly čerpány z uživatelského programu Ministerstva zemědělství ČR – celní statistika ke dni 31. 3. 2006, měsíční údaje za rok 2006 byly čerpány ke dni 12. 6. 2006. Tuto informaci uvádíme z důvodu, že se jedná v případě roku 2005 pouze o předběžné údaje, které se stále upřesňují. Při hodnocení výsledků zahraničního obchodu v komoditě mléko a mléčné výrobky byl hodnocen i rok 2003, poslední rok před vstupem ČR do EU.

Z pohledu směřování zahraničního obchodu v komoditě mléko a mléčné výrobky po našem začlenění do EU došlo k výrazným změnám, které lze charakterizovat jednak nárůstem finančního objemu obchodu, a to jak na straně exportu, tak i importu, změnilo se směřování obchodních transakcí nejen z hlediska vývozních a dovozních zemí, ale i z hlediska sortimentu obchodovaného zboží.

Vývoj zahraničního obchodu v tis. Kč u mléka a mlékárenských výrobků v letech 2003 a 2004

Ukazatel/rok (v tis. Kč)	Rok			Změna 2005/2004	
	2003	2004	2005	v tis. Kč	Index
Vývoz mléka a výrobků (0401 – 0406 CS)	5 715 738	7 676 622	9 338 777	+ 1 662 155	121,65
Dovoz mléka a výrobků (0401 – 0406 CS)	3 719 486	5 065 120	6 593 791	+ 1 528 671	130,18
Bilance (saldo) u mléka a mlék. vyr.	1 996 252	2 611 502	2 744 986	+ 133 484	105,11
Obrat	9 435 224	12 741 742	15 932 568	+ 3 190 826	125,04

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu

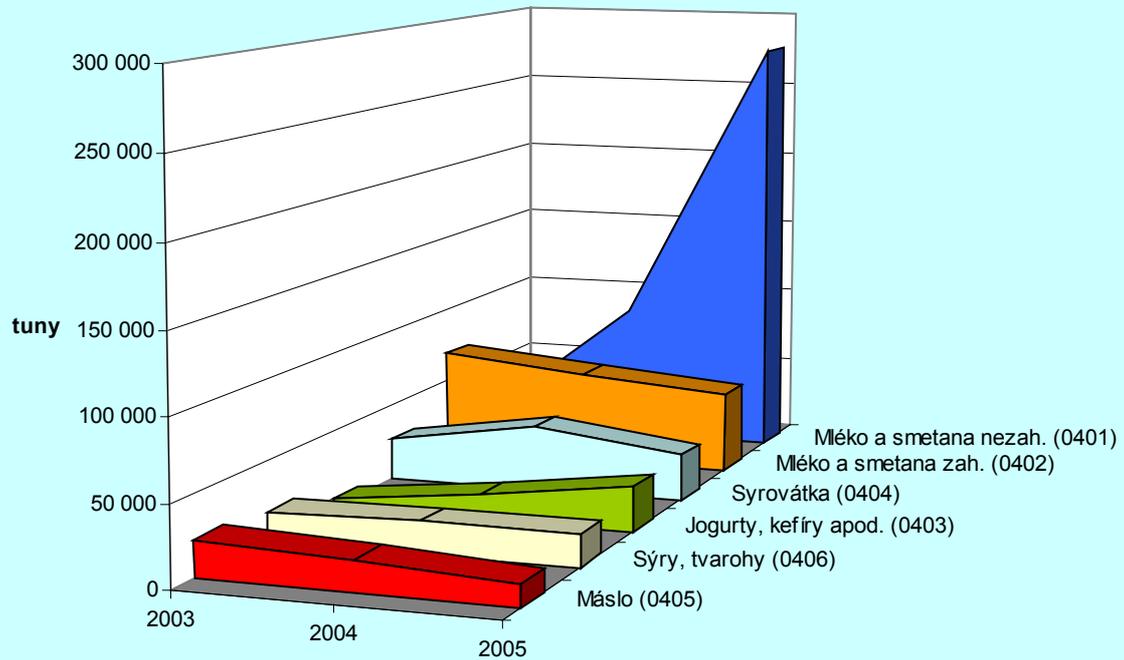
Mléko a mléčné výrobky dosáhly v roce 2005 v oblasti zahraničního obchodu aktivní saldo 2,7 mld. Kč, které v meziročním porovnání s rokem 2004 představovalo zvýšení o 5 %, v porovnání s rokem 2003 zvýšení o 37,5 %.

Hodnota vývozu se meziročně zvýšila na 9,3 mld. Kč v roce 2005, tj. zvýšení oproti roku 2004 o 21,7 %, oproti roku 2003 o 63,4 %, a to zejména v důsledku vyšších objemů vývozu mléčné suroviny (syrového kravského mléka) do Německa a Itálie a dále v důsledku vyšších objemů vývozu jogurtů, ostatních zakysaných mléčných výrobků a konzumního mléka. Mléko a mléčné výrobky byly v roce 2005 exportovány do 71 zemí světa, z toho 27,4 % z celkové finanční hodnoty vývozu mléka a mléčných výrobků do Německa, 19,7 % na Slovensko, 8,3 % do Itálie, 5,9 % do Thajska, 4,4 % do Libanonu, 3,4 % do Maďarska atd.

Hodnota dovozu mléka a mléčných výrobků se výrazně meziročně zvýšila na 6,6 mld. Kč, což představovalo meziroční nárůst o 30,2 % oproti roku 2004 a 77,3 % oproti roku 2003. Do ČR se v roce 2005 dovezlo mléko a mléčné výrobky z 31 zemí světa, největší objemy zboží představoval dovoz z Polska (31,9 % z celkové finanční hodnoty dovozu), z Německa (31,4 %), ze Slovenska (22,6 %) z Itálie (2,8 %), z Francie (2,7 %) atd. Po vstupu ČR do EU došlo k velmi výraznému nárůstu dovozu sýrů a tvarohů, zejména Eidamu. Objem dovozu sýrů a tvarohů se v roce 2005 meziročně zvýšil ve srovnání s rokem 2004 o 42,9 %, ve srovnání s rokem 2003 o 90,8 %. Hodnoty dovozů (průměrná dovozní cena) signalizují cenovou úroveň, která je pro výrobce v ČR značně konkurenční a velmi významně ovlivňuje situaci na vnitřním trhu.

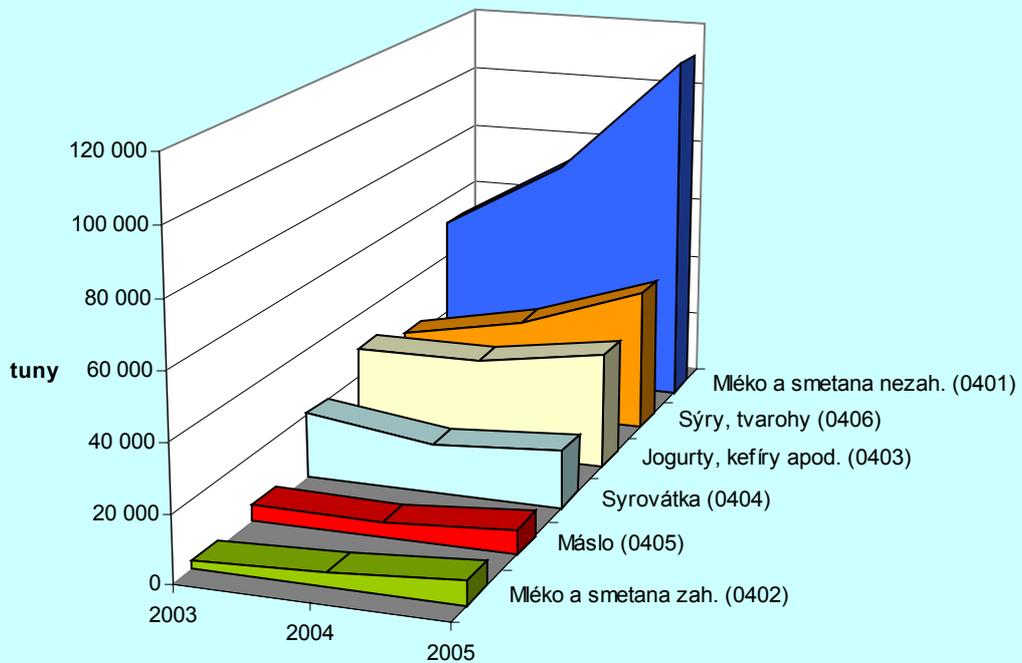
GRAF č. 16 - Vývoj vývozu mléka a mléčných výrobků v roce 2003-2005

(Pramen: Celní statistika)

GRAF č. 17 - Vývoj dovozu mléka a mléčných výrobků v období 2003 - 2005 (v tunách)

(Pramen: Celní statistika)

Vývoj zahraničního obchodu s mlékem a mlékařskými výrobky za leden – prosinec

Název zboží	01-12	Objem (tuny)			Ø cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)		
		DOVOZ	VÝVOZ	SALDO	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	SALDO
Mléko a smet. nezah. (0401)	2003	51 331	13 678	- 37 653	14,28	10,86	733 180	148 533	- 584 647
	2004	73 813	89 976	+ 16 163	11,72	15,72	865 285	1 414 764	+ 549 479
	2005	111 092	277 668	+ 166 576	10,33	10,91	1 147 355	3 028 396	+ 1 881 041
Mléko a smet. zahuš. (0402)	2003	2 218	68 417	+ 66 199	27,02	42,55	59 915	2 911 367	+ 2 851 452
	2004	4 010	59 494	+ 55 484	43,87	51,05	175 898	3 037 369	+ 2 861 471
	2005	7 065	52 325	+ 45 260	29,64	52,25	209 390	2 733 994	+ 2 524 604
Jogurty, kefirý apod. (0403)	2003	29 209	6 707	- 22 502	24,74	25,81	722 621	173 134	- 549 487
	2004	29 652	16 521	- 13 131	27,30	27,17	809 383	448 945	- 360 438
	2005	35 576	28 179	- 7 397	26,99	27,73	960 172	781 303	- 178 869
Syravátka (0404)	2003	20 394	26 520	+ 6 126	2,67	10,24	54 533	271 523	+ 216 990
	2004	15 319	41 240	+ 25 921	5,33	7,59	81 633	312 942	+ 231 309
	2005	17 910	29 142	+ 11 232	5,94	12,56	106 412	366 134	+ 259 722
Máslo (0405)	2003	5 008	23 033	+ 18 025	50,98	37,80	255 341	870 602	+ 615 261
	2004	4 519	19 263	+ 14 744	73,24	50,07	331 006	964 565	+ 633 559
	2005	7 409	13 153	+ 5 744	85,18	58,26	631 092	766 326	+ 135 234
Sýry a tvarohy (0406)	2003	23 333	18 451	- 4 882	81,17	72,66	1 893 897	1 340 579	- 553 318
	2004	31 159	20 389	- 10 770	89,92	73,47	2 801 915	1 498 036	- 1 303 879
	2005	44 516	20 201	- 24 315	79,51	82,30	3 539 371	1 662 623	- 1 876 748

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu

Při porovnání vývoje zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky je patrný meziroční nárůst salda ve finančním vyjádření, u konzumního mléka a smetan (z -584,6 mil. Kč v roce 2003 na + 1 881,0 mil. Kč v roce 2005). Rovněž se zlepšilo saldo u jogurtů, kdy v důsledku vysokých dovozů je saldo stále záporné, avšak v roce 2005 se záporné saldo snížilo na -178,9 mil. Kč vlivem zvýšeného vývozu jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků. Naopak u másla a sýrů rostoucí dovozy ovlivnily negativním způsobem hodnocení finančního vyjádření zahraničního obchodu. Saldo u másla se z + 615,3 mil. Kč v roce 2003 snížilo na pouhých + 135,2 mil. Kč v roce 2005, u sýrů z -553,3 mil. Kč v roce 2003 na -1 876,7 mil. Kč v roce 2005.

Struktura vývozu mléčných výrobků v % (počítáno z hodnoty vývozu)

Výrobek/rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Sušená mléka	41,4	45,4	49,8	40,7	47,7	36,2	27,0
Sýry, tvaroh	26,7	22,0	20,9	25,7	24,0	19,5	17,8
Máslo	20,9	17,6	14,8	16,6	15,6	12,6	8,2
Kondenzované mléko	2,8	4,2	4,3	5,0	3,7	3,4	2,3
Jogurty, kefirý	4,3	3,4	3,4	5,0	3,1	5,8	8,4
Tekuté mléko, smetana	1,6	4,3	3,2	2,9	2,3	18,4	32,4
Syravátka	2,3	3,1	3,6	4,1	3,6	4,1	3,9
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Pramen: Celní statistika

Struktura vývozu mléka a mléčných výrobků se za poslední dva roky (2004 a 2005) změnila. Došlo k propadu vývozu mléčných výrobků téměř celého sledovaného sortimentu zboží, pouze u jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků a u tekutého mléka se vývoz zvýšil.

Struktura dovozu mléčných výrobků v % (počítáno z hodnoty dovozu)

Výrobek/rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Sýry tavené	22,8	23,2	19,5	18,0	19,6	14,9	10,8
Ostatní sýry	32,1	29,7	31,9	29,7	31,5	40,4	42,9
Sýry celkem	54,8	52,9	51,4	47,7	51,1	55,3	53,7
Jogurty, kefíry	30,8	30,6	27,5	25,2	20,4	16,0	14,6
Tekuté mléko	8,9	12,3	12,9	17,2	19,3	17,1	17,4
Kondenzované mléko	2,2	1,5	1,6	1,7	1,1	1,5	1,8
Sušená mléka	-	-	-	0,8	0,5	2,0	1,3
Máslo	2,4	2,3	5,4	6,5	7,0	6,5	9,6
Syrovátka	0,8	0,4	1,2	0,9	0,6	1,6	1,6
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Pramen: Celní statistika

Strukturu dovozu ovlivnil zejména snížený dovoz tavených sýrů na úkor sýrů převážně eidamového typu a zvýšený dovoz másla.

Teritoriální vývoj ZO u mléčných výrobků v roce 2004

Země	Hodnota vývozu v mil. Kč	Podíl z vývozu v %	Země	Hodnota dovozu v mil. Kč	Podíl z dovozu v %
Německo	1 522,1	19,8	Slovensko	1 594,8	31,5
Slovensko	968,4	12,6	Polsko	1 500,7	29,6
Itálie	713,0	9,3	Německo	1 218,6	24,1
Libanon	450,0	5,9	Francie	148,0	2,9
Nizozemsko	398,7	5,2	Nizozemsko	122,6	2,4
Maďarsko	319,0	4,2	Itálie	88,6	1,7
Thajsko	300,1	3,9	Austrálie	64,2	1,3
Chorvatsko	287,0	3,7	Belgie	54,2	1,1
Belgie	278,5	3,6	Litva	45,1	0,9
Ostatní	2 439,8	31,8	Ostatní	228,3	4,5
Celkem	7 676,6	100,0	Celkem	5 065,1	100,0

Pramen: Celní statistika

Teritoriální vývoj ZO u mléčných výrobků v roce 2005

Země	Hodnota vývozu v mil. Kč	Podíl z vývozu v %	Země	Hodnota dovozu v mil. Kč	Podíl z dovozu v %
Německo	2 556,8	27,4	Polsko	2 101,0	31,9
Slovensko	1 835,3	19,7	Německo	2 070,0	31,4
Itálie	771,6	8,3	Slovensko	1 490,8	22,6
Thajsko	552,3	5,9	Itálie	182,4	2,8
Libanon	413,8	4,4	Francie	177,4	2,7
Maďarsko	321,2	3,4	Nizozemsko	101,1	1,5
Nizozemsko	246,3	2,6	Irsko	92,6	1,4
Chorvatsko	200,2	2,1	Rakousko	64,2	1,0
Saúdská Arábie	195,9	2,1	Belgie	62,1	0,9
Ostatní	2 245,4	24,1	Ostatní	252,2	3,8
Celkem	9 338,8	100,0	Celkem	6 593,8	100,0

Pramen: Celní statistika

Nejvýznamnější destinací českého vývozu zůstalo tradičně Německo, Slovensko, Itálie, Thajsko, Libanon. Ostatní směry vývozu se měnily v souvislosti se změnou struktury vyváženého mlékárenského zboží (např. u jogurtů kromě tradičních obchodů se zvýšil vývoz do severovýchodních zemí apod.).

Z dovozních zemí na českém trhu dominují Polsko, Německo, Slovensko. Zatímco v roce 2003 bylo Slovensko na českém trhu dominantní, v roce 2005 je na třetím místě za Polskem a Německem (vyjádřeno podílem na finanční hodnotě dovozu).

Struktura ZO u mléčných výrobků podle hlavních regionů v mil. Kč

Skupina zemí	Vývoz				Dovoz			
	2004	%	2005	%	2004	%	2005	%
EU 15	3 435	44,7	4 249,5	45,5	1 721	34,0	2 877,2	43,6
EU 10	1 622	21,2	2 388,8	25,6	3 217	63,5	3 668,5	55,7
EU 25	5 057	65,9	6 638,3	71,1	4 938	97,5	6 545,7	99,3
Třetí země	2 620	34,1	2 700,3	28,9	127	2,5	48,3	0,7
Celkem	7 677	100,0	9 339,0	100,0	5 065	100,0	6 594	100,0

Pramen: Celní statistika

Přesto, že se podíl vývozu do třetích zemí meziročně snížil (2004 a 2005), zůstávají třetí země, po zemích EU-15, významným obchodním partnerem pro ČR. V roce 2005 představoval vývoz do zemí EU-15 podíl na celkovém finančním hodnotovém vyjádření 45,5 % a do třetích zemí 28,9 %. Vývoz do zemí EU-10, oproti dovozu z těchto zemí (jehož podíl se snížil), je však stále nižší.

Dovoz mléka a mléčných výrobků je v roce 2005 z 99,3 % realizován ze zemí EU-25, zbylých 0,7 % představují dovozy ze třetích zemí.

Tekuté mléko, smetany (0401 CN)

Vývoj ZO u tekutých mlék, smetan za rok

Název zboží	Vývoz				Dovoz			
	Objem (t)		Kč/kg		Objem (t)		Kč/kg	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Mléko s obsahem tuku do 1 %	16 823	32 867	6,96	8,01	11 044	9 088	9,75	6,48
Mléko s obsahem tuku 1 - 6 %	56 775	226 475	9,79	9,10	58 259	95 330	9,65	8,67
Smetany	16 378	18 326	45,29	38,46	4 510	6 674	43,38	39,23
Celkem	89 976	277 668	15,72	10,91	73 813	111 092	11,72	10,33

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

V roce 2005 se v porovnání s rokem 2004 zvýšil vývoz tekutého mléka a smetan o 208,6 % (z hodnoty objemu vývozu). Vysoký nárůst vývozu byl zaznamenán u položky tekutých mlék, naopak u smetan došlo pouze k mírnému nárůstu vývozu. Na vývozu konzumního mléka v roce 2005 se významně podílel nárůst vývozu polotučného mléka. Tato skutečnost je nesrovnatelná např. s obdobím roku 2003, kdy vývoz mléka v konzumním balení byl velice nízký a byl směřován výhradně na Slovensko.

V porovnání s rokem 2004 v roce 2005 došlo z hlediska sortimentní skladby k nárůstu dovozu konzumního polotučného a plnotučného mléka a smetan. Výrazně klesly pouze dovozy nízkotučných mlék. Největším dovozcem konzumních mlék a smetan do ČR je Slovensko, druhým největším dovozcem je Německo.

Z vyhodnocení bilance zahraničního obchodu u položky 0401 vyplývá, že bylo dosaženo kladné saldo zahraničního obchodu oproti roku 2003, kdy bylo saldo zahraničního obchodu u tohoto zboží pasivní jak v objemu tak hodnotě, avšak tak bylo dosaženo především vlivem vysokého vývozu mléčné suroviny (syrového kravského mléka). Průměrná dovozní cena se oproti roku 2004 snížila, což souviselo s větším nárůstem dovozu suroviny bez vyšší přidané hodnoty. Rovněž u vývozu se meziročně snížila vývozní cena v souvislosti s nárůstem vývozu syrového kravského mléka.

Bilance ZO u tekutého mléka, smetany v roce 2005 (období: leden – prosinec)

Položka CN	Dovoz			Vývoz			Saldo		
	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	
0401 10 10	Mléko, tuk do 1 %, do 2 l	2 601	24 159	9,29	17 435	178 322	10,23	+ 14 834	+ 154 163
10 90	Mléko, tuk do 1 %, nad 2 l	6 487	34 750	5,36	15 432	84 965	5,51	+ 8 945	+ 50 215
20 11	Mléko, tuk do 3 %, do 2 l	30 783	309 243	10,05	78 359	766 123	9,78	+ 47 576	+ 456 880
20 19	Mléko, tuk do 3 %, nad 2 l	1 172	11 079	9,45	1 073	9 226	8,60	- 99	- 1 853
20 91	Mléko, tuk nad 3%, do 2 l	169	2 669	15,75	3 133	40 475	12,92	+ 2 964	+ 37 806
20 99	Mléko, tuk nad 3%, nad 2 l	63 206	503 629	7,97	143 910	1 244 399	8,65	+ 80 704	+ 740 770
30 11	Smetana, tuk nad 6 %, do 2 l	3 348	128 619	38,42	487	25 931	53,23	- 2 861	- 102 688
30 19	Smetana, tuk nad 6 %, nad 2 l	2	102	44,43	-	-	-	- 2	- 102
30 31	Smetana, tuk nad 21 %, do 2 l	1 836	70 661	38,49	969	36 640	37,81	- 867	- 34 021
30 39	Smetana, tuk nad 21 %, nad 2 l	1 459	61 338	42,03	16 855	641 804	38,08	+ 15 396	+ 580 466
	Ostatní	29	1 106	38,14	15	511	34,07	- 14	- 595
0401	Celkem	111 092	1 147 355	10,33	277 668	3 028 396	10,91	+ 166 576	+ 1 881 041

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Objem dovozu položky CN 0401 mléka a smetan nezahuštěných se meziročně zvýšil o 50,5 % ze 73 813 tun v roce 2004 na 111 092 tun v roce 2005. Dovoz 63 206 tun syrového kravského mléka představovaly dovozy z cca 63,5 % z Polska a z cca 36 % ze Slovenska. Dovoz 30 783 tun polotučného mléka ve spotřebitelském balení byl tvořen převážně dovozem ze Slovenska (83 %) a z Německa (16,3 %). Největší dovozní zemí smetan do ČR bylo v roce 2005 Slovensko (43,6 % z celkového objemu dovozu smetan), Německo (39,1 %), Polsko (11 %), Belgie (5,1 %) atd.

Vývoz 143 910 tun syrového kravského mléka byl v roce 2005 realizován z 96 % do Německa a z 3 % do Itálie (v roce 2003 se vyvezlo této položky pouze 493 tun). Odstředěné mléko ve spotřebitelském balení i v balení nad 2 litry se nejvíce uplatnilo na trzích Slovenska (52,7 % vývozu), Německa (41,9 %), Bosny a Hercegoviny (2,5 %), Itálie (2,1 %) atd. Polotučné a plnotučné mléko se v roce 2005 nejvíce prodalo do Německa (42,8 % vývozu), na Slovensko (38,6 %), do Itálie (8,9 %), Maďarska (5,9 %), Polska (1,9 %) atd. Rovněž vývoz smetan byl nejvíce realizován na německém trhu (63,4 % vývozu smetan), italském (16,9 %), nizozemském (6,9 %), slovenském (4,9 %), maďarském (4,4 %) atd.

Z uvedeného přehledu vyplývá, že dochází k nezanedbatelnému odsunu syrového kravského mléka na zpracování především do německých mlékáren a rovněž k odsunu mlékárensky upraveného mléka na zpracování v balení nad 2 litry, především odstředěného pasterovaného mléka (rovněž do Německa). Z výše uvedeného přehledu je dále patrné, že největší položkou při vývozu smetan je položka CN 0401 30 39, tj. smetana s obsahem tuku přes 21 % max. 45 % v balení nad 2 litry, což nasvědčuje vývozu v cisternách pro další zpracování.

Dovoz mléka a smetany, nezahuštěné, neobsahující přidaný cukr nebo jiná sladidla – skupina CN 0401 (tuny)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
1997	371	454	328	427	251	127	113	119	112	118	117	88	2 625
Cena Kč/kg	24,76	22,28	19,87	25,18	32,85	64,41	57,49	63,71	66,21	68,13	66,48	62,32	36,49
1998	112	111	103	94	146	147	183	178	259	641	730	493	3 197
Cena Kč/kg	67,36	59,95	68,03	70,10	64,88	55,23	49,78	35,96	33,30	22,76	17,20	21,47	33,55
1999	317	512	683	813	572	826	1 007	1 676	1 585	1 211	1 238	1 124	11 564
Cena Kč/kg	30,36	20,96	24,37	17,89	19,00	16,17	12,88	11,77	11,48	13,87	13,00	11,69	14,93
2000	1 613	1 489	1 819	1 870	2 223	2 177	2 336	2 323	1 990	2 247	1 776	1 597	23 460
Cena Kč/kg	11,38	11,75	11,98	11,50	12,12	10,99	11,85	11,33	11,98	11,24	12,71	14,14	11,86
2001	1 583	1 618	1 953	1 792	2 094	1 872	1 962	2 669	3 200	3 196	3 559	2 836	27 297
Cena Kč/kg	12,73	12,55	13,31	13,26	12,16	12,37	12,55	12,41	11,36	11,30	12,12	13,35	12,47
2002	2 795	2 793	3 108	3 078	3 137	3 430	4 853	4 615	4 459	3 504	4 099	3 075	42 946
Cena Kč/kg	12,69	13,00	12,96	12,09	11,61	11,55	9,91	10,71	12,25	13,49	13,73	15,90	12,34
2003	4 004	4 756	5 944	5 412	5 456	3 999	3 773	2 809	2 881	4 248	4 088	3 961	51 331
Cena Kč/kg	13,96	12,74	12,71	13,04	12,94	14,22	13,98	16,14	15,90	15,59	16,49	16,57	14,28
2004	1 830	2 758	3 537	5 662	7 037	6 335	8 490	7 803	7 207	7 359	7 716	8 079	73 813
Cena Kč/kg	19,12	16,64	16,71	12,28	13,26	10,39	9,97	10,14	10,83	11,55	10,79	10,72	11,72
2005	6 957	8 015	8 307	8 554	11 718	9 982	11 291	8 841	9 881	9 112	9 163	9 271	111 092
Cena Kč/kg	10,37	10,47	11,25	10,12	9,16	9,27	9,91	9,62	10,34	11,44	12,10	10,47	10,33
2006	11 785	8 585	9 583	9 003									38 956
Cena Kč/kg	9,29	10,28	10,08	9,85									9,83

Pramen: Celní statistika, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Sušená a kondenzovaná mléka (0402 CN)
Dovoz sušeného a kondenzovaného mléka (v tunách)

	2003	2004	2005	Index	
				2005/2004	2005/2003
Mléko a smetana v prášku, tuk do 1,5 % (SOM)	151	434	1 612	371,4	1 067,5
Mléko a smetana v prášku, tuk nad 1,5 % (SPM)	275	923	567	61,4	206,2
Mléko, smetana zahuštěná (kondenzované mléko neslazené)	130	878	2 570	292,7	1 976,9
Mléko, smetana zahuštěná (kondenzované mléko slazené)	1 662	1 775	2 316	130,5	139,4
CELKEM	2 218	4 010	7 065	176,2	318,5

Pramen: Celní statistika

V roce 2005 výrazně narostly objemy dovozů ve skupině CN 0402 (mléko a smetana zahuštěná) v porovnání s rokem 2004 a 2003, především dovozy kondenzovaného mléka neslazeného, které zásadním způsobem ovlivňuje vztahy na vnitřním trhu v tomto sortimentu (největší dovozní země – Německo, Nizozemsko, Polsko, Rakousko).

Důležitým faktorem je i změna podílu jednotlivých dovozních zemí na importu. V případě sušených mlék se výrazně zvýšil podíl dovozu z Německa. U SOM v roce 2005 je podíl cca 59,8 %, přičemž v roce 2004 činil tento ukazatel v případě Německa jen 6,4 % a v roce 2003 nebyl dovoz z Německa žádný. Následně se snížil podíl dovozů ze zemí, které byly v předchozím období podílem významnější, i když i v těchto případech k nárůstu množství reálně došlo. Týká se to hlavně Slovenska a Polska.

Sušená a kondenzovaná mléka byla v minulém období velmi významnou vývozní komoditou, především vývoz SOM spolu s vývozem másla řešil otázku bilančních přebytků na domácím trhu. Následující tabulka ukazuje, jak se změnila situace v tomto stěžejním sortimentu výrobků v oblasti vývozu.

Vývoz sušeného a kondenzovaného mléka (v tunách)

	2003	2004	2005	Index	
				2005/2004	2005/2003
Mléko a smetana v prášku, tuk do 1,5 % (SOM)	39 762	33 902	30 111	88,8	75,7
Mléko a smetana v prášku, tuk nad 1,5 % (SPM)	21 284	16 927	15 524	91,7	72,9
Mléko, smetana zahuštěná (kondenzované mléko neslazené)	4 835	5 671	3 766	66,4	77,9
Mléko, smetana zahuštěná (kondenzované mléko slazené)	2 536	2 994	2 924	97,7	115,3
CELKEM	68 417	59 494	52 325	88,0	76,5

Pramen: Celní statistika

Z uvedených údajů celní statistiky vyplývá, že u všech položek při meziročním porovnání 2005/2004 došlo ke snížení objemu exportu, pouze při porovnání 2005/2003 u kondenzovaného mléka slazeného vychází index 115,3 bodu.

Největší množství SOM bylo v roce 2005 směřováno do Thajska, z celkového vývozu SOM 30 111 tun se do Thajska prodalo 7 730 tun, tj. 25,7 %. Další největší destinací je Německo a Slovensko. Z hlediska podílu na celkovém vývozu SPM je nejvýznamnější Libanon (26,5 %), Thajsko (15,9 %), Saudská Arábie (10,6 %) apod. V případě kondenzovaného neslazeného mléka je největší podíl vývozu do Chorvatska (85,8 %), v případě kondenzovaného slazeného mléka je to vývoz do Španělska (45,5 %) a na Slovensko (38,2 %).

Vývoz mléka a smetany zahuštěné nebo obsahující přidaný cukr – skupina CN 0402
 (tuny)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
1997	4 983	3 242	3 474	4 416	3 919	5 034	5 309	3 993	5 055	2 950	2 801	3 256	48 432
Cena Kč/kg	47,26	48,60	48,84	50,10	49,20	50,94	51,31	51,46	51,12	54,90	53,24	53,27	50,67
1998	3 003	3 105	3 591	4 716	3 627	5 697	4 170	5 483	5 089	3 754	4 166	4 404	50 805
Cena Kč/kg	57,92	56,61	52,74	51,37	50,61	47,02	51,12	46,33	45,51	43,45	40,83	40,91	48,13
1999	3 111	4 062	5 414	5 457	6 122	5 295	4 707	4 098	4 702	3 272	3 868	4 290	54 398
Cena Kč/kg	44,23	41,35	45,44	42,62	41,68	42,27	42,27	41,87	41,65	45,07	45,38	44,93	42,90
2000	3 376	3 998	3 818	4 478	4 907	5 402	4 853	5 623	5 032	4 699	5 108	5 444	56 738
Cena Kč/kg	44,64	45,76	46,91	49,73	53,03	57,73	55,19	54,50	59,32	61,97	66,55	66,80	55,88
2001	5 408	5 429	5 886	4 864	5 591	5 717	5 939	5 022	4 897	4 819	4 343	4 670	62 586
Cena Kč/kg	68,40	65,75	63,59	61,68	65,63	66,15	65,71	64,58	64,75	62,70	61,05	57,24	64,12
2002	4 048	4 558	4 758	5 872	5 872	4 583	5 783	4 146	4 412	3 728	3 998	2 298	54 056
Cena Kč/kg	53,21	51,51	48,53	44,71	41,50	40,06	35,63	34,98	36,59	37,31	36,64	39,22	41,79
2003	5 756	5 478	5 115	7 033	6 308	5 642	7 284	8 373	5 236	4 694	3 576	3 922	68 417
Cena Kč/kg	37,61	40,77	42,09	42,04	42,87	40,76	40,99	42,66	45,93	45,97	45,51	47,26	42,17
2004	6 450	5 268	4 979	7 028	4 043	7 721	4 401	4 758	5 008	3 346	3 820	2 672	59 494
Cena Kč/kg	43,00	44,34	46,59	45,19	57,19	57,80	52,95	55,99	56,02	52,82	54,50	50,34	51,05
2005	2 686	3 684	3 862	4 288	5 344	8 865	2 561	4 039	4 010	4 051	5 065	3 870	52 325
Cena Kč/kg	51,61	53,99	49,19	52,08	51,58	53,59	57,18	53,78	53,32	53,98	54,50	41,41	52,25
2006	3 179	3 592	4 211	3 724									14 706
Cena Kč/kg	53,36	53,92	52,18	54,24									53,38

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Jogurty, ostatní zakysané mléčné výrobky (0403 CN)

Jogurty a ostatní zakysané mléčné výrobky jsou dlouhodobě citlivou položkou v oblasti dovozu mléka a mléčných výrobků. Po roce 2000 docházelo k prudkému nárůstu dovozů tohoto zboží na český trh. Zatímco v prvním roce našeho vstupu do EU bylo možné sledovat spíše stagnaci dovozu, v roce 2005 již opět došlo k významnému nárůstu dovozu v této skupině mléčných výrobků.

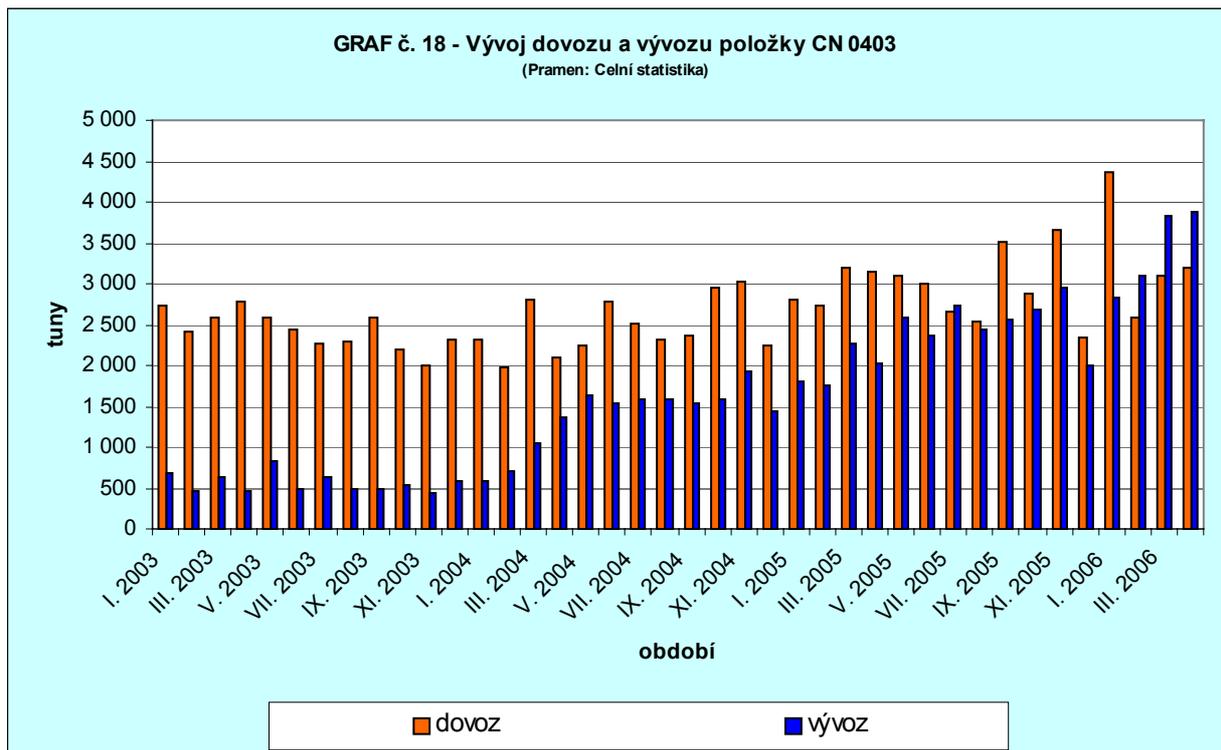
Největší objem dovozů jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků je na náš trh dodáván z Německa, stoupá však i dovoz z Polska, naopak mírně klesá podíl dovozů ze Slovenska.

Podle statistických údajů (celní statistika) je od roku 2004 patrný nárůst vývozu zakysaných mléčných výrobků, včetně jogurtů. Při meziročním porovnání vývozu položky CN 0403 za období 2005/2004 byl index nárůstu 170,6 bodu, za období 2005/2003 dosáhl index nárůstu 420,1 bodu.

Na jedné straně lze konstatovat, že stále největší množství těchto výrobků je dodáváno na Slovensko, avšak příznivý je i trend zvyšujících se podílů vývozu do dalších zemí EU-25 (Maďarska, Rakouska, Velké Británie, Švédsko, Itálie apod.).

GRAF č. 18 - Vývoj dovozu a vývozu položky CN 0403

(Pramen: Celní statistika)

Dovoz jogurtů, podmáslí, kyselých mlék a smetan, kefirů – skupina CN 0403 (tuny)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
1997	456	315	443	384	342	406	258	289	343	271	305	208	4 020
Cena Kč/kg	32,89	33,64	32,57	31,71	31,86	31,15	34,27	32,58	32,69	35,25	35,21	36,84	33,13
1998	407	258	624	894	1 293	1 151	1 083	1 087	1 012	1 148	1 357	1 175	11 489
Cena Kč/kg	37,74	40,00	31,50	27,60	27,03	25,78	25,20	24,36	25,66	26,86	27,05	26,74	27,28
1999	1 560	1 814	2 005	1 980	2 133	1 526	1 249	1 532	1 696	2 227	2 566	1 702	21 990
Cena Kč/kg	26,65	25,28	28,07	27,07	26,36	27,97	28,57	27,81	27,94	27,69	26,97	27,53	27,27
2000	2 148	2 626	2 570	2 358	2 148	2 321	2 151	2 051	2 399	1 471	1 949	1 337	25 529
Cena Kč/kg	28,75	26,00	27,47	27,42	27,28	26,42	27,81	27,36	27,17	26,88	27,00	26,96	27,21
2001	2 521	2 090	2 514	2 306	2 817	2 353	2 259	2 720	1 394	3 001	2 938	1 585	28 498
Cena Kč/kg	24,40	24,92	26,55	26,62	25,14	24,92	23,67	24,98	25,07	27,33	26,02	23,86	25,40
2002	2 918	2 459	2 906	2 771	3 339	2 350	2 923	2 094	2 469	2 367	2 277	1 688	30 561
Cena Kč/kg	25,17	25,84	25,07	25,08	24,84	25,16	25,74	24,94	26,76	24,80	26,81	25,71	25,46
2003	2 724	2 415	2 592	2 779	2 592	2 429	2 265	2 300	2 587	2 206	2 006	2 314	29 209
Cena Kč/kg	24,34	24,78	23,92	24,27	25,16	24,17	24,11	24,88	24,86	25,17	26,02	25,61	24,74
2004	2 326	1 983	2 799	2 091	2 233	2 771	2 510	2 321	2 375	2 958	3 030	2 255	29 652
Cena Kč/kg	25,21	25,82	26,54	26,37	27,20	27,29	27,87	27,94	28,54	27,99	27,08	29,41	27,30
2005	2 804	2 737	3 193	3 135	3 108	2 987	2 650	2 533	3 508	2 880	3 696	2 345	35 576
Cena Kč/kg	26,59	27,44	27,04	27,25	28,15	27,71	27,31	28,08	24,07	28,41	24,73	28,70	26,99
2005	4 357	2 578	3 100	3 184									13 219
Cena Kč/kg	26,43	27,63	27,18	27,11									27,00

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Bilance ZO u jogurtů, kefírů apod. výrobků v roce 2005 (leden – prosinec)

Položka CN		Dovoz			Vývoz			Saldo	
		tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč
0403 10 11	Jogurt, neoch. nesl. tuk do 3 %	329,9	6 392,2	19,38	674,9	12 156,3	18,01	+ 345,0	+ 5 764,1
10 13	Jogurt, neoch, nesl. tuk 3 - 6 %	170,4	4 875,4	28,62	2 609,0	54 891,8	21,04	+ 2 438,6	+ 50 016,4
10 19	Jogurt, neoch. nesl. tuk nad 6 %	129,1	4 800,6	37,18	2,4	58,0	24,50	- 126,7	- 4 742,6
10 31	Jogurt, neoch. slaz. tuk do 3 %	8,2	277,6	34,03	-	-	-	- 8,2	- 277,6
10 39	Jogurt, neoch. slaz. tuk nad 6 %	1,6	38,3	24,66	-	-	-	- 1,6	- 38,4
10 51	Jogurt v prášku, tuk do 1,5 %	150,7	4 626,6	30,70	4 503,2	110 378,1	24,51	+ 4 352,5	+105 751,5
10 53	Jogurt v prášku, tuk 1,5 - 27 %	9,3	246,1	26,40	5 145,5	154 047,8	29,94	+ 5 136,2	+153 801,7
10 91	Jogurt ochucený, tuk do 3 %	5 529,3	130 140,1	23,54	1 987,3	51 022,9	25,67	- 3 542,0	- 79 117,2
10 93	Jogurt ochucený, tuk 3 - 6 %	5 249,8	159 922,5	30,46	3 281,1	107 964,1	32,90	- 1 968,7	- 51 958,4
10 99	Jogurt ochucený, tuk nad 6 %	1 994,3	60 378,6	30,28	950,0	40 774,3	42,92	- 1 044,3	- 19 604,3
90 11	Kefír aj. v prášku, tuk do 1,5 %	560,4	20 657,7	36,86	334,9	9 239,8	27,59	- 225,5	- 11 417,9
90 13	Kefír aj. v prášku, tuk 1,5 - 27 %	67,9	4 187,9	61,72	30,8	1 614,5	52,36	- 37,1	- 2 573,4
90 33	Kefír aj. v prášku, tuk 1,5 - 27 %	-	-	-	2,3	83,0	36,31	+ 2,3	+ 83,0
90 51	Kefír, podmáslí, tuk do 3 %	63,0	781,4	12,40	3 669,5	58 008,4	15,81	+ 3 606,5	+ 57 227,0
90 53	Kefír, podm. neoch. tuk 3 - 6 %	52,5	814,6	15,53	1 002,7	13 262,6	13,23	+ 950,2	+ 12 448,0
90 59	Kefír, podm. neoch. tuk nad 6 %	652,9	14 657,5	22,45	821,5	29 425,3	35,82	+ 168,6	+ 14 767,8
90 61	Kefír, aj. neoch. slaz. tuk do 3 %	2 333,8	52 858,2	22,65	22,6	517,7	22,89	- 2 311,2	- 52 340,5
90 73	Kefír v prášku, ochuc. tuk 1,5 - 27 %	-	-	-	3,4	258,0	76,09	+ 3,4	+ 258,0
90 91	Kefír, podm. ochuc. tuk do 3 %	14 573,6	388 982,6	26,69	894,1	21 822,3	24,41	- 13 679,5	-367 160,3
90 93	Kefír, podm. ochuc. tuk 3 - 6 %	1 254,4	35 069,8	27,96	220,8	8 381,7	37,96	- 1 033,6	- 26 688,1
90 99	Kefír, podm. ochuc. tuk nad 6 %	2 437,4	70 105,6	28,76	1 613,0	98 787,5	61,24	- 824,4	+ 28 681,9
	Ostatní	7,5	358,7	47,83	410,0	8 608,9	21,00	+ 402,5	+ 8 250,2
0403	Celkem	35 576	960 172	26,99	28 179	781 303	27,73	- 7 397	-178 869

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Máslo, mléčné pomazánky (0405 CN)

Dovoz másla a jiných tuků z mléka (v tunách)

	2003	2004	2005	Index	
				2005/2004	2005/2003
Máslo (0405 10 CN)	4 981	4 455	7 227	162,2	145,1
Pomazánky z mléčných tuků (0405 20 CN)	10	44	38	86,4	440,0
Ostat. máslo a tuky z mléka (0405 90 CN)	17	20	144	720,0	847,1
CELKEM	5 008	4 519	7 409	164,0	147,9

Pramen: Celní statistika

Dovozy másla bylo vždy nutné posuzovat z hlediska možných vlivů na vnitřní trh, v roce 2002 bylo z důvodu možného ohrožení trhu zavedeno ochranné opatření (stanovením dodatečného cla). Po vstupu ČR do EU se dovozy másla zvýšily, meziroční index 2005/2004 byl 164,0 bodu. Nejvýznamnější dovozní položkou másla byla položka 0405 10 CN, kde v rámci této položky byly uskutečňovány nejvyšší objemy dovozu másla v blocích (86,7 % představovaných dovozy zejména z Německa, Irska, Polska, Finska, Slovenska) a másla ve spotřebitelském balení (13,3 % tvořených především dovozy z Německa, Polska, Slovenska, Rakouska). Větší podíl dovozu ve velkospotřebitelském balení představovaly dodávky pro výrobní spotřebu a popř. pro další přepracování.

Vývoz másla a jiných tuků z mléka (v tunách)

	2003	2004	2005	Index	
				2005/2004	2005/2003
Máslo (0405 10 CN)	22 909	18 852	9 644	51,2	42,1
Pomazánky z mléčných tuků (0405 20 CN)	59	27	2 551	9 448,1	4 323,7
Ostat. máslo a tuky z mléka (0405 90 CN)	65	384	958	249,5	1 473,8
CELKEM	23 033	19 263	13 153	68,3	57,1

Pramen: Celní statistika

Vývoz másla byl v období uplynulých let finančně náročný z hlediska poskytovaných vývozních subvencí a čerpal nejvíce finančních prostředků vyčleněných na regulaci trhu s mlékem. Po vstupu ČR do EU došlo k poměrně výraznému poklesu vyváženého množství másla, meziroční index 2005/2004 byl 68,3 bodu, index 2005/2003 dosáhl 57,1 bodu, tzn. i jako v případě SOM, se máslo nepodílelo významně na finanční hodnotě vývozu (z 9,3 mld. Kč v roce 2005 se SOM podílelo z 29,3 %, máslo z 8,2 %). U vývozu je významný pouze nárůst v pomazánkách a to v důsledku vyšších vývozu pomazánkového másla do Německa.

Z pohledu destinací je patrný odklon od původních odbytových teritorií např. Ruska a Ukrajiny jako třetích zemí, Polska a Estonska jako nových členských zemí a např. Nizozemska jako země EU-15.

Vývoz másla a jiných tuků a olejů získaných z másla, mléčných pomazánek – skupina CN 0405 (tuny)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
1997	1 734	1 667	1 493	1 410	2 536	2 702	1 997	2 593	2 222	1 181	1 262	1 348	22 145
Cena Kč/kg	46,88	50,60	50,30	48,81	45,82	47,87	53,12	49,60	54,75	64,40	61,91	62,46	51,92
1998	1 148	1 604	1 175	3 205	2 157	1 808	4 138	1 952	2 038	799	2 762	1 896	24 682
Cena Kč/kg	65,50	68,64	57,62	48,93	49,01	52,88	54,86	55,19	54,74	53,36	50,51	51,16	54,15
1999	409	631	1 734	2 053	5 500	5 007	3 576	1 375	1 587	1 215	1 252	1 219	25 558
Cena Kč/kg	54,62	51,70	49,60	42,38	39,24	39,52	39,63	44,25	45,00	48,19	51,40	52,69	43,10
2000	1 579	1 331	1 004	1 311	2 414	3 013	1 955	1 338	2 019	1 170	1 631	3 455	22 220
Cena Kč/kg	53,85	52,58	55,17	51,57	43,62	47,15	46,51	48,38	53,27	58,46	56,68	50,45	50,57
2001	310	1 143	2 546	3 079	2 797	3 228	1 154	2 477	2 294	1 845	1 403	2 010	24 286
Cena Kč/kg	49,97	46,11	41,29	40,36	41,36	44,13	47,10	48,81	49,78	48,93	47,42	46,51	45,10
2002	1 326	2 098	1 852	1 207	2 152	3 109	993	2 371	2 784	2 217	1 388	1 268	22 765
Cena Kč/kg	42,07	39,61	39,92	38,92	36,56	34,74	33,23	32,81	33,58	33,63	36,53	37,21	36,16
2003	1 249	2 517	3 052	2 741	1 396	1 777	2 801	2 005	1 593	1 290	880	1 732	23 033
Cena Kč/kg	37,91	37,77	37,09	35,37	35,71	34,50	33,40	35,78	40,89	43,52	46,53	45,81	37,80
2004	1 858	1 344	2 230	2 958	882	2 820	1 068	1 588	841	1 138	1 293	1 243	19 263
Cena Kč/kg	47,29	45,94	47,16	46,82	39,91	71,02	47,87	61,56	43,43	49,42	30,55	43,95	50,07
2005	523	1 020	729	1 386	1 173	1 890	402	456	802	1 802	1 713	1 257	13 153
Cena Kč/kg	59,72	54,64	58,41	56,49	57,38	58,98	70,46	67,24	57,70	57,07	58,29	57,10	58,26
2006	1 421	1 709	2 157	1 697									6 984
Cena Kč/kg	54,37	55,66	49,55	54,53									53,23

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Sýry, tvaroh (0406 CN)

Dovoz sýrů a tvarohů (v tunách)

	2003	2004	2005	Index	
				2005/2004	2005/2003
Sýry čerstvé, tvaroh (0406 10 CN)	4 843	5 352	11 525	215,3	238,0
Sýry strouhané, práškové (0406 20 CN)	115	151	272	180,1	236,5
Sýry tavené (0406 30 CN)	7 624	7 813	8 294	106,2	108,8
Sýry se zelenou plísní (0406 40 CN)	326	432	767	177,5	235,3
Sýry ostatní (0406 90 CN)	10 425	17 411	23 658	135,9	226,9
CELKEM	23 333	31 159	44 516	142,9	190,8

Pramen: Celní statistika

U dovozu sýrů je patrný výrazný nárůst ve skupině sýrů ostatních, mezi které patří sýry přírodní polotvrdé, tvrdé a extra-tvrdé, kde meziroční index 2005/2004 byl 135,9 bodu, dále ve skupině čerstvých sýrů a tvarohů (index 2005/2004 byl 215,3 bodu), ale i méně dramatický nárůst objemu dovozů u sýrů tavených (index 2005/2004 dosáhl 106,2 bodu).

Vývozy sýrů mají z hlediska hodnocení vývoje zahraničního obchodu v posledních letech spíše stagnační trend. Stejně jako u hodnocení dovozu i ve vývozech převládá vývoz ve skupinách čerstvých sýrů a tvarohů, tavených sýrů a sýrů přírodních.

Vývoz sýrů a tvarohů (v tunách)

	2003	2004	2005	Index	
				2005/2004	2005/2003
Sýry čerstvé, tvaroh (0406 10 CN)	7 539	7 962	4 781	60,0	63,4
Sýry strouhané, práškové (0406 20 CN)	2	4	7	175,0	350,0
Sýry tavené (0406 30 CN)	400	621	1 270	204,5	317,5
Sýry se zelenou plísní (0406 40 CN)	130	477	377	79,0	290,0
Sýry ostatní (0406 90 CN)	10 380	11 325	13 766	121,6	132,6
CELKEM	18 451	20 389	20 201	99,1	109,5

Pramen: Celní statistika

Z porovnávání údajů o dovozech čerstvých sýrů a tvarohů podle jednotlivých dovozních zemí vyplývá, že vstupem ČR do EU vlivem ochranných opatření zcela ustaly dovozy z tzv. třetích zemí (Běloruska, Ukrajiny, Nového Zélandu), výrazně však narostly dovozy z ostatních členských zemí EU-25, především z Německa a Slovenska, stagnační a přesto vysoké zůstaly dovozy z Polska. Zatímco cenová úroveň dovozu sýrů v této položce ze Slovenska ukazuje na skutečné dovozy čerstvých sýrů, dovozy z Polska a Německa ukazují na dovoz tvarohů.

Kromě Slovenska, kam se převážně vyváží tvarohy, jsou realizovány vývozy bílých sýrů v solném nálevu na Blízký Východ (Spojené arabské emiráty, Kuvajt, Libanon, Saudská Arábie apod.). Meziročně dochází ke snižování dodávek do těchto zemí.

Dovoz tavených sýrů, který svým objemem zůstává významným dovozním zbožím, je tvořen z více jak 50 % dovozem tavených sýrů z Polska, druhou největší zemí z hlediska podílu na dovozu je Slovensko.

Vývozy tavených sýrů se postupně zvyšují, více jak 60 % vývozu je směřováno na Slovensko.

Největší dovozní položkou přírodních sýrů je Eidam, objemově významné jsou i dovozy sýrů řazené do položky 0406 90 99 CN (sýry ostatní). Podíl dovozu Eidamu na dovozech položky CN 0406 90 byl téměř 60 %. Od roku 2003 se změnilo zastoupení dovozních zemí, které představovalo úbytek především nečlenských zemí EU (působení ochranných opatření EU) a naopak došlo k výraznému navýšení dovozu sýrů položky 0406 90 CN z Německa, Polska, ale i z Řecka apod. Zatímco v roce 2003 dovozy položky 0406 90 CN byly z necelých 87 % tvořeny z dnešních zemí EU-25, v roce 2004 tento podíl představoval téměř 96 %, v roce 2005 již 99,9 %.

Vzhledem k tomu, že největší dovozy se uskutečňují v položce CN 0406 90 23, což je sýr Eidam, je v následující tabulce uveden přehled dovozu Eidamu podle zemí.

Dovoz položky 0406 90 23 (v kg)				
	Země původu	Množství (v kg)		
		2003	2004	2005
EIDAM (0406 90 23)	Austrálie	234 380	-	-
	Německo	1 15 880	1 492 446	4 821 663
	Řecko	-	291 135	452 928
	Maďarsko	142 400	203 510	3 321
	Nizozemsko	12 611	832 595	435 556
	Polsko	1 404 199	4 499 824	5 996 221
	Slovinsko	542 500	40 000	12 603
	Slovensko	1 525 734	1 337 643	1 329 358
	Ostatní	26 123	333 763	274 583
	Celkem		4 003 827	9 030 916

Pramen: Celní statistika

Uvedený přehled ukazuje na výrazné nárůsty dovozu Eidamu. V indexovém vyjádření výsledek roku 2005 představuje v porovnání s rokem 2004 zvýšení na 147,6 bodu, stejné porovnání s rokem 2003 již 329,2 bodu. Největší dovozní zemí Eidamu do ČR je Polsko (45 % z celkového dovozu tohoto zboží) a Německo, kde došlo k nejvyššímu meziročnímu nárůstu dovozů.

Tak jako u dovozů, jsou i u vývozů největší objemy prodeje dosahovány ve skupině sýrů ostatních. Srovnatelné s hodnocením dovozů je i sortimentní složení vývozu, neboť hlavní vývozní položkou je sýr Eidam (0406 90 23 CN). Z celkového vývozu sýrů ostatních (13 766 tun) v roce 2005 představoval podíl vývozu Eidamu 21 %, vývoz sýrů ostatních s obs. tuku do 40 % a vody 62 – 72 % (0406 90 88 CN) 18,6 %, vývoz celých sýrů s cenou nad 401,85 EUR/100 kg s obs. tuku min. 45 % (0406 90 02 CN) představoval 16 % a vývoz sýrů ostatních s obs. tuku do 40 % a vody do 47 % (0406 90 69 CN) se na vývozu podílel 11,1 %. Hodnocení vývozu sýrů přírodních (406 90 CN) z hlediska významných vývozních destinací ukazuje na rostoucí objemy vývozu do Itálie a také do Spojených arabských emirátů, udržují se poměrně vysoké objemy vývozu do Německa a na Slovensko, klesají exporty např. do Estonska, Chorvatska nebo USA.

Vývoz 0406 90 CN				
	Země	Množství (kg)		
		2003	2004	2005
Sýry ostatní 0406 90 CN	Spojené arabské emiráty	14 529	34 054	1 069 380
	Německo	1 493 613	1 164 610	1 838 486
	Estonsko	399 000	209 000	2 736
	Francie	528 000	925 398	1 037 474
	Chorvatsko	936 156	982 850	1 113 522
	Maďarsko	270 717	562 359	588 458
	Itálie	1 298 312	2 665 178	3 577 190
	Kuvajt	24 285	61 118	405 717
	Libanon	1 320 372	1 291 172	1 467 710
	Makedonie	112 597	278 728	282 030
	Nizozemsko	532 000	143 444	350 114
	Polsko	161 321	137 927	221 353
	Saúdská Arábie	-	420 176	504 891
	Slovensko	1 574 507	1 412 862	1 764 638
	USA	479 879	219 000	12 379
	Ostatní	1 234 763	817 002	529 716
	Celkem		10 380 051	11 324 878

Pramen: Celní statistika

Vývoz sýrů, tvarohů – skupina CN 0406 (tuny)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
1997	1 286	1 471	1 670	1 437	1 147	1 944	1 011	975	1 726	1 533	1 605	1 725	17 530
Cena Kč/kg	61,87	65,89	65,32	67,31	70,75	68,39	71,16	67,73	69,87	71,95	72,79	71,60	68,77
1998	1 488	1 594	1 707	1 956	1 585	2 082	1 463	1 364	2 040	1 451	1 609	1 532	19 871
Cena Kč/kg	78,96	79,97	79,51	77,96	78,10	77,12	75,29	75,54	73,78	71,96	70,46	68,33	75,67
1999	1 401	1 573	2 054	1 738	1 602	1 931	1 601	1 408	1 546	1 531	1 862	1 153	19 400
Cena Kč/kg	70,94	72,70	81,40	77,14	77,43	71,28	72,32	74,08	71,94	73,71	74,76	74,72	73,30
2000	1 095	1 516	1 712	1 908	1 819	1 549	1 235	1 386	1 751	1 678	1 627	1 485	18 761
Cena Kč/kg	71,71	74,63	75,29	73,75	74,12	75,47	71,10	73,62	77,44	78,72	77,23	76,10	75,11
2001	1 276	1 632	1 812	1 726	1 940	1 759	1 192	1 670	1 504	1 977	1 794	1 342	19 624
Cena Kč/kg	73,51	76,77	78,57	78,63	78,25	81,64	71,92	79,04	78,58	79,81	86,79	81,13	79,03
2002	1 285	1 486	1 374	1 698	1 525	1 544	1 333	1 188	1 528	1 692	1 544	1 370	17 567
Cena Kč/kg	72,63	75,35	76,21	77,05	74,90	77,03	64,50	67,57	70,51	71,29	71,59	68,81	72,49
2003	927	1 360	1 548	1 511	1 504	1 723	1 301	1 343	1 859	1 831	1 821	1 723	18 451
Cena Kč/kg	64,77	72,57	75,29	78,02	70,53	68,42	58,27	70,61	77,63	82,13	76,01	69,51	72,66
2004	830	1 718	1 928	2 160	1 206	1 959	1 781	1 795	1 764	1 818	1 845	1 585	20 389
Cena Kč/kg	59,51	76,20	80,69	72,45	87,44	76,01	75,74	71,70	69,55	72,14	69,79	66,32	73,47
2005	1 681	1 509	1 896	1 670	1 697	1 909	1 465	1 632	1 666	1 740	1 687	1 649	20 201
Cena Kč/kg	75,61	78,74	77,97	81,63	80,95	85,73	85,89	84,10	85,04	80,64	86,71	85,00	82,30
2006	1 934	1 895	2 183	1 790									7 802
Cena Kč/kg	85,04	84,11	83,01	78,75									82,80

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Dovoz sýrů, tvarohů – skupina CN 0406 (tuny)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
1997	1 070	850	983	849	893	868	928	919	971	953	907	810	11 001
Cena Kč/kg	86,35	86,51	84,62	82,59	78,74	79,85	76,72	84,44	80,80	85,58	90,46	92,11	84,02
1998	849	995	896	858	861	910	973	1 001	976	859	1 000	1 021	11 199
Cena Kč/kg	88,45	87,86	76,82	79,95	75,94	73,30	73,29	78,13	76,80	79,10	78,40	77,08	78,72
1999	1 058	1 126	1 290	1 128	1 190	1 209	1 235	1 280	1 448	1 538	1 396	1 505	15 403
Cena Kč/kg	69,75	66,86	72,26	68,05	69,29	68,74	70,96	65,26	65,10	68,13	70,69	77,15	69,44
2000	1 340	1 342	1 450	999	1 336	1 469	1 423	1 342	1 430	1 428	1 861	1 385	16 805
Cena Kč/kg	71,86	70,28	70,48	75,29	70,93	73,73	67,02	73,37	70,77	71,99	69,33	77,50	71,72
2001	1 300	1 751	1 563	1 482	1 348	1 425	1 352	1 770	1 313	1 759	1 371	1 165	17 599
Cena Kč/kg	79,25	68,81	75,63	75,92	75,60	76,93	76,65	73,95	80,18	77,15	80,90	85,50	76,81
2002	1 405	1 201	1 633	1 460	1 796	1 633	1 785	1 324	1 398	1 616	1 551	1 434	18 236

Tabulka pokračuje na následující straně

Dokončení tabulky

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Cena Kč/kg	78,85	82,59	75,38	77,85	75,82	70,70	82,74	80,61	88,42	83,99	86,08	90,15	80,88
2003	1 557	1 421	1 802	1 786	1 942	2 028	1 874	2 164	2 044	2 080	1 947	2 688	23 333
Cena Kč/kg	80,98	78,30	81,76	80,75	77,43	78,48	83,70	77,68	80,81	82,15	83,81	86,04	81,17
2004	1 747	1 909	2 362	2 513	1 731	2 221	2 316	2 376	3 022	3 638	3 620	3 704	31 159
Cena Kč/kg	81,14	82,24	84,05	85,41	87,33	104,58	88,46	88,92	92,62	90,42	91,91	94,19	89,92
2005	2 648	2 964	3 848	3 345	3 553	3 899	3 757	4 168	4 039	3 849	4 525	3 931	44 516
Cena Kč/kg	82,24	85,21	79,72	80,37	81,53	78,04	75,06	75,65	78,56	78,72	80,40	81,09	79,51
2006	4 453	4 571	10 633	4 231									23 888
Cena Kč/kg	74,52	74,93	x	75,44									57,07

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

Bilance zahraničního obchodu sýrů a tvarohů v roce 2005 (vybrané druhy)

Položka CN	Dovoz			Vývoz			Saldo		
	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	Kč/kg	tuny	tis. Kč	
0406 10	Sýry čerstvé vč. bílých, tvaroh	11 524,6	580 914,6	50,41	4 781,0	290 799,3	60,82	- 6 743,6	-290 115,3
0406 20	Sýry Glaris, strouhané	272,5	37 795,6	138,69	6,6	605,2	91,12	- 265,9	- 37 190,4
0406 30	Sýry tavené	8 293,8	710 671,4	85,69	1 270,3	104 775,8	82,48	- 7 023,5	-605 895,6
0406 40	Sýry s modrou plísní	767,4	108 038,4	140,78	377,0	44 442,3	117,88	- 390,4	- 63 596,1
0406 90 02-06	Ementál, Gruyère apod.	206,0	18 642,1	90,50	2 312,4	280 402,0	121,26	+2 106,4	+261 759,9
0406 90 13	Ementál	870,5	88 758,9	101,97	884,4	78 132,3	88,35	+ 13,9	- 10 626,6
0406 90 21	Cheddar	183,2	17 490,2	95,48	4,8	289,5	60,95	- 178,4	- 17 200,7
0406 90 23	Eidam	13 326,2	1 040 872,4	78,11	2 897,5	192 647,0	66,49	- 10 428,7	-848 225,4
0406 90 25	Tilsit	11,0	546,7	49,89	-	-	-	- 11,0	- 546,7
0406 90 27	Butterkase	9,6	913,5	94,83	-	-	-	- 9,6	- 913,5
0406 90 31	Feta ovčí, bývolí	8,6	884,8	102,61	-	-	-	- 8,6	- 884,8
0406 90 33	Feta ostatní	120,4	12 331,0	102,44	298,9	21 367,7	71,48	+ 178,5	+ 9 036,7
0406 90 61	Sýry Grana, Parmigiano	99,9	17 477,0	174,96	9,0	1 565,5	173,5	- 90,9	- 15 911,5
0406 90 63	Sýry Fiore, Pecorino	6,4	1 480,1	230,97	-	-	-	- 6,4	- 1 480,1
0406 90 69	Sýry ost., tuk do 40 %	407,5	51 973,4	127,55	1 530,6	142 521,9	93,12	+ 1 123,1	- 90 548,5
0406 90 78	Gouda, tuk do 40 %	429,6	33 978,2	79,09	27,5	1 878,9	68,36	- 402,1	- 32 099,3
0406 90 79	Esrom, Italice	207,9	31 423,0	151,13	0,7	190,2	277,71	- 207,2	- 31 232,8
0406 90 82	Camembert	1 180,8	118 993,1	100,77	339,2	32 877,4	96,93	- 841,6	- 86 115,7
0406 90 84	Brie	316,0	37 271,2	117,96	33,2	4 583,1	138,06	- 282,8	- 32 688,1
0406 90 86-88	Ostatní bez tuku	2 219,9	225 257,6	101,47	3 833,8	300 849,3	78,47	+ 1 613,9	+75 591,7
0406 90 93	Sýry, tuk do 40 %, ne čerstvé	388,5	34 748,4	89,44	223,9	16 390,3	73,20	- 164,6	- 18 358,1
0406 90 99	Ost. tuk do 40 %, ne čerstvé, zkváš.	3 610,5	360 781,8	99,93	1 116,4	127 732,6	114,42	- 2 494,1	-233 049,2
	Ostatní	55,2	8 127,6	147,24	253,8	20 572,7	81,06	+ 198,6	+12 445,1
0406	Celkem	44 516	3 539 371	79,51	20 201	1 662 623	82,30	- 24 315	1 876 748

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného obchodu, číselné údaje jsou zaokrouhleny

DOVOZY**DOVOZ 0401 (mléko a smet. nezahuš.)****DOVOZ 0402 (mléko a smet. zahuš.)**

ZEMĚ	Rok				ZEMĚ	Rok			
	2004		2005			2004		2005	
	tuny	%	tuny	%		tuny	%	tuny	%
Slovensko	46 550	63,1	46 114	41,5	Slovensko	2 069	51,6	2 178	30,8
Polsko	22 807	31,0	53 789	48,4	Německo	650	16,2	2 520	35,7
Německo	3 720	5,0	10 485	9,4	Polsko	409	10,2	962	13,6
Itálie	313	0,4	5	0,0	Litva	324	8,1	316	4,5
Belgie	301	0,4	399	0,4	Maďarsko	157	3,9	45	0,6
Slovinsko	110	0,1	0	0,0	Švýcarsko	147	3,7	0	0,0
					Rakousko	142	3,5	163	2,3
					Nizozemsko	4	0,1	728	10,3
Ostatní	12	0,0	300	0,3	Ostatní	108	2,7	153	2,2
Celkem	73 813	100,0	111 092	100,0	Celkem	4 010	100,0	7 065	100,0

DOVOZ 0403 (jogurty a zakys. výr.)**DOVOZ 0404 (syrovátka)**

ZEMĚ	Rok				ZEMĚ	Rok			
	2004		2005			2004		2005	
	tuny	%	tuny	%		tuny	%	tuny	%
Německo	18 114	61,1	21 763	61,2	Německo	9 646	63,0	7 500	41,9
Polsko	5 230	17,6	7 056	19,8	Slovensko	3 799	24,8	3 852	21,5
Slovensko	4 969	16,8	4 493	12,6	Polsko	1 281	8,4	4 438	24,8
Belgie	1 176	4,0	564	1,6	Itálie	269	1,8	1 155	6,4
Francie	102	0,3	135	0,4	Francie	140	0,9	301	1,7
Rakousko	32	0,1	1 364	3,8	Nizozemsko	112	0,7	148	0,8
Dánsko	16	0,1	1	0,0	Rakousko	18	0,1	478	2,7
Ostatní	13	0,0	200	0,6	Ostatní	54	0,3	38	0,2
Celkem	29 652	100,0	35 576	100,0	Celkem	15 319	100,0	17 910	100,0

DOVOZ 0405 (máslo)**DOVOZ 0406 (sýry a tvarohy)**

ZEMĚ	Rok				ZEMĚ	Rok			
	2004		2005			2004		2005	
	tuny	%	tuny	%		tuny	%	tuny	%
Polsko	999	22,1	912	12,3	Polsko	13 184	42,3	16 637	37,4
Německo	888	19,7	1 831	24,7	Slovensko	7 677	24,6	8 179	18,4
Austrálie	818	18,1	766	10,4	Německo	5 301	17,0	14 759	33,2
Slovensko	817	18,1	762	10,3	Nizozemsko	1 212	3,9	787	1,8
Finsko	0	0,0	624	8,4	Francie	891	2,9	1 125	2,5
Estonsko	158	3,5	0	0,0	Itálie	424	1,4	1 038	2,3
Litva	126	2,8	6	0,1	Maďarsko	363	1,2	244	0,5
Dánsko	111	2,4	11	0,1	Řecko	291	0,9	521	1,2
Irsko	0	0,0	1 119	15,1	Uruguay	285	0,9	0	0,0
Ostatní	602	13,3	1 378	18,6	Ostatní	1 531	4,9	1 226	2,7
Celkem	4 519	100,0	7 409	100,0	Celkem	31 159	100,0	44 516	100,0

Pramen: Celní statistika

VÝVOZY

VÝVOZ 0401 (mléko a smet. nezahuš.)

VÝVOZ 0402 (mléko a smet. zahuš.)

ZEMĚ	Rok				ZEMĚ	Rok			
	2004		2005			2004		2005	
	tuny	%	tuny	%		tuny	%	tuny	%
Německo	39 308	43,7	194 768	70,1	Německo	9 279	15,6	3 479	6,6
Slovensko	16 589	18,4	51 205	18,4	Chorvatsko	6 392	10,8	5 492	10,5
Itálie	15 945	17,7	17 433	6,3	Thajsko	5 949	10,0	10 205	19,5
Maďarsko	5 697	6,4	5 480	2,0	Libanon	4 811	8,1	4 688	9,0
Bosna a H.	5 250	5,8	1 047	0,4	Nizozemsko	3 229	5,4	1 861	3,6
Chorvatsko	1 939	2,2	737	0,3	Alžírsko	3 228	5,4	1 001	1,9
Slovensko	1 533	1,7	3 049	1,1	Belgie	2 671	4,5	1 171	2,2
Ostatní	3 715	4,1	3 949	1,4	Ostatní	23 935	40,2	24 428	46,7
Celkem	89 976	100,0	277 668	100,0	Celkem	59 494	100,0	52 325	100,0

VÝVOZ 0403 (jogurty a zakys. výr.)

VÝVOZ 0404 (syrovátka)

ZEMĚ	Rok				ZEMĚ	Rok			
	2004		2005			2004		2005	
	tuny	%	tuny	%		tuny	%	tuny	%
Slovensko	10 711	64,8	14 256	50,6	Slovensko	16 005	38,8	8 119	27,9
Maďarsko	2 093	12,7	3 701	13,1	Německo	9 074	22,0	3 274	11,2
Rakousko	1 958	11,9	4 000	14,2	Rusko	3 796	9,2	4 222	14,5
Itálie	486	2,9	538	1,9	Kolumbie	2 950	7,2	3 394	11,6
Vel. Brit.	471	2,9	1 816	6,5	Bulharsko	1 346	3,3	592	2,0
Švédsko	414	2,5	1 192	4,2	Polsko	1 295	3,1	924	3,2
Ostatní	388	2,3	2 676	9,5	Ostatní	6 774	16,4	8 617	19,6
Celkem	16 521	100,0	28 178	100,0	Celkem	41 240	100,0	29 142	100,0

VÝVOZ 0405 (máslu)

VÝVOZ 0406 (sýry a tvarohy)

ZEMĚ	Rok				ZEMĚ	Rok			
	2004		2005			2004		2005	
	tuny	%	tuny	%		tuny	%	tuny	%
Polsko	3 774	19,6	482	3,7	Slovensko	5 109	25,1	5 149	25,5
Německo	2 336	12,1	2 963	22,5	Itálie	2 665	13,1	3 578	17,7
Estonsko	2 020	10,5	0	0	Libanon	2 663	12,9	1 840	9,1
Rusko	1 955	10,2	1 764	13,4	Spoj.ar.em.	2 009	9,9	2 097	10,4
USA	1 794	9,3	20	0,2	Saudská A.	1 227	6,0	989	4,9
Slovensko	1 303	6,8	1 771	13,4	Německo	1 165	5,7	1 840	9,1
Nizozemsko	979	5,1	355	2,7	Chorvatsko	983	4,8	114	0,6
Maďarsko	754	3,9	614	4,7	Francie	847	4,6	1 072	5,3
Kuba	625	3,2	548	4,2	Kuvajt	852	4,2	1 004	5,0
Ostatní	3 723	19,3	4 636	35,2	Ostatní	2 799	13,7	2 518	12,4
Celkem	19 263	100,0	13 153	100,0	Celkem	20 389	100,0	20 201	100,0

Pramen: Celní statistika

Zahraněční obchod 2006

Vývoj zahraničného obchodu v tis. Kč u mléka a mlékárenských výrobků v období leden až srpen 2005 a 2006

Ukazatel/rok (v tis. Kč)	Rok		Změna 2006/2005	
	01 – 08 - 2005	01 – 08 - 2006	v tis. Kč	Index
Vývoz mléka a výrobků (0401 - 0406 CS)	6 415 372	7 793 521	1 378 149	121,48
Dovoz mléka a výrobků (0401 - 0406 CS)	4 139 533	4 976 140	836 607	120,21
Bilance (saldo) u mléka a mlék. výr.	2 275 839	2 817 381	541 542	123,80
Obrat	10 554 905	12 769 661	2 214 756	120,98

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu

Z hodnocených údajů zahraničného obchodu s mlékem a mléčnými výrobky (celní statistika MZe) vyplývá, že v období leden – srpen 2006 bylo dosaženo kladné saldo zahraničného obchodu (+ 2 817 381 tis. Kč). Zrychlilo se tempo vývozu, meziroční index vývozu mléka a mléčných výrobků byl za osm měsíců roku (leden – srpen 2006/5005) 121,48 bodu, meziroční index dovozu byl za stejné období 120,21 bodu.

Vývoj zahraničného obchodu s mlékem a mlékárenskými výrobky za období leden – srpen 2005/2006 v tunách

Název zboží	01-08	Objem (tuny)			Ø cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)		
		DOVOZ	VÝVOZ	SALDO	DOVOZ	VÝVOZ	DOVOZ	VÝVOZ	SALDO
Mléko a smet. nezah. (0401)	2005	78 873	206 247	+127 374	9,67	11,00	762 869	2 267 754	+1 504 885
	2006	69 930	350 292	+280 362	10,58	8,84	739 897	3 098 083	+2 358 186
Mléko a smet. zahuš. (0402)	2005	5 219	35 817	+30 598	26,08	52,90	136 097	1 894 768	+1 758 671
	2006	3 519	28 640	+25 121	40,44	53,30	142 301	1 526 516	+1 384 215
Jogurty, kefirý apod. (0403)	2005	23 154	18 008	-5 146	27,44	27,23	635 312	490 396	-144 916
	2006	24 269	32 860	+8 591	27,47	27,29	666 668	896 752	+230 084
Sýrovátka (0404)	2005	10 838	20 363	+9 525	6,13	10,93	66 458	222 621	+156 163
	2006	20 741	24 841	+4 100	5,26	11,50	109 132	285 618	+176 486
Másló (0405)	2005	3 517	7 565	+4 048	84,74	58,99	298 070	446 271	+148 201
	2006	6 837	13 655	+6 818	82,29	52,32	562 618	714 367	+151 749
Sýry a tvarohy (0406)	2005	28 150	13 461	-14 689	79,60	81,24	2 240 726	1 093 562	-1 147 164
	2006	37 103	16 161	-20 942	74,27	78,72	2 755 524	1 272 185	-1 483 339

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu

Trvale vysoké objemy vývozu položky 0401 CN – mléko a smetana nezahuštěná – představují především prodej mléčné suroviny do zahraničí (sýrové kravské mléko v cisternách), a to zejména do Německa. Za období leden – srpen 2006 se z ČR vyvezlo 201 589 tun syrového kravského mléka (položka 0401 20 99 CN) za průměrnou vývozní cenu 8,04 Kč/kg, za stejné období roku 2005 se vyvezlo 126 672 tun, tzn. meziroční zvýšení objemu vývozu o 59,9 %.

U jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků došlo v roce 2006 k dalšímu zvýšení odbytu českých výrobků na zahraničních trzích. Za osm měsíců roku 2006 se vyvezlo na zahraniční trhy 32 860 tun, což je o 82,5 % více než vývoz za stejné období roku 2005.

Situace ve vývozu másla (položka 0405 CN) se oproti stejnému období roku 2005 rovněž zlepšila, za leden – srpen bylo z ČR vyvezeno o cca 80,5 % více másla než za stejné období roku 2005.

Méně příznivá je situace v oblasti zahraničného obchodu se sýry a tvarohy (položka 0406 CN), kde přetrvává záporné saldo zahraničného obchodu. Vývoz za osm měsíců letošního roku se sice meziročně zvýšil o 20,0 %, ale ani tento nárůst vývozu není schopen krýt enormní dovozy sýrů zejména z Polska, Německa a Slovenska.

Vývoz mléka s obsahem tuku 3-6 %, v balení nad 2 l – celní položka 0401 20 99 (tuny)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
2004	-	-	-	-	788	2 877	3 255	4 344	5 910	6 665	6 397	6 910	37 146
Cena Kč/kg	-	-	-	-	10,28	8,74	9,50	9,02	9,64	9,66	9,88	9,66	9,55
2005	14 847	12 740	14 393	14 421	16 352	16 946	16 089	20 884	19 089	25 704	23 452	21 900	216 817
Cena Kč/kg	9,50	8,90	9,64	8,07	8,90	8,85	8,26	8,45	8,43	8,73	8,76	8,66	8,67
2006	21 415	20 549	23 114	23 779	25 276	26 858	30 812	29 786					201 589
Cena Kč/kg	8,60	8,43	8,22	8,01	7,95	7,89	7,84	7,69					8,04

Pramen: Celní statistika

Dovoz mléka s obsahem tuku 3-6 %, v balení nad 2 l – celní položka 0401 20 99 (tuny)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
2004	117	226	263	515	1 714	1 397	5 905	5 150	4 594	4 293	4 236	3 508	31 918
Cena Kč/kg	7,56	7,71	7,27	7,31	9,26	8,05	8,25	8,20	8,17	8,17	8,12	8,20	8,22
2005	4 118	4 364	4 245	5 739	8 059	7 646	7 271	7 097	7 035	6 491	6 970	6 843	75 878
Cena Kč/kg	8,27	8,23	8,10	7,93	7,46	7,45	7,53	7,54	7,50	7,51	7,54	7,58	6,50
2006	7 162	5 794	5 908	5 766	6 596	2 825	4 108	4 290					42 449
Cena Kč/kg	7,54	7,85	7,75	7,71	7,73	6,95	6,81	6,65					7,46

Pramen: Celní statistika

Dovoz celní položky 0401 CN – mléko a smetana nezahuštěná – se v porovnání se stejným obdobím roku 2005 zvýšil o cca 12,55 % (leden – červen 2006/2005). Na dovozech této komodity se z velké části podílely dovozy mléčné suroviny z Polska, které se zastavily v červnu 2006 (19 647 tun za průměrnou dovozní cenu 8,22 Kč/kg v období leden – srpen 2006) a pokračující dovozy ze Slovenska (22 802 tun za cenu 6,81 Kč/kg za období leden – srpen 2006).

Za osm měsíců roku 2006 bylo do ČR dovezeno 24 269 tun jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků (položka 0403 CN), tj. meziroční index 104,8 bodu (leden – srpen 2006/2005). Po řadě let bylo u této položky dosaženo kladné saldo zahraničního obchodu.

Od roku 2005 přetrvává zvýšený nárůst dovozu másla. V lednu až srpnu 2006 bylo dovezeno do ČR o téměř 94,4 % více másla než za stejné období roku 2005. Za období leden až srpen 2006 se do ČR dovezlo 6 837 tun másla, z toho např. z Finska 2 381 tun za dovozní cenu 75,10 Kč/kg, z Německa 1 972 tun za 110,24 Kč/kg, z Polska 665 tun za 64,92 Kč/kg, z Austrálie 586 tun za 55,98 Kč/kg, ze Slovenska 483 tun za 68,05 Kč/kg, z Itálie 532 tun za 64,57 Kč/kg).

Z hlediska hodnocení zahraničního obchodu je nepříznivá situace pro ČR v oblasti nadměrných dovozů sýrů a tvarohů (položka 0406 CN), kde se již v roce 2005 zrychlilo tempo dovozu. Za prvních osm měsíců roku 2006 bylo dovezeno na český trh již 37 103 tun, tj. o téměř 31,8 % více než za stejné období roku 2005 (v roce 2002 bylo za celý kalendářní rok do ČR dovezeno 19 734 tun, za kalendářní rok 2003 bylo dovezeno 23 333 tun).

TEXTOVÁ PŘÍLOHA

Průměrné farmářské ceny podle evropských mlékárenských společností

Ceny syrového kravského mléka jsou uvedeny v EUR na 100 kg standardizovaného mléka (obsah tuku 4,2 %, obsah bílkovin 3,35 %, celkový počet mikroorganismů 24 999 v l ml, celkový počet somatických buněk 249 599 v l ml, roční dodávky mléka 350 000 kg). Ceny jsou uvedeny bez DPH.

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006 Průměr 01-06	2006 06
Hämeenlinnan (Finsko)	33,61	33,94	35,29	35,88	35,71	35,76	34,64	29,84	28,65
Arla Foods S (Švédsko)	33,01	34,62	30,87	31,74	31,95	29,87	28,98	27,14	26,94
Arla Foods DK (Dánsko)	31,45	31,91	32,69	32,71	31,74	29,79	29,21	27,53	27,29
Danone (Francie)	30,73	31,50	32,68	31,68	31,26	30,35	29,77	27,34	25,17
Lactalis (Francie)	30,73	31,46	32,79	31,58	31,32	30,41	29,48	27,98	25,92
Bongrain (Francie)	30,70	31,45	32,65	31,60	31,19	30,28	29,54	28,26	26,37
Friesland Foods (Holandsko)	30,26	31,55	33,60	31,68	30,41	29,62	28,84	25,72	24,09
Sodiaal (Francie)	30,15	31,66	32,78	31,30	30,71	29,57	28,71	25,77	23,74
Campina (Holandsko)	30,45	30,48	32,88	32,51	30,11	29,32	28,87	24,88	24,24
Humana (Německo)	29,23	30,49	33,16	31,06	29,59	28,79	27,71	26,69	26,38
Milcobel (Belgie)	28,17	31,37	32,23	29,63	29,61	30,04	28,58	27,24	26,20
Glanbia (Irsko)	30,09	30,64	31,51	29,16	28,66	28,64	28,11	27,39	24,88
Nordmilch (Německo)	28,71	29,90	32,76	28,67	27,34	27,65	27,28	26,59	25,99
Kerry Agribusiness (Irsko)	28,44	29,17	30,22	28,32	27,86	27,50	26,90	26,63	26,63
Arla Foods UK (V. Británie)	27,76	26,74	30,27	27,84	26,13	27,17	26,96	24,89	23,39
First Milk (V. Británie)	25,33	25,32	28,76	25,14	24,15	24,88	24,85	23,76	22,09
Průměr	29,93	30,76	32,19	30,66	29,86	29,35	28,65	26,70	25,50
Nový Zéland	13,65	16,64	18,33	15,85	15,64	18,07	18,29	16,24	15,59
USA	28,76	26,42	36,66	27,50	24,82	31,10	27,96	23,61	20,96

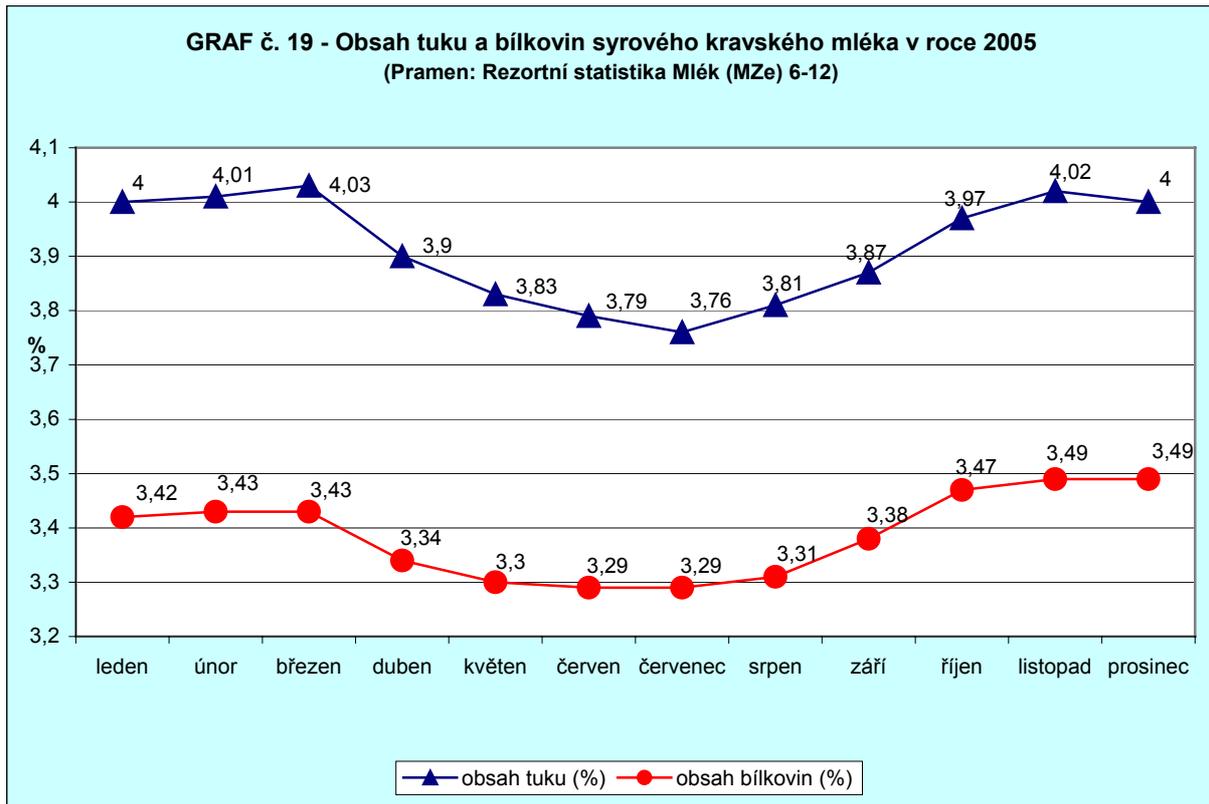
Pramen: International Milk Price Comparison 2005, International Milk Price Review

Průměrné ukazatelé jakosti syrového kravského mléka v ČR

Jakostní ukazatel	Jednotka	2000	2004	2005
Celkový počet mikroorganismů	v l ml	52 680	37 390	37 769
Počet somatických buněk	v l ml	248 200	252 096	256 470
Rezidua inhibičních látek	% ^{*)}	0,37	0,17	0,16
Bod mrznutí	°C	-0,523	-0,524	-5,25
Obsah bílkovin	%	3,31	3,40	3,40
Obsah tuku	g/100 ml	4,21	4,12	4,08
Obsah tukuprosté sušiny	%	8,79	8,83	8,84
Močovina	mmol/l	4,25	4,10	3,83
Koliformní bakterie	v l ml	276	146	141
Termorezistentní bakterie	v l ml	1 016	1 120	872
Psychrotrofní bakterie	v l ml	6 847	6 793	5 238
Anaerobní sporuláty	% ^{*)}	13,7	5,7	5,5
Kasein	%	-	2,64	2,68
Volné mastné kyseliny	mmol/100 g tuku	-	0,81	0,82

Pramen: Výzkumný ústav mlékárenský, MILCOM servis a.s.

Poznámka: *) procento pozitivních vzorků

Výsledky kontroly užítkovosti krav v České republice v kontrolním roce 2005/2006

Pramen: Českomoravská společnost chovatelů, a.s.

V roce 2006 došlo v kontrole užítkovosti k významným změnám. V průběhu posledního kongresu Mezinárodního výboru pro kontrolu užítkovosti (ICAR) ve Finsku **byla přehodnocena politika kvality ICAR**. V minulosti byla pro garanci kvality provádění kontroly užítkovosti na mezinárodní úrovni využívána pečeť kvality ICAR (Českomoravská společnost chovatelů, a.s. získala toto ocenění po auditu ICAR v roce 1994). Českomoravská společnost chovatelů, a.s. bude mít právo využívat **pečeť kvality ICAR** a tím disponovat garancí kvality ICAR do 1. července 2009. V dostatečném časovém intervalu před tímto datem Českomoravská společnost chovatelů, a.s. podá žádost o certifikaci a provede vnitřní audit kontroly užítkovosti, tak aby byly vytvořeny předpoklady pro získání certifikátu kvality ICAR a aby byla zajištěna návaznost na platnost pečete kvality. V případě, že bude **certifikát kvality ICAR** získán, budou výsledky kontroly užítkovosti garantovány ICAR a celosvětově respektovány stejně jako v případě pečete kvality ICAR, protože ICAR hraje vůdčí roli ve světě v oblasti plemenných hodnot a kontroly užítkovosti. Významný vliv bude hrát certifikát kvality v mezinárodním obchodu s plemenným materiálem. Audit bude proveden týmem nezávislých celosvětově uznávaných expertů, kteří nabídnou kritický pohled na činnost jednotlivých členských organizací ICAR.

Tabulka I Ukazatele kontroly užítkovosti ve vybraných členských zemích ICAR v roce 2006, 2005 popřípadě 2004¹⁾

Stát	v KU (%)		průměrný počet krav v podniku	mléka (kg) ²⁾	bílkovin (%)	mezidobí (dnů)
	krav	stád				
Austrálie	47,0	55,0	187,0	6 476	3,30	x
Dánsko	91,6	88,0	98,0	8 660 ⁵⁾	3,45	x
Estonsko	86,7	25,3	40,9	6 398	3,28	416
Finsko	77,2	69,2	22,3	8 439	3,41	403
Francie	68,0	59,0	41,5	6 908	3,39	407
Chorvatsko	37,5	24,6	9,9	4 916	3,33	409
Irsko	34,5	23,2	63,0	6 678 ³⁾	3,35	382
Itálie	73,2	41,5	59,5	8 206	3,28	x
Japonsko	53,2	41,1	50,8	9 178	3,31	433
Jižní Afrika	21,0	18,0	157,0	6 736	3,30	x
Kanada	70,0	69,2	63,5	9 458	3,22	x
Litva	46,9	13,1	9,5	5 249	x	403
Lotyšsko	55,5	19,7	9,7	5 041	3,30	407
Lucembursko	49,3	42,9	46,2	7 579	3,43	399
Maďarsko	71,9	x	327,0	7 983 ⁴⁾	3,18	437
Německo	83,8	64,3	48,3	7 317	3,41	398
Nizozemsko	84,5	79,8	65,1	8 161	3,46	413
Norsko	95,4	94,2	16,7	5 924	3,43	362
Nový Zéland	72,7	75,8	302	4 853	3,56	369
Polsko	18,9	x	27,8	6 508	3,32	416
Portugalsko	x	x	49,5	8 166	3,25	431
Rakousko	69,3	51,6	14,1	6 507	3,41	x
Slovensko	70,3	74,7	186,0	6 077	3,24	422
Slovinsko	72,7	50,5	15,5	5 670	3,28	434
Španělsko	48,1	48,1	54,7	8 548	3,15	392
Švédsko	85,0	78,0	49,0	8 994 ⁵⁾	3,40	401
Švýcarsko	100,0	100,0	16,9	7 031	3,31	399
ČR	x⁶⁾	x	233 v podniku a 154 ve stáji	7 155⁷⁾	3,36	410

1) z dostupných údajů a materiálů ICAR k 10.10. 2006; 2) za 305 dnů; 3) za 294 dnů; 4) za 298 dnů; 5) za 365 dnů; 6) v letech 2002 až 2005 bylo zapojeno v kontrole užítkovosti více než 95 % krav; 7) za 296 dnů.

Důvodem pro změnu politiky kvality ICAR byla diskuse o dodržování pravidel a standardů, které je nutné respektovat při získání pečeti kvality v některých zemích. V případě, že členská organizace ICAR získá certifikát, bude disponovat jedinečnou značkou, která zajistí respektování směrnic ICAR nebo přísnějších standardů, než stanovují pro servis a služby dodávané zákazníkům. Certifikát kvality se může využít jako marketingový nástroj a k zajištění důvěry v nabízené služby. Kvalita auditu bude zaručena jeho opakováním. Audit bude nabízen pro dojený skot, masná plemena, dojené ovce, dojené kozy a buvoly. Lze požádat o certifikaci v těchto oblastech činnosti:

- 1) identifikace** – která zahrnuje identifikaci zvířat, původy zvířat, identifikační zařízení, záznamy o plodnosti, identifikaci inseminačních dávek a vedení plemenných knih;
- 2) kontrole užítkovosti** – která zahrnuje záznamy o produkci mléka, analýzy mléka, oblast mlékoměrů, zevnějšek, záznamy o zdraví a operace s daty v kontrole užítkovosti;
- 3) odhadu plemenných hodnot** (genetická evaluace) – která musí zahrnovat použitou metodologii, strategie šlechtění, předevaluační přípravu, evaluaci, poevaluační přípravu, mezinárodní evaluaci (Interbull).

Všechny požadavky pro audit jsou popsány v jednotlivých částech publikace International Agreement of Recording Practices, přičemž musí být respektovány i novelty tohoto dokumentu. Lze požádat o audit jednoho nebo více druhů hospodářských zvířat (dojený skot, masná plemena, dojené ovce, dojené kozy a pro buvoly) a o audit v jedné nebo více oblastech (identifikace, kontrola užitkovosti, odhad plemenných hodnot).

Další oblastí, která se slibně rozvíjí je projekt ICAR nazvaný **benchmarking**, který reaguje na omezování podpor a subvencí, vyšší poptávku po nových službách, redukci počtu farem s dojeným skotem, snižování přímé práce na farmách, zvyšování velikosti stád, finanční tlak a konkurenci. Výstupy tohoto projektu umožňují porovnání výkonnosti jednotlivých členských organizací, které se zabývají kontrolou užitkovosti. Výzvou je zajištění více a kvalitnějších služeb s omezenými zdroji. Jednotlivé členské organizace, které se chtějí této placené službě zúčastnit, vyplní požadované dokumenty a po zpracování obdrží přehled svých výsledků a porovnání a výsledky ostatních členů, které jsou anonymně uvedeny v agregované formě v jednotlivých intervalech s výskytem hodnot v jednotlivých intervalech. Mezi nejdůležitější oblasti, které jsou porovnávány, patří například všeobecné informace o kontrole užitkovosti a o servisu zákazníkům, režijní náklady, doba vynaložená na kontrolu užitkovosti na jedno zvíře, jak rychle se dostanou informace zpět k zákazníkovi, školení a zvyšování kvalifikace personálu, porovnání příjmů a výnosů, produktivita práce jednotlivých součástí kontroly užitkovosti, kvalita a rychlost servisu, analýzy a srovnání jednotlivých parametrů, porovnání sběru a transportu vzorků, počet vzorků na laboratorní techniku na hodinu, zpracování dat a náklady na zpracování dat, náklady a výnosy na zákazníka, náklady podle typu kontroly užitkovosti, poradenský servis, typ a popis zákazníků, typy služeb a další. Na základě informací z tohoto projektu a jeho statistického zpracování je možné porovnání a zavádění nových opatření v kontrole užitkovosti a porovnávat pořadí jednotlivých států podle kvality služeb. V současnosti jsou známy výsledky z prvního zpracování v roce 2004. Výsledky za rok 2005 budou k dispozici ke konci roku 2006 nebo na začátku roku 2007. Tento servis je nabízen dceřinou společností Mezinárodního výboru pro kontrolu užitkovosti SERVICE-ICAR Srl. Českomoravská společnost chovatelů, a.s. nabízí obdobný projekt v ročence kontroly užitkovosti, kde mají chovatelé možnost porovnání výsledků s jinými chovy a výsledky v ČR a ve spolupráci se svazy chovatelů nabízí analýzu stáda.

Tabulka 2 Výsledky kontroly mléčné užitkovosti krav (hlavní ukazatele)

Rok	krav ¹⁾	laktiční dny	mléko (kg)	tuk		bílkoviny		laktóza %
				%	kg	%	kg	
2000	401 690	294	5 755	4,23	244	3,37	194	4,92
2001	391 826	295	6 136	4,14	254	3,35	205	4,90
2002	378 077	296	6 285	4,13	260	3,40	214	4,91
2003	364 428	296	6 421	4,10	263	3,39	217	4,93
2004	346 877	296	6 662	4,04	269	3,33	222	4,92
2005	338 138	297	6 893	3,96	273	3,33	229	4,95
2006	334 928	296	7 155	3,94	282	3,36	240	4,94

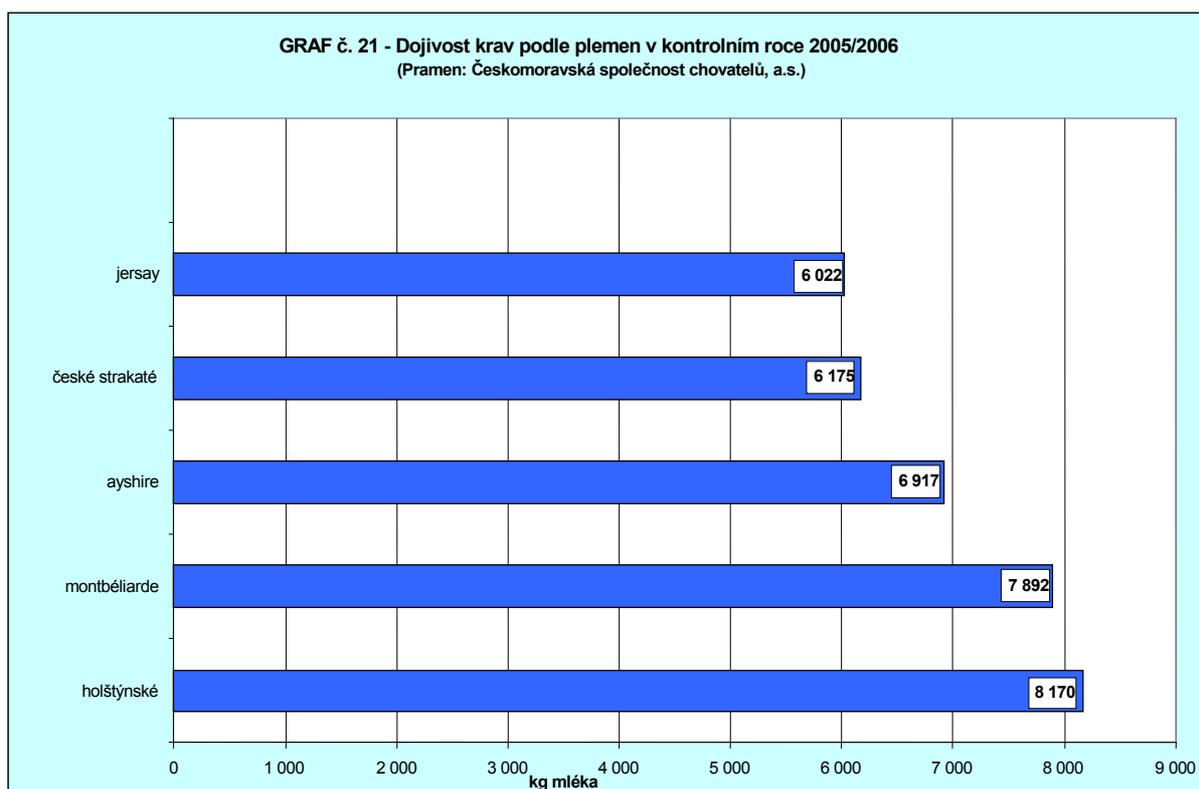
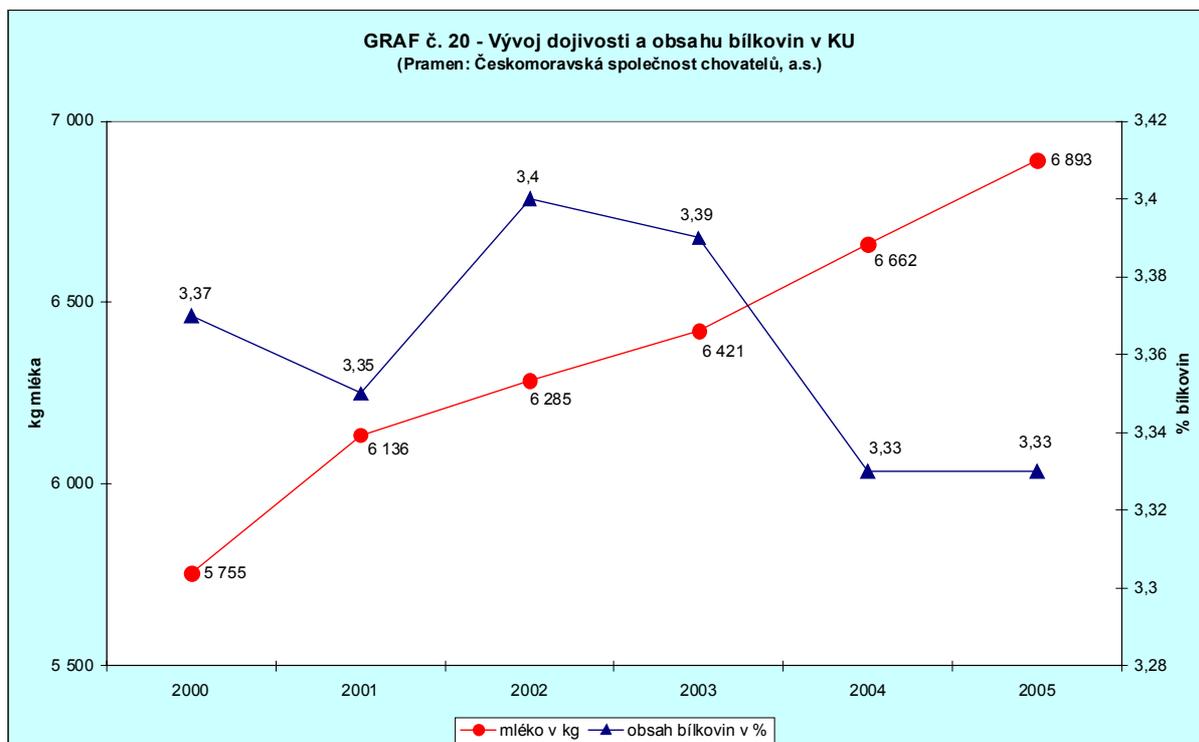
Poznámka: 1) počet krav s uzávěrkou za normovanou laktaci.

Výsledky KU v ČR jsou zpracovány za kontrolní rok, který trvá od 1.10. do 30.9. dalšího kalendářního roku. Uváděné roky se vztahují ke konci příslušného kontrolního roku. V roce 2006 pokračoval v České republice dlouhodobý pozitivní trend zvyšování mléčné užitkovosti krav. Meziročně se v roce 2006 zvýšila dojivost o 262 kg a 3,8 % a v období let 2000 až 2006 o 1 400 kg a 24,3 % (tabulky 2 a 3). Dosažená užitkovost je porovnatelná s dojivostí v chovatelsky vyspělých státech (tabulka 1). Z tabulky 2 je dále patrná tendence ke snižování obsahu tuku a stagnace obsahu bílkovin a laktózy. I přes příznivý nárůst dojivosti dochází ke snižování reprodukční výkonnosti. Ve výsledcích kontroly užitkovosti v letech 2000 až 2006 byla vykázána kladná korelace mezi dojivostí a mezidobím (+0,913) a kladná korelace mezi dojivostí a servis periodou (+0,722). Znamená to, že zvyšování dojivosti mělo negativní vliv na reprodukci a se zvyšující se dojivostí se prodlužovala servis perioda a mezidobí.

Tabulka 3 Užiteklost krav v kontrole užiteklosti podle pořadí laktace za rok 2006

Pořadí laktace	normovaných laktací	mléko kg	tuk		bílkoviny		věk ¹⁾ mezidobí
			%	kg	%	kg	
1.	118 905	6 786	3,93	267	3,36	228	27/23
2. a další	216 023	7 358	3,95	290	3,35	247	410
Celkem	334 928	7 155	3,94	282	3,36	240	x

Poznámka: 1) věk při prvním otelení (měsíců/dnů), délka mezidobí ve dnech.

Tabulka 4 Výsledky kontroly užitkovosti podle plemen za období 2003 až 2006

Rok	laktací ¹⁾	mléko kg	tuk		bílkoviny		první otel. ²⁾	mezid. dnů
	počet		%	kg	%	kg		
plemeno české strakaté								
2003	177 588	5 708	4,21	240	3,46	198	28/27	401
2004	164 647	5 854	4,16	244	3,42	200	28/29	401
2005	157 788	5 989	4,09	245	3,42	205	28/29	402
2006	152 811	6 175	4,08	252	3,46	213	28/25	400
plemeno holštýnské (včetně kříženek z převodného křížení, H 50 % a více)								
2003	163 454	7 303	3,99	291	3,31	242	27/09	417
2004	160 865	7 597	3,94	299	3,26	248	27/05	420
2005	160 584	7 887	3,86	305	3,26	257	27/01	423
2006	162 951	8 170	3,83	313	3,28	268	26/25	421
plemeno montbéliarde								
2003	1 242	6 888	4,01	276	3,44	237	30/09	410
2004	1 338	7 333	3,94	289	3,40	250	29/22	405
2005	1 406	7 510	3,83	288	3,37	253	30/18	402
2006	1 401	7 892	3,87	306	3,41	269	29/14	402
plemeno ayrshire								
2003	300	6 008	4,18	251	3,37	203	30/00	421
2004	302	6 242	4,18	261	3,34	208	30/07	416
2005	309	6 473	4,14	268	3,37	218	31/11	411
2006	328	6 917	4,19	290	3,33	230	30/04	412
plemeno jersey								
2003	302	5 211	6,15	320	4,02	210	26/27	409
2004	263	5 100	5,97	304	4,08	208	26/30	423
2005	176	5 569	5,87	327	4,09	228	27/24	402
2006	185	6 022	5,73	345	4,04	243	29/28	419
ostatní plemena a kříženky								
2003	21 542	5 602	4,21	236	3,43	192	28/28	405
2004	19 462	5 744	4,17	239	3,38	194	28/27	407
2005	17 875	5 912	4,07	241	3,37	199	28/21	409
kříženky s holštýnským plemenem (H 12 až 49 %)³⁾								
2006	11 338	5 939	4,09	243	3,42	203	28/30	404
ostatní plemena a kříženky³⁾								
2006	5 914	6 713	4,00	268	3,38	227	27/25	410

¹⁾ počet krav s uzávěrkou za normovanou laktaci (metoda A); ²⁾ věk při prvním otelení (měsíců/dnů); ³⁾ v roce 2006 je skupina ostatní plemena a kříženky podrobněji rozdělena na kříženky s holštýnským plemenem a ostatní plemena a kříženky.

Pokud by se zřetelem na výrobní a přírodní podmínky byla považována za minimální ekonomickou a výrobní hranici chovu dojníc průměrná roční dojivost 5 000 kg mléka, pak počet stájí nedosahujících v roce 2006 této hranice činil cca 8,7 %, což je významný pokles z hodnoty dosažené v roce 2002 (18,3 %). Se zvýšením dojivosti v roce 2006 došlo dále k poklesu zastoupení stájí v intervalu dojivosti 5 až 6 tis. kg mléka a úměrně tomu došlo k nárůstu podílu stájí nad 6 tis. kg mléka. Podobný trend byl zaznamenán i u počtu krav v jednotlivých intervalech dojivosti. V roce 2006 bylo v kontrole užitkovosti vykázáno 13,4 % krav v intervalu do 5 tis. kg mléka, 17,3 % v intervalu 5 až 6 tis. kg mléka, 20,1 % v intervalu 6 až 7 tis. kg mléka, 18,1 % v intervalu 7 až 8 tis. kg mléka a 31,1 % v intervalu nad 8 tis. kg mléka.

Z tabulky 4 je patrné, že podle počtu ukončených normovaných laktací v kontrolním roce 2005/2006 tvořily největší podíl v kontrole užitkovosti dojnice holštýnského plemene (48,7 %) a plemene českého strakatého (45,6 %). Podíl ostatních plemen a kříženek dosáhl 5,7 %. Skupina ostatních

plemen a kříženek byla v roce 2006 podrobněji rozdělena na kříženky s holštýnským plemenem a ostatní plemena a kříženky. V letech 2003 až 2006 je patrné snižování podílu ukončených normovaných laktací dojníc českého strakatého plemene a zvyšování podílu holštýnského plemene. Nejvyšší dojivost byla dosažena u holštýnského plemene (8 170 kg mléka), plemene montbéliarde (7 892 kg mléka) a dále u plemene českého strakatého (6 175 kg mléka), plemene ayrshire (6 917 kg mléka), ostatních plemen a kříženek (6 713 kg mléka), plemene jersey (6 022 kg mléka) a u kříženek s holštýnským plemenem 12 % až 49 % (5 939 kg mléka). Předností holštýnského plemene byl nejnižší věk při prvním otelení, ale na druhé straně bylo u tohoto plemene vykázáno nejdelší mezidobí a nižší obsah bílkovin. Nejkratší mezidobí bylo zaznamenáno u plemene českého strakatého a plemene montbéliarde (400 resp. 402 dnů) a u těchto plemen byla vedle plemene jersey vykázána příznivá hodnota obsahu bílkovin. Podrobnější výsledky u jednotlivých plemenných skupin českého strakatého plemene a holštýnského plemene uvádí tabulky 5, 6 a 8. Při zvyšování podílu krve českého strakatého plemene dochází ke snižování délky mezidobí, zvyšování obsahu bílkovin a snižování dojivosti. U holštýnského plemene bylo se zvyšováním jeho podílu delší mezidobí, snižování obsahu bílkovin a vyšší dojivost v porovnání s plemenicemi s nižším podílem holštýnské krve. Zajímavé je i porovnání rozdílů mezi oběma plemeny a rozdílů v celkových výsledcích kontroly užitekosti ve vybraných členských zemích ICAR (tabulky 1 a 7).

Tabulka 5 Užitekost plemenných skupin krav českého strakatého skotu v roce 2006

Plemenná skupina	laktací	mléko kg	tuk		bílkoviny		I. otelení měs./dnů	mezid. dnů
			%	kg	%	kg		
C ₁ (C 75 %)	96 553	6 023	4,09	247	3,47	209	28/25	398
C ₂ (C 51 - 74 %)	37 916	6 220	4,07	253	3,46	215	29/05	402
C ₃ (C 26-50 %)	18 342	6 885	4,03	278	3,38	233	28/11	408
Celkem	152 811	6 175	4,08	252	3,46	213	28/25	400

Tabulka 6 Užitekost plemenných skupin krav holštýnského plemene v roce 2006

Plemenná skupina	počet krav	mléko kg	tuk		bílkoviny		I. otelení měs./dnů	mezid. dnů
			%	kg	%	kg		
H ₁ (H 100 %)	105 115	8 336	3,81	318	3,26	272	26/22	425
H ₂ (H 88 %)	7 142	8 143	3,84	313	3,28	267	26/24	420
H ₃ (H 75 - 87 %)	28 754	8 012	3,86	309	3,31	265	26/29	418
H ₄ (H 50 - 74 %)	21 940	7 590	3,91	297	3,34	253	27/15	412
Celkem	162 951	8 170	3,83	313	3,28	268	26/25	421

Od roku 2003 nabízí ČMSCH, a.s. výrobcům kromě rozborů vzorků mléka na obsah tuku, bílkovin, laktózy, somatických buněk a močoviny i stanovení bodu mrznutí, zjištění obsahu inhibičních látek, celkového počtu mikroorganismů a obsahu močoviny v mléce. V tabulce 9 je uveden přehled o počtu somatických buněk ve vzorcích mléka za kontrolní rok 2005/2006. Z uvedených výsledků je patrné, že na jedné straně u cca 66 % vzorků českého strakatého plemene, 63 % vzorků holštýnského plemene, 61 % vzorků plemene montbéliarde, 57 % vzorků plemene jersey, 52 % vzorků plemene ayrshire a 63 % vzorků u ostatních plemen a kříženců byly vykázány velmi dobré (do 100 tis.) až uspokojivé (do 200 tis. v 1 ml mléka) hodnoty počtu somatických buněk, na druhé straně existuje u jednotlivých plemen vysoký podíl vzorků, kde počet somatických buněk přesahoval 450 tis. v 1 ml mléka s podezřením na výskyt subklinických mastitid. Od roku 2005 si chovatelé mohou přes WWW stránky ČMSCH, a.s. zjistit výsledky rozborů jak z KU tak i zpeněžování. Mastitidy jsou jedním z nejběžnějších a nejnákladnějších onemocnění dojeného skotu a mléko mastitidních krav vykazuje vysoký počet somatických buněk. Ekonomické ztráty jsou spojeny s redukcí produkce mléka, ztrátami způsobenými vyřazením mléka z dodávky, snížením ceny, zvýšením nákladů na veterinární péči, vyššími pracovními náklady a vyšším podílem vyřazených krav. Dědivost klinických mastitid je nízká, u počtu somatických buněk je dosaženo vyšší dědivosti. Počet somatických buněk je vysoce korelován s klinickými mastitidami a somatické buňky mohou být využity pro nepřímou selekci proti mastitidám. Selekcce je neefektivnější, použijí-li se oba ukazatele somatické buňky i klinické případy

mastitid. Ideální je dělat evaluaci na rezistenci k mastitidám také se zahrnutím informací o dalších laktacích. Selektce na počet somatických buněk bude mít za následek snížení náchylnosti ke klinickým a subklinickým mastitidám. V předchozích letech byla publikována celá řada studií, které se zabývaly vztahy mezi počtem somatických buněk, produkčními a funkčními ukazateli. V celé řadě studií byly vykázané kladné genetické korelace mezi produkcí mléka a ukazateli charakterizujícími zdravotní stav vemene, což znamená, že se zvyšováním dojivosti se projevuje tendence ke zvyšování počtu somatických buněk. Podobná situace byla popsána u produkce tuku a bílkovin, kde byla vykázaná rovněž kladná korelace s počtem somatických buněk. Rajala-Schultz a kol., 1999 uvedli, že denní ztráty během prvních dvou týdnů laktace po výskytu mastitidy kolísají mezi 1 až 2,5 kg a celkové ztráty mezi 110 až 552 kg podle pořadí laktace a stádia laktace při výskytu mastitidy a zaznamenali skutečnost, že mastitidy mají dlouhotrvající efekt na produkci mléka. Krávy s mastitidou již nedosáhnou úrovně produkce před výskytem mastitidy ve zbylé části laktace. Významný vztah ke vzniku mastitid má vedle produkčních vlastností utváření vemene. Ve studii, kterou realizoval Rupp a Boichard, 1999, byla vykázaná nízká dědivost pro klinické mastitidy (0,024) a vyšší dědivost pro počet somatických buněk (0,17). Důležité jsou v této studii genetické korelace mezi počtem somatických buněk a výskytem klinických mastitid (0,72), mezi produkcí mléka a počtem somatických buněk (0,15), genetická korelace mezi produkcí mléka a výskytem klinických mastitid (0,45). Zajímavá je korelace mezi rychlostí uvolňování mléka a počtem somatických buněk 0,44. Korelace mezi rychlostí uvolňování mléka a výskytem klinickým mastitid byla nízká.

Tabulka 7 Porovnání užitkovosti plemene holštýn a fleckvieh a fylogeneticky příbuzných plemen ve vybraných členských zemích ICAR (údaje za rok 2005)

Země	plemeno	délka laktace	dojivost (kg)	dojivost 305 dnů (kg)	tuk %	protein (%)
Rakousko	Holstein	300	x	7 939	4,15	3,27
Rakousko	Fleckvieh	298	x	6 342	4,20	3,44
Chorvatsko	Holstein	x	x	5964	3,99	3,26
Chorvatsko	Simmental	x	x	4427	4,08	3,37
Francie	Prim'Holstein	334	8 401	7 397	4,00	3,35
Francie	Montbéliarde	295	6 403	6 022	3,91	3,44
Německo ¹⁾	Holstein - Rotbunt	317	7 178	7 151	4,21	3,36
Německo ¹⁾	Holstein - Schwarzbunt	320	7 990	7 984	4,11	3,37
Německo ¹⁾	Fleckvieh	316	6 424	6 196	4,13	3,49
Maďarsko	Hungarian Holstein Friesian	298	8 103	x	3,57	3,18
Maďarsko	Hungarian Red Spotted	293	5 139	x	3,85	3,34
Polsko	Black and White	305	6 550	6 550	4,20	3,32
Polsko	Red and White	305	6 219	6 219	4,23	3,33
Polsko	Simentál	305	4 585	4 585	4,02	3,34
Slovensko	Holstein	298	7 324	7 453	3,88	3,20
Slovensko	Slovak Simmental	293	4 773	4 919	4,07	3,33
Slovinsko	Holstein	368	7 812	6 857	4,07	3,22
Slovinsko	Simmental	344	5 380	4 898	4,20	3,33
Švýcarsko	Holstein	301	8 204	8 003	3,92	3,24
Švýcarsko	Fleckvieh	330	7 429	6 978	3,94	3,29

Zdroj ICAR

¹⁾ údaje za rok 2004

Tabulka 8 Obsah bílkovin vzorků mléka v kontrolním roce 2005/2006

Plemeno	obsah bílkovin v jednotlivých intervalech v % / zastoupení analýz podle obsahu bílkovin v %								
	do 2,50	2,51-2,80	2,81-3,00	3,01-3,20	3,21-3,40	3,41-3,60	3,61-3,80	3,81-4,00	4,00 a více
české strakaté	0,21	2,05	5,43	12,12	19,18	20,79	17,53	11,60	11,09
holštýnské	0,93	5,93	11,18	18,25	21,08	17,65	12,12	6,86	6,00
montbéliarde	0,14	2,01	6,50	15,16	22,49	21,30	15,93	9,37	7,10
jersey	0,00	0,16	0,66	3,68	6,53	10,54	13,23	14,00	51,20
ayrshire	0,29	3,09	7,74	18,12	22,96	18,95	14,71	7,87	6,27
ostatní	0,66	4,46	8,59	15,41	20,08	18,88	14,45	8,99	8,48

Z tabulky 10 je patrné, že pokračovalo snižování stavů krav, podniků a stájí v kontrole užitkovosti. Vzhledem ke stavům krav v kontrole užitkovosti, ke zvyšování dojivosti a národní kvótě mléka lze očekávat obdobný vývoj i v budoucnosti. V období let 2000 až 2006 se převážně z důvodu zrušení chovu snížil počet podniků s KU o 725 (29,3 %), počet stájí o 1 582 (37,5 %) a počet krav o 72 211 kusů (15,1 %), průměrný počet krav ve stáji se zvýšil o 40 kusů (35,1 %) a v podniku o 39 kusů (20,1 %). V roce 2006 dosáhl meziroční pokles počtu krav, podniků a stájí v KU 3,0 %, 5,2 %, 7,5 %. Znamená to, že proces restrukturalizace chovu dojnic, resp. snižování počtu podniků a stájí s výrobou mléka a zvyšování průměrného počtu dojnic v podniku a ve stáji, pokračoval i v roce 2006. Vedle vysokého zastoupení krav v kontrole užitkovosti lze za silnou stránku kontroly užitkovosti v ČR považovat vysoký podíl metody A4 v kontrole užitkovosti (tabulka 11).

Tabulka 9 Počet somatických buněk vzorků mléka v kontrolním roce 2005/2006

Plemeno	počet somatických buněk v tisících v l ml mléka / podíl analýz v %							
	do 50	51-100	101-200	201-300	301-450	451-600	601-800	800 a více
české strakaté	29,31	17,88	18,50	9,08	7,40	4,18	3,32	10,33
holštýnské	25,79	18,34	18,67	9,25	7,56	4,31	3,61	12,47
montbéliarde	22,50	18,95	19,95	9,09	7,92	4,53	4,04	13,02
jersey	23,14	16,79	16,86	8,29	7,16	5,02	4,95	17,79
ayrshire	16,92	14,50	20,34	11,56	9,71	5,40	5,80	15,77
ostatní	26,13	18,00	18,81	9,24	7,54	4,38	3,58	12,32

Tabulka 10 Počet podniků a stájí s chovem krav v kontrole užitkovosti

Rok	počet podniků	krav v KU	krav na podnik	Stájí s KU	krav ve stáji
2000	2 474	479 559	194	4 224	114
2001	2 305	471 370	204	3 788	124
2002	2 179	460 948	212	3 715	124
2003	2 075	443 750	214	3 437	129
2004	1 972	425 646	216	3 146	135
2005	1 844	420 161	228	2 857	147
2006	1 749	407 348	233	2 642	154

Tabulka 11 Rozsah kontroly užitkovosti v ČR

Rok	dojnic (prům. stav)	krav v KU		metoda KU (% krav)	
		celkem	% ¹⁾	A4	AT
2000	515 400	479 559	93,0	96,7	3,3
2001	483 500	471 370	97,5	98,2	1,8
2002	477 000	460 948	96,6	98,7	1,3
2003	460 000	443 750	96,5	98,8	1,2
2004	445 000	425 646	95,7	98,9	1,1
2005	437 947	420 161	95,9	99,1	0,9
2006	x²⁾	407 348	x	99,1	0,9

Poznámka: ¹⁾ z celkového počtu chovaných krav;

²⁾ údaje o průměrném počtu krav za rok 2006 nebyly k datu uzávěrky k dispozici.

V porovnání s příznivým vývojem průměrné velikosti stájí a podniků přetrvává nepříznivý vývoj zastoupení krav podle pořadí laktace (tabulka 12). V období let 2000 až 2006 došlo ke zvýšení podílu krav na prvních třech laktacích ze 72,8 % na 78,1 % a o stejný podíl se snížil podíl krav na 4. a dalších laktacích. Průměrné pořadí laktace se snížilo ze 2,7 na 2,5 laktace. Z hlediska nákladů na obměnu stáda krav, dosahování nejvyšší a nejlevnější produkce mléka za laktaci (maximální laktace) a dlouhověkosti, resp. celoživotní užitkovosti, nelze tuto skutečnost hodnotit pozitivně. Vyšší obměna stáda spojená s vyřazováním krav na nižších laktacích zvyšuje ztrátu z „brakování“ (odpisy) krav a negativně ovlivňuje ekonomické výsledky výroby mléka.

Často diskutovanou problematikou je otázka porovnání nákladů na kontrolu užitkovosti v jednotlivých zemích. V tabulce 13 jsou jako kritérium využity metody kontroly užitkovosti A4, AT a B. Z tabulky 13 jsou patrné výrazné rozdíly mezi jednotlivými zeměmi. V případě, že je v některé zemi využíváno více metod kontroly užitkovosti a tyto údaje jsou k dispozici, je tento stát uveden u všech metod (například Polsko je uvedeno u metody A4 a AT). Z tabulky 13 je patrná konkurenceschopná výše nákladů na kontrolu užitkovosti v České republice.

Z tabulky 14 vyplývá, že v roce 2006 byly hlavními zootechnickými důvody vyřazování krav (celkem 18,0 %) nízká užitkovost (13,2 %), zdravotní důvody (82,0 %), poruchy plodnosti (22,3 %), těžké porody (11,6 %) a mastitidy (8,4 %). V tabulce 14 není zahrnuto vyřazování z důvodů rušení KU.

Dalším zajímavým zdrojem jsou příčiny nutných porážek skotu v roce 2005 (který je poslední k dispozici k datu uzávěrky), které jsou přibližně stejné jako v roce 2004. Jak je zřejmé z tabulky 15, hlavní příčiny vyřazování v roce 2005 představovaly u všech kategorií skotu (kromě telat) poruchy končetin (33,3 až 54,8 %). Druhým hlavním důvodem byla u býků a jalovic onemocnění dýchacího ústrojí (15,8 % a 16,9 %), u krav pak onemocnění zažívacího traktu (13,9 %) a poporodní komplikace (5,1 %). Nutné porážky telat byly z 38,8 % vyvolány respiračními nemocemi a z 23,1 % poruchami končetin. Vysoký podíl konfiškátů z počtu nutných porážek vykázaly krávy (31,3 %) a telata (59,1 %).

Tabulka 12 Zastoupení krav (%) v kontrole užitkovosti podle pořadí laktace

Rok	krav celkem ¹⁾	pořadí laktace								pořadí laktace ³⁾
		1.	2.	3.	4.	5.	6. – 7.	8. – 9.	10. ²⁾	
2000	479 559	33,0	23,4	16,4	11,3	7,2	6,2	2,0	0,5	2,7
2001	471 370	33,0	24,1	16,6	10,9	7,0	6,2	1,8	0,4	2,7
2002	460 948	34,2	23,7	16,7	10,8	6,6	6,1	1,5	0,4	2,6
2003	443 750	34,3	24,9	16,3	10,7	6,4	5,7	1,4	0,3	2,6
2004	425 646	35,1	25,0	16,6	10,1	6,2	5,3	1,4	0,3	2,5
2005	420 161	35,1	25,5	16,8	10,2	5,8	5,1	1,2	0,3	2,5
2006	407 348	35,2	25,7	17,2	10,2	5,6	4,6	1,2	0,3	2,5

¹⁾ počet krav zapojených v kontrole užitkovosti; ²⁾ desátá a další laktace; ³⁾ průměrné pořadí laktace krav.

Tabulka 13 Náklady na kontrolu užitkovosti ve vybraných členských zemích ICAR¹⁾

Interval produkce mléka pro uhrazení nákladů na KU ²⁾	metoda kontroly užitkovosti / zařazení zemí podle výše nákladů ¹⁾		
	A4 ²⁾	AT ²⁾	B ²⁾
nad 100 kg mléka	Polsko, Francie	Polsko, Slovinsko, Rakousko, Francie	Finsko
81 až 100 kg mléka	Itálie		
51 až 80 kg mléka	Španělsko, Švýcarsko, Japonsko, Lucembursko	Španělsko, Švýcarsko, Itálie, Lucembursko	Švédsko, Norsko
31 až 50 kg mléka	Slovensko, Německo, Maďarsko, Česká republika	Slovensko, Německo, Česká republika	Jižní Afrika, Austrálie, Dánsko, Německo, Lucembursko
21 až 30 kg mléka	Litva	Chorvatsko	Estonsko
méně než 20 kg mléka	Lotyšsko	Litva	Nový Zéland, Lotyšsko, Chorvatsko

Zdroj: ICAR 2006 (stav k 10.10. 2006)

Poznámka: ¹⁾ v kg mléka, které musí být vyprodukováno pro úhradu ročních nákladů na kontrolu užitkovosti, údaje za rok 2006, 2005 popřípadě za rok 2004; ²⁾ v případě, že je v některé členské zemi ICAR využíváno více metod, je zařazení země podle výše nákladů uvedeno u všech metod kontroly užitkovosti.

Tabulka 14 Příčiny vyřazení krav v kontrole užitkovosti v roce 2006¹⁾

Ukazatel	počet vyřazených krav	podíl v %
nízká užitkovost	19 449	13,2
vysoký věk	1 754	1,2
ostatní zootechnické důvody	5 333	3,6
zootechnické důvody celkem	26 536	18,0
onemocnění vemene	12 445	8,4
poruchy plodnosti	32 897	22,3
těžké porody	17 059	11,6
ostatní zdravotní důvody	58 476	39,7
zdravotní důvody celkem	120 877	82,0

Poznámka: ¹⁾ celkový počet vyřazených krav z chovu = 100 %.

Vedle problémů s reprodukcí není stále metodicky dořešeno provádění kontroly užitkovosti na farmách s dojícími roboty a na farmách, kde se využívají elektronické mlékoměry. Mezi projednávané okruhy na posledním kongresu ICAR patřil i průzkum týkající se využívání elektronických mlékoměrů a dojících robotů, který byl analyzován pracovní skupinou pro laktační kalkulační metody. Dotazník, který mapoval situaci v jednotlivých státech byl doručen 44 členským organizacím ICAR ze 39 zemí (v některých zemích je členem ICAR více organizací) v lednu 2006. Průzkumu se zúčastnilo 36 organizací ze 30 zemí. Pracovní skupina ICAR pro kalkulaci laktačních metod provedla podobný průzkum v roce 2000, který byl zaměřen na kalkulaci denní produkce mléka a kalkulaci laktace. Relevantní informace byly využity pro tvorbu pravidel ICAR v případech, kdy se data pro kontrolu užitkovosti shromažďují z dojení v nestejných časových intervalech. Průzkum v roce 2000 se nezabýval elektronickými mlékoměry. V současné době jsou více v praxi rozšířeny elektronické mlékoměry než dojící roboty a nejsou k dispozici pravidla pro provádění kontroly užitkovosti na farmách, využívajících elektronické mlékoměry. Na uspokojivé úrovni nejsou vyřešená pravidla pro předávání dat z elektronických mlékoměrů do centrální databáze kontroly užitkovosti. Proto ICAR připravil průzkum, který mapuje situaci v kontrole užitkovosti na farmách s elektronickými mlékoměry a dojícími roboty. Průzkum se týkal rovněž označování metod kontroly užitkovosti a strategie kontroly užitkovosti v jednotlivých zemích. Z průzkumu ICAR vyplynulo, že ve většině členských zemí ICAR jsou elektronické mlékoměry využívány u méně než 10 % farmářů (53 %). Tato skupina zahrnovala mimo jiné i Austrálii, Kanadu, Francii, Německo, Itálii, Nový Zéland a USA. Tato technologie je rozšířena široce v Dánsku, Velké Británii a Nizozemsku (více než 30 % farmářů) a široké využití našla v Izraeli a Lucembursku. V jednotlivých členských státech bylo vykázáno využití elektronických mlékoměrů na farmách v intervalu 0,25 až 61 %. Ve 42 % zemích byla využívána a zasílána data z některých nebo ze všech elektronických mlékoměrů přímo do databáze kontroly užitkovosti. Pro kontrolu užitkovosti 78 % zemí využívá data o dojivosti z posledních 24 hodin a 22 % z intervalu 2 až 14 dnů.

Tabulka 15 Příčiny nutných porážek skotu (% z celkového počtu NP)¹⁾ v roce 2005²⁾

Onemocnění, ukazatel	býci	krávy	jalovice	skot celk.	telata
pohybové ústrojí	54,8	33,3	35,5	35,7	23,1
dýchací ústrojí	15,8	1,4	16,9	4,0	38,8
zažívacího ústrojí	4,0	13,9	6,9	12,3	6,3
poporodní komplikace	x	5,1	2,6	4,4	x
ostatní (popř. nezjištěno)	25,4	46,3	38,1	43,6	31,8
počet NP celkem (100 %)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
konfiskáty celých těl	14,7	31,3	25,9	29,1	59,1

¹⁾ údaje Státní veterinární správy;

²⁾ 23,3 tis. nutných porážek krav, 2,0 tis. jalovic, 2,9 tis. býků a 2,9 tis. nutných porážek telat.

V 36 % členských organizací ICAR nebylo vykázáno využití dojících robotů. V průzkumu ICAR byl zaznamenán růst podílu farem s dojícími roboty, ale jejich podíl z celkového počtu farem je nízký (pouze 11 % členských organizací ICAR vykázalo více než 2 % a více farem s dojícími roboty z celkového počtu farem). Nejvíce je tato technologie využívána v Dánsku (10 % farem), Švédsku (4 % farem), Nizozemsku (3,5 % farem) a Lucembursku (2 % farem). Důležité pro šlechtitelskou práci je získávání objektivních dat pro kontrolu užitkovosti z farem s dojícími roboty. V současné době většina členů využívá pro kalkulaci dojivosti údaje za posledních 24 hodin (70 %) a zbylá část ze 2 až 7 dnů (30 %). Odběr vzorků probíhá u 61 % členů v průběhu 24 hodin a u 39 % členů v intervalu 12 až 24 hodin. Z přehledu ICAR dále vyplynulo, že 70 % zemí využívá všechny vzorky v průběhu vzorkovací periody a 30 % využívá pouze jeden vzorek odebraný v průběhu kontrolního dne.

KONZUMACE SÝRŮ

Materiály jsou zpracovány na základě francouzských podkladů ze střediska CIDIL pro Mezinárodní mlékařskou federaci (IDF)

1. Jaké místo zaujímají sýry ve stravování?

Mezi nejvýznamnější konzumenty sýra patří bezesporu Řekové a Francouzi následováni dalšími jiho- a západoevropskými národy (Italové, Němci, Holanďané, a další). Spotřeba sýrů v Řecku představuje téměř 28 kg na osobu a rok, ve Francii je to více než 24 kg a v Itálii např. 20,5 kg. Francie je známá tím, že sýr zde pravidelně konzumuje 96 % populace od 2 do 75 let věku, z nichž 47 % sýr konzumuje denně*. Ve Francii jsou upřednostňovány především dvě skupiny sýrů: měkké plísňové sýry např. typu camembert a skupina tvrdých sýrů typu ementál, Comté a další. Populární jsou ale rovněž lisované nedohřívané sýry jako např. Tomme či Cantal. V našich zeměpisných podmínkách** jsou nejběžnějšími sýry polotvrdé sýry holandského typu (eidam, gouda), ale obzvláště oblíbenými jsou v českém jídelníčku rovněž tavené sýry a pomazánky, a to především pro své praktické vlastnosti (pestrost příchutí, snadná roztíratelnost, optimální velikost porcí, apod.).

Zatímco se muži obecně přiklánějí spíše k tradičním sýrům s výraznou chutí (typu camembert či skupina modrých plísňových sýrů), u žen jsou v oblibě spíše sýry s jemnější chutí (čerstvé solené a nízkotučné sýry). Taveným sýrům dávají přednost zvláště děti (2 – 17 let), mladiství (18 – 25 let) preferují rovněž tavené sýry, ale také čerstvé solené sýry. V kategorii seniorů se zvyšuje spotřeba nízkotučných sýrů.

* Průměrná denní spotřeba sýrů ve Francii je 40 g u dospělých a 20 g u dětí.

** Spotřeba sýrů v ČR dosáhla v roce 2004 hodnoty 15,7 kg os/rok (včetně tvarohu a tavených sýrů)

2. Jaké místo mají sýry v pokrytí nutriční potřeby?

Sýry se podílejí na pokrytí denní potřeby různých živných látek (bílkoviny, vitamíny, minerály,...), ale obzvláště výjimečné jsou svým přínosem vápníku. Odhaduje se, že až 60 – 70 % potřeby se uskutečňuje prostřednictvím mléčných výrobků, z toho asi z poloviny prostřednictvím sýrů (zejména tvrdých a měkkých)*.

* o něco méně u mladistvých, o něco více u dospělých osob (což je dáno zastoupení jednotlivých mléčných výrobků v jídelníčku)

3. Jaké dávky doporučit?

Díky svému nutričnímu složení jsou sýry velmi zajímavé pro všechny věkové skupiny. Odborníci na výživu vycházejí z potřeby vápníku a z obvyklého stravování a doporučují denní spotřebu mléka a/nebo mléčných výrobků odpovídající:

- 1/2 litru mléka pro děti od 4 do 9 let a dospělé
- 2/3 litru mléka pro těhotné a kojící ženy
- 3/4 litru mléka pro dospívající mládež a starší osoby*

Bez konzumace mléčných výrobků by tedy bylo obtížné zajistit denní potřebu vápníku. Z tohoto důvodu je např. ve Francii „Národním programem pro zdravou výživu“ (*Le Programme National Nutrition Santé*) zřízeným francouzským ministerstvem zdravotnictví doporučena konzumace tří dávek mléka nebo mléčných výrobků denně a u dětí ještě rozšířena o mléčnou školní svačinku.

* Mléko je zvláště nezbytné pro děti a adolescenty. Pro nahrazení vápníku obsaženého ve 250 ml mléka (300 mg) je potřeba asi 30 g ementálu (nebo jiného tvrdého sýra) nebo 40 g sýra s modrou plísní; nebo také dvou jogurtů nebo 300 g tvarohu; proto je dobré střídat mléko a mléčné výrobky. Pro pokrytí stejné dávky vápníku by pro srovnání bylo třeba si zvolit v následující nabídce: 1 kg pomerančů, 5 velkých baget, 50 g hlávkového zelí, 4 kg hovězího masa, 120 g mandlí nebo 80 g konzervovaných sardinek i s kostmi....

ČASTÉ OTÁZKY ŠIROKÉ VEŘEJNOSTI

Je třeba vyloučit sýr, když chceme být štíhlí?

NE! Máme-li starost o štíhlou linii, míváme tendenci přikládat přílišnou váhu kalorické hodnotě potravin a zapomínáme na jejich hodnotu nutriční (obsah bílkovin, lipidů, glycidů, vitamínů, minerálů...). Sýr by měl být vybírán podle obsahu vápníku. Např. 30g porce ementálu pokryje asi jednu třetinu denní potřeby vápníku dospělého člověka a přitom představuje i vhodný poměr vápníku a kalorií. Nepřichází tedy v úvahu, abychom pod záminkou diety vyloučili sýry z našeho jídelníčku. Jedna 30g porce denně, doplněná dvěma odtučněnými nebo polotučnými mléčnými výrobky, nám umožní pokrýt naši potřebu vápníku bez přejídání, ale také s potěšením z jídla.

Jak je uváděn obsah tuku v sýrech?

Současné platné předpisy vyžadují uvádění tučnosti vyjádřením obsahu tuku v sušině sýra. Uvažuje se však o tom, že by mohlo být toto změněno a že by byl vyjadřován skutečný, resp. absolutní tuk. Vzhledem k obsahu vody v sýru by tedy např. u camembertu či hermelínu byla pro příště uváděna namísto 45 % tuku v sušině hodnota „21 % tuku“ (protože v sýru je cca 50 % vody). Na ementálu, Moravském bochníku či jiných tvrdých sýrech, které obsahují méně vody a na jejichž obalech se uvádí 45 % tuku v sušině, by tedy podle nového způsobu bylo uváděno 28 % absolutního tuku.

Chrání sýry před zubními kazy?

ANO. Zubní kaz se tvoří, když bakterie zubního plaku, živící se cukry obsaženými v potravinách, produkují kyseliny, které časem narušují zub. Některé bílkoviny obsažené v sýrech, především však kasein, posilují ochranný vliv slin, který podporuje neutralizaci kyselin a remineralizaci zubů. Bohatý obsah vápníku a fosforu v sýrech tak přispívá k ochraně zubů.

Jaké sýry jsou nejbohatší na vápník?

Obecně jsou to ty sýry, které se vyrábějí s nejvyšší spotřebou mléka. Jsou to sýry s vysokým obsahem sušiny a jsou také tužší, kompaktnější. Lisované sýry, především tvrdé a extratvrdé jsou na vápník nejbohatší. Porce 30g ementálu již může pokrýt 1/3 denní potřeby vápníku dospělého člověka. Po tvrdých sýrech následují polotvrdé, sýry s modrou plísní uvnitř hmoty a pak teprve měkké a čerstvé sýry. Důležité však je sýry v jídelníčku střídat, abychom využili všech jejich nutričních kvalit a také rozmanitosti jejich chutí.

Od jakého věku můžeme sýry podávat dětem?

Již přibližně od osmi měsíců mohou batolata ochutnávat sýr, nejlépe v nastrouhané formě přidané do kašičky nebo polévky. Také je možné podat malé množství sýrového krému nebo jeden až dva proužky měkkého sýra bez kůrky.

Které sýry je možné doporučit v případě nesnášenlivosti laktózy?

Lidé nesnášející laktózu nemohou trávit tento cukr přirozeně přítomný v mléce, protože nemají enzym nezbytný k jeho trávení (laktóza). Intolerance laktózy se projevuje poruchami trávení (bolesti břicha, průjem). Zrající sýry laktózu však neobsahují nebo jen ve velmi nepatrném množství (ta je eliminována během odkapávání sýřeniny a/nebo degradována v procesu zrání) a tudíž mohou být bez problémů konzumovány intolerantními osobami (většina lidí nesnášejících laktózu může přesto bez problémů konzumovat až 250 ml mléka denně).

Co jsou to AOC, PDO a PGI, GTS?

AOC = Appellation d'Origine Controlée (značka chráněného označení původu). Ve Francii byly na tyto značky zřízeny dekrety, které definují jejich výrobní podmínky a vymezují zeměpisnou oblast výroby (kraje). Používání AOC značky je zde kontrolováno státním úřadem (Institut National des Appellation d'Origine). Chráněné značky AOC umožňují výrobci zhodnotit své know-how a bránit svůj výrobek proti napodobeninám. Pro spotřebitele jsou zárukou (kraj, tradice, autentičnost). Ve Francii je dnes registrováno celkem 45 AOC značek pro 2 másla, 1 smetanu a 42 druhů sýrů. Nejstarší značka AOC byla přidělena sýru Roquefort v roce 1925 a nejmladší sýru Banon v roce 2003. Mezi další významné AOC značky sýrů patří např. Brie de Meaux, Camembert de Normandie, Saint-Nectaire, Chaource, Cantal a mnoho dalších.

PDO a PGI jsou pak obdobná označení v rámci Evropské unie.

PDO = Protected Designation of Origin (chráněné označení původu). Podle nařízení 2081/92 EEC musí být výrobky s tímto označením vyráběny, zpracovávány či připravovány výhradně v dané zeměpisné oblasti.

PGI = Protected Geographical Indication (chráněné zeměpisné označení). Podle nařízení 2081/92 EEC musí být výrobky s tímto označením buď vyráběny nebo zpracovávány nebo připravovány v dané zeměpisné oblasti.

Ke konci roku 2004 bylo v EU podle výše zmíněného nařízení registrováno celkem 154 sýrů, z toho 42 z Francie (=všechny značky AOC), 31 z Itálie (zde byla původní značka DOC), 20 z Řecka, 19 ze Španělska, 12 z Portugalska, 11 z Velké Británie, 6 z Rakouska, po 4 sýrech z Německa a z Nizozemí, 2 Dánska a po 1 sýru z Belgie, Irska a Švédska. ČR usiluje o zapsání Olomouckých tvarůžků, uvažuje se také o Moravském bochníku či Sedlčanském hermelínu, tyto sýry však zatím zapsány nejsou.

GTS = Guaranteed Traditional Speciality (garantovaná tradiční specialita). Tuto značku je možné přidělit podle nařízení 2082/92 EEC takovým výrobkům, u kterých jsou dodržena tradiční technologická schémata. Dnes platí např. u sýra mozzarella vyráběného podle původní technologie z buvolího mléka. V současné době se na základě německo-francouzské iniciativy zamýšlí i udělení GTS pro ementálské sýry vyráběné ve formě velkých bochníků (nejméně 60 kg) ze syrového či termizovaného mléka a při dodržení ještě dalších technologických zásad.

Jak je to vlastně s obsahem cholesterolu v sýrech?

V souvislosti se zdravou výživou se dnes často hovoří o obsahu cholesterolu v potravinách. Uvádí se např., že denní příjem cholesterolu by neměl překročit množství 300 mg. Jak je to s touto látkou v případě sýrů? Nedávno se tímto výzkumem zabývali odborníci v Rakousku a publikovali následující výsledek:

Druh sýra	mg cholesterolu ve 100 g sýra	Jiné druhy potravin	mg cholesterolu ve 100g
Ementál	87	hovězí roštěná	50
sýr typu Zlato	62	vepřový řízek	53
Gouda	71	telecí řízek	63
Eidam 45%	55	vepřový mozeček	1925
sýr typu Niva	87	kapr	69
Romadur	45	pstruh	73
Sýr typu Hermelín	71	vaječný žloutek (asi z 5 vajec)	1200
měkký tvaroh	3	vejce (1 ks)	240
sýr typu žervé	77	plnotučné mléko	12
Tavené sýry 55% t.v suš.	78	jogurt 3,6 % tuku	10
		šlehačka	93

Mají se kvůli cholesterolu upřednostňovat kozí sýry?

Nahrazení sýrů vyrobených z kravského mléka sýry kozími by vedlo jen k malému snížení celkového cholesterolu a nežádoucího cholesterolu LDL, ale snížilo by současně i žádoucí cholesterol HDL, což by v konečném výsledku nemělo vliv na známý poměr LDL/HDL, který určuje koronární riziko.

Čili kravský nebo kozí sýr? Zdá se, že je to spíše otázka chuti než cholesterolu....

Můžeme „mlsat“ zdravě, když jíme sýr?

ANO, a dokonce je to ve Francii doporučováno „průvodcem potravinami“ nazvaném „Zdraví přichází s jídlem“, který byl vypracován v rámci „Národního programu pro zdravou výživu“. V příručce se píše, že když máme hlad či jenom velkou chuť, je možné se vyhnout potravinám příliš bohatým na cukry a tuky jako jsou čokoládové tyčinky, sladké kynuté pečivo, zákusky a cukrovinky. Stačí mít po ruce kousek chleba, ovoce a k tomu kousek sýru nebo jogurt....

Mohou bílkoviny obsažené v sýrech způsobit úbytek vápníku a odvápnění?

Kost je tvořena bílkovinnou mřížkou, na kterou se ukládají krystaly fosfátu vápníku. Abychom udrželi kostní aparát ve zdravém stavu, musíme mu dodávat bílkoviny, fosfor a vápník – tedy tři živné látky obsažené v sýrech. Obsah vápníku uchovaný v kostech je odvislý na množství vápníku vstřebaného střevem a vylučovaném močí. Vysoká konzumace bílkovin, ať již živočišného nebo rostlinného původu, může sice krátkodobě zvyšovat ztrátu vápníku v moči, ale na druhou stranu je tento úbytek kompenzován zvýšeným přísunem vápníku, tedy jeho množstvím, které organismus přijímá. Mnohé práce ostatně dokládají, že velcí konzumenti bílkovin mají vyšší míru kostní hmoty oproti konzumentům slabým.

Mohou sýry zvyšovat riziko rakoviny?

NE, v žádném případě! A opět tu máme jeden příklad z Francie. Zdejší ministerstvo zdravotnictví vypracovalo společně s Institutem pro zdravotní dozor v rámci přijatého „Národního programu pro zdravou výživu“ analýzu pravd, předpokladů a mylných představ o výživě a rakovině. Na tvrzení, že „mléko a mléčné výrobky způsobují rakovinu“ dali tuto odpověď:

„Tato falešná představa, rozšiřovaná několika pseudovědeckými guru, se musí rozhodně vykořenit, vzhledem k tomu, že by mohla některé spotřebitele vést k ukončení příjmu těchto hlavních zdrojů vápníku, základní živiny, důležité mimo jiné pro kostní mineralizaci. V žádném případě nelze spojit mléko a mléčné výrobky s rizikem rakoviny. Doporučujeme naopak konzumovat tři mléčné výrobky denně.“

Zabraňují mastné kyseliny ze sýrů vstřebávání vápníku?

NE, vápník je totiž již převážně vstřebáván v první třetině střev, přičemž součinnost s mastnými kyselinami by se mohla odehrát až v „nižších partiích“ střevního traktu.... V takovém případě však dochází k součinnosti s přebytkem nevstřebaného vápníku, což ale nezmenšuje vstřebatelnost vápníku sýrů. Vápník, který „unikl“ vstřebávání, pak může vytvářet „mýdlo“ s mastnými kyselinami (zejména s volnými mastnými kyselinami a nasycenými mastnými kyselinami s dlouhým uhlíkatým řetězcem) a přispívat ke snížení absorpce.... To je vysvětlení, které se nabízelo ve známém „Francouzském paradoxu“.

Mohou sýry přispívat k zácpě?

Některí lidé trpící zácpou, zejména starší osoby, si často odříkávají sýr. Výsledek: zácpa se tím ale neupraví a navíc vyloučení sýrů z jídelníčku, tedy opět hlavního zdroje vápníku, zvyšuje nebezpečí karence vápníku. V případě zácpy se hlavně doporučuje pravidelná fyzická aktivita (například chůze), hodně tekutin a zvýšená spotřeba vláknin (syrové nebo sušené ovoce, celozrnný chléb, müsli,...).

Tabulka - Složky průměrně obsažené ve 100g sýra

Sýr	B	T	G	Ca	P	NaCl	sušina	voda	tvS	energie	energie
	(g)	(g)	(g)	(mg)	(mg)	(g)	(g)	(g)	%	kJ	kcal
Parmezán 32%	35,6	25,8	+	1290	848	2,0	70,4	29,6	36,6	1634	389
Ementál 45%	27,8	29,3	0,2	1180	860	0,8	63,6	36,4	46,1	1617	386
Polotvrdý sýr 30% (typ eidam)	27,0	17,0	+	790	555	1,7	55,2	44,8	30,8	1125	268
Čedar 48 %	26,6	32,0	+	820	540	1,8	63,0	37,0	50,8	1655	394
Gouda 48 %	27,0	29,6	+	840	470	2,5	59,8	40,2	49,5	1615	385
Tylžský sýr 45%	26,3	27,7	+	858	522	1,8	59,4	40,6	46,6	1499	357
Máslový sýr 50% (typ Zlato)	22,0	2,0	+	700	400	1,7	54,0	46,0	51,8	1449	342
Plísňový sýr 50% (typ Niva)	21,1	29,8	+	526	362	3,5	57,2	42,8	52,1	1542	368
Camembert 45% (Hermelín)	20,1	21,8	+	470	380	1,8	47,0	53,0	46,4	1225	293
Čerstvý sýr	7,8	3,2	3,5	118	113	x	14,0	86,0	22,9	310	74
Měkký tvaroh nízkotučný	13,5	0,3	4,1	92	160	-	18,7	81,3	1,6	232	77
Tučný tvaroh 40%	11,1	11,4	3,1	95	187	-	26,5	73,5	43,0	701	167
Tavený sýr 45%	16,5	21,7	2,8	300	756	x	43,7	56,3	49,7	1165	280

Legenda: B=bílkovina; T = tuk; G=glycidy; Ca = vápník; P = fosfor; tvS = tuk v sušině

+ = přítomnost nepatrného množství glycidů, kyseliny mléčné

x = údaj není k dispozici

K dispozici u autora jsou rovněž údaje o průměrném obsahu mastných kyselin, dalších minerálních látek, vitamínů, aminokyselin.

Shrnutí

Sýry stejně tak jako mléko a další mléčné výrobky podstatně přispívají ke zdravé výživě. Jejich velká rozmanitost dává každé věkové skupině možnost zařadit tuto cennou základní potravinu do jídelníčku. Sýry poskytují především bílkoviny s významnou nutriční hodnotou, ale také hodnotný mléčný tuk. I když obsah tuku ve výživě současné společnosti je bohatý, ba někdy dokonce přebohatý, není žádný důvod pohrdat velice hodnotným tukem právě v sýru. Ten je zde obsažen v dobře stravitelné, jemně rozptýlené formě a navíc nás zásobuje významnými vitamíny A, D a E. Hodnotné bílkoviny zase dodávají životně nezbytné aminokyseliny, z nichž má zvláštní význam především lysin, který znásobuje účinek rostlinných bílkovin. K pokrytí denní potřeby bílkovin významně přispívá již konzumace 100g sýra. Zráním sýra je vlastně proces připomínající jakési předběžné zažívání – bílkoviny z většiny sýrů jsou tudíž lépe stravitelné. Především aminokyselinám, kyselině asparagové a glutamové se přisuzuje také podpůrný účinek na vylučování žaludečních šťáv. Mléčná bílkovina pro svou lehkou stravitelnost ovlivňuje pozitivně zejména činnost spojenou s duševní námahou. Nedostatek bílkovin by vedl k ochabnutí výkonnosti a k napětí. Bílkovina však není jen stavební kámen. Aminokyseliny plní mimo jiné důležitou roli v centrálním nervovém systému. Pro dobrou funkci mozku ve stáří jsou kromě glukózy a kyslíku důležité zejména bílkoviny, resp. aminokyseliny. Dostatečným zásobováním aminokyselinami může být zabezpečeno vytváření molekul pro paměť do pozdního věku, právě tak jako látková výměna biogenních aminů. Různé druhy sýrů se vyznačují také vysokým obsahem minerálních látek, z nichž bezesporu přední místo zaujímá vápník, tolik důležitý a nezbytný pro růst a zdraví kostí. Neméně důležité jsou ale i další minerály jako fosfor, hořčík, sodík, draslík, aj., ale také významné vitamíny a stopové prvky.

Sýr je prostě potravinou, která by měla být trvalou součástí naší stravy. Odborníci na zdravou výživu a lékaři doporučují konzumaci tří až čtyř mléčných výrobků denně. K těm bezesporu patří nejenom mléko, jogurty či zakysané výrobky, ale také a především sýry. Nezapomínejte na to!

Literатурní prameny:

- české překlady řady dokumentů a zpráv zabezpečených společností Bongrain v ČR; jednotlivé dokumenty pojednávající o složení sýrů, výživových otázkách a odpovědích na časté otázky spotřebitelů je možné získat na internetové adrese: www.cerin.org;
- Teubner Ch., Mair-Waldburg, H., Ehlert, F.W.: Sýry – Velká encyklopedie; PERFEKT, 1998
- Masui, K., Yamada, T.: Französischer Käse; Wilhelm Heyne Verlag Mnichov, 1997
- Jenkins, S.: Cheese Primer; Workman Publishing N.Y., 1996
- Kopáček, J.: Sýry – co všechno o nich ještě neznáme; článek pro časopis Menu, 1996
- Anton, A.: Trademarks, Geographical Indications and Generics in cheeses; přednáška na konferenci WIPO, 28.6.2005, Řím
- Milch Marketing, německý odborný časopis; krátká sdělení

TABULKOVÁ PŘÍLOHA**Pololetní vývoj stavů krav celkem v kusech – stav ke konci období**

Čtvrtletí	1989	1995	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1. pololetí	1 211 962	771 453	613 675	612 790	585 748	587 105	588 675	590 897
2. pololetí	1 218 417	760 747	604 235	589 863	585 233	576 745	577 742	578 926

Pramen: ČSÚ, Výsledky chovu skotu (do r. 2002 – Výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, od r. 2003 – Výsledky chovu skotu)

Pololetní vývoj stavů krav celkem v kusech – stav ke konci období

Čtvrtletí	2003	2004	2005	2006
1. pololetí	590 897	572 696	564 653	581 192
2. pololetí	578 926	565 329	559 103	

Pramen: ČSÚ, Výsledky chovu skotu (do r. 2002 – Výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, od r. 2003 – Výsledky chovu skotu)

Vývoj průměrné denní dojivosti v l/dojnice

Čtvrtletí	1989	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1. čtvrtletí	10,35	9,98	10,30	10,80	11,20	11,33	12,49	13,47	13,77	15,19	15,53
2. čtvrtletí	11,53	10,99	11,42	11,85	12,28	12,43	13,88	14,31	14,80	16,05	16,29
3. čtvrtletí	11,50	11,04	11,40	11,73	12,41	12,56	13,84	14,10	14,90	15,59	15,91
4. čtvrtletí	10,25	9,87	10,28	10,72	11,09	11,53	12,80	13,13	13,97	14,42	14,93
Rok celkem	10,91	10,48	10,86	11,28	11,75	11,96	13,25	13,76	14,36	15,31	15,67

Pramen: ČSÚ, Výsledky chovu skotu (do r. 2002 – Výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, od r. 2003 – Výsledky chovu skotu)

Vývoj průměrné denní dojivosti v l/dojnice

Pololetí	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1. pololetí	14,28	15,62	15,91	15,90	16,39	17,20	17,49
2. pololetí	14,44	15,0	15,42	15,64	16,43	17,07	
Rok celkem	14,36	15,31	15,67	15,77	16,41	17,13	

Pramen: ČSÚ, Výsledky chovu skotu (do r. 2002 – Výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, od r. 2003 – Výsledky chovu skotu)

Vývoj výroby mléka v tis. litrech

Čtvrtletí	1989	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1. čtvrtletí	1 149 722	725 784	730 969	661 874	648 314	676 203	660 678	663 951	672 709
2. čtvrtletí	1 286 829	810 656	798 320	713 913	709 910	719 384	696 441	709 060	711 811
3. čtvrtletí	1 298 911	795 608	806 657	705 676	709 975	705 650	697 955	688 719	696 359
4. čtvrtletí	1 157 033	699 043	703 344	622 030	648 118	634 991	653 045	640 032	646 698
Rok celkem	4 892 495	3 031 091	3 039 290	2 703 493	2 716 317	2 736 226	2 708 119	2 701 761	2 727 578

Pramen: ČSÚ, Výsledky chovu skotu (do r. 2002 – Výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, od r. 2003 – Výsledky chovu skotu)

Poznámka: číselné údaje jsou zaokrouhleny ČSÚ

Vývoj výroby mléka v tis. litrech

Pololetí	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1. pololetí	1357120	1373011	1384520	1337824	1296430	1362374	1355849
2. pololetí	1351000	1328750	1343058	1307839	1305982	1376402	
Rok celkem	2708119	2701761	2727578	2645662	2602412	2738775	

Pramen: ČSÚ, Výsledky chovu skotu (do r. 2002 - Výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, od r. 2003 - Výsledky chovu skotu)

Poznámka: číselné údaje jsou zaokrouhleny ČSÚ

Vývoj prodeje mléka v tis. litrech

Čtvrtletí	1989	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1. čtvrtletí	1048 129	612 790	603 622	588 044	586 882	620 246	603 590	621 997	621 667
2. čtvrtletí	1181 133	688 405	665 413	640 565	646 801	659 766	651 557	667 281	662 214
3. čtvrtletí	1192 330	672 368	675 110	634 273	645 445	641 368	650 113	644 913	645 306
4. čtvrtletí	1051 713	590 452	589 587	556 296	590 099	568 574	609 074	597 975	607 001
Rok celkem	4 473 305	2 564 015	2 533 732	2 419 138	2 469 227	2 489 954	2 514 333	2 532 166	2 536 188

Pramen: ČSÚ, Výsledky chovu skotu (do r. 2002 - Výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, od r. 2003 - Výsledky chovu skotu)

Poznámka: číselné údaje jsou zaokrouhleny ČSÚ

Ceny zemědělských výrobců (CZV) za mléko I. tř.j. v Kč/1000 l

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1995	6 197	6 457	6 487	6 526	6 549	6 531	6 492	6 405	6 385	6 485	6 600	6 666	6 479
1996	6 756	6 871	6 896	6 918	6 937	6 895	6 872	6 893	6 889	6 948	6 974	6 994	6 901
1997	7 047	7 137	7 126	7 098	7 083	7 079	7 135	7 119	7 146	7 193	7 290	7 359	7 151
1998	7 623	7 928	7 946	7 988	7 966	7 959	7 978	7 914	7 906	7 921	7 761	7 677	7 881
1999	7 668	7 769	7 731	7 566	7 012	6 465	6 645	7 140	7 161	7 113	7 276	7 412	7 246
2000	7 416	7 470	7 482	7 482	7 482	7 473	7 470	7 475	7 475	7 489	7 506	7 502	7 476
2001	7 540	7 670	7 685	7 692	7 729	7 728	7 728	7 731	7 730	7 780	7 879	7 986	7 758
2002	8 066	8 155	8 149	8 145	8 117	8 078	8 052	8 013	7 995	7 998	8 001	8 007	8 049
2003	8 014	7 950	7 914	7 868	7 771	7 723	7 690	7 658	7 651	7 684	7 702	7 746	7 781
2004	7 802	7 841	7 845	7 881	7 899	7 933	7 943	7 969	7 995	8 057	8 165	8 234	7 964
2005	8 259	8 348	8 350	8 359	8 292	8 256	8 201	8 135	8 140	8 148	8 169	8 188	8 237
2006	8 159	8 112	8 058	8 033	7 941	7 857	7 774	7 626	7 617				

Pramen: ČSÚ

Sušené odtučněné mléko 25 kg pytel, v Kč/kg

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	39,07	39,05	38,17	37,37	37,08	37,99	38,43	37,90	37,95	39,00	39,71	41,32	38,55
1995	42,39	41,99	43,55	44,63	46,91	47,08	46,97	47,73	49,56	48,95	49,51	48,96	46,55
1996	51,73	51,23	51,21	48,90	48,51	48,14	45,66	45,99	45,36	44,28	45,76	45,92	47,66
1997	46,41	47,89	47,69	47,48	47,77	49,72	50,73	51,79	50,34	51,81	51,80	52,68	49,68
1998	54,03	53,50	50,98	47,12	47,21	46,86	46,32	43,41	42,32	40,12	38,51	38,98	45,98
1999	39,07	39,76	40,67	51,09	47,42	44,35	47,59	46,16	46,35	52,01	55,48	56,40	47,20
2000	59,13	60,61	60,33	62,72	65,01	59,09	66,70	61,68	74,84	77,66	70,90	73,04	65,98
2001	71,51	71,18	71,04	73,87	70,12	70,64	70,76	70,61	68,18	67,32	66,20	62,02	69,45
2002	55,86	57,45	51,82	46,37	45,69	48,09	45,30	50,21	47,16	48,43	55,19	55,82	50,62
2003	46,75	53,35	57,59	54,10	52,20	51,49	50,43	52,64	53,12	53,26	55,86	54,52	52,94
2004	51,77	54,28	53,94	57,96	60,36	60,32	60,88	60,23	60,54	59,86	59,76	62,04	58,50
2005	60,91	58,31	57,53	57,96	57,61	57,54	58,76	58,53	57,86	59,74	57,13	62,59	58,71
2006	55,24	55,30	57,64	56,75	55,13	55,33	55,23	55,66	57,11				

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Sušené plnotučné mléko 26 % 25 kg pytel v Kč/kg

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø za rok
1994	49,20	53,38	52,07	49,39	50,90	50,97	51,49	51,42	51,69	52,38	53,22	53,98	51,64
1995	56,00	56,38	56,11	57,71	57,55	57,59	59,81	58,86	59,99	59,46	59,75	59,63	58,31
1996	58,86	60,03	57,41	59,64	59,11	57,68	56,53	57,40	57,75	56,83	57,69	55,38	57,85
1997	59,84	62,44	62,11	56,16	62,97	63,55	62,45	61,25	61,06	61,14	60,83	56,03	60,82
1998	67,71	69,06	66,16	59,62	57,55	58,94	58,03	57,99	55,76	52,06	52,41	51,47	58,89
1999	55,58	61,05	59,73	67,60	60,00	44,62	49,33	57,36	59,61	59,01	62,92	56,01	57,74
2000	55,61	55,49	56,22	63,76	65,62	66,24	69,39	64,07	71,69	74,17	78,15	70,41	65,90
2001	69,85	71,12	69,71	69,63	68,28	69,91	64,82	67,05	65,13	63,57	65,31	64,35	67,39
2002	53,72	54,16	57,56	55,12	57,67	52,98	55,52	55,86	-	65,89	68,25	59,84	57,87
2003	57,60	65,45	61,93	59,27	57,93	60,72	46,43	61,31	63,29	60,54	65,48	69,41	60,78
2004	63,90	66,21	67,08	68,35	73,88	73,78	73,24	74,50	74,79	73,60	72,06	68,34	70,81
2005	72,85	67,32	75,58	70,25	71,08	-	71,82	70,26	70,34	68,73	67,93	68,10	70,39
2006	-	66,01	63,87	64,23	63,52	63,55	-	63,07	65,07				

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12

Zásoby másla v tunách – stav ke konci období (ČR)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1994	2 887	2 490	2 035	2 657	3 469	3 489	4 430	4 303	1 319	1 825	1 432	1 006
1995	2 415	3 303	4 337	4 476	5 259	5 140	4 091	3 536	1 966	2 482	2 367	2 440
1996	3 887	4 486	4 695	4 479	3 600	3 167	2 699	2 995	1 754	1 835	1 421	1 438
1997	1 597	1 876	2 199	2 587	2 415	1 958	2 081	1 696	1 266	1 375	1 490	1 596
1998	2 172	2 615	3 601	2 697	3 217	4 096	2 861	3 234	3 502	4 739	3 409	3 361
1999	3 756	7 935	8 840	9 432	6 855	3 954	2 399	2 862	2 921	3 158	3 214	3 133
2000	3 904	4 482	5 464	6 066	5 760	4 619	4 528	5 287	4 910	5 257	4 972	2 869
2001	4 840	5 605	5 378	4 634	4 103	2 946	3 672	3 100	2 322	2 235	2 285	2 044
2002	2 826	2 495	2 687	3 511	3 630	2 929	3 890	3 375	2 148	1 716	1 558	1 801
2003	2 917	2 795	2 339	2 303	2 996	3 217	2 162	1 739	1 549	1 509	2 209	1 762
2004	2 141	2 701	2 645	2 020	2 846	1 738	2 160	1 631	2 118	2 176	2 105	2 206
2005	2 580	2 596	2 759	2 767	2 232	1 275	1 584	1 579	1 683	1 887	1 810	1 828
2006	2 542	2 715	2 498	2 731	2 614	1 976	1 593	1 286	1 167			

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe 6-12)

Zásoby sušeného mléka celkem (bez kojenc. dětské výživy) v tunách – stav ke konci období (ČR)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1994	10 138	7 648	4 795	4 339	3 724	3 978	4 428	3 410	2 829	3 209	2 776	2 336
1995	4 008	3 977	3 118	3 766	3 690	3 933	4 259	3 679	2 312	2 872	2 436	3 368
1996	3 169	3 262	3 417	3 340	3 066	3 124	4 489	3 751	2 825	2 107	1 893	3 262
1997	2 190	2 530	2 585	2 639	2 942	2 566	2 635	2 804	1 533	1 703	1 254	2 617
1998	2 921	3 260	3 742	2 862	4 080	3 437	4 688	4 255	3 801	3 652	3 103	4 099
1999	5 685	5 538	4 390	4 532	3 596	3 065	2 485	2 706	2 269	2 166	1 527	1 697
2000	2 245	2 349	3 431	3 568	3 378	3 438	4 039	4 390	4 005	3 808	3 474	4 221
2001	4 472	4 015	3 493	4 332	4 630	3 918	3 855	4 361	4 454	4 312	3 761	4 448
2002	4 892	4 532	45 83	3 608	3 514	4 215	3 923	4 568	5 113	5 603	5 696	9 399
2003	8 529	9 474	10 101	9 509	9 638	9 952	8 141	6 242	5 320	5 846	6 069	7 307
2004	5 477	4 614	3 864	1 726	3 593	1 802	3 120	3 758	3 511	3 158	2 080	3 691
2005	5 132	4 826	5 516	6 657	5 218	2 153	3 809	4 045	3 378	3 569	1 775	3 009
2006	4 209	3 936	2 780	2 393	2 678	1 740	2 661	1 585	1 389			

Pramen: Rezortní statistika Mlék (MZe 6-12)

VÝVOJ CEN MLÉČNÝCH VÝROBKŮ VE VYBRANÝCH ZEMÍCH

SOM

Země/měna/	Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Belgie, Euro/kg, sprejové	2001	2,69	2,54	2,44	2,36	2,47	2,75	2,53	2,41	2,37	2,21	2,03	2,02
	2002	1,99	2,01	2,03	2,00	1,98	1,99	2,09	2,00	2,09	2,08	2,08	2,09
	2003	2,13	2,04	2,05	2,02	2,01	2,01	2,04	2,07	2,10	2,08	2,08	2,09
	2004	2,07	2,04	2,04	2,05	2,05	2,08	2,09	2,07	2,07	2,09	2,15	2,10
	2005	2,00	1,95	1,97	1,97	1,99	2,08	2,09	2,07	2,06	2,05	2,02	2,02
Německo, Euro/kg, ADMI-EXTRA	2001	2,63	2,48	2,41	2,38	2,45	2,55	2,53	2,47	2,38	2,16	2,00	1,97
	2002	1,98	2,01	2,04	2,03	1,99	2,02	2,03	2,07	2,10	2,11	-	-
	2003	2,09	2,07	2,05	2,03	2,02	2,03	2,07	2,09	2,11	2,11	2,08	2,09
	2004	2,04	2,02	2,04	2,07	2,07	2,09	2,13	2,10	2,09	2,11	2,14	2,15
	2005	2,08	1,98	1,99	1,99	2,06	2,02	2,07	2,09	2,08	2,07	1,99	1,99
Francie, Euro/kg, potravinářský	2001	2,68	2,56	2,46	2,32	2,45	2,58	2,56	2,48	2,37	2,18	2,04	2,01
	2002	1,98	1,97	1,97	1,95	1,93	1,95	1,95	1,97	2,08	2,08	2,08	2,15
	2003	2,13	2,00	2,01	1,97	1,98	2,00	2,01	2,06	2,10	2,08	2,09	2,08
	2004	2,06	1,99	2,01	2,04	2,05	2,10	2,11	2,09	2,08	2,10	2,18	2,11
	2005	1,97	1,92	1,99	1,97	1,99	2,09	2,10	2,12	2,10	2,09	2,03	1,96
Nizozemsko, Euro/100 kg, potravinářský	2001	262,28	245,50	237,33	229,61	242,32	252,30	246,40	237,33	228,25	210,10	196,94	195,13
	2002	193,80	196,00	196,00	196,00	194,20	193,00	194,80	196,75	204,25	207,60	207,00	210,67
	2003	208,00	203,00	200,50	198,40	199,00	199,00	201,20	203,30	207,50	206,40	205,80	206,00
	2004	203,50	200,80	202,20	205,00	204,30	204,00	204,00	203,30	200,20	204,80	213,00	208,40
	2005	198,00	193,60	193,00	193,30	195,30	200,80	204,00	203,00	199,50	196,80	193,40	193,00
USA, US\$/1lb Grade A Chicago	2003	0,89	0,89	0,84	0,84	0,84	0,84	0,84	0,84	0,84	0,84	0,84	0,84
	2004	0,84	0,84	0,84	0,90	0,93	0,92	0,87	0,85	0,85	0,85	0,85	0,86
	2005	0,91	0,99	0,98	0,98	0,98	0,98	0,98	0,98	0,98	0,99	1,00	1,00

Pramen: ZMP, Europamarkt – Dauermilch, März 2003

Máslo

Země/měna	Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Německo, Euro/kg, značkové,	2001	3,45	3,33	3,28	3,31	3,37	3,44	3,49	3,52	3,47	3,39	3,25	3,15
	2002	3,12	3,06	3,03	3,02	3,02	3,02	3,02	3,04	3,14	3,21	3,22	3,22
	2003	3,08	3,06	3,06	3,06	3,06	3,07	3,11	3,12	3,13	3,17	3,18	3,18
	2004	3,17	3,04	3,01	3,00	3,00	3,01	3,04	3,04	3,06	3,05	3,05	3,05
	2005	3,04	2,94	2,91	2,85	2,84	2,84	2,82	2,81	2,78	2,78	2,69	2,67
Francie, Euro/kg, I. kvalita	2001	3,15	3,03	3,02	3,07	3,15	3,27	3,28	3,17	3,13	3,07	2,98	2,94
	2002	2,94	2,94	2,94	2,93	2,92	2,92	2,92	2,92	2,97	2,99	2,98	2,97
	2003	2,97	2,96	2,96	2,95	2,95	2,96	2,97	3,01	3,08	3,08	3,08	3,04
	2004	2,99	2,94	2,94	2,95	2,97	2,99	3,02	3,03	2,99	2,96	2,95	2,89
	2005	2,84	2,79	2,76	2,75	2,75	2,75	2,76	2,76	2,74	2,72	2,67	2,65
Nizozemsko, Euro/100 kg, značkové	2001	313,11	306,76	308,57	313,11	321,28	333,53	335,80	333,98	322,64	305,39	298,59	298,13
	2002	298,00	299,50	299,50	299,00	298,50	298,50	298,50	302,00	305,50	307,80	306,50	304,00
	2003	303,80	302,36	300,00	300,00	300,88	302,50	306,00	310,00	311,00	311,00	308,00	304,20
	2004	300,80	300,00	300,00	300,50	302,00	302,00	302,00	302,00	302,00	302,00	300,30	295,40
	2005	293,00	288,50	285,00	285,00	285,00	285,00	284,30	275,00	272,00	271,00	265,80	263,00
USA, US\$/100lb Grade A	2001	125,31	138,52	157,08	182,17	187,13	197,83	189,71	208,80	205,63	140,70	134,81	127,93
	2002	134,54	124,27	124,73	117,12	105,90	104,27	103,02	97,52	96,35	103,15	104,25	111,98
	2003	108,15	104,05	109,15	109,06	109,19	111,00	120,00	117,00	117,00	118,00	121,00	130,00
	2004	143,00	171,00	214,00	222,00	204,00	193,00	175,00	154,00	177,00	165,00	192,00	171,00
	2005	158,00	161,00	155,00	149,00	140,00	153,00	162,00	168,00	170,00	162,00	143,00	140,00

Pramen: ZMP – Europamarkt MILCH – BUTTER – KÄSE

Sýry

Země/měna	Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Belgie, Euro/kg GOUDA 48 %	2001	3,37	3,41	3,42	3,36	3,42	3,50	3,52	3,51	3,50	3,50	3,40	3,32
	2002	3,29	3,30	3,32	3,24	3,22	3,22	3,21	3,21	3,23	3,24	3,25	3,30
	2003	3,30	3,32	3,34	3,27	3,33	3,27	3,26	3,40	3,74	3,74	3,74	3,74
	2004	3,80	3,84	3,85	3,89	3,82	3,79	3,55	3,51	3,51	3,52	3,53	3,53
	2005	3,53	3,54	3,54	3,53	3,55	3,70	3,70	3,70	-	-	-	-
Německo, Euro/kg GOUDA 48 %, Hannover	2001	3,47	3,47	3,47	3,49	3,51	3,52	3,55	3,55	3,55	3,55	3,54	3,54
	2002	3,51	3,46	3,37	3,32	3,16	3,15	3,13	3,13	3,15	3,15	3,15	3,17
	2003	3,18	3,13	3,08	3,01	2,96	2,87	2,87	2,87	2,87	2,86	2,83	2,83
	2004	2,83	2,83	2,81	2,81	2,81	2,81	2,82	2,83	2,86	2,86	2,87	2,87
	2005	2,87	2,87	2,87	2,85	2,84	2,81	2,81	2,80	2,79	2,80	2,80	2,80
Francie, Euro/kg, EMMENTAL, 45 %	2001	4,77	4,83	4,84	4,88	4,86	4,87	4,81	4,89	4,88	4,95	4,87	4,94
	2002	4,56	4,59	4,56	4,58	4,58	4,58	4,60	4,61	4,63	4,64	4,64	4,67
	2003	4,64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2004	4,51	4,52	-	-	-	4,38	4,32	4,39	4,39	4,33	-	-
	2005	4,47	4,33	4,30	4,41	4,41	4,42	4,45	4,46	-	-	-	-
Itálie, Euro/kg GRANA PADANO	2003	5,77	5,77	5,89	5,89	5,89	5,94	5,94	6,09	6,37	6,54	6,54	6,44
	2004	6,15	5,97	5,96	5,96	5,94	5,87	5,81	5,81	5,81	5,81	5,78	5,76
	2005	5,74	5,68	5,64	5,56	5,50	5,50	5,50	5,50	-	-	-	-
USA, US\$/1lb CHEDDAR - blok Wisconsin	2003	1,15	1,09	1,08	1,12	1,14	1,19	1,51	1,60	1,60	1,59	1,39	1,34
	2004	1,31	1,40	1,82	2,17	1,99	1,71	1,45	1,57	1,57	1,52	1,70	1,59
	2005	1,63	1,49	1,53	1,54	1,48	1,51	1,50	1,42	1,56	1,45	1,39	1,36

Pramen: ZMP – Europamarkt MILCH – BUTTER – KÄSE, USDA